

ලේඛන තොරතුරු

වාර්තාවේ මාතෘකාව : මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම

සැලසුම් කළාප මාසිම් (ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද) : මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය

ගැසට් අංකය :

පාර්ශවකරුවන් : මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ජීවත් වන ජනතාව, මහනුවර නගරය වෙත පැමිණෙන ජනතාව හා අදාල ආයතන

ඉදිරිපත් කරන ලද දිනය :

ලේඛනයේ තත්ත්වය : අවසාන

ලේඛන ඉදිරිපත් කිරීමේ තොරතුරු

පිටපත් අංකය	විස්තර	ඉදිරිපත් කල දිනය	නිකුත් කිරීම සඳහා අනුමැතිය
1	කෙටුම්පත		
2	කෙටුම්පත		

මෙම වාර්තාව, බලයලත් පාර්ශවයන් විසින් නිකුත් කරනු ලබන අතර වාර්තාවේ සඳහන් අරමුණු සඳහා පමණක් භාවිතා කල යුතුය. මෙම වාර්තාවේ සඳහන් කරුණු වෙනත් පාර්ශවයන් විසින් හෝ වෙනත් අරමුණක් වෙනුවෙන් භාවිතා කිරීම සම්පූර්ණයෙන්ම තහනම්වේ. මෙම වාර්තාවේ සඳහන් කරුණු වෙනත් පාර්ශවයක් විසින් හෝ වෙනත් අරමුණක් වෙනුවෙන් යොදාගෙන ඇතිවන ප්‍රතිවිපාක සම්බන්ධයෙන් අධිකාරිය වගකියනු නොලැබේ. එමෙන්ම මෙම වාර්තාවේ සඳහන් දත්ත හෝ තොරතුරු වෙනත් පාර්ශවයක් වෙත ලබා ගැනීම හෝ වෙනත් අරමුණක් සඳහා යොදා ගැනීම මගින් ඇතිවන බලපෑම් සම්බන්ධයෙන්ද අධිකාරිය වගකියනු නොලැබේ. මෙම වාර්තාව තුළ රහසිගත තොරතුරු ඇතුළත් වන අතර එය බුද්ධිමය දේපලක් වේ. බලයලත් පාර්ශවයේ අනුමැතියක් නොමැතිව වෙනත් පාර්ශවයක් වෙත ලබාදීම සපුරා ගන්නම් වේ.

2 වන කොටස

I. ඇමතිතුමාගේ පණිවිඩය

II.

III. පෙරවදන

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි ඉදිරි වසර 12ක කාලය තුළ අපේක්ෂිත භෞතික, ආර්ථික, සමාජයීය හා පාරිසරික අංශයන්ගේ සංවර්ධනයන් කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා බල පැවැත්වෙන පරිදි මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම පිළියෙල කර ඇත. මහනුවර මහ නගර සභාව ප්‍රධාන කොටගත් මහනුවර නගර සංවර්ධනය සඳහා අදාළ වන අනෙකුත් පාර්ශව කණ්ඩායම් හා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලයීය සැලසුම් කණ්ඩායම විසින් මෙම සැලැස්ම පිළියෙල කර ඇත. ඓතිහාසික විකාශනයක් සහිතව සංවර්ධනය වී ඇති මහනුවර නගරයෙහි ඓතිහාසික තේජාන්විත බව නැවත පුනර්ජීවනය කිරීමත් මහනුවර නගරය වෙත උරුම වී පවතින නමුත් දැනට විශ්‍රාමයෙන් පවතින ස්වභාවික පරිසරය නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමත් මෙම සංවර්ධන සැලසුමෙහි ප්‍රධාන දැක්ම ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. 2019 ජනවාරි මස 01 දින සිට 2029 දෙසැම්බර් මස 31 දක්වා කාල පරාසය සඳහා බලපැවැත්වෙන මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් හඳුනාගෙන ඇති අරමුණු, පරමාර්ථ හා උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති තුළින් මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සුසැදි, සුරැකි, සෞඳුරු නාගරීකරණයක් කරා ගමන් කිරීමේ හැකියාව පවතී.

IV. පිදුම

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා මෙම සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීමේදී සෘජුව සහ වක්‍රව අප වෙත සහයෝගය ලබාදුන් සම්පත් දායකයන් වෙත අපගේ ස්තූතිය පුද කරමු.

මහනුවර මහ නගර සභාවේ නගරාධිපති..... මහතා, නාගරික කොමසාරිස් මහතා ඇතුළු මහ නගර සභාවේ සියළු කාර්ය මණ්ඩලයට මුලින්ම අපගේ ස්තූතිය පුදකරමු.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සභාපතිතුමන්ට , අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමන්ට, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම්), සංවර්ධන සැලසුම් අංශයට, භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශයට මෙම සංවර්ධන සැලසුම සාර්ථකව නිම කිරීම සඳහා ලබාදුන් සහයෝගයක් වෙනුවෙන් හෘදයාංගම ස්තූතිය පුද කරමි.

මූලික දත්ත රැස් කිරීමේ අදියරෙහි සිට ගැසට් පත්‍රයෙහි පලකිරීම අදියර දක්වා සියළු අදියරයන් වලදී සහයෝගය ලබාදුන් රාජ්‍ය ආයතන, පෞද්ගලික ආයතන හා පුද්ගලයින් වෙත අපගේ ස්තූතිය අවසාන වශයෙන් පුද කරමි.

V. පවුන

ලේඛන තොරතුරු i

2 වන කොටස ii

 I. ඇමතිතුමාගේ පණිවිඩයii

 II.....iii

 III. පෙරවදනiv

 IV. පිදුමv

 V. පවුන.....vi

 VI. සිතියම් ලැයිස්තුව ix

 VII. රූප අංකx

 IX. ඇමුණුම..... xii

පළමු කොටස 1

1. හැඳින්වීම 1

 1.1. සංවර්ධන සැලැස්ම සැකසීමේ පසුබිම1

 1.2 සැලසුම් කණ්ඩායම.....2

 1.3 විෂය පථය6

 1.4 සැලසුම් ක්‍රියාවලිය9

 1.4.1 තොරතුරු අධ්‍යයනය10

 1.4.2 විෂය පථය හා සීමාවන් හඳුනා ගැනීම10

 1.4.3 ගැටළු හා විභවතාවයන් හඳුනා ගැනීම.....10

 1.4.4 පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් ලබා ගැනීම.....10

 1.4.5 දැක්ම හා අරමුණු නිර්ණය කිරීම11

 1.4.6 සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය11

 1.4.7 පරමාර්ථ නිර්ණය කිරීම.....11

 1.4.8 උපක්‍රම නිර්ණය කිරීම.....11

2. මූලික අධ්‍යයනයන්..... 12

 2.1. අධ්‍යයන කළාපයන්12

 2.2. සැලසුම් හා තත්ත්ව සන්දර්භය13

 2.3. සැලසුම් මායිම් නිර්ණය කර ගැනීම26

 2.3.1. ක්‍රියාකාරීත්ව ප්‍රදේශයේ සීමාවන්.....26

2.3.2. භූගෝලීය සීමාවන්.....27

2.3.3. පරිපාලන සීමා මායිම්28

3. සංවර්ධන සැලැස්මේ අවශ්‍යතාවය 29

4. සංවර්ධන සැලැස්ම රාමුව 37

4.1 දැක්ම37

4.2 දැක්මේ ප්‍රකාශය37

4.3. අරමුණු.....39

4.4 පරමාර්ථ.....40

5. ශ.දු.අ.ත. විශ්ලේෂණය හා දත්ත විශ්ලේෂණයේ සාරාංශය..... 42

අරමුණු 0 1: කන්ද උඩරට අද්විතීයත්වය සුරැකීම සඳහා උරුමයන්ගේ ප්‍රතිරූපය වැඩි දියුණු කිරීම. .42

6. සැලැස්ම..... 80

6.1. සංකල්පිත සැලැස්ම80

6.1.1. හැඳින්වීම80

6.1.2. විකල්ප සංකල්පිතයන්80

6.1.3. සංවර්ධන තීරය හා විශේෂිත නැඹුරුතාවයක් සහිත උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන.....84

6.1.4. සංකල්පිත සැලැස්ම සමඟ දැක්ම, අරමුණු හා පරමාර්ථ අතර පවතින සම්බන්ධතාවය.....85

6.2. යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම87

6.2.1. යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම විදහා දැක්වීම.....88

6.3. භෞතීය හා සාමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන උපක්‍රම.....92

6.3.1. සේවා සැලසුම.....92

6.3.2. යෝජිත ප්‍රවාහන සැලසුම.....100

6.3.2.1. හැඳින්වීම100

6.3.3. යෝජිත ජල සැපයුම් සැලසුම104

6.3.4. යෝජිත විදුලි සහ දත්ත රැහැන් සැලසුම108

6.3.5. යෝජිත ජලාපවහන හා මලාපවහන සැලසුම111

6.4. ආර්ථික සංවර්ධන උපක්‍රම.....119

6.4.1. හැඳින්වීම119

6.4.2. යෝජිත ආර්ථික සංවර්ධන සැලසුම.....121

6.4.3. යෝජිත උපායමාර්ග, ව්‍යාපෘතීන් හා අනෙකුත් සැලසුම් සමඟ පවතින සංයුක්තතාවය.....122

6.5. තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපක්‍රම124

6.5.1. හැඳින්වීම124

6.5.2. යෝජිත උපාය මාර්ග ව්‍යාපෘතීන් හා අනෙකුත් සැලසුම් සමඟ පවතින සංයුක්තතාවය.....124

6.5.2 භූ දර්ශන කළමනාකරණය125

6.5.3 ආපදා අවදානම් කළමනාකරන සැලැස්ම127

6.5.4 විවෘත භූමි සැලැස්ම131

6.6. සංස්කෘතිය හා උරුමයන් කළමනාකරනය කිරීමේ උපක්‍රම134

6.6.1. සංරක්ෂණ උපදෙස්.....135

6.6.2. සංස්කෘතිය හා උරුමයන් කළමනාකරනය කිරීමේ.....137

6.7. ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපක්‍රම138

6.7.1. උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන138

VI. සිතියම් ලැයිස්තුව

සිතියම් අංක 2: 1. සංවර්ධන සැලැස්මේ අධ්‍යයන කළාප12

සිතියම් අංක 2: 2. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි පරිපාලන සීමා මායිම්28

සිතියම් අංක 3: 1. මහනුවර නගරය තුළ වන ගහණය විකාශණය33

සිතියම් අංක 3: 2. මහනුවර නගර තුළ රථවාහන වේගය.....35

සිතියම් අංක 5: 1. ලෝක උරුම සංරක්ෂන ගොඩනැගිලි වල ව්‍යාප්තිය44

සිතියම් අංක 5: 2. මහනුවර නගරය හරහා ප්‍රධාන ජල මූලාශ්‍රයන් ගලා බසින ආකාරය53

සිතියම් අංක 5: 3. මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා ඇති වන ව්‍යාප්තිය54

සිතියම් අංක 5: 4. මැද ඇළ පෝෂක ප්‍රදේශය.....58

සිතියම් අංක 5: 5. අංශක 45ට වඩා වැඩි බැවුම් වල ගොඩනැගිලි ව්‍යාප්තිය.....60

සිතියම් අංක 5: 6. ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිසරික සංවේදී කළාපය.....61

සිතියම් අංක 5: 7. මහනුවර නගරය තුළ පවතින අන්තර් හා අභ්‍යන්තර සම්බන්ධතාවයන්.....65

සිතියම් අංක 5: 8. මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා ඇති දුම්රිය නැවතුම් පලවල් හා ස්ථාන.....66

සිතියම් අංක 5: 9. මහනුවර නගරය තුළ පාසල් වල ව්‍යාප්තිය70

සිතියම් අංක 5: 10. ප්‍රජා විනෝද කටයුතු හා විවෘත ස්ථාන වෙනුවෙන් වෙන් කර ඇති ස්ථාන.....71

සිතියම් අංක 5: 11. මහනුවර නගරය තුළ රථ වාහන නැවතීම සඳහා පවතින ස්ථාන.....69

සිතියම් අංක 5: 12. මහනුවර නගරය තුළ අඩු ආදායම් ලාභී නිවාස වල ව්‍යාප්තිය.....70

සිතියම් අංක 5: 13. මහනුවර නගරය තුළ හඳුනාගෙන ඇති උණ උපයෝජන ඉඩම්76

සිතියම් අංක 5: 14. කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලසුම 2050 ට අනුව යෝජිත ජනගහනය79

සිතියම් අංක 6: 1. වර්තමාන සංවර්ධන නැඹුරුතාවය එලෙසම පවත්වාගෙන යාම81

සිතියම් අංක 6: 2. මහනුවර නගරය තුළ පවතින සංවර්ධන පීඩනය81

සිතියම් අංක 6: 3. පර්ෂද නගර සහිත මධ්‍යගත සංවර්ධනය82

සිතියම් අංක 6: 4. සංවර්ධන තීරය හා විශේෂිත නැඹුරුතාවයක් සහිත උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන.....83

සිතියම් අංක 6: 5. යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම.....87

සිතියම් අංක 6: 6. සෞඛ්‍ය සේවා සැපයුම් සැලසුම94

සිතියම් අංක 6: 7.අධ්‍යාපන සේවා සැපයුම් සැලසුම.....96

සිතියම් අංක 6: 8. අධ්‍යාපන සේවා සැපයුම් සැලසුම99

සිතියම් අංක 6: 9.ප්‍රවාහන සැපයුම් සැලසුම.....101

සිතියම් අංක 6: 10.යෝජිත ජල සැපයුම් සැලසුම.....106

සිතියම් අංක 6: 11. යෝජිත විදුලි සැපයුම් සැලසුම.....109

සිතියම් අංක 6: 12.යෝජිත ජලාපවහන හා මලාපවාහන සැලසුම.....113

සිතියම් අංක 6: 13.යෝජිත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරන සැලසුම116

සිතියම් අංක 6: 14.යෝජිත ආර්ථික සංවර්ධන සැලසුම121

සිතියම් අංක 6: 15.මහනුවර නගරය තුළ පවතින ජල මූලාශ්‍ර129

සිතියම් අංක 6: 16.මහනුවර නගරය තුළ පවතින පහත බිම්130

සිතියම් අංක 6: 17.යෝජිත විවෘත භූමි සැලැස්ම.....133

සිතියම් අංක 6: 18.සංස්කෘතිය හා උරුමයන් කළමනාකරනය කිරීමේ සැලැස්ම137

VII. රූප අංක

රූප අංක 1: 1.සැලසුම් ක්‍රියාවලිය9

රූප අංක 3: 1. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ආශ්‍රිත ගැටළු30

රූප අංක 3: 2. මහනුවර වැව වටා විහිදී ඇති කඳු පන්තීන් මත ඉදිකර ඇති ගොඩනැගිලි32

රූප අංක 5: 1.ශ්‍රී දළදා මාළිගා පරිශ්‍රය43

රූප අංක 5: 2. සුවිශේෂී වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සහිත ගොඩනැගිලි45

රූප අංක 5: 3.මහනුවර ඇසළ පෙරහැර.....46

රූප අංක 5: 4.ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි වල වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ක්‍රමයෙන් හීන වීම.....47

රූප අංක 5: 5. හරස් විදි වල නිර්මාණය වී ඇති කලබලකාරී පසුබිම.....49

රූප අංක 5: 6.මහනුවර වැව වටා ඉදිකර ඇති අවිධිමත් ඉදිකිරීම්51

රූප අංක 5: 7. නගර දර්ශනය විදහා දක්වන ස්ථාන56

රූප අංක 5: 8. මහනුවර නගරයෙහි අතීත ස්වරූපය හා වර්තමාන ස්වරූපය59

රූප අංක 5: 9. මහනුවර නගරය තුළ ප්‍රජා විනෝද හා විවෘත ස්ථාන වල පවතින අඩු පහසුකම්72

රූප අංක 5: 10. පදිකයින් ගැවසෙන ස්ථාන වල පවතින ගැටළු.....73

රූප අංක 6: 1: මහනුවර නගරය සඳහා යෝජිත විකල්ප සංකල්පිත සැලැස්ම.....84

රූප අංක 6: 2: පේරාදෙණියේ සිට කටුගස්තොට දක්වා වූ හරස් පැතිකඩ.....88

රූප අංක 6: 3: රිවර් ඩෙල් මාර්ගයේ සිට පේරාදෙණිය මාර්ගය දක්වා වූ හස්ත පැතිකඩ88

රූප අංක 6: 4: උඩවත්ත රක්ෂිත වනාන්තරයේ සිට ගුඩ්ෂෙඩ් නගරය දක්වා වූ හරස් පැතිකඩ.....89

රූප අංක 6: 5: වැව රවුම ඉහළ සීමාවේ සිට රජපිහිල්ල දෙසට අදින ලද හරස් පැතිකඩ.....90

රූප අංක 6: 6: වට්ටාරන්තැන්න මාර්ගයේ සිට නිත්තවෙල හන්දිය දක්වා අදින හරස් පැතිකඩ ..91

රූප අංක 6: 7. යෝජිත බහු විධ ප්‍රවාහන පර්යන්තය.....102

VIII. වගු අංක

වගු අංක 5: 1. සංචාරක කර්මාන්තය මඟින් සේවා අංශය ලද ආදායම -2016.....44

වගු අංක 5: 2. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සම්කෂණයට අනුව පරිහානි වි ඇති ගොඩනැගිලි47

වගු අංක 5: 3. ඓතිහාසික නගර මාධ්‍ය කළාපය තුළ පවතින භාවිතයන්.....48

වගු අංක 5: 4. මැද ඇල අවට භූමි පරිබෝජන රටාව වෙනස් වීමේ ස්වභාවය.....58

වගු අංක 5: 5. මැද ඇල අවට භූමි පරිබෝජන රටාව වෙනස් වීමේ ස්වභාවය.....59

වගු අංක 5: 6. 2017 වර්ෂයේ මහනුවර නාගරික සංවර්ධනයන් අධිකාරිය වෙත ලැබුණු ගොඩනැගිලි අයදුම් පත් හා ඉඩම් අනුබෙදුම් අයදුම්පත්62

වගු අංක 5: 7. පෞද්ගලික බස් රථ මඟින් සපයනු ලබන ගමනාන්ත ප්‍රමාණය66

වගු අංක 5: 8. මහවැලි ගඟෙන් ජලය ලබා ගන්න ස්ථාන හා ඒවායෙහි ජල ප්‍රමාණයන්68

වගු අංක 5: 9. ප්‍රධාන මාර්ග වල වාහන හා පදිකයන්ගේ සංඛ්‍යාව.....69

වගු අංක 5: 10. මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා ඇති හෝටල් ප්‍රමාණය..... 73

වගු අංක 5: 11. දළ දේශීය නිෂ්පාදනය 2015 - 2017 74

වගු අංක 5: 12. ශ්‍රී දළදා මාළිගාව වෙත සාමාන්‍ය දිනකදී පැමිණෙන බැතිමතුන් සංඛ්‍යාව..... 74

වගු අංක 5: 13. දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් මහනුවර නගරය තුළ රැඳීමේ ප්‍රමාණය..... 75

වගු අංක 5: 14. මහනුවර නගරයේ පවතින සුළු පරිමාණ ගෘහස්ථ කර්මාන්ත හා ස්ථාන 78

වගු අංක 6: 1. විකල්ප සංකල්පිතයන් බර තැබීම.....83

වගු අංක 6: 2. අඩු පහසුකම් නිවැසියන් හැටි ලබා දීමට යෝජිත නිවාස ව්‍යාපෘති98

වගු අංක 6: 3:සෂ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීම සඳහා හඳුන්ව දෙනු ලබන ක්‍රමවේද.....117

වගු අංක 6: 4:මහනුවර නගර සභා සීමාව තුළ පිහිටි ක්‍රීඩාපිටි131

වගු අංක 6: 5:හඳුනාගත් විශේෂ ගොඩනැගිලි සඳහා අනුවර්ථන භාවිතයන්135

වගු අංක 6: 6:උපායමාර්ගික වියපෘති හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන.....138

IX. ඇමුණුම

ඇමුණුම 1. ජාතික භෞතික සැලැස්ම -2050 (කෙටුම්පත්)146

ඇමුණුම 2. මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2002-2016.....147

ඇමුණුම 3.2008 - 2020 විසල් මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලසුම.....148

ඇමුණුම 4. 2030 විසල් මහනුවර උපාය මාර්ගික නගර සැලසුම.....149

ඇමුණුම 5. 2020 විසල් මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලසුම150

ඇමුණුම 6.අධ්‍යයන කලාපය තුළ මහා මාර්ග වල ව්‍යාප්තිය.....151

ඇමුණුම 7. අධ්‍යයන කලාපය තුළ ජනගහන ව්‍යාප්තිය - 2012.....152

ඇමුණුම 8. අධ්‍යයන කලාපය තුළ ජන සංඛ්‍යාවයේ ව්‍යාප්තිය - 2012153

ඇමුණුම 9. මහනුවර මහ නගර සභා බල සීමාව තුළ අඩු පහසුකම් නිවාස ව්‍යාප්තිය154

ඇමුණුම 10. අධ්‍යයන කලාපය තුළ ගොඩනැගිලි ළඟත්වය 2012155

ඇමුණුම 11. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ කාණු පද්ධතියෙහි ව්‍යාප්තිය.....156

ඇමුණුම 12. මහනුවර නගරය තුළ ක්‍රියාත්මක කෙරෙන අපජල ව්‍යාපෘතිය157

ඇමුණුම 13. මහනුවර මහ නගර සභා සීමාව තුළ නායයාමේ අවධානම් සහිත ස්ථාන158

ඇමුණුම 14: මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ භූමි බරිහරණ රටාව159

ඇමුණුම 15.අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තුළ ස්වාභාවික ජල මාර්ගයන්හි ව්‍යාප්තිය.....160

ඇමුණුම 16.අධ්‍යයන කලාපය තුළ සංවර්ධක පීඩනය.....161

ඇමුණුම 17. මහනුවර මහ නගර සභා සීමාව තුළ පවතින පාරිසරික සංවේදීතාවය.....162

ඇමුණුම 18.පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීම තුලින් ඉදිරිපත් කරන ලද ගැටළු.....163

ඇමුණුම 19:යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම විදහා දැක්වීමේ හරස්කඩ.....164

ඇමුණුම 20:පවතින සෞඛ්‍ය සේවා සැපයුම් ප්‍රමිතිගත ප්‍රදේශය165

ඇමුණුම 21:පවතින අධ්‍යාපන සේවා සැපයුම් ප්‍රමිතිගත ප්‍රදේශය166

ඇමුණුම 22:පවතින ව්‍යාප්ත භූමි සැපයුම් ප්‍රමිතිගත ප්‍රදේශය.....167

ඇමුණුම 23:ව්‍යාපෘති පිළිබඳව සිදු කරනු ලැබූ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණය.....168

පළමු කොටස

1. හැඳින්වීම

1.1. සංවර්ධන සැලැස්ම සැකසීමේ පසුබිම

නගරයක් තුළ පවතින ආර්ථික, සමාජයීය, පාරිසරික, දේශපාලනික හා සංස්කෘතික සාධක මත නගරයෙහි අනාගත සංවර්ධන දිශානතිය තීරණය වන අතර එය නගරයෙහි සංවර්ධනය කෙරෙහි අඩු වැඩි වශයෙන් බලපෑමක් සිදු කරනු ලබයි. සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීම සඳහා වූ මූලාරම්භය මෙම සංරචකයන්ගේ භව්‍යත්වය මත තීරණය වන අතර එමඟින් අනාගත සංවර්ධනයෙහි ප්‍රගමණය තීරණය වේ.

1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනත මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික සංවර්ධනය නියාමනය කිරීමේ ප්‍රමුඛතම ආයතනය වශයෙන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ස්ථාපිත කොට ඇති අතර මේ ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනය සඳහා සුදුසු යැයි විෂය භාර අමාත්‍යවරයාගේ නියමයකින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ වල භෞතික ,ආර්ථික, සමාජයීය හා පාරිසරික වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීම, ඒකාබද්ධ වූ සැලසුම් සකස් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම එහි ප්‍රධාන තම කාර්යයභාරය වේ.

1982 අංක 04 දරණ පහත මඟින් සංශෝධිත 1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනතේ 08 (අ) වගන්තියේ බලතල ප්‍රකාරව එම පනතේ 3 (1) වගන්තියට අනුව 1979 මාර්තු මස 07 වන දින අංක 26/8 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි බල ප්‍රදේශයක් ලෙස මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.

2003 මැයි මස 26 වන දින අංක 1290/01 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද 2002 අප්‍රේල් මස 27 දින සිට ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය කළමනාකරණ මණ්ඩලය මඟින් 2017 ජනවාරි මස 01 දින සිට 2018 දෙසැම්බර් 31 දක්වා තවදුරටත් දීර්ඝ කරන ලද 2002-2016 මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්මෙහි වලංගු කාලය 2018 දෙසැම්බර් මස 31 වන දිනෙන් අවසන් වන බැවින් 2019 වර්ෂයේ සිට මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම බලාත්මක කෙරේ.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය විසින් මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය ආවරණය වන ලෙස, ආර්ථික, සමාජයීය, භෞතික, පාරිසරික හා සංස්කෘතික යන සංරචක සැලකිල්ලට ගනිමින් 2017 වසරේදී මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම ආරම්භ කල අතර 2019 ජනවාරි මස 01 වන දින සිට බල පැවැත්වෙන මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 – 2030 කාල පරිච්ඡේදය දක්වා බලාත්මක කරනු ලැබේ.

ප්‍රදේශයේ ව්‍යුහය, පාරිසරික සංවේදී වටපිටාව මෙන්ම ආකර්ශනීය දර්ශනීය ස්ථාන හා සංස්කෘතික අංගයන්ගෙන් අනූන නිර්මිත පාරිසරික සාධකයන් මෙන්ම ස්වාභාවික පාරිසරික සාධකයන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා සුවිශේෂී අවධානයක් යොමු කොට ඇති මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුලින් අපේක්ෂිත වර්ෂයන් සඳහා සංවර්ධන උපාය මාර්ග හා මාර්ගෝපදේශයන්ද හඳුන්වාදී ඇත.

1.2 සැලසුම් කණ්ඩායම

ප්‍රධාන පාර්ශවකරුවන්ගේ ආයතන

1. මහනුවර මහ නගර සභාව

ප්‍රධාන උපදේශනාත්මක ආයතන

1. ශ්‍රී දළඳා මාලිගාව
2. ගඟවටකෝරලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය
3. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
4. ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය
5. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
6. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය
7. පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
8. ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය
9. ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය
10. පළාත් සංචාරක මණ්ඩලය
11. ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය
12. ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය

- 13. පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
- 14. මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල
- 15. ශ්‍රී ලංකා කර්මාන්ත සංවර්ධන මණ්ඩලය
- 16. ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය
- 17. උපාය මාර්ගික නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- 18. ජපන් ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ඒජන්සිය
- 19. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණ කමිටුව
- 20. ජේරාදේණිය විශ්ව විද්‍යාලය, භූ විද්‍යා අංශය
- 21. වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
- 22. ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය
- 23. කෘෂිකර්මාන්ත දෙපාර්තමේන්තුව, ගන්නෝරුව
- 24. වාණිජ මණ්ඩලය

අනෙකුත් පාර්ශවයන් කාණ්ඩයම්

- 1. පළාත් පාලන දෙපාර්තමේන්තුව
- 2. හන්තාන සුරැකීමේ සංවිධානය
- 3. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව
- 4. දුම්බර බන්ධනාගාරය
- 5. වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුව
- 6. ලක්සල, මහනුවර
- 7. ජාතික උද්භිද උද්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව
- 8. ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය
- 9. සිවිල් ආරක්ෂක බලගත මූලස්ථානය
- 10. මහනුවර මහ රෝහල
- 11. ජේරාදේණිය ශික්ෂණ රෝහල
- 12. ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව, කුණේඩසාලේ
- 13. පළාත් සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය, මහනුවර
- 14. සුවසෙවන (පුද්) රෝහල, මහනුවර
- 15. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- 16. සුගතදාස ජාතික ක්‍රීඩා අධිකාරිය
- 17. ඉංජිනේරු සේවා දෙපාර්තමේන්තුව
- 18. ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් ආයතනය
- 19. බෞද්ධ කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

20. ශ්‍රී ලංකා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව
21. කාන්තා වාණිජ මණ්ඩලය
22. මුල්ය ආයතන
 - මහජන බැංකුව
 - කොමර්ෂල් බැංකුව
 - ලංකා බැංකුව
 - සම්පත් බැංකුව
23. සිංහල වෙළඳ සංගමය
24. මහනුවර වෘත්තීයවේදීන්ගේ සංගමය
25. කොන්ත්‍රාත් කරුවන්ගේ සංගමය
26. පෞද්ගලික ව්‍යාපාරිකයින්
27. මධ්‍යම පළාත් වාස්තු විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය
28. සංචාරක හෝටල් අයිතිකරුවන්ගේ සංගමය
29. ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමය
30. පෞද්ගලික නිවාස සංවර්ධකයින්
 - හයිරු ඉංජිනේරු (පුද්) සමාගම, කටුගස්තොට
 - ප්‍රයිම් හෝම්ස් (පුද්) සමාගම, මහනුවර
 - රොටරි සමාජය

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සැලසුම් කණ්ඩායම

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ගරු සභාපති ආචාර්ය ජගත් මුණසිංහ මහතාගේ මහ පෙත්වීම යටතේ මධ්‍යම පළාත් අධ්‍යක්ෂ එන්.ඒ.එස්.එන් නිශ්ශංක මහතාගේ මෙහෙයවීම යටතේ මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය මගින් පිළියෙල කරන ලද මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වන මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම පහත සඳහන් නිලධාරීන්ගෙන් සමන්විත සැලසුම් කණ්ඩායම මගින් සිදු කරන ලදී.

1. එන්.ඒ.එස්.එන්. නිශ්ශංක මයා	අධ්‍යක්ෂ (මධ්‍යම පළාත)
2. එච්.ඩබ් සෝමරත්න මයා	නි. අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්)
3. බී.එච්.එම්.ආර්. බණ්ඩාර මයා	සහකාර අධ්‍යක්ෂ(සැලසුම්)
4. එම්.එල්.ආර්.පී. මුණසිංහ මිය	පාරිසරික සැලසුම් ශිල්පී
5. එම්. ආර්. අමරසිංහ මයා	සැලසුම් නිලධාරී
6. ඒ.පී.වී.කේ. ජයසිංහ මිය	සැලසුම් නිලධාරී
7. එන්.පී. සේනක අරුණසිරි මයා	සැලසුම් නිලධාරී

8. ඒ.එම්.ඩී.බී. අනාවැදි මයා	සැලසුම් නිලධාරී
9. ටී.ඩබ්.එම්.එම්.පී.කේ. විජේතුංග මිය	සැලසුම් නිලධාරී
10. පී.ජී.සී. පුෂ්පකුමාරි මිය	සැලසුම් නිලධාරී
11. ඩී.යූ. රත්නාලංකාර මිය	සැලසුම් නිලධාරී
12. ඒ.එස්.එල්. ඉෂානා මිය	සැලසුම් නිලධාරී
13. පී.පී.ජී.ඩී.එස් කුලතුංග මිය	වාස්තු විද්‍යාඥ
14. එන්.එච්.ඩී. විජේතුංග මයා	සහකාර සැලසුම් නිලධාරී
15. ඩබ්.එම්.ඊ.ටී. විසිංහ මෙනවිය	සහකාර සැලසුම් නිලධාරී
16. ජී.සී.එම්.කේ. මූණසිංහ මෙනවිය	සහකාර සැලසුම් නිලධාරී
17. ඩී.ජී.එච්.එස් ජයසිංහ මිය	යතුරු ලේඛිකා
18. ඒ.එම්.කේ.කේ.අබේසේකර මිය	යතුරු ලේඛිකා
19. එස්.කේ.ඩී. උදය දිවාකර මිය	යතුරු ලේඛිකා

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ප්‍රධාන කාර්යාලයේ සහයෝගීතා අංශ

1. සංවර්ධන සැලසුම් අංශය
2. පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය
3. භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශය
4. පරිසර හා භූදර්ශන අංශය

1.3 විෂය පථය

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයද ඇතුළත් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 10ක් ආවරණය වන පරිදි අධ්‍යයනයන් හා විශ්ලේෂණාත්මක අධ්‍යයනයන් සිදු කර මහනුවර මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා බල පැවැත්වෙන පරිදි මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ සියළු ජල මූලාශ්‍රයන්ගේ ආරම්භය වන මධ්‍යම කඳුකර ප්‍රදේශය අතිශය පාරිසරික සංවේදී කළාපයක් ලෙස 2050 කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව හඳුනාගෙන ඇත. එබැවින් මහනුවර නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ නේවාසික ජන ව්‍යාප්තිය සීමා වන පරිදින් ඉතා විශාල පරිමාණයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් මෙම කළාපය තුළ ප්‍රවර්ධනය නොවන ලෙසත් මෙම සැලැස්ම සකස් කර ඇත.

2050 කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව මහනුවර අධි නාගරික කළාපය තුළ නේවාසික ජනගහණයේ ව්‍යාප්තිය 500,000ක් දක්වා සීමා කර ඇති අතර එය සැලකිල්ලට ගනිමින් මෙන්ම ජනගහනය ඉසුලුම් ධාරිතා විශ්ලේෂණයට (Carrying Capacity Analysis) අනුව මහනුවර මහ නගර සභා බල සීමාවෙහි ජනගහනය 2030 වර්ෂය සඳහා 106,000 ක් ලෙස පුරෝකථනය කොට ඇත.

2050 කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව මහනුවර අධි නාගරික කළාපය තුළ දිස්ත්‍රික් අගනගරය ලෙස මහනුවර මහ නගර සභා බල සීමාව නම්කොට ඇති අතර මෙම සැලැස්ම තුළින්ද ඒය ඒ ආකාරයෙන්ම පවත්වාගෙන යනු ඇත.

මේ වන විටත් ඉදිකිරීම් ආරම්භ කර ඇති මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ ගලගෙදර හුවමාරුවෙන් මහනුවර නගරය කටුගස්තොට හරහා කොළඹ හා කුරුණෑගල යන ප්‍රධාන නගර සමඟ කාර්යක්ෂම ලෙස සම්බන්ධවීම සිදු වනු ඇත. ඒ අනුව මහනුවර නගරයට අයත් කටුගස්තොට ප්‍රදේශයේ ඉදිරි සංවර්ධනය දිශානුගත කිරීම සිදු කරන ආකාරය පිළිබඳවද මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් අවධානය යොමු කොට ඇත.

2030 උපාය මාර්ගික නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මඟින් මහනුවර නගරය ආශ්‍රිතව හඳුනාගනු ලැබූ පිළිමතලාවේ සිට ජේරාදෙණිය, මහනුවර නගර මධ්‍ය හා මහයිගාව හරහා කටුගස්තොට ප්‍රදේශයටත් තැන්නෙකුඹුර සිට කුණ්ඩසාලේ, පල්ලේකැලේ හරහා දිගන ප්‍රදේශය දක්වාත් මහනුවර මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය (2017 – 2030) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය- මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය

ව්‍යාප්ත වන අධි සංඝනත්ව සංවර්ධන තීරයන්ද, 2020 විසඳුම් මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් හඳුනාගෙන ඇති පොකුරු ප්‍රදේශයන් වන මහනුවර නාගරික ප්‍රදේශය, ජේරාදෙණිය ප්‍රදේශය, කටුගස්තොට ප්‍රදේශය හා කුණ්ඩසාලේ සිට දිගන දක්වා වූ ප්‍රදේශයන්ද මෙම සංවර්ධන සැලැස්මෙහි සංකල්පමය සැලැස්ම තුළට අන්තර්ගත කොට ඇත.

2008-2020 විසඳුම් මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම, 2030 උපාය මාර්ගික නගර සංවර්ධන සැලැස්ම හා 2020 විසඳුම් මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යන සැලසුම් තුළින් හඳුනා ගන්න ලද උපායමාර්ගික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් මෙන්ම නියාමන සැලසුම්ද මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළ අන්තර්ගත කොට ඇත.

ලෝක උරුම නගරයක් වූ මහනුවර නගරයෙහි ශ්‍රී දළදා මාලිගාව හා ඒ අවට ප්‍රදේශයහි පවතින සංස්කෘතික භූ දර්ශනය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් සුවිශේෂී අවධානයක් යොමු කොට ඇති අතර ඒ අවට ප්‍රදේශයෙහි ගොඩනැගිලි වල උස, වර්ණ, ගොඩනැගිලි අමුද්‍රව්‍ය, දැන්වීම් පුවරු භාවිතය මෙන්ම ආලෝක බුබුළු වල වර්ණයන්ද පාලනය කිරීම සඳහා නීති හා රෙගුලාසි පද්ධතියක් හඳුන්වා දී ඇත.

1984 ජුනි මස 08 වන දින අංක 301 දරණ අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය මගින් ශ්‍රී දළදා මාලිගාව සහ ඒ අවට ප්‍රදේශය පූජනීය ප්‍රදේශයක් ලෙස නම් කොට ඇති අතර එම ප්‍රදේශ සීමාවන් 2001 නොවැම්බර් මස 08 වන දින අංක 1209/19 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් තව දුරටත් පුළුල් කර ඇත. 2000 පෙබරවාරි මස 23 වන දින අංක 1120/15 දරණ අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය මගින් ගැටඹේ රාජේපවනාරාමය අවට ප්‍රදේශය පුජා භූමි ප්‍රදේශයක් ලෙස නම් කොට ඇත. ඒ අනුව එම ගැසට් ප්‍රකාශයන්හි පනවා ඇති නීති හා රෙගුලාසි මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින්ද ඒ ආකාරයෙන්ම අන්තර්ගත කොට ඇත.

1988දී යුනෙස්කෝ සංවිධානය විසින් මහනුවර නගරය ලෝක උරුම නගරයක් ලෙස නම් කොට ඇති අතර 2003 මැයි මස 26 වන දින අංක 1290/01 දරණ අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද 2002 අප්‍රේල් මස 27 දින සිට ක්‍රියාත්මක කරනු ලබූ 2002-2016 මහනුවර මහ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් නම් කොට ඇති ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි 490 මෙන්ම 2005 ජූලි මස 8 වන දින අංක 1401 දරණ අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නම් කරන ලද පුරාවිද්‍යාත්මක ගොඩනැගිලි

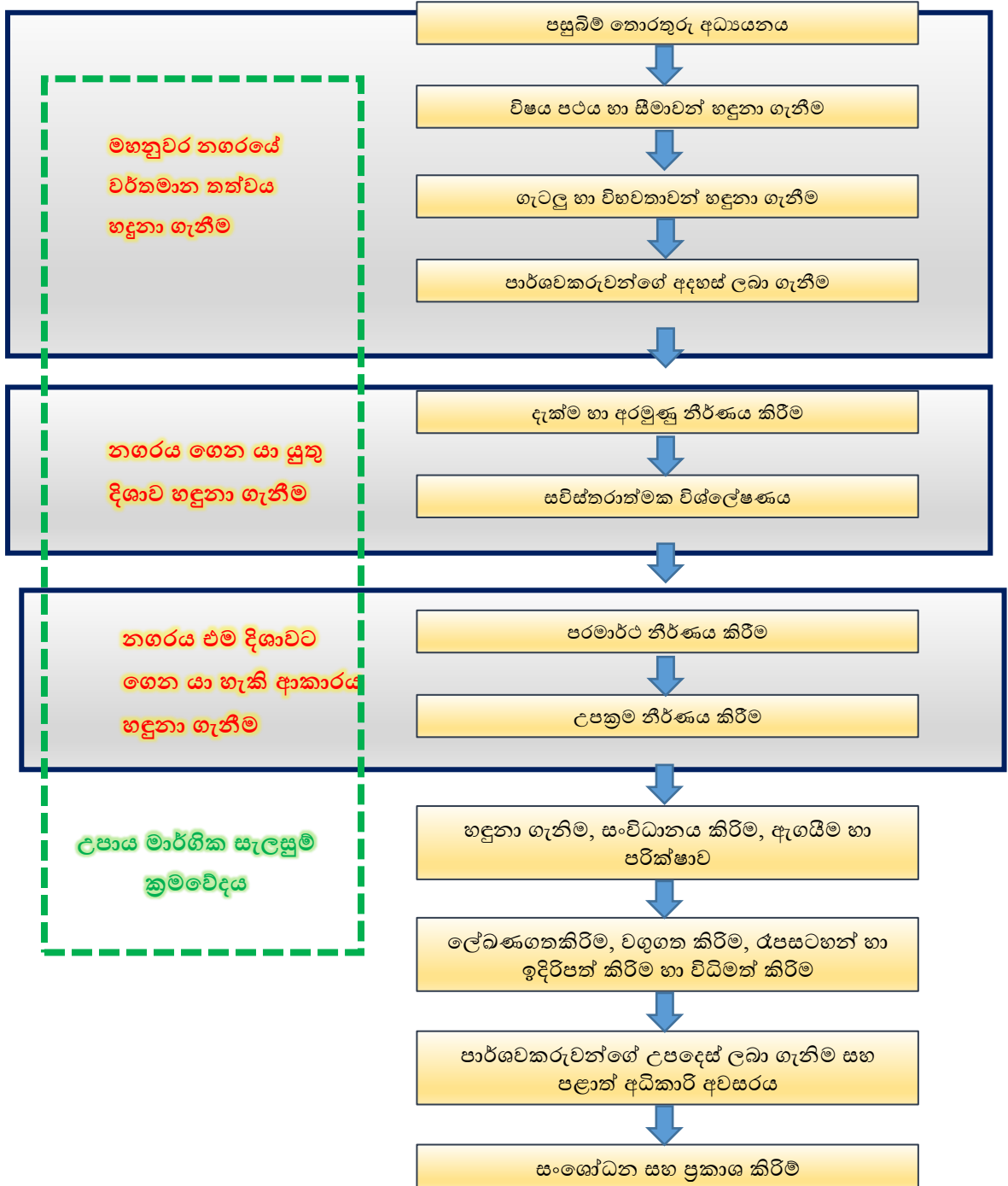
104ද මෙම සැලැස්ම තුළින් තවදුරටත් ඉදිරි සංරක්ෂණ කටයුතු හා ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

මහනුවර නගරයේ ඓතිහාසික හා සංස්කෘතිකමය වටිනාකමක් සහිත පාරිසරික හු දර්ශනය මෙන්ම කඳුකර ප්‍රදේශයන්හි දර්ශනීයත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීම මෙන්ම එහි ස්වභාවික භූගෝලීය පිහිටීම පිළිබඳව සුවිශේෂී අවධානයක් යොමු කොට නීති හා රෙගුලාසි හඳුන්වා දීමත්, සංචාරක ආකර්ශනය සහිත සැලසුම් සහගත නගරයක් තුළ තිරසාර ආර්ථිකයක්, ආකර්ශනීය හා සුවපහසු ජීවන රටාවක් 2030 වන විට නිර්මාණය කිරීම සඳහාත් මෙම සැලැස්ම තුළින් වැඩි අවධානයක් යොමු කොට ඇත.

1.4 සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා ක්‍රමෝපායික සැලසුම් ක්‍රමවේදය අනුගමනය කරන ලද අතර එම ක්‍රමවේදයේදී අනුගමනය කළ ක්‍රියා පටිපාටිය පහත පරිදිවේ.

රූප අංක 1: 1. සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

1.4.1 තොරතුරු අධ්‍යයනය

පළමු පියවර වන පසුබිම් තොරතුරු අධ්‍යයනය යටතේ විසල් මහනුවර ප්‍රදේශයට අයත් වන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 10කට අදාළව ජනගහනය, නිවාස, රැකියා, යටිතල පහසුකම්, භූ විෂමතාව හා පාරිසරික තත්වය පිළිබඳ තොරතුරු හැඳූරීම හා එම අංශ වලට අදාළව ප්‍රවණතා පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් සිදු කරන ලදී.

1.4.2 විෂය පථය හා සීමාවන් හඳුනා ගැනීම

මහනුවර නගරය කේන්ද්‍ර කරගත් කළාපයට පෙර සිදු කරන ලද සැලසුම්මය මැදිහත්වීම් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කර ඒවායේ ප්‍රතිඵල ඇසුරින් මෙම සැලසුමේ දිශානතිය සඳහා අදාළ වන කරුණු හඳුනා ගැනීම මෙම අදියරේදී සිදු කරන ලදී. එමෙන්ම ජාතික භෞතික සැලසුම මගින් මහනුවර නාගරික කළාපයන්ට අදාළව ඉදිරිපත් කර ඇති ප්‍රතිපත්තීන් ඔස්සේ නගරය සංවර්ධනය කල හැකි ආකාරයද හඳුනා ගන්නා ලදී. තවද ජාතික මට්ටමෙන් සිදු කරන ව්‍යාපෘති වලින් නගරයේ සංවර්ධනයට සිදු වන බලපෑමද හඳුනා ගන්නා ලදී.

1.4.3 ගැටළු හා විභවතාවයන් හඳුනා ගැනීම

පසුබිම් තොරතුරු අධ්‍යයනයේදී මහනුවර නාගරික ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධ ගැටළු අතරින් නගරයේ හිතකර පැවැත්මට බාධා වන ප්‍රමුඛ සුවිශේෂී හා විශාල ගැටළු හඳුනා ගැනීම ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ හා විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රම මගින් සිදු කරන ලදී.

එමෙන්ම නාගරික ප්‍රදේශයට ආවේණික සංවර්ධනයට යොදා ගත හැකි විභවතාවන් හඳුනා ගැනීමද සිදු කරන ලදී.

1.4.4 පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් ලබා ගැනීම

පාර්ශවකරුවන්ගේ වැඩිමුළුවක් සංවිධානය කර නගරවාසීන්, නගරය භාවිතා කරන්නන් හා නගරයේ පැවැත්මට දායක වන ආයතනය හා මහනුවර නාගරික ප්‍රදේශය පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවකරුවන් විසින් ඉදිරිපත් කල ගැටළු ඇසුරින් බෙල්ලි ක්‍රමවේදය භාවිතා කර මහනුවර නාගරික ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධව තීරණාත්මක ගැටළු හඳුනාගන්නා ලදී.

මෙහිදී හඳුනාගත් ගැටළු හා පසුබිම් තොරතුරු විශ්ලේෂණයෙන් හඳුනාගත් ගැටළු අතරින් මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම හරහා ප්‍රමුඛව සලකා බලනු ලබන ගැටළු මොනවාද යන්න විශ්ලේෂණාත්මකව හඳුනා ගන්නා ලදී.

1.4.5 දැක්ම හා අරමුණු නිර්ණය කිරීම

මහනුවර නාගරික කලාපය සංවර්ධනය කල යුතු දිශාව අනුව දැක්මක් තීරණය කර එම දැක්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීම උදෙසා වන අරමුණු 04ක් තීරණය කර ගැනීම මෙහිදී සිදු කරන ලදී.

1.4.6 සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය

තීරණය කරගත් අරමුණු 04 සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා උපයෝගී වන නාගරික ප්‍රදේශයේ ඇති ශක්තින්, දුබලතා, අවස්ථා හා තර්ජන විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රම හරහා හඳුනා ගැනීම මෙහිදී සිදු කරන ලදී. විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රම ලෙස පාරිසරික සංවේදිතා විශ්ලේෂණය, ඉසුලුම් ධාරිතා විශ්ලේෂණය, දෘශ්‍යතා විශ්ලේෂණය , සංවර්ධන පීඩන විශ්ලේෂණය, සුදුසුතා විශ්ලේෂණය නගරාන්තර සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය ආදී විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රම උපයෝගී කර ගන්නා ලදී.

1.4.7 පරමාර්ථ නිර්ණය කිරීම

නිර්ණය කරගත් අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා ශක්තින්, දුර්වලතා, අවස්ථා හා තර්ජන විශ්ලේෂණය හරහා හඳුනාගත් තොරතුරු ඇසුරෙන් අරමුණු 04 සඳහා වෙන වෙනම පරමාර්ථ නිර්ණය කිරීම සිදු කරන ලදී.

1.4.8 උපක්‍රම නිර්ණය කිරීම

පරමාර්ථ සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා උපයෝගී කර ගනු ලබන නව රෙගුලාසි ව්‍යාපෘති නියමු සැලසුම් ආදිය හඳුනා ගැනීම සිදු කරන ලදී. ඒවා පහත අංශ 07ක් යටතේ මෙම සංවර්ධන සැලැස්මේ මෙම වෙළුමෙහි 6 වෙනි පරිච්ඡේදය මගින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

1. සංකල්පිත සැලැස්ම
2. භූමි හා ගොඩනැගිලි සංවර්ධන උපක්‍රම
3. භෞතික හා සමාජීය අපරවිඤ්චන පහසුකම් සංවර්ධන උපක්‍රම
4. ආර්ථික සංවර්ධන උපක්‍රම
5. තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපක්‍රම
6. සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණය කිරීමේ උපක්‍රම
7. ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපක්‍රම

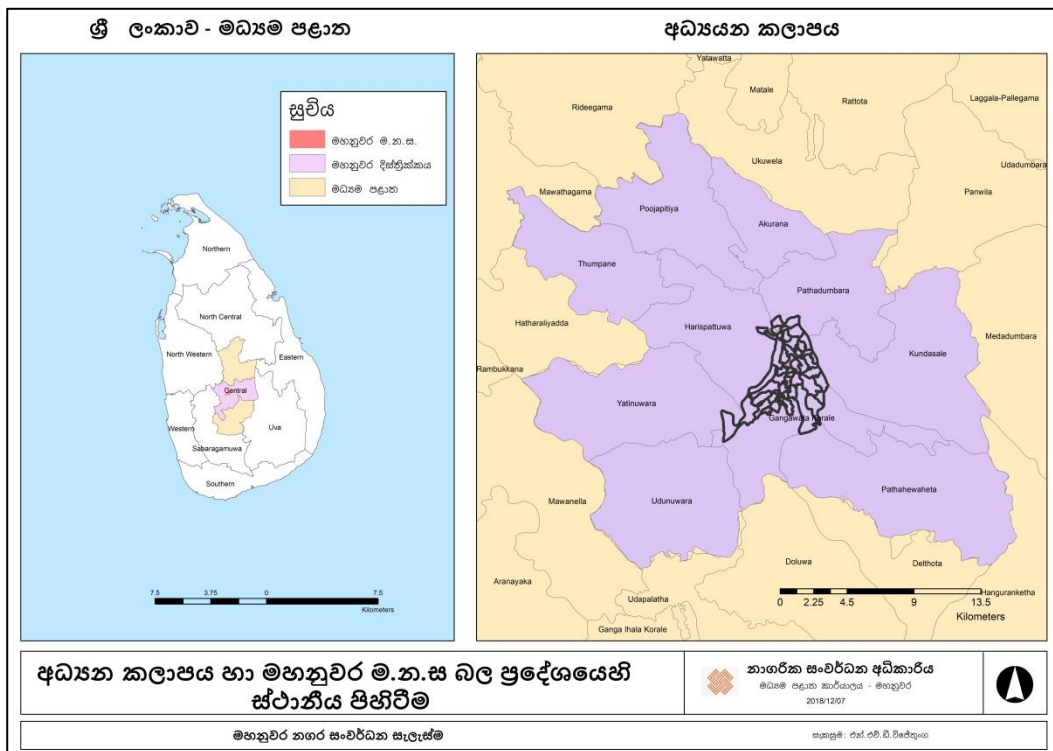
2. මූලික අධ්‍යයනයන්

2.1. අධ්‍යයන කළාපයන්

මධ්‍යම පළාතේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇති මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය ව.කි.මී. 26.45 ක් හෙවත් හෙක්ටයාර් 2,645 ක් පුරා ව්‍යාප්තවී ඇත. උතුරු අක්ෂාංශ 7⁰ 21" හා නැගෙනහිර දේශාංශ 80⁰ 48" ක් අතර පිහිටා ඇති මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය කොළඹ සිට කි.මී.120ක් පමණ දුරකින් පිහිටා ඇති ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන ප්‍රධානතම නගරය වේ.

මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයට බලාත්මක කෙරුණද එම සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී මහනුවර නගර සභා බල ප්‍රදේශයද ඇතුළත් තුම්පනේ, පූජාපිටිය, අකුරණ, පානදුම්බර, කුණ්ඩසාලේ, ගඟවටකොරළය, හාරිස්පත්තුව, යටිනුවර, උඩුනුවර හා පානහේවාහැට යන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 10කින් හා ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 747කින් සමන්විත ව.කි.මී 608ක් වූ කළාපයක් අධ්‍යයනය කොට සකස්කර ඇත. මෙම කළාපය පළාත් පාලන ආයතන 13කින් සමන්විත වන අතර එය මහ නගර සභාවකින්ද, නගර සභා 2කින්ද, ප්‍රාදේශීය සභා 11කින්ද සමන්විත වූ බල ප්‍රදේශයකි.

සිතියම් අංක 2: 1. සංවර්ධන සැලැස්මේ අධ්‍යයන කළාපය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

අධ්‍යයන කළාපය තුළ පිහිටා ඇති එකම මහ නගර සභාව මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය වන අතර එය උතුරින් භාරිස්පත්තුව ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය හා පාතදුම්බර ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයන්ගෙන්ද, නැගෙනහිරින් පාතදුම්බර ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය හා කුණ්ඩසාලේ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයන්ගෙන්ද, (මහවැලි ගඟේ මාධ්‍ය රේඛාව) දකුණින් මහනුවර කඩවත් සතර සහ ගඟවටකෝරළය ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයන්ගෙන්ද, (හත්තන කඳුවැටිය) බටහිරින් යටිනුවර ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය හා භාරිස්පත්තුව ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයන්ගෙන්ද මායිම්ව පිහිටා ඇත.

මහනුවර කඩවත් සතර සහ ගඟවටකෝරළය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය (කොටසක්), භාරිස්පත්තුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය (කොටසක්) හා පාතදුම්බර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය (කොටසක්) යන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ වලින් සමන්විත වන මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සමස්ත ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ 45කින් හා නාගරික කළාප 21කින්ද සමන්විත වේ.

මෙම නගරය මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 500 - 600ක් පමණ උසකින් පිහිටා ඇති නිවර්තන වැසි වනාන්තර කළාපය තුළට අයත් වාර්ෂික සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය 24C⁰-25C⁰ක් පමණ වන මි.මී. 1700 - මි.මී. 2400ක් පමණ වාර්ෂික වර්ෂාපතනය ලබන සෞම්‍ය දේශගුණයකින් සමන්විත වන ප්‍රදේශයකි.

2.2. සැලසුම් හා තත්ත්ව සන්දර්භය

මහනුවර නගරයේ ආරම්භය 14 වන ශත වර්ෂය දක්වා විහිදෙන අතර III වන වික්‍රමබාහු රජතුමා (1357 -1374) විසින් මහනුවර රාජධානිය රටේ අගනුවර ලෙස මුලින්ම තෝරාගන්නා ලදී. එතැන් සිට වසර 130 කාලයක් රජවරුන් තිදෙනෙකු විසින් අගනගරය ලෙස මහනුවර තෝරාගත් අතර එය අවසන වූයේ I වන රාජසිංහ රජු (ක්‍රි.ව.1581 - ක්‍රි.ව.1592) සීතාවකපුර අගනගරය කර ගැනීමත් සමඟය. විමලධර්මසූරිය රජු (ක්‍රි.ව.1592 - ක්‍රි.ව.1604) නැවත මහනුවර අගනගරය ලෙස තෝරාගත් අතර, එතැන් සිට වසර 223 ක් රජවරුන් 09 දෙනෙකු විසින් මහනුවර අග නගරය ලෙස ගෙන රට පාලනය කරන ලද අතර, එය අවසන් වන්නේ 1815 දී ඉංග්‍රීසින් විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ අවසන් රජු වන ශ්‍රී වික්‍රමසිංහ රාජසිංහ රජු නතුකර ගැනීමත් සමඟය.

බටහිර ආක්‍රමණිකයන්ගේ පැමිණීමත් සමඟ බෞද්ධාගමේ සිදු වූ පරිහානිය හේතුවෙන් මහනුවර රාජධානියේ රජවරුන්, විවිධ ආගමික ස්ථාන ඉදිකිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. එහි වැදගත් පියවරක් ලෙස II විමලධර්මසූරිය යුගයේදී ශ්‍රී දළදා මාළිගාව ඉදිකරන ලද අතර, ඒ හා සමානව මාළිගාව අවට බෞද්ධ වෙහෙර විහාරද ඉදිකරන ලදී. එම සමකාලයේදී විවිධ ආගමික ඇදහීම් ව්‍යාප්ත වීමත් සමඟම හින්දු කෝවිල්, මුස්ලිම් පල්ලි මෙන්ම ක්‍රිස්තියානි දේවස්ථානද ස්ථානගත විය. මෙවැනි ව්‍යාප්තීන් සමඟ මහනුවර නගරය ඓතිහාසික, ආගමික මෙන්ම සංස්කෘතික වශයෙන් වැදගත් මධ්‍යස්ථානය බවට පත්විය.

1800 දී පමණ මහනුවර නගරය තුළ මහා මාර්ග ජාලකයක් (Grid Pattern) නිර්මාණය කරන ලද අතර එම මාර්ග ජාලය ඉපැරණි වලව් සඳහා ප්‍රවිෂ්ඨ මාර්ගයන් සපයන ලදී. (උදා: දුනුවිල වලව්ව, නුගවෙල වලව්ව, පිළිමතලාව වලව්ව) යටත් විජිත යුගයේදී මහනුවර නගරය තුළ දුම්රිය හා මහාමාර්ග පද්ධතියක් වැඩි දියුණු වන අතර, වර්ෂ 1825දී මහනුවර කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගයද, 1826දී ජේරාදෙණිය පාලමද, 1831දී මහනුවර මාතලේ මහා මාර්ගයද, 1847දී මහනුවර හාරගම මාර්ගයද, 1865 දී බණ්ඩාරනායක මාර්ගයද, 1878දී දුම්රිය මාර්ගය මාතලේ දක්වා පුළුල් කිරීමද සිදුවිය.

ප්‍රෞඩ ඉතිහාසයකට උරුමකම් කියන මහනුවර පුරවයෙහි පවතින ආර්ථික, සමාජයීය, සංස්කෘතික හා පාරිසරික සාධක මත නගරයෙහි පවතින සුවිශේෂීත්වය මෙන්ම සංවර්ධනය සඳහා පවතින ඉල්ලුමද පදනම් කරගනිමින් සංවර්ධන සැලසුම් කිහිපයක් මේ වන විට සැලසුම් කොට ඇත.

ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සම්පාදිත 2050 කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව මහනුවර බල ප්‍රදේශය මධ්‍යගත පාරිසරික සංවේදී කළාපයට අයත් වන ප්‍රදේශයක් ලෙසට හඳුනාගෙන ඇත. මහනුවර ආශ්‍රිත කළාපය අධි නාගරික කළාපයක් ලෙසත් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය අගනගරය ලෙසත් එම සැලැස්ම තුළින් තවදුරටත් හඳුන්වා දී ඇති අතර අධි නාගරික කළාපය තුළ අපේක්ෂිත ජනගහනය 500,000ක් දක්වා සීමා කර ඇත. (ඇමුණුම 01)

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2002 - 2016 වර්ෂය සඳහා බලාත්මක කරනු ලැබූ මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් සංවර්ධන කාර්යයන් ප්‍රවර්ධනය සඳහා මෙන්ම පාලනය කිරීම

සඳහා රෙගුලාසි හා උපාය මාර්ග සහිතව කළාපිකරණ සැලසුමක් පිළියෙල කර ඇත. එම සැලැස්ම තුළින් ප්‍රධාන වශයෙන් පුරාවිද්‍යාත්මක ස්ථාන ආරක්ෂා කිරීම, ස්වාභාවික පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම හා අධි උස ගොඩනැගිලි පාලනය කිරීම ආදී අංශයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කොට ඇත. (ඇමුණුම 02)

මහනුවර නාගරික ප්‍රදේශයේ තදබදය කළමනාකරණය කිරීම පිණිස නගරය හා අවට ප්‍රදේශය ඇතුළත් ව.කි.මී. 273ක භූමි ප්‍රමාණයක් සැලකිල්ලට ගනිමින් පිළියෙල කරන ලද 2008 – 2020 විසල් මහනුවර නගර සංවර්ධනය සැලසුම තුළින් මහනුවර නාගරික ප්‍රදේශය ලෝක උරුම නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කොට ඇත. මහනුවර නාගරික ප්‍රදේශය තුළ ඒ වනවිටත් ස්ථානගතව තිබූ පරිපාලනමය කටයුතු, අධ්‍යාපනික මධ්‍යස්ථාන, රෝහල්, නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි සිංහ රෙජිමේන්තු මූලස්ථානය, බෝගම්බර සිර ගෙදර හා බෝගම්බර පිටාර බස් නැවතුම්පොළ ආදී නාගරික පහසුකම් ප්‍රධාන නගරයෙන් ඔබ්බට ගෙන යමින් විසල් මහනුවර කළාපයේ පිහිටි උප නගර තුළ ස්ථාපනය කිරීමට මෙම සැලසුම් මගින් තවදුරටත් යෝජනා කර ඇති අතර මහනුවර නගරය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් කුණ්ඩසාලේ, දිගන, කටුගස්තොට, ජේරාදෙණිය, හා ඊරියගම යන නගර උප නගර වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීමටද යෝජනා කර ඇත. (ඇමුණුම 03)

මහනුවර කඩවත් සතර සහ ගඟවට කෝරලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය හා තවත් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ හයක් අන්තර්ගත වන පරිදි සකස් කර ඇති 2030 උපාය මාර්ගික නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් මහනුවර නගරය ආශ්‍රිතව හඳුනාගනු ලැබූ මහනුවර නගරයේ පැවති උරුමයන් විනාශවීම, පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ වලට සංවර්ධන කාර්යයන් ව්‍යාප්තවීම හා රථවාහන තදබදය ආදී ගැටළු වලට පිලියම් ලෙස අධි සංඝන්ව සංවර්ධන තීරයන පිළිමතලාවේ සිට ජේරාදෙණිය, මහනුවර නගර මාධ්යය හා මහසියාව හරහා කටුගස්තොට ප්‍රදේශයටත් අනෙක් සංවර්ධන තීරය තැන්නෙකුඹුර සිට කුණ්ඩසාලේ, පල්ලේකැලේ හරහා දිගන ප්‍රදේශය දක්වාත් ව්‍යාප්ත වන පරිදි සංයුක්ත කිරීමට යෝජනා කර ඇත. (ඇමුණුම 04)

ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස භූමි වල සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ඇති අධික ඉල්ලුම, අධික රථ වාහන තදබදය, ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි වල අනන්‍යතාවයට ඇති තර්ජන හා පාරිසරික වටිනාකමකින් යුතු ප්‍රදේශ වලට තර්ජන එල්ලවීම යන ගැටලු වලට විසඳුම් සෙවීමට 2020 විසල් මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලසුම තුළින් අවධානය යොමු කොට ඇත. මේ හරහා මහනුවර නගර ප්‍රදේශය සංචාරක හා සංස්කෘතිමය කටයුතු වලට සම්බන්ධ පොකුරු ප්‍රදේශයක් ලෙසත්,

පේරාදෙණිය ප්‍රදේශය උසස් අධ්‍යාපනික පොකුරු ප්‍රදේශයක් ලෙසත්, කටුගස්තොට ප්‍රදේශය වෙළෙඳ හා වාණිජය කටයුතු වලට අදාළ පොකුරු ප්‍රදේශයක් ලෙසත්, කුණ්ඩසාලේ සිට දිගන ප්‍රදේශය නිෂ්පාදන හා කර්මාන්ත ආශ්‍රිත පොකුරු ප්‍රදේශයක් ලෙසත් උපාය මාර්ගිකව සංවර්ධනය කිරීමට තවදුරටත් යෝජනා කර ඇත. (ඇමුණුම 05)

නුවර - කොළඹ (A 01) මාර්ගය, කටුගස්තොට - කුරුණෑගල (A 10) මාර්ගය, නුවර - යාපනය (A 09) මාර්ගය, නුවර - මහියංගන - පදියතලාව (A 26) මාර්ගය, නුවර - බදුල්ල (රජමාවත) (B 413) මාර්ගය සහ පේරාදෙණිය - බදුල්ල - වෙන්කලඬි මාර්ගය (A 05) යන මාර්ග මහනුවර නගරය හා සම්බන්ධ ප්‍රධාන මාර්ග පද්ධතිය වන අතර මෙයින් A 01, A 09 සහ A 26 යන මාර්ග මහනුවර නගර මධ්‍ය සංවර්ධන කළාපයට (CBD) ආවේණික වේ. මහනුවර නගරය හා සම්බන්ධවන දුම්රිය මාර්ග 02 ක් පවතින අතර ඉන් එක මාර්ගයක් මහනුවර සිට පේරාදෙණිය දක්වාද ව්‍යාප්ත වේ. එය පේරාදෙණිය සිට කොළඹ දක්වා සහ පේරාදෙණිය සිට බදුල්ල දක්වා කොටස් දෙකකින් සමන්විත වන අතර අනෙක් දුම්රිය මාර්ගය මහනුවර සිට මාතලේ දක්වා ව්‍යාප්ත වේ. (ඇමුණුම 06)

ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2012 ජන සංඝණන වාර්තාවලට අනුව අධ්‍යයන කළාපයෙහි ජනගහනය 896,606ක් පමණ වන අතර එය දිවයිනේ මුළු ජන ගහනයෙන් 4.4%ක් ලෙසත් පළාත් ජනගහනයෙන් 34.9%ක් ලෙසත් දිස්ත්‍රික් ජනගහනයෙන් 66 %ක් ලෙසත් වාර්තා වී ඇත. 2001 හා 2012 ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන තොරතුරු මත පදනම්ව ජනගහන වර්ධන වේගයන් සැලකූවිට මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ වාර්ෂික ජනගහන වර්ධන වේගය 0.65%ක් වන අතර, අධ්‍යයන කළාපය තුළ ජනගහන වර්ධන වේගය 0.78%කි. ඒ අනුව 2017 වර්ෂය සඳහා අධ්‍යයන කළාපය තුළ පුරෝකතනය කරන ලද මුළු ජනගහනය 949,793ක් පමණ වේ. 2012 වර්ෂයේ මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ජනගහනය 102,459 ක් පමණ වන අතර එය දිවයිනේ මුළු ජන ගහනයෙන් 0.5% ක් ලෙසත් පළාත් ජනගහනයෙන් 3.9%ක් ලෙසත් දිස්ත්‍රික් ජනගහනයෙන් 7.4%ක් ලෙසත් අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ ජනගහනයෙන් 11.4%ක් ලෙසත් වාර්තා වී ඇත. මහනුවර මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ වාර්ෂික ජනගහන වර්ධන වේගය - 0.7 වන බැවින් ඒ අනුව 2017 වර්ෂ සඳහා මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ පුරෝකත මුළු ජනගහනය 98,922ක් පමණ වේ. (ඇමුණුම 07)

අධ්‍යයන කළාපය තුළ 2012 වර්ෂයේ ජනගහන සංඝණනය හෙක්ටයාර 1 කට පුද්ගලයන් 14 ක් පමණ වන අතර වැඩිම ජන සංඝණනයක් මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ දක්නට මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය (2017 – 2030) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය- මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය

ලැබේ. තවද වැඩි ජන සංඛ්‍යාවක් මහනුවර දිගන මාර්ගය, ජේරාදෙණිය අලදෙණිය මාර්ගය හා අකුරණ අලවතුගොඩ ආදී මාර්ගයන් ඔස්සේ ව්‍යාප්ත බව හඳුනා ගත හැකිය. ජන සංඝණන වාර්තාවලට අනුව, මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ 2012 වර්ෂයේ ජනගහන සංඛ්‍යාව හෙක්ටයාර් 1 කට පුද්ගලයන් 38ක් පමණ වන අතර 2016 වර්ෂයේ නේවාසික කාර්යයන් සඳහා භාවිතා කරන භූමි ප්‍රමාණය හා සසඳන විට ජනගහන සංඛ්‍යාව හෙක්ටයාර් 01කට පුද්ගලයන් 76ක් පමණ වේ. පුර්ණවත්ත බටහිර හා සුදුහුම්පොල බටහිර ආදී ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශවලද ජන සංඛ්‍යාව 122-246ක් අතර වැඩි අගයක් ගන්නා නමුත්, හෙක්ටයාර් 01කට පුද්ගලයන් 01-20ක් අතර අඩු ජන සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණයක් නුවර දොඩම්වල, වෙල්අට, මහනුවර, හීරැස්සගල හා අම්පිටිය දකුණ ග්‍රාම නිලධාරී වසම් වල වාර්තා වී ඇත. (ඇමුණුම 08)

අධ්‍යයන කළාපය තුළ 2012 වර්ෂයේදී 428,547 (48%)ක් පමණ පුරුෂ ජනගහනයක් නියෝජනය කරන අතර 468,059 (52%)ක් පමණ ස්ත්‍රී ජනගහනයක් නියෝජනය කරයි. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ මුළු ජනගහනයෙන් 49,916 (49%)ක් පමණ පුරුෂ ජනගහනයක් නියෝජනය කරන අතර 52,543 (51%)ක් ස්ත්‍රී ජනගහනයක් නියෝජනය කරයි.

2012 වර්ෂයේදී අධ්‍යයන කළාපය තුළ 75.8%ක් සිංහල ජාතිකයින්ද, 18.4%ක් ශ්‍රී ලංකා යෝනක ජාතිකයින්ද, 7.9%ක් දෙමළ ජාතිකයින්ද, 0.4%ක් අනෙකුත් ජාතිකයින්ද වන අතර මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ජීවත්වන මුළු ජනගහනයෙන් 70%ක් සිංහල ජාතිකයින්ද, 15.2%ක් ශ්‍රී ලංකා යෝනක ජාතිකයින්ද, 10%ක් ශ්‍රී ලංකා දෙමළ ජාතිකයින්ද, 2.6%ක් ඉන්දියානු දෙමළ ජාතිකයින්ද, 0.6%ක් බර්ගර් ජාතිකයින්ද, 0.6%ක් මැලේ ජාතිකයින්ද වේ.

අධ්‍යයන කළාපය තුළ ජීවත් වන මුළු ජනගහනයෙන් 76.0%ක ප්‍රමාණයක් 2012 වර්ෂයේදී බෞද්ධ ආගමිකයන් වන අතර, 17.2% ක ප්‍රමාණයක් ඉස්ලාම් භක්තිකයන්ද, 4.9%ක ප්‍රමාණයක් හින්දු භක්තිකයන්ද, 1.8%ක ප්‍රමාණයක් රෝමාණු කතෝලික භක්තිකයන්ද, 0.1%ක ප්‍රමාණයක් වෙනත් ආගමික භක්තිකයන් වන අතර මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ජීවත් වන මුළු ජනගහනයෙන් 66.3% ක ප්‍රමාණයක් බෞද්ධ ආගමිකයන්ද, 16.7%ක ප්‍රමාණයක් ඉස්ලාම් භක්තිකයන්ද, 10.2%ක ප්‍රමාණයක් හින්දු භක්තිකයන්ද, 4.8%ක ප්‍රමාණයක් රෝමාණු කතෝලික භක්තිකයන්ද, 1.9%ක් ප්‍රමාණයක් වෙනත් ආගමික භක්තිකයන් ලෙසද හඳුනා ගත හැකිය.

මහනුවර නගරයෙහි ජලාධාර ප්‍රදේශය (Catchment) අධ්‍යයන කළාපය ලෙස හඳුනා ගත හැකි අතර එම ප්‍රදේශයන්හි ජීවත්වන ජනතාව දෛනික අවශ්‍යතාවයන් සඳහා නගරය වෙත පැමිණේ. 2014 වර්ෂයේදී මහනුවර නගරය පිළිබඳව සිදු කරනු ලැබූ රථ වාහන සමීක්ෂණයට අනුව රැකියා සඳහා, අධ්‍යාපනය සඳහා, සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතාවයන් සඳහා මෙන්ම දේශීය / විදේශීය සංචාරකයන් ලෙසද 325,000 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් දිනකට නගරය වෙත සංක්‍රමණය වන අතර දිනකට 56,000කට අසන්න රථ වාහන සංඛ්‍යාවක් නගරය වෙත පැමිණේ.

මහනුවර නගරය හා අධ්‍යයන කළාපය රාත්‍රී කාලයේදී පස්වරු 7.00 සිට 9.00 දක්වා පමණ වූ කාලසීමාවක් ක්‍රියාකාරී වන අතර විශේෂිත දින එනම් පොහොය නිවාඩු දින, සිංහල හා දෙමළ අළුත් අවුරුදු උත්සව නිවාඩු දින, විශේෂයෙන්ම ඇසළ පෙරහැර පවත්වනු ලබන දිනයන්හිදී රාත්‍රී ක්‍රියාකාරීත්වය පස්වරු 7.00 සිට 11.00 දක්වා පමණ දිගු වේ. එම දිනයන්හිදී නගරයේ සංසරණ ජනගහනය සාමාන්‍ය දෛනික සංක්‍රමණික ජනගහනයට වඩා ලක්ෂ 200,000 – 300,000ක් අතර ප්‍රමාණයකින් වැඩි වේ.

ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ජන සංඝණන වාර්තාවලට අනුව 2012 වර්ෂයේදී අධ්‍යයන කළාපය තුළ සම්පූර්ණ භූමි භූමි ප්‍රමාණයෙන් 60.11%ක ප්‍රමාණයක් නේවාසික භාවිතය සඳහා යොදාගෙන ඇති අතර නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාව 218,302 ක් පමණ වේ. එය දිස්ත්‍රික් නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාවෙන් 63.7% ක් පමණ අගයක් ගනී. ඒ අනුව මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාව 26,722ක් පමණ වන අතර එය අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාවෙන් 12.2%ක් පමණ වේ.

2015 වර්ෂයේදී සිදුකරන ලද භූමි පරිහරණ සමීක්ෂණයට අනුව සම්පූර්ණ භූමි ප්‍රමාණයෙන් 51.11%ක ප්‍රමාණයක් මහනුවර මහ නගර සභා සීමාව තුළ නේවාසික භාවිතය සඳහා යොදාගෙන ඇති අතර 2012 වර්ෂයේදී පදිංචි මුළු නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාවෙන් 89% ක් ස්ථිර නිවාස ඒකක වන අතර, අර්ධ ස්ථිර නිවාස මුළු නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාවෙන් 08%ක් පමණ වේ. සමස්ත නේවාසික ඒකක සංඛ්‍යාව 2001 වර්ෂයේ සිට 2012 වර්ෂ දක්වා නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාව 6,110ක් පමණ වර්ධනය වී ඇත. මහනුවර මහ නගර සභා බල සීමා ප්‍රදේශය තුළ 57% ක් පමණ තනි මහල් නිවාස දක්නට ලැබෙන අතර මුඩුකේතු පැල්පත් නිවාස හා ජේලි නිවාස 4% ක් පමණ ප්‍රතිශතයක් පවතී. තවද, අඩු පහසුකම්වලින් යුක්ත ජනාවාස 37ක් තුළ නිවාස ඒකක 2,176 ක් ඇති බව හඳුනාගෙන ඇති අතර පිටකන්ද ග්‍රාම නිලධාරී වසම තුළ එවැනි නිවාස 11ක්ද, පූර්ණවත්ත බටහිර නිවාස 23 ක්ද, සුදුහුම්පල නැගෙනහිර නැගෙනහිර නිවාස 11ක්ද, අම්පිටිය දකුණෙහි නිවාස

11ක්ද ව්‍යාප්තව පවතින අතර ජේලි නිවාස ව්‍යාප්තියද තරමක් දුරට මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ දැක ගත හැකිය. නිත්තවෙල එවැනි නිවාස 46ක්ද, පුර්ණවත්ත බටහිර නිවාස 195ක්ද, දේශීයත්වෙල නිවාස 42ක්ද, හීරැස්සගල නිවාස 200ක්ද ව්‍යාප්තව පවතී. (ඇමුණුම 9)

අධ්‍යයන කළාපයෙහි නිවාස සංඛ්‍යාවය හෙක්ටයාරයට නිවාස ඒකක 04ක් පමණ වන අතර වැඩි නිවාස සංඛ්‍යාවයක් මහනුවර මහ නගර සභා සීමාවෙහි දක්නට ලැබේ. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ නිවාස සංඛ්‍යාවය හෙක්ටයාරයකට නිවාස 09ක් පමණ අගයක් ගනී. ප්‍රදේශයේ අඩුම නේවාසික සංඛ්‍යාවයක් මල්වත්ත ග්‍රාම නිලධාරී වසම තුළ පවතින අතර එය හෙක්ටයාරයකට නිවාස 02 කි. ජේරාදෙණිය උද්භිත උද්‍යානය සඳහා ග්‍රාම නිලධාරී වසමෙන් අක්කර 40ක් ප්‍රමාණයක් භාවිතා කිරීමත්, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය දත්ත සායනය, ජේරාදෙණිය ශික්ෂණ රෝහල සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික කාර්යාල, පාසල්, පොලිසිය මෙම ප්‍රදේශය තුළ ස්ථානගත වී තිබීම මෙයට විශේෂිත හේතුව වී ඇත. පුර්ණවත්ත බටහිර ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශයේ හෙක්ටයාරයකට 96 ක් තරම් වූ ඉතා ඉහල අගයක නිවාස සංඛ්‍යාවයක් දක්නට ඇති අතර මහ නගර සභා කම්කරුවන් සඳහා නිවාස ලබාදීමත් සමඟ අඩු ආදායම් ලාභී පවුල් වැඩි වශයෙන් මෙම වසම තුළ පදිංචිවීමත් හේතුවෙන් මෙම ප්‍රදේශයේ ජන සංඛ්‍යාවය සිග්‍රයෙන් වර්ධනය වීමට හේතු වී ඇත. (ඇමුණුම 10)

2015 වර්ෂයේදී දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සඳහා මධ්‍යම පළාතේ දායකත්වය 10.3% වන අතර එය සියළු පළාත් අතරින් 04 වැනි ස්ථානය ගනු ලබයි. කෘෂිකාර්මික අංශයෙන් 13.8%ක්ද, කර්මාන්ත අංශයෙන් 7.9%ක්ද සේවා අංශයෙන් 11.0%ක්ද ජාතික දළ දේශීය නිෂ්පාදන සඳහා දායකත්වය සපයනු ලැබේ. ඒ අනුව පළාත් දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සඳහා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් කෘෂිකාර්මික අංශය සඳහා 5.5%ක්ද, කර්මාන්ත අංශය සඳහා 22.8%ක්ද සේවා අංශය සඳහා 71.6%ක්ද දායකත්වය සපයනු ලබන බව පුරෝකථනය කල හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාකාරී ජනගහනය 51.6%ක් පමණ වන අතර අධ්‍යයන කළාපය තුළ එය 47.4%ක් පමණ වේ. ඉන් 92.7%ක් පමණ රැකියා නියුක්තිකයන්ද 7.3%ක් පමණ රැකියා වියුක්තිකයන්ද වන අතර මෙම ප්‍රදේශයෙහි විරැකියා අනුපාතිකය 7.3%ක පමණ අගයක් ගනී. ඒ අනුව මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාකාරී ජනගහනය මුළු ජනගහනයෙන් 46.9%ක ප්‍රමාණයක් වන අතර ඉන් විරැකියාවෙන් පෙළෙන ප්‍රමාණය ඉවත්කළ විට ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාකාරී රැකියා නියුක්ත ප්‍රමාණය මුළු ජනගහනයෙන් 43.9%ක් පමණ වේ.

අධ්‍යයනය කළාපය අතුරින් මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ආර්ථික වාණිජ/සේවා කාර්යන් ප්‍රධාන වශයෙන් කේන්ද්‍රගත වී ඇති අතර මහනුවර මහ නගර සභාවෙහි ආදායම් මාර්ග අතරින් ජලය සැපයීමෙන් ලබන ආදායම (14.0%) හැරුණු විට ප්‍රධානම ආදායම් මාර්ගය වරිපනම් බදු ආදායමයි. 2017 අයවැය ලේඛණයට අනුව එය එය 10.5%කි. 325,000 ක් පමණ වන දෛනික සංසරණ ජනගහනයට සේවා සැපයීම සඳහා අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, පරිපාලන හා ආගමික ස්ථාන නගර තුළ ව්‍යාප්ත වී පවතින අතර නගර මධ්‍ය කළාපය මහනුවර සිට පේරාදෙණිය දක්වා, මහනුවර සිට කටුගස්තොට දක්වා හා කටුගස්තොට නගරය ආශ්‍රිතව වාණිජ කාර්යන් බහුලව ව්‍යාප්ත වී ඇත.

අධ්‍යයන කළාපය තුළද සංචාරක ආකර්ශනීය ස්ථාන බහුල ලෙස පිහිට ඇති අතර මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය ප්‍රධාන සංචාරක මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස විශේෂයෙන් හඳුන්වා දිය හැකි ය. සමස්ථ ලෝක වාසී බෞද්ධයන්ගේ ගෞරවයට හා පූජනීයත්වයට පාත්‍ර වූ ශ්‍රී දන්ත ධාතූන් වහන්සේ වැඩ සිටීම එයට ප්‍රධානතම හේතුව වන අතර සමස්ථයක් ලෙස විදේශීය සංචාරකයන්ගෙන් 90% කට අධික ප්‍රමාණයක් එක් රාත්‍රියක් හෝ ගත කිරීම සඳහා මහනුවර නගරය වෙත පැමිණීම අනිවාර්ය වේ.

මහනුවර දළදා මාළිගාව ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය හැරුණු විට පේරාදෙණිය උද්භිද උද්‍යානයද සංචාරක මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ක්‍රියාකාරී ස්ථානයක් ගනු ලබන අතර 2014 වර්ෂයේදී පමණක් මහනුවර ජාතික කෞතුකාගාරයේ සහ පේරාදෙණිය උද්භිද උද්‍යානයේ ආදායම පිළිවෙලින් රු.23,139ක් හා මිලියන 392,508ක් පමණ වේ. 2016 වර්ෂයේ වාර්ෂික සංචාරක සංඛ්‍යා ලේඛණ දත්තයට අනුව ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණෙන සංචාරකයන්ගෙන් මහනුවර නගරය නරඹන්නට පැමිණ නගරය තුළ රැඳීමේ ප්‍රමාණය 77.47%ක පමණ අගයක් ගනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාවෙහි සංචාරකයන් විසින් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණයෙන් පූජා නගරවල සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණය 75.24% පමණ වන අතර මහනුවර නගරය තුළ පවතින හෝටල් වල විදේශීය සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණය ඉන් 44.3%ක් ද, දේශීය සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණය ඉන් 34.5%ක් ද වේ. එය සැලකිය යුතු මට්ටමක පැවතීම නගරය වෙත හිමි වී ඇති ශක්තියක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

මහනුවර නගරය තුළ 334ක් පමණ හෝටල් ප්‍රමාණයක් ව්‍යාප්තව පවතින අතර කාමර 18,510ට අසන්න සංඛ්‍යාවක් ඉන් සපයනු ලැබේ. නමුත් දැනට මහනුවර නගරය වෙත පැමිණෙන

සංචාරකයින් නගරය තුළ එක් දිනක් හෝ අවම වශයෙන් රඳවා ගැනීමට හෝටලේ හෝ වෙනත් සංචාරක කාමර 850කට වැඩි ප්‍රමාණයක අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

අධ්‍යයන කළාපය තුළ ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය, මහනුවර මහ නගර සභාව, එම ප්‍රදේශයන්හි නගර සභා, ප්‍රාදේශීය සභා හා ප්‍රජා ජල මණ්ඩලය මඟින් ජලය සපයනු ලැබේ. මෙම ප්‍රදේශය තුළ ජල යෝජනා ක්‍රමයන් 12ක් පමණ ක්‍රියාත්මක වන අතර ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථාන 22ක් ස්ථාපිත කොට ඇත. දිනකට ජලය සඳහා ලීටර් 129,820ක් පමණ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන අතර එමඟින් 76%ක පමණ ජනතාවකගේ දෛනික ජල අවශ්‍යතාවන් සම්පූර්ණ කරනු ලැබේ. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා පානීය ජල සම්පාදනය මහනුවර මහ නගර සභාව මඟින් පමණක් සිදුකරන ලබයි. ජල සම්පාදන ක්‍රියාවලිය සිදුකිරීම සඳහා මහවැලි ගඟ, රොස්නික් ජලාශය හා දුණුමඩලාව වැව ආදී ජල මූලාශ්‍රයන් මඟින් ජලය ලබා ගන්නා අතර දිනකට ජලය සඳහා මීටර් 36,000ක් පමණ ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ. ගැටඹේ හා වේල්ස්පාර්ක් යන ජල පවිත්‍රාගාර 02 මඟින් පිරිපහදු කරනු ලබන එම ජලය සමස්ථ ජල සම්බන්ධතාවයන් ගෙන් 80.6%ක් නේවාසික සඳහා ද, ජල සම්බන්ධතාවයෙන් 17.1%ක් වාණිජ භාවිතයන් සඳහා ද ලබාදී ඇති අතර, 0.035%ක් තරම් ඉතා අඩු ප්‍රමාණයක් කර්මාන්ත සඳහාද ලබා දී ඇත. සමස්ථ ජල පරිභෝජනයෙන් 67%ක් තරම් ඉහල ප්‍රතිශතයක් නේවාසික කටයුතු සඳහාද වාණිජ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා 23%ක ප්‍රමාණයක්ද, කර්මාන්ත සඳහා 0.03%ක ප්‍රමාණයක්ද භාවිතා වන අතර, රජයේ ආයතන 315 ක් සඳහා දිනකට ජලය සඳහා මීටර් 3,642 හෙවත් සමස්ථ ජල පරිභෝජනයෙන් 7.76%ක් භාවිතා කෙරේ. නගර සභාව සතු සඳහා මීටර් 36,000ක ධාරිතාවය ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් දෛනිකව ජලය සඳහා මීටර් 10,000 -12,000ක් අතර ප්‍රමාණයක් ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය මඟින් මිල දී ගනී.

ජාතික විදුලි බල පද්ධතියේ කිරිඳිකුඹුර හා පොල්ගොල්ල උපපොල මඟින් මෙගාවොට් 50 ධාරිතාවයක් ලබා ගෙන මෘදු උපපොල 16 ක් හා ප්‍රාථමික උපපොල 03ක් උපයෝගී කරගෙන යටිපහන් (භූගත) තාරාපැති 180ක් හා උඩු පහන් (මතුපිට) තාරාපැති 10ක් මඟින් මහනුවර නගරය තුළ විදුලි බල සම්පාදන ක්‍රියාවලිය සිදු කරනු ලැබේ. විදුලි සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාවෙන් 80.96%ක් ගෘහ ඒකක සඳහාද, 18%ක් වාණිජ ඒකක සඳහාද ලබා දී ඇති අතර විදුලිබල ධාරිතාවයන්ගෙන් 75%ක් පමණ ධාරිතාවයක් වැය කරමින් සමස්ථ නාගරික බල ප්‍රදේශය සඳහා විදුලිය ලබා දී ඇති අතර ඉතිරි 25%ක ධාරිතාවක් භාවිතා කරමින් තව දුරටත් නව සම්බන්ධතාවයන් ලබා දීමේ හැකියාව ඇත.

අධ්‍යයන කළාපය තුළ දිස්ත්‍රික් රෝහල් 22ක්ද, මූලික රෝහල් 1ක්ද, ග්‍රාමීය රෝහල් 1ක්ද පවතී. ඒ අනුව සෞඛ්‍ය අංශයෙහි කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස මහනුවර නාගරික ප්‍රදේශය හැදින්විය හැකි අතර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ මහනුවර මහ රෝහල, ජේරාදෙණිය ශික්ෂණ රෝහල, ජේරාදෙණිය ළමා රෝහල, ජේරාදෙණිය දත්ත රෝහල, මහනුවර ළය රෝහල, ප්‍රාදේශීය රෝහල - කටුගස්තොට හා මහජන සෞඛ්‍ය නිලධාරී කාර්යාලය - මහ නගර සභාව ආදී ස්ථාන මගින් සිදු කරනු ලැබේ. අයුර්වේද අංශය මගින් නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථාන 14ක ප්‍රමාණයක් පවත්වාගෙන යන අතර, ඒ මගින් ජනතාවට සේවාවන් ලබාදෙනු ලැබේ. සායන වර්ග 52ක් පමණ මහනුවර මහ රෝහලේ පවත්වනු ලබන අතර, ඒ සඳහා සායන 11,333ක පමණ ප්‍රමාණයක් වර්ෂය පුරා පවත්වනු ලැබේ. මේ සඳහා සහභාගී වී ඇති රෝගීන් ප්‍රමාණය වර්ෂ 2014 දී 915,000ක් පමණ වන අතර දැඩි සත්කාර ඒකක 13ක්, ශල්‍යාගාර 25ක් හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකකයක් යන සේවාවන්ට අමතරව රසායනගාර පහසුකම්, ඊ.සී.ඒ., X කිරණ සේවා පහසුකම්, MRI පහසුකම් වැනි පහසුකම් සියල්ලෙන්ම සමන්විත රෝහලක් ලෙස මහනුවර මහ රෝහල හඳුන්වා දිය හැකි වේ. මහනුවර මහ රෝහල ලංකාවේ දෙවන ස්ථානයේ පවතින බැවින් මෙම සියළු පහසුකම් වලින් පරිපූර්ණ වන අතර මෙහි බාහිර රෝගීන් 2017 වර්ෂයේදී ලක්ෂ 4ක් හා නේවාසික රෝගීන් ලක්ෂ 2කට අසන්න ප්‍රමාණයක් වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා ගෙන ඇත.

වර්ෂ 2014 දී අධ්‍යයන කළාපය තුළ 342ක් පමණ පාසැල් සංඛ්‍යාවක් පවතින අතර එහි 184,600කට අසන්න ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවක් අධ්‍යාපනය ලබයි. ඉන් මහනුවර නගරය තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් රජයේ පාසැල් 41ක් පවතින අතර 65,076ක් පමණ ශිෂ්‍යන් සංඛ්‍යාවක්ද 3,177ක් පමණ ගුරුවරුන් සංඛ්‍යාවක්ද සිටී. මෙම පාසැල් සංඛ්‍යාවෙන් ජාතික පාසැල් 06ක් හා පළාත් සභා පාසැල් 35ක් පමණ වේ. අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවේ සාමාන්‍ය ගුරු ශිෂ්‍ය ප්‍රමිති අනුපාතය 1:28 වන අතර මහනුවර නගරයේ සමස්ත පාසල්වල තත්වය සැලකීමේදී ගුරු ශිෂ්‍ය අනුපාතය 1:20 මට්ටමක පවතින බව පැහැදිලි වේ. තවද, අර්ධ රාජ්‍ය පාසැල් 07ක්ද, පෙර පාසැල් 28ක්ද, ජාත්‍යන්තර පාසැල් 09ක්ද, වෘත්තීය පුහුණු ආයතන 21ක්ද පමණ මහනුවර නගරය තුළ පවතින අතර ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයට සුවිශේෂී ස්ථානයක් උසස් අධ්‍යාපනය අංශය අතින් හිමිවී ඇත.

නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ සිට අභ්‍යන්තරව කාණු පද්ධතියක් පැවති බවට හඳුනාගත හැකිය. එවා උමං කාණු පද්ධති ලෙස පවතින අතර සෑම මාර්ගයකම කාණු නොමැති බවත් විශේෂයෙන් වැසි ජලය ගලා යාම සඳහා පවතින කාණු ප්‍රමාණවත් නොමැති බවත් ගැටළු ලෙස හඳුනාගත හැකිය. මහනුවර නගරය තුළ නුවර වැව මහවැලි ගඟ ඇතුළු

අනෙකුත් ජල මූලාශ්‍ර අපජලය එකතුවීම හේතුවෙන් දූෂණය වෙමින් පවතින අතර විශේෂයෙන් නුවර වැව ඒ අතර ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගනු ලබයි. (ඇමුණුම 11)

මහනුවර නගරය තුළ දැනට පූනික වලවල් වල ඒකරාශී වන මළ ද්‍රව්‍ය ගලිය මඟින් ගොභාගොඩට බැහැර කරනු ලබන අතර දිනකට මීටර් කිසිදු 50 – 60ක් අතර ප්‍රමාණයක් ගලී මඟින් බැහැර කරනු ලබයි. එසේ බැහැර කරනු ලබන ද්‍රව්‍ය මාස 3ක් පමණ ප්‍රතිවක්‍රීකරණය වූ පසු එහි අප ජලය මුදා හැරීම සිදු කරනු ලබයි. මහනුවර මහ නගර සභාව මෙම කටයුතුවල නිරතව සිටින අතර නගරය තුළ පවතින අවශ්‍යතාවය අනුව ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ සහ ජපාන රජයේ ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ආයතනය විසින් සපයනු ලබන මූල්‍ය ආධාර මත ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය සහ මහනුවර මහ නගර සභාව ඒකාබද්ධව මහනුවර නාගරික අපජල ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මූලික වැඩ කටයුතු මේ වන විට ආරම්භ කර ඇති අතර එය අධ්‍යයන කළාපයෙන් මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි කොටසක් පමණක් ආවරණය වේ. එමඟින් නාගරික භූමි ප්‍රදේශයෙහි හෙක්ටයාර් 733ක් පමණ ආවරණය වන පරිදි දෛනික සංක්‍රමණිකයන් 150,000ක්, අඩු පහසුකම් සහිත ප්‍රජාවට වැසිකිලි 512ක්, නිවැසියන් 55,000ක් සහ ව්‍යාපාර හා ගොඩනැගිලි 12,600ක් ආවරණය වන පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත අතර මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් සම්පූර්ණ වශයෙන් ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 10ක් සහ කොටස් වශයෙන් ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 16ක්ද ආවරණය කරනු ලබයි. 2019 වර්ෂය වන විට මෙම ව්‍යාපෘතිය අවසන් කිරීමට නියමිත අතර ගන්නොරුවේ පිහිටි පිරිපහදු ඒකකයෙන් ධාරිතාව සෂ මීටර 14,000ක් පිරිපහදු කිරීමටද නියමිතය. (ඇමුණුම 12)

වර්ෂ 2017 වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ දිනකට අපද්‍රව්‍ය ටොන් 8000ක් පමණ ඉවත දමනු ලබන අතර අධ්‍යයන කළාපය තුළ ටොන් 240ක පමණ ප්‍රමාණයක් ඉවත දමනු ලැබේ. මේ අතුරින් මහනුවර නගරය තුළ සාමාන්‍යයෙන් දිනකට ටොන් 150ක් පමණ ඒකරාශී වීම හඳුනාගත හැකිය. දිරාපත් වන කසළ ප්‍රමාණය 88%ක් වන අතර, දිරාපත් නොවන කසළ ප්‍රමාණය 12%ක් පමණ ප්‍රමාණයකින් යුක්ත වේ. මහනුවර නගරය තුළ හෝටල් ආශ්‍රිතව වැඩි වශයෙන් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයක් බැහැර වන බව පැහැදිලි වන අතර, එය 26.79%ක් පමණ වේ. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය කළාප 06කට බෙදා කුණු කසළ ඒකරාශී කිරීම සිදුකරනු ලබන අතර දිරාපත් වන ද්‍රව්‍ය දැනට කටුගස්තොට, ගොභාගොඩ පිහිටි අක්කර 32 ක් පමණ වන භූමියට බැහැර කරනු ලබයි. එම ද්‍රව්‍ය පස් දමා පිරවීම සිදු කරනු ලබන අතර මෙම ගැටලුව මහ හරවා ගැනීමේ අරමුණ සහිතව විශේෂ ව්‍යාපෘතියක් මේ වන විට හඳුනා ගෙන ඇතත් එමඟින් මෙගාවොට් 10ක විදුලිබල ධාරිතාවක් උත්පාදනය කිරීමටද බලාපොරොත්තු වේ.

අධ්‍යයන කළාපය තුළ ගඟවටකෝරළේ, යටිනුවර, කුණ්ඩසාලේ, පානභේවාහැට, හා තුම්පනේ ආදී ප්‍රාදේශීය ලේඛම් කොට්ඨාශ වල නායයාමේ අවධානම් තත්වයන් හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව මහනුවර මහ නගර සභා සීමාව තුළ නාය යෑම් සිදු වීම සඳහා අවදානම් ස්ථාන, මධ්‍යස්ථ ප්‍රමාණයේ අවදානම් ස්ථාන හා අවදානම් රහිත ස්ථාන ලෙස ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය සහ ජාතික ගොඩනැගිලි සංවිධානය මඟින් හඳුනාගෙන ඇත. දෙවන රාජසිංහ මාවත, මාපනාවතුර, මහසියාව, ධර්මපාල මාවත, ධර්මාශෝක මාවත, බහිරවකන්ද පාර, ටොපැෂ් හිල්ටොප් හෝටලය අවට ප්‍රදේශය, හිල්වුඩ් බාලිකා විද්‍යාලය, ධර්මරාජ පිරිමි විද්‍යාලය, විද්‍යාර්ථ පිරිමි විද්‍යාලය, පුෂ්පදාන බාලිකා විද්‍යාලය යන ප්‍රදේශ වල නාය යෑම සිදුවිය හැකි බව හඳුනාගෙන ඇත. මෙම ස්ථානයන්ගෙන් ධර්මරාජ විද්‍යාලය, විද්‍යාර්ථ විද්‍යාලය හා හිල්වුඩ් විද්‍යාලය යන ස්ථාන වල නාය යෑම අවම කිරීම සඳහා සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම දැනටමත් ආරම්භ කර ඇත. (ඇමුණුම 13)

අධ්‍යයන කළාපය තුළ යටිනුවර, පූජාපිටිය, අකුරණ හා මහනුවර මහ නගර සභා සීමාව තුළ හදිසි ජල ගැලීමේ තත්වයන් හඳුනාගත හැකිය. වර්ෂා කාලය තුළ හදිසි ජල ගැලීමේ තත්වයක් (Flash Flood) මහනුවර මහ නගර සභා සීමාව තුළ ස්ථාන කිහිපයක දක්නට ඇති අතර නුවර - කටුගස්තොට මාර්ගයේ මහසියාව ප්‍රදේශය, මහනුවර දුම්රියපොල අවට ප්‍රදේශය සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවත, කිංස්වුඩ් පිරිමි විද්‍යාලය සහ සීතාදේවී බාලිකා විද්‍යාලය අවට ප්‍රදේශය හඳුනා ගත හැකිය. මහවැලි ගඟෙහි ජල පෝෂකයන් ලෙස ගලා බසින ජල මාර්ග ආශ්‍රිතව අනවසර ඉදිකිරීම් හා එම ජල මාර්ගවලට අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම හේතුවෙන් ස්වභාවික ජල වාහක රටාවට බාධා පැමිණීම තුළින් හදිසි ජල ගැලීමේ තත්වයන් ඉහලයාමක් සිදු වේ.

අධ්‍යයන කළාපය තුළ 60.11%ක් පමණ ගෙවතුද, 9.83%ක් පමණ කුඹුරුද, 7.32%ක් පමණ තේ වතුද, 2.3%ක් පමණ ජල මූලාශ්‍ර ලෙසද හඳුනා ගත හැකි අතර මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය හෙක්ටයාර් 2645කින් සමන්විත වන අතර හෙක්ටයාර් 2449.4ක ප්‍රමාණයක් හෙවත් මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 92.64%ක ප්‍රමාණයක් මේ වනවිට සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා යොදාගෙන ඇත. ඉතිරි ප්‍රමාණය වන මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 7.36%ක ප්‍රමාණයක් ජල මූලාශ්‍ර , වනාන්තර සහ කුඹුරු ඉඩම් ලෙස පවතී. මෙම ඉඩම් ප්‍රමාණය සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා යොදාගත නොහැකි අතර, පවතින තත්වයෙන්ම ආරක්ෂා කරගත යුතුය. (ඇමුණුම 14)

අධ්‍යයන කළාපයෙහි ඉඩම් වල වැඩි වටිනාකම මහනුවර මහනගර සභා සීමාව වෙත ලැබී ඇත. මහනුවර නගරයේ භූ විෂමතාවය අනුව ඉඩම් වටිනාකම තීරණය වන අතර, මහනුවර සීමා බල

ප්‍රදේශය තුළ පිහිටා ඇති මහවැලි ගඟ, මහනුවර වැව, උඩවත්ත කැළේ, දළඳා මාළිගාව, බහිරව කන්ද , හන්තන කඳු පන්තිය යන සාධක ඉඩම්වල වටිනාකම කෙරෙහි සෘජුවම බලපා ඇත. ඊට අමතරව ලෝක උරුම නගරයක් වීම, අපරව්‍යුහ පහසුකම්වල ව්‍යාපෘතිය යන සාධක ද බලපා ඇත. පොදුවේ ඉඩම්වල වටිනාකම මිලියන 05 සිට මිලියන 6ට වැඩි අගය පරාසයක් තුළ ව්‍යාප්තව පවතින බැවින් ඉඩම්වල වටිනාකම අනුව ඉහලම වටිනාකමක් ගන්නා ප්‍රදේශ ලෙස මහනුවර දළඳා විදිය හඳුනා ගත හැකි අතර එම ප්‍රදේශයෙහි පර්චස් එකක මිල මිලියන 10ත් 11ත් අතර අගයක් ගනී. තවද, ඩී.එස්. සේනානායක විදිය, යටිතුවර විදිය, කොටුගොඩැල්ල විදිය පර්චස් එකක මිල මිලියන 07ත් 09ත් අතර අගයක් ගන්නා අතර මහනුවර වැව රවුම ප්‍රදේශය පර්චස් එකක මිල මිලියන 05ත් 06ත් අතර අගයක් ගනී.

මහනුවර නාගරික බල ප්‍රදේශයේ මුළු භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 2645ක් පමණ වන අතර එයින් හෙක්ටයාර් 10.23ක හෙවත් 39%ක පමණ ප්‍රමාණයක් රජයේ ඉඩම් වේ. රජයේ ඉඩම්වල සංයුතිය ප්‍රධාන වශයෙන් මහනුවර මහ නගර සභාව, ප්‍රාදේශීය ලේකම්, ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව හා අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් රජයේ පාසැල් සතු ඉඩම් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. ආගමික සිද්ධස්ථානවලට අයත් භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 101ක් හෙවත් 3.62% ක් පමණ වේ. මෙම හෙක්ටයාර් 101 තුළ මහනුවර ශ්‍රී දළඳා මාළිගාව, අස්ගිරිය, මල්වතු මහා විහාර, නාථ දේවාලය, කතරගම දේවාලය ඇතුළු අනෙකුත් දේවාල සහ අනෙකුත් රජමහා විහාර සතු ඉඩම්ද ඊට අයත් වේ.

අධ්‍යයන කළාපය මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 500 – 600 ක සීමාව තුළ පිහිටා ඇති අතර වාර්ෂික සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය 24⁰C - 25⁰Cක් වැනි අගය පරාසයක් තුළ පිහිටා ඇත. මෙම ප්‍රදේශය මධ්‍යම නිවර්තන වැසි වනාන්තර කළාපයට අයත්වන අතර, වාර්ෂික වර්ෂාපතනය මි.මීටර් 14000 – 17000 ක ඉහල මට්ටම් පරාසයක පවතී. නිරිත දිග මෝසම් සුළං (මැයි - සැප්තැම්බර්) හා ඊසාන දිග මෝසම් සුළං (නොවැම්බර් - ජනවාරි) මගින් සහ අන්තර් මෝසම් වැසි (අප්‍රේල්) ලෙස වර්ෂය පුරා වර්ෂාපතනය ලැබේ.

ජල විද්‍යාව හා භූ රූපන විද්‍යාවන් සැලකීමේදී ජල මූලාශ්‍ර සහ භූ රූපන ලක්ෂණයන් එකිනෙකට සම්බන්ධ විමෙන් අධ්‍යයන කළාපය තුළ පාරිසරික තත්වයන් නිර්මාණය වී ඇත. මෙම කළාපය තුළ වික්ටෝරියා ජලාශය මෙන්ම පොල්ගොල්ල වේල්ල පිහිට ඇති අතර එමගින් ජල විදුලි උත්පාදනයට මහගු සේවාවක් ඉටු කරනු ලැබේ. මහවැලි ගඟ පෝෂණය කිරීම හාලි ඇළ, හාලි

ඇළ නිමනයන්ද, මැද ඇළ, මැද ඇළ නිමනයන්ද, හින් පැන්කුර ඇළ , හින්පැන් කුර නිමනයන්ද මහවැලි ගඟ හා මනාව සම්බන්ධ වේ. මෙම ජල මූලාශ්‍රයන් පෝෂණය කිරීම සඳහා උඩවත්ත කැලය, වාකරවත්ත වානාන්තරය ඉවහල් වී ඇත. නිමනයන් සහ කඳු මුදුන්වලින් සමන්විත මහනුවර නගරය හරිත ආවරණයන් තුළින් මෙන්ම ස්වභාවික ජල මාර්ග රටාව තුළින්ද එහි අලංකාරය තවත් වැඩිදියුණු කරයි. (ඇමුණුම 15)

2.3. සැලසුම් මායිම් නිර්ණය කර ගැනීම

මෙම සංවර්ධන සැලැස්මට අදාළ සීමා නිර්ණය කිරීමේදී පහත සඳහන් අංශ පදනම් කර ගන්නා ලදී.

2.3.1. ක්‍රියාකාරීත්ව ප්‍රදේශයේ සීමාවන්

ප්‍රධාන පාසැල්, වෛද්‍ය සේවා, පරිපාලන සංකීර්ණ, විශ්ව විද්‍යාල හා සංචාරක ආකර්ශනීය ස්ථාන නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ කේන්ද්‍රගතව පැවතීමෙන් දිනට 325,000ක පමණ ජන ප්‍රමාණයක් විවිධ කටයුතු සඳහා අවට ප්‍රදේශ වලින් මහනුවර නාගරිකය වෙත පැමිණෙන බැවින් එම ප්‍රදේශය මහනුවර නාගරිකයෙන් සේවා ලබා ගනු ලබන ජලාධාර ප්‍රදේශය (Catchment) ලෙසද වැඩි දුරටත් හඳුනා ගත හැකිය.

මහනුවර නාගරික බල ප්‍රදේශය කේන්ද්‍ර කර ගත් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 10ක් පමණ වූ ප්‍රදේශයක් පුරා එම ජලාධාර ප්‍රදේශය (Catchment) ව්‍යාප්ත වන අතර එම ප්‍රදේශයේ තොරතුරු ආශ්‍රයෙන් සිදු කිරනු ලැබූ සංවර්ධන පීඩක විශ්ලේෂණයට (Development Pressure Analysis) අනුව මහනුවර නගරයට ප්‍රවේශ වන ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස එනම් කඩුගන්නාව සිට පිළිමතලාව හා පේරාදෙණිය ඔස්සේ මහනුවර දක්වාද ගම්පොල සිට පේරාදෙණිය ඔස්සේ මහනුවර දක්වාද දිගන සිට පල්ලෙකැලේ ඔස්සේ මහනුවර දක්වාද ගලගෙදර සිට හැදෙණිය හා කටුගස්තොට ඔස්සේ මහනුවර දක්වාද අකුරණ සිට කටුගස්තොට ඔස්සේ මහනුවර දක්වාද ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස නාගරික ක්‍රියාකාරකම් බහුල ප්‍රදේශ ලෙස තවදුරටත් එම විශ්ලේෂණයන් හඳුනාගන්නා ලදී. (ඇමුණුම 16)

මේ හේතුවෙන් නගර මධ්‍යයේ ප්‍රධාන වශයෙන් නේවාසික නොවන ඉදිකිරීම් සඳහා වැඩි නැඹුරුවාවයක් පවතින අතර නේවාසික කාර්යන් හා නාගරික ක්‍රියාකාරකම් මහනුවර නාගරිකයෙන් ඔබ්බට එනම් කුණ්ඩසාලේ, ගඟවටකොරලේ, ජේරාදෙණිය ආදී ප්‍රදේශ පුරාත් ඓතිහාසික හා පාරිසරික වටිනාකමක් සහිත කඳුකර ප්‍රදේශ වලටත් ව්‍යාප්ත වීමේ වැඩි නැඹුරුවක් පවතින බව එම විශ්ලේෂණයෙන් වැඩි දුරටත් අනාවරණය වේ.

ඒ අනුව මහනුවර නාගරික කළාපයේ ක්‍රියාකාරීත්ව සීමාවන් මහනුවර මහ නගර සභා සීමාවට පමණක් සීමා නොවන අතර එය එම සීමාවෙන් ඔබ්බට ව්‍යාප්ත වී ඇති බව වැඩි දුරටත් හඳුනා ගත හැකිය.

2.3.2. භූගෝලීය සීමාවන්

ප්‍රධාන මාර්ගයන් ඔස්සේ මහනුවර නගරය වෙත ප්‍රවේශවීමේදී එම මාර්ග ඔස්සේ වැටී ඇති ගලගෙදර, බලකඩුව, උඩුදුම්බර හා කඩුගන්නාව යන ප්‍රදේශ පසුකරත්ම වංගු හා බැවුම් සහිත මාර්ග හා සුන්දර කඳුකර දර්ශනයන්ගෙන් අනුන වටපිටාව මහනුවර නගරයෙහි මංසලකුණු ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි 1/3ක සීමාවක් දකුණු දෙසින් හන්තාන කන්ද හා එහි රක්ෂිතයටද මෙන්ම වාකරවත්ත රක්ෂිතයටද මායිම් වේ. අනෙක් 2/3ක සීමාව මහවැලි ගඟෙන් වට වී ඇති අතර මහනුවර මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය සුපැහැදිලි පාරිසරික හා භූගෝලීය සීමාවන්ගෙන් සීමා වී ඇත.

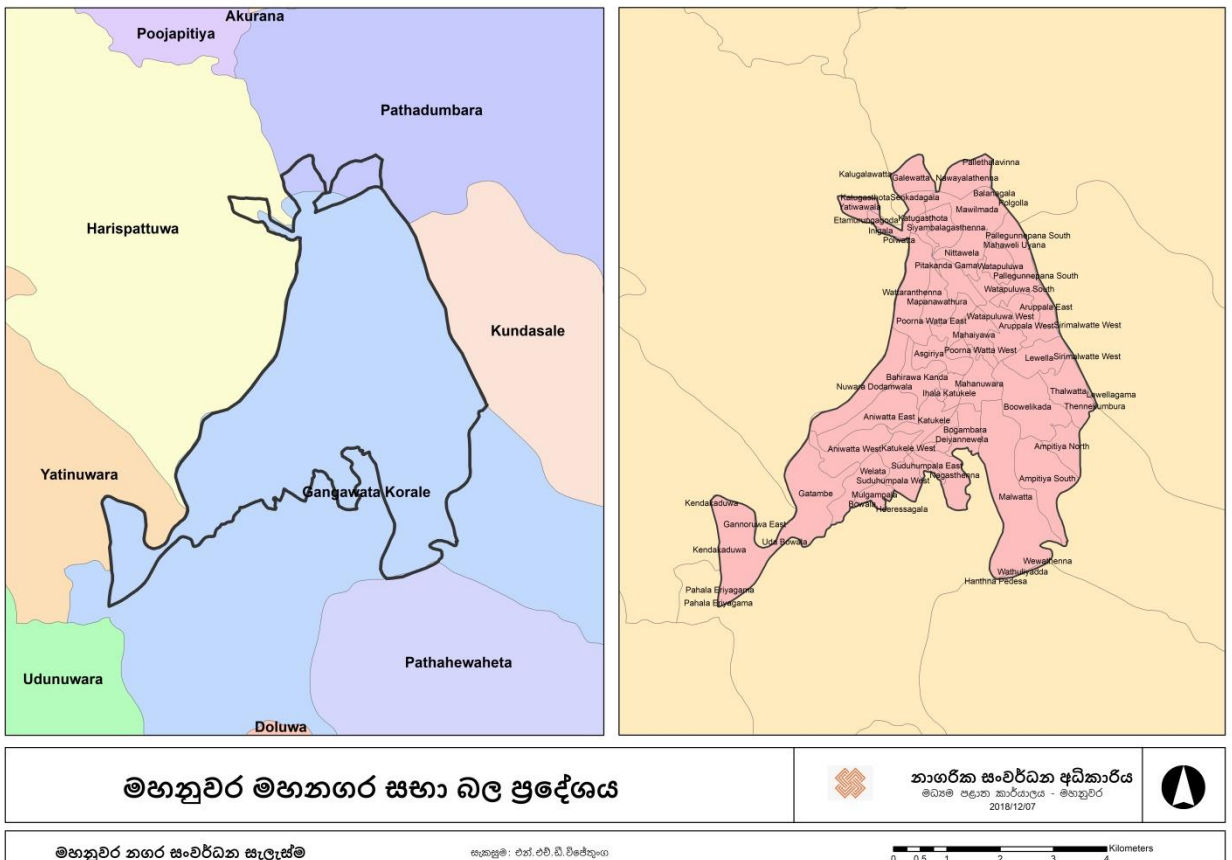
ප්‍රීම්රෝස්, බහිරවකන්ද හා උඩවත්ත කැලේ යන ස්වභාවික විභවතාවන් සහිත අනන්‍ය වූ භූ ලක්ෂණයන්ගෙන් හෙබි මහනුවර නාගරික ප්‍රදේශය අතිශය සංවේදී පාරිසරික සාධකයන්ගෙන් යුක්ත වන බැවින් පාරිසරික සංවේදීතා විශ්ලේෂණයක් සිදු කර ඒ අනුව සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ඔබ්බට භූමි වල සීමා මායිම් හඳුනා ගන්නා ලදී. (ඇමුණුම 17)

2.3.3. පරිපාලන සීමා මායිම්

නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශයක් ලෙසටද මහනුවර නාගරිකයේ පළාත් පාලන බල සීමාව ලෙසද නම්කොට ඇති මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශ සීමාව මහනුවර කඩවත්සතර සහ ගඟවටකෝරළය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය (කොටසක්), භාරිස්පත්තුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය (කොටසක්) හා පාතදුම්බර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය (කොටසක්) යන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ වලින් සමන්විත වන සමස්ත ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ 45කින්ද සමන්විත ප්‍රදේශයක් වේ.

මෙම සියලු කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් මහනුවර මහ නගර සභා පළාත් පාලන ආයතනික සීමාව පරිපාලන සීමාව ලෙසත් මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්මෙහි සැලසුම් සීමාව ලෙසත් යොදා ගැනීමට සුදුසු බව තීරණය කරන ලදී.

සිතියම් අංක 2: මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි පරිපාලන සීමා මායිම්

3. සංවර්ධන සැලැස්මේ අවශ්‍යතාවය

මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම පිළියෙල කිරීම තුළින් අපේක්ෂිත අරමුණු වනුයේ වර්ථමානය තුළ නගරයෙහි විද්‍යාමාන වන විභවතාවයන් හා අත්විඳිමින් පවතින ගැටළු හඳුනා ගැනීම තුළින් නාගරික සංවර්ධනයේදී උද්ගතවන ගැටළු වලට උපායමාර්ගික විසදුම් ලබාදීමත් අනාගත සංවර්ධනයන් මනා කළමනාකරණය කිරීමත් තුළින් ආර්ථික , සමාජයීය, පාරිසරික හා සංස්කෘතික යන සංරචකයන්ගේ ඒකාබද්ධතාවය සහිත උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘතීන් හා රෙගුලාසි සම්පාදනය කිරීමත්ය.

වර්තමානය තුළ පවතින විභවතාවයන් හා ගැටළු හඳුනා ගැනීම සඳහා නගර නිර්මාණ වෘත්තිකයන් හා ප්‍රදේශයෙහි හඳුනා ගන්නා ලද පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් ලබා ගැනීම අරමුණු කරගනිමින් පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීමක් පවත්වන ලද අතර එහිදී සාකච්ඡාවට බඳුන්වූ කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් මහනුවර නගරය තුළ පවතින ගැටළු හඳුනා ගන්නා ලදී. පාර්ශවකරුවන් හා වෘත්තීයවේදීන් විසින් ඔවුන් නියෝජනය කරනු ලබන විෂය පථයට අනුව ගැටළු කීපයක් හඳුනාගන්නා ලද අතර එකී ගැටළු ඩෙල්ෆි ක්‍රමවේදය (Delphi Technique) යොදා ගනිමින් වඩාත් සැලකිය යුතු හා සංවර්ධන ගැටළු ප්‍රමුඛතාකරණය කරන ලදී. (ඇමුණුම 18)

එලෙස හඳුනා ගන්නා ලද ප්‍රමුඛතා ගැටළු වල සංදර්භය, විශාලත්වය හා වැදගත්කම යන අංශයන් යටතේ වැඩිදුර අධ්‍යයනයන් සිදු කරන ලදී.

මහනුවර රාජධානිය භූමි ප්‍රදේශයෙන් 2/3 ක ප්‍රමාණයක් මහවැලි ගඟ හා ඉතිරිව ඇති ප්‍රදේශය කඳු වලල්ලකින් සමන්විත වීම යන ස්වාභාවික ආරක්ෂාව පදනම් කරගනිමින් ස්ථාපනය කොට ඇති අතර පසුකාලීනව උඩරට රාජධානි සමයේදී සක්විති රජභවන යන සංකල්පය විද්‍යාමාන වන ලෙස වළාකුළු බැම්ම අතරින් දිස්වෙන දළදා මාළිගාව ඉදිකර ඇත. ශ්‍රී දළදා මාළිගාව හා අවට ප්‍රදේශය 1984 ජූනි මස 08 දිනැති අංක 301 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මඟින් පූජනීය ප්‍රදේශයක් ලෙසට ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති අතර ඉන් අනතුරුව 2001 නොවැම්බර් මස 08 දිනැති අංක 1209/19 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මඟින් මෙම මාළිගා පරිශ්‍රයේ සීමාවන් තව දුරටත් ප්‍රඵල කර ඇත. තවද UNESCO සංවිධානය විසින් 1988 වර්ෂයේදී ශ්‍රී දළදා මාළිගා පරිශ්‍රය හා කන්ද උඩරට සුවිශේෂී වූ වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සහ බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත යුගයේ උරුමය සිහිගන්වන ගොඩනැගිලි සහ ව්‍යුහයන්ගෙන් සමන්විත ඓතිහාසික හා ගෘහනිර්මාණාත්මක

වටිනාකම් වලින් යුත් ගොඩනැගිලි 490 ක් ලෝක උරුම ස්මාරක ලෙසට ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත.

ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ලෙස නම් කරන ලද ගොඩනැගිලි 490න් 387හෙවත් 79%ක් පුජා භූමි කළාපය තුළ එනම් නගර මධ්‍ය තුළ ස්ථාපිතව පවතී. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය මගින් 2017 වර්ෂයේදී දියත් කරනු ලැබූ ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි පිළිබඳ සමීක්ෂණයට අනුව 40%ක් පමණ ගොඩනැගිලි වර්ථමානය වන විට ඒවායේ වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශ වී ඇති බවටත් 60%ක් පමණ ගොඩනැගිලි වල කොටසක් පමණක් විනාශ වී ඇති බවටත් අනාවරණය කර ගන්නා ලදී.

එම ගොඩනැගිලි නිසි ප්‍රමිතියකින් යුතුව අළුත් වැඩියා කටයුතු සිදු නොකිරීම, නඩත්තු නොකිරීම එකී ගොඩනැගිලි වල ඊට ආවේණික වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සහිත ගුණාංග හීනවී යාම ආදී දැ මෙම පරිහානියට හේතු පාදකවී ඇති අතර ඇතැම් ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි වල උඩුමහලේ ක්‍රියාකාරිත්වයක් නොවීම, අවිධිමත් වර්ණ භාවිතය , අවිධිමත් ගොඩනැගිලි අමුද්‍රව්‍ය භාවිතය හා අවිධිමත් දැන්වීම් පුවරු භාවිතය හේතුවෙන් ලෝක උරුම නගරයෙහි පෙර පැවති අනන්‍යතාවය පරිහානියට පත්වීම තවදුරටත් සිදුවී ඇත.

රූප අංක 3: 1. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ආශ්‍රිත ගැටළු

උඩුමහලේ ක්‍රියාකාරිත්වයක් නොවීම

අළුත් වැඩියා කටයුතු සිදු නොකිරීම

අවිධිමත් දැන්වීම් පුවරු භාවිතය

අවිධිමත් වර්ණ භාවිතය

මහ

අවිධිමත් ගොඩනැගිලි අමුද්‍රව්‍ය භාවිතය

නිසි නඩත්තුවක් නොකිරීම

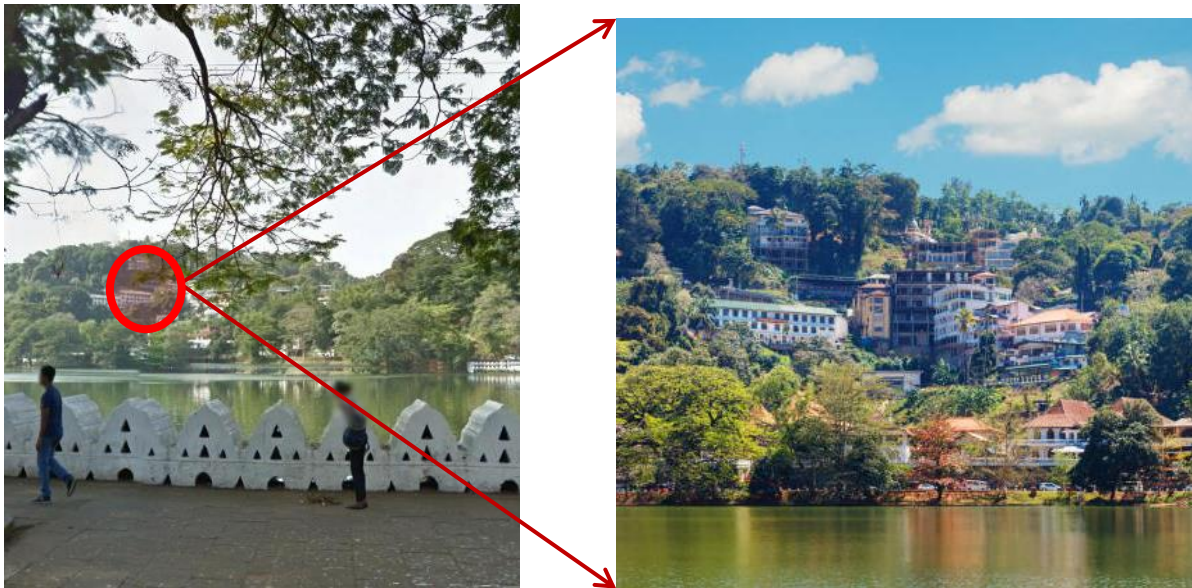

මූලාශ්‍රය: ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි පිලිබඳ ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය-මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

පුජා භූමි කළාපය තුළ මෙම ගොඩනැගිලි විදි 09ක් පුරා ව්‍යාප්තව පවතින අතර එයින් කොළඹ විදියෙහි ගොඩනැගිලි 80%ක් පමණ, කොටුගොඩැල්ල විදියෙහි ගොඩනැගිලි 73%ක් පමණ, යටිතුවර විදියෙහි ගොඩනැගිලි 66%ක් පමණ, කන්දේ විදියෙහි ගොඩනැගිලි 60%ක් පමණ හා හරස් විදියෙහි ගොඩනැගිලි 92%ක් පමණ ආදී වශයෙන් ඒවායේ ව්‍යුහයන්ගේ හා ඓතිහාසික හා ගෘහනිර්මාණාත්මක වටිනාකම පරිහානියට ලක්වී ඇති බව එම සමීක්ෂණය මගින් තවදුරටත් අනාවරණය වී ඇත.

ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි පමණක් වෙන්ව ගත්කල මහනුවර උරුමය ලෙස හඳුනාගත නොහැකි අතර එය ශ්‍රී දළඳා මාළිගාව හා අවට පරිශ්‍රය මෙන්ම නීල හරිත වටපිටාවකින් අනුන කඳු පංතිය සහිත සෞම්‍ය දේශගුණයකින්ද සමන්විත වේ. නාගරික සංවර්ධනය හේතුවෙන් කඳු පංති වල ව්‍යාප්තව පවතින ගොඩනැගිලි නගර දර්ශනයට හානි ගෙනදීමත් කඳු පංති වල පවතින නීල හරිත බව ක්‍රමයෙන් ක්ෂයවීමත් තවදුරටත් සිදු වෙමින් පවතී. තවද බෞද්ධයාගේ මුදුන්මල්කඩ බඳු ශ්‍රී දළඳා මාළිගාව හා අවට පරිසරය කාගේත් නෙතට රසඳුනකි ශාන්තියකි. නමුත් අවිධිමත් සංවර්ධන ක්‍රියාකළාපයන් හේතුවෙන් ශ්‍රී දළඳා මාළිගාව හා ඒ අවට පරිශ්‍රයහි පවතින පාරිසරික භූ දර්ශණය ක්‍රමයෙන් වියැකී යාම එහි ස්වකීය අනන්‍යතාවයට තර්ජනයක් වී ඇත. ඒ බව මහනුවර වැව වටා විහිදී ඇති කඳු පංතීන් මත ඉදිකර ඇති ගොඩනැගිලි මොනවට පැහැදිලි කරනු ලැබේ.

රූප අංක 3: 2. මහනුවර වැව වටා විහිදී ඇති කඳු පන්තීන් මත ඉදිකර ඇති ගොඩනැගිලි

මූලාශ්‍රය: නගර දර්ශනය සඳහා පවතින ගැටළු අශ්‍රිතව සිදු කරන ලද ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය- මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

ඒ අනුව “කන්ද උඩරට උරුමයන්ගේ ප්‍රතිරූපය හීනවියාම” වර්ථමානය තුළ මහනුවර දක්නට ඇති ප්‍රධානතම ගැටළුවක් ගෙස හඳුනාගත හැකිය.

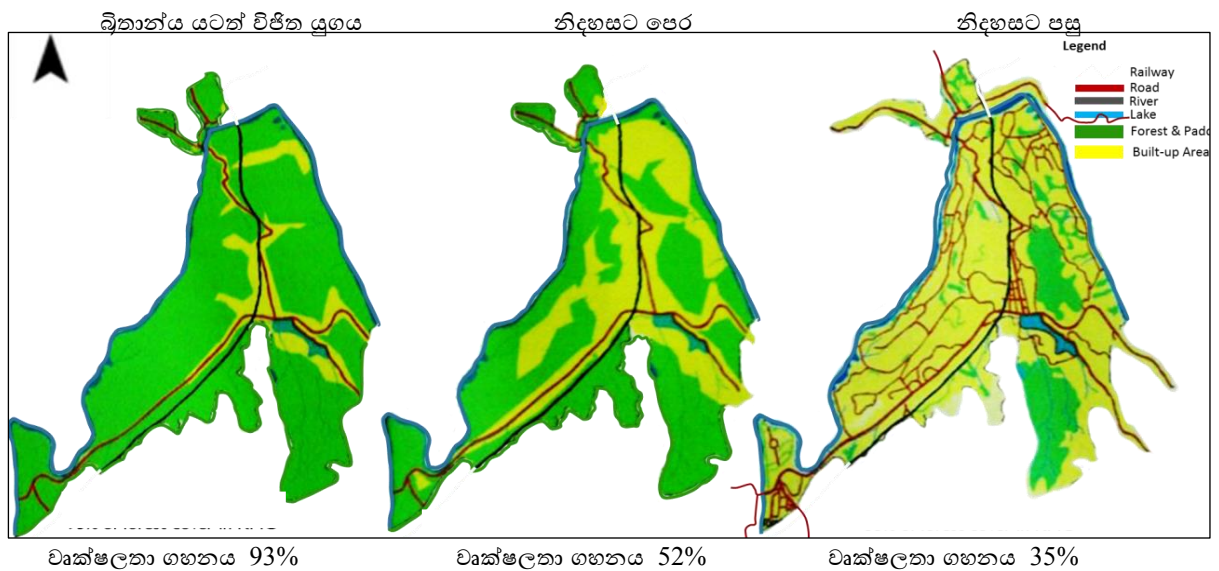
එබැවින් දිනෙන් දින පැන නගින නාගරික සංවර්ධනයේ අභියෝග ක්‍රමවත් ලෙස කළමනාකරණය කිරීම තුළින් උරුමයන්ගේ ප්‍රතිරූපය ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම සංචාරක ආකර්ශණය වැඩි කිරීම හා මහනුවර නගරයෙහි ස්වකීය අනන්‍යතාවය ආරක්ෂා කිරීම ඉවහල්වනු ඇත.

මහනුවර නගරය තුළ ඊට ආවේණික ස්වභාවික පාරිසරික සංසටකයන්ගෙන් යුක්ත වන අනුන නිර්මාණයකි. උඩවත්ත රක්ෂිතය හා වාකරාවත්ත ආදී ස්වභාවික වනාන්තර නගරයෙහි ස්වභාවික ජෛව විවිධත්ව ගුණාංග වලින් පොහොසත් කිරීමට සමත් වී ඇති අතර හෙක්ටයාර් 28ක් පමණ ප්‍රදේශයක් පුරා ව්‍යාප්තව පවතින මෙම වනාන්තර සමස්ථ භූමියෙන් 11%ක් පමණ අගයක් ගනී. මහනුවර නගර සීමාවෙන් 2/3 ක පමණ ප්‍රමාණයක් මහවැලි ගංගාවෙන් වටවී ඇති අතර එය මහනුවර නගරයෙහි පවතින ප්‍රධානතම ජලජ සම්පත වේ. මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 500 – 600ක් අතර ප්‍රදේශයක් තුළ නගරයෙහි භූ විෂමතාවය ව්‍යාප්තව ඇති අතර ඉහළ කඳු මුදුන් වලින් ආරම්භ වී ගලා බසින හාලි ඇල, දුනුමඩලාව ඇල, දෙනිය ඇල, මැද ඇල, හල් ඔය, පිගා ඔය

ආදී ජලජ මූලාශ්‍ර තවදුරටත් නගරය වටා ගලා බසින මහවැලි ගඟ පෝෂණය කරනවා සේම පාරිසරික සමතුලිතතාවය රැක ගැනීමටද ඉවහල් වේ.

නමුත් වර්ථමානයවන විට නාගරීකරණය විම හා සංවර්ධනයේ ප්‍රගමනයන් හේතුවෙන් මහනුවර නගරය තුළ සිදුවෙමින් පවතින “පාරිසරික හායනය” අනෙක් ප්‍රධානතම ගැටළුව ලෙසට හඳුනාගත හැකිය. බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත යුගයේදී 93% ක් පමණ පැවති වෘක්ෂලතා සංඛ්‍යාවය නිදහසට පෙර යුගය වන විට 52%ක් දක්වා ක්‍රමයෙන් හීනවී ඇත. එය නිදහසින් පසු යුගය වන විට 35% දක්වා තවදුරටත් පහත වැටී ඇති අතර එය මහනුවර නගරයෙහි පාරිසරික සමතුලිතතාවයට දැඩි තර්ජනයක් වී ඇත.

සිතියම් අංක 3: 1. මහනුවර නගරය තුළ වෘක්ෂලතා සංඛ්‍යාවයෙහි විකාශණය

මූලාශ්‍රය : මහනුවර නගර සංවර්ධන අධ්‍යයනය , නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව , මොරටුව විශ්වවිද්‍යාලය 2014

සංවර්ධන ඉලක්ක පසුකරමින් නාගරීකරණය වන මහනුවර නගරය තුළ සංවර්ධන පීඩනය වැඩි අගයක් ගනු ලබන අතර (ඇමුණුම 16) ඊට සාපේක්ෂව පාරිසරික සංවේදිතාවයද අඩු අගයක් ගනු ලබයි. (ඇමුණුම 17)

මෙවැනි හේතූන් මත මහනුවර නගරය තුළ පාරිසරික හායනය දිනෙන් දින වර්ධනය වන ගැටළුවක් බවට පත්වී ඇති නමුත් ස්වාභාවික පරිසරයෙහි හා නිර්මිත පරිසරයෙහි සුසංයෝගයන් තුළින් පාරිසරික සංවේදිතාව ආරක්ෂා කර ගැනීම හරහා සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි දියුණු කිරීමට මෙන්ම තිරසාර පාරිසරික පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමට හැකියාව පවතී.

මහනුවර නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන ප්‍රධානතම නගරය ලෙසට හැදින්විය හැකි අතර මධ්‍යම පළාත තුළ ප්‍රධානතම අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය හා පරිපාලන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසට සේවා දායකත්වයක් සපයනු ලැබේ. ශ්‍රී දළදා මාලිගාව, ජනප්‍රිය පාසැල්, ජාතික මට්ටමේ රෝහල් මෙන්ම ප්‍රධාන පරිපාලන මධ්‍යස්ථාන රැසක්ම නගර මධ්‍ය තුළ ස්ථාපන වී තිබීම නිසාම නගරය වෙත 325,000කට ආසන්න දෛනික ජනගහනයක් සංක්‍රමණය වන බව 2014 වර්ෂයේදී සිදු කරනු ලැබූ රථවාහන අධ්‍යයනයට අනුව අනාවරණය වී ඇත.

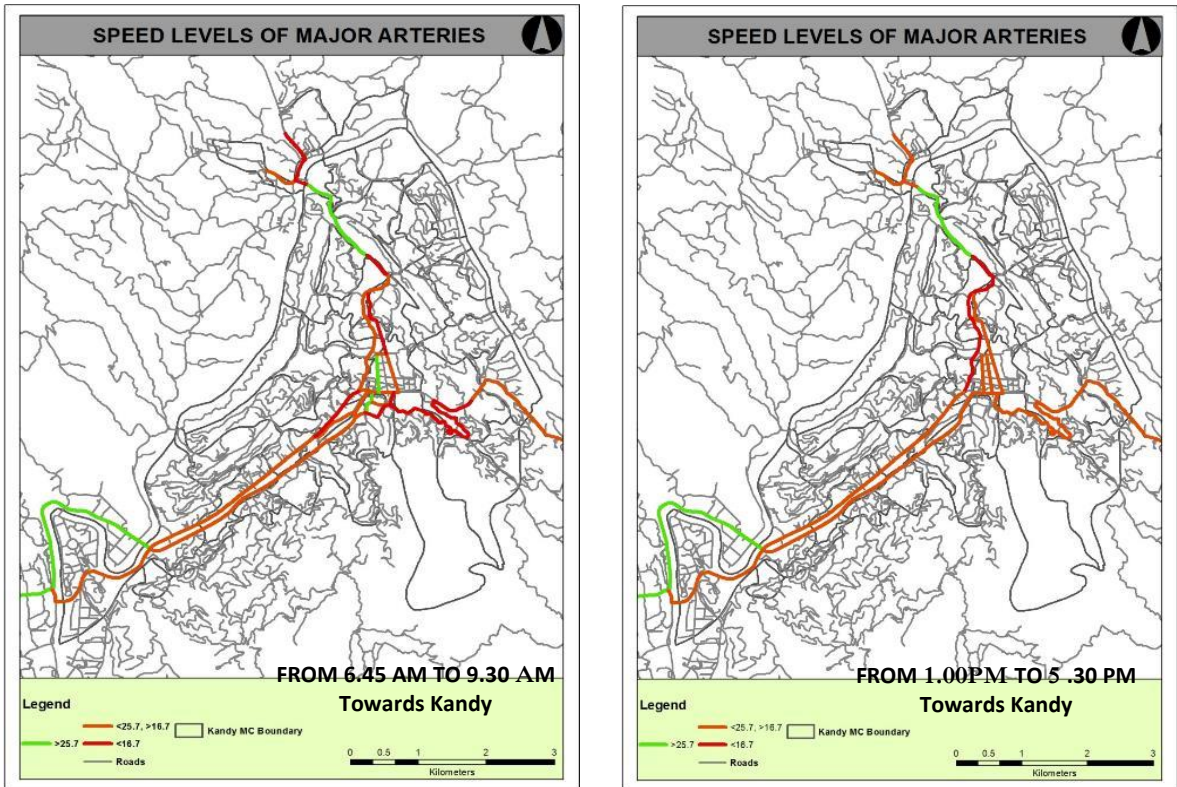
ඒ අනුව 90,000ක් (27.7%) පමණ ප්‍රමාණයක් රැකියා අවශ්‍යතාවයන් සඳහාත්, 63,000ක් (19.4%) පමණ ප්‍රමාණයක් අධ්‍යාපන අවශ්‍යතාවයන් සඳහාත්, 7,500ක් (2.3%) පමණ ප්‍රමාණයක් සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතාවයන් සඳහාත්, 6,000ක් (1.8%) පමණ ප්‍රමාණයක් ශ්‍රී දළදා මාලිගාව වන්දනාමාන කිරීම සඳහාත්, 2,000ක් (0.6%) පමණ ප්‍රමාණයක් කම්බේරිය සඳහාත්, 25,000ක් (7.8%) පමණ ප්‍රමාණයක් පොදු වෙළඳ පළෙඹි අවශ්‍යතාවයන් සඳහාත්, 2,500ක් (0.8%) පමණ ප්‍රමාණයක් KCC සඳහාත්, 129,000ක් (39.6%) පමණ ප්‍රමාණයක් අනෙකුත් අවශ්‍යතාවයන් සඳහාත් මහනුවර නගරය වෙත පැමිණෙන බව වැඩිදුරටත් එම අධ්‍යයනයෙන් අනාවරණ කර ඇත.

දෛනිකව නගරය වෙත පැමිණෙන රථ වාහන ප්‍රමාණය 56,000කට ආසන්න අගයක් ගන්නා අතර එයින් 6,720 ක් (12%) පමණ ප්‍රමාණයක් වැන් රථද, 5600ක් (10 %) පමණ ප්‍රමාණයක් බස් රථද, 7,280ක් (13%) පමණ ප්‍රමාණයක් බඩු ප්‍රවාහනය කරන රථද, 36,400ක් (65%) පමණ ප්‍රමාණයක් අනෙකුත් වාහන ලෙසද හඳුනා ගත හැකිය. ඒ අනුව නගරය වෙත සැලකිය යුතු ජනගහනයක් මෙන්ම රථවාහන ප්‍රමාණයක්ද පැමිණෙන බව අනාවරණය කර ගත හැකිය.

භූගෝලීය පිහිටීම මත මෙන්ම මාර්ග වල පවතින පටු බව හේතුවෙන් සතියේ දින වල මෙන්ම සති අන්ත දිනයන්හිදීද වැඩි රථ වාහන තද බදයක් පවතින බව අනාවරණය කර ගත හැකි අතර, මුදුනත් වෙලවන්හිදීද එය තව දුරටත් වැඩිමනාත්තව නගරය තුළ සිදුවෙමින් පවතී. පෙරවරු 6.45 සිට 9.30 දක්වා කාල පරාසය තුළ රථ වාහන වේගය පැයට කිලෝමීටර් 16.7ට අඩු මෙන්ම 25.7ට වැඩි වේග පරාසයන් තුළ ව්‍යාප්තව පවතී. ඒ අනුව වැව රවුම ප්‍රදේශය, කටුගස්තොට- මාතලේ මාර්ගය, ඩී.එස්. සේනානායක මාවතේ සිට මහායියාව දක්වා මාර්ගයන් තුළ මෙන්ම පරණ පේරාදෙණිය මාර්ගයේ උඩත් සීමාවෙහිද රථවාහන වේගය පැයට කිලෝමීටර් 16.7ට අඩු අගයක් ගනු ලැබේ.

පස්වරු 1.00 සිට 5.30 දක්වා කාල පරාසය තුළද රථ වාහන වේගය පැයට කිලෝමීටර් 16.7ට අඩු මෙන්ම 25.7ට වැඩි වේග පරාසයන් තුළ ව්‍යාප්තව පවතී. ඒ අනුව පරණ ජේරාදේණිය මාර්ගයේ උඩත් සීමාවේ සිට මහායියාව දක්වා රථවාහන වේගය පැයට කිලෝමීටර් 16.7ට අඩු අගයක් ගනු ලැබේ. අනෙකුත් ප්‍රධාන මාර්ගයහි රථවාහන වේගය පැයට කිලෝමීටර් 16.7 සිට 25.7 දක්වා වේග පරාසයක් තුළ ව්‍යාප්තව පවතී.

සිතියම් අංක 3: 2. මහනුවර නගර තුළ රථවාහන වේගය

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, 2017 (2014 වර්ෂයේ මහනුවර නගර අභිනව සිදු කරනු ලැබූ රථවාහන පිලිබඳ සමීක්ෂනයෙහි තොරතුරු ඇසුරෙන්)

ඒ අනුව මහනුවර නගර තුළ අත්විඳිමින් පවතින අනෙකුත් ප්‍රධානතම ගැටළුව ලෙස “රථවාහන තද බඳය” හඳුනාගත හැකි අතර ඒ හේතුවෙන් නගරයට පැමිණෙන්නන් මෙන්ම නගර තුළ ජීවත්වන හුදෙක් ජනී ජනයා දැඩි අපහසුතාවයකට ලක්ව පවතී. තවද දෛනික කාර්යන් සිදු කර ගැනීමේදී ඇතිවන අපහසුතාවන් මෙන්ම සේවාවන් ලබා ගැනීමේදී කාර්යක්ෂමතාවයෙහි අඩු බවද නගරය තුළ කලබලකාරී මෙන්ම නොසන්සුන් වාතාවරණක් ඇති කිරීමට හේතු වී ඇත. භූගෝලීය පිහිටීම අතින් සුවිශේෂී මෙම නගරය තුළ දැඩි වේලාවක් රථ වාහන මාර්ගයන් තුළ රඳා පැවතීම හේතුවෙන් නගරය තුළ වායු දූෂණය වැඩි වීමටද වක්‍ර ආකාරයෙන් හේතු වන බව හඳුනාගත හැකිය.

එමෙන්ම සුමට ප්‍රවහනයක් ලබා දීම තුළින් මහනුවර නගරය වෙත පැමිණෙන දෙස් විදෙස් ජනයාට මෙන්ම නගරය තුළ ජීවත් වන ජනයාටද දෛනික කාර්යන් කාර්යක්ෂම කරගැනීමට පිටු වහලක් වනවා සේම නගරය තුළ සුවපහසු වටපිටාවක් ඇති කිරීමටද හැකියාව ලැබේ.

මෙලෙස හඳුනා ගන්නා ලද ප්‍රධාන ගැටළු මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා බලපෑම් සිදු කරනු ලබන අතර එම ගැටළු විධිමත් ලෙස විසඳීම සිදු නොවීම හේතුවෙන් තව දුරටත් එම ගැටළු ව්‍යාප්ත වීමට වැඩි ඉඩකඩක් පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම ජල මූලාශ්‍රයන් ආරම්භ වන මධ්‍යම කඳුකරයෙහි අතිශය පරිසරික සංවේදී කළාපයක් තුළ මහනුවර නගරය පිහිටා ඇති අතර එම නගරය තුළ පාරිසරික ගැටළු උද්ගත වීම තුළින් රටෙහි අනෙකුත් ප්‍රදේශ වෙතද එය ව්‍යාප්ත වීමට වැඩි ඉඩකඩක් ඇත. එමෙන්ම මහනුවර නගරය තුළ ස්වකීය අන්‍යායතාවයක් සහිත සංස්කෘතික හු දර්ශනය පරිහානියට පත්වීමෙන් මහනුවර නගරය වෙත හිමිවී ඇති සංචාරක ආකර්ෂණය අඩු වීමටද හේතු විය හැකි අතර එය මහනුවර නගරයෙහි මෙන්ම රටෙහි ආර්ථිකයටද බලපෑම් එල්ල විය හැකිය. එසේම විධිමත් යටිතල පහසුකම් පද්ධතියක් නොතිබීම හේතුවෙන් නගරය භාවිතා කරන්නන් මෙන්ම නගරය වෙත පැමිණෙන්නන් හටද අපහසුතා සිදුවිය හැකි අතර මහජන හිතකාමී නගරයක් නොවීමටද එය හේතු විය හැකිය.

මෙම ගැටළු විසඳීම මගින් මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි භෞතික, සාමාජයීය, ආර්ථික, සංස්කෘතික හා පාරිසරික යන අංශයන්ගෙන් අනුන නගරයක් බවට පත් කර ගත හැකි අතර ඒ තුළින් “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අග නගරය” යන දැක්ම වෙත ලගා විය හැකිය.

වෙළුම 02

4. සංවර්ධන සැලැස්ම රාමුව

4.1 දැක්ම

“කන්ද උඩරට තේජාන්විත අග නගරය”

4.2 දැක්මේ ප්‍රකාශය

මහනුවර මහ නගර සභා නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මඟින් ප්‍රකාශ වන “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අග නගරය” යන දැක්ම කන්ද උඩරට, තේජාන්විත හා අග නගරය යන වාග් බණ්ඩයන් තුනෙන් පිළිබිඹු වන අර්ථයන් ඔස්සේ වඩාත් නිවැරදි ලෙස අර්ථකථනය කල හැකිය.

කන්ද උඩරට හෙවත් සංකඛගල පුරවරය සිංහල රාජධානි වංශකතාවේ අවසන් රාජධානිය විදහා දක්වනු ලබයි. එවකට පැවති මෙම රාජධානිය ස්වාභාවික වනාන්තර වලින් යුක්ත කඳු පන්තීන්ගෙන් වටවූ තැනිතලා භූමියක පිහිටා ඇති අතර මහවැලි ගඟෙන් වට වී තිබීම හේතුවෙන් එය ස්වාභාවික ආරක්ෂාවන්ගෙන් අනූන සෞම්‍ය දේශගුණයකින් යුතු ප්‍රදේශයකි. එබැවින් කන්ද උඩරට යන්නෙන් එවකට පැවති නීල හරිත වටපිටාවෙන් සමන්විත ස්වභාවික පරිසරය පිළිබිඹු කරයි.

තේජාන්විත බව මෙම පුරවරයේ විද්‍යමාන වන ඓතිහාසික ශ්‍රී විභූතිය මත රඳා පවතින අතර එය ආගමික හා සංස්කෘතික වටිනාකමකින් යුක්ත වේ. ශ්‍රී දළදා මාලිගාව පරිශ්‍රයේ පිහිටි දිය අගල වටා ඇති වලාකුළු බැම්ම අතරින් දිස්වෙන මාලිගය “වලාකුළු අතරින් දිස්වෙන ආලකමන්දවක්” හෙවත් කුවේරයාගේ විමානය එනම් ශක්‍ර හවන ලෙස එවකට හඳුන්වා දී ඇති අතර එය තේජාන්විත භාවයේ අපූර්වතම නිර්මාණයකි. ශ්‍රී දළදා මාලිගාව හා පාරිසරික භූ දර්ශනය, උඩරට ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පය හා ඊට අදාළ ගොඩනැගිලි ආදී සියලුම ස්පෘශ්‍ය උරුමයන් (Tangible Heritage) මෙන්ම කළා ශිල්ප, දළදා පෙරහැර ආදී අස්පෘශ්‍ය උරුමයන් (Intangible Heritage) මහනුවර නගරයෙහි තේජාන්විත භාවය ඉස්මතු කරයි. එබැවින් තේජාන්විත යන්නෙන් උරුම වී ඇති සියලුම ස්පෘශ්‍ය උරුමයන් (Tangible Heritage) හා අස්පෘශ්‍ය උරුමයන් (Intangible Heritage) නිරූපණය කරනු ලැබේ.

අග නගරය යන්නෙන් දිනෙන් දින වැඩි දියුණු වන මහජන අවශ්‍යතාවයන් හා සේවා අවශ්‍යතාවයන්ගෙන් අනූන සේවාදායකයන් වෙත කාර්යක්ෂම වූත් ආකර්ශනීය වූත් සේවයක් ලබාදීම සඳහා නිර්මාණය වූ නාගරික සැකැස්මක් සහිත කේන්ද්‍රගත සේවා මධ්‍යස්ථානයක් මෙන්ම නගරය වෙත ගලා එන විනිමය ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක් කරා ගෙන යනු ලබන බව අදහස් කරයි. එබැවින් අග නගරය යන්නෙන් මධ්‍යම පළාතේ ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක් සහිත මහජන හිතකාමී සේවාවන්ගෙන් අනූන වටපිටාවක් සහිත මධ්‍යම පළාතේ ප්‍රධානතම අග නගරය යන්න අදහස් වේ.

හත්තාන, බහිරවකන්ද හා ප්‍රීම් රෝස් වැනි කඳු පන්තීන් මෙන්ම උඩවත්ත රක්ෂිතය, වාකරවත්ත ආදී වනාන්තර වලින්ද සමන්විත ස්වභාව සෞන්දර්යයේ කදිම නිර්මාණයක් වන මෙම නගරය තුළ වර්තමානයේදී උද්ගතව ඇති පාරිසරික තර්ජන හේතුවෙන් නිලභරිත වටපිටාවකින් සමන්විත පරිසරය සංරක්ෂණය කිරීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් ඇත. එමෙන්ම නගරය වටා ගලා බසින මහවැලි ගඟෙන් මෙන්ම නගරය හරහා ගලා බසින කුඩා දිය දහරවන්ගෙන් පාරිසරික සමතුලිතභාවය සුරැකෙන අතර වර්තමානය තුළ උද්ගතව පවතින ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ජලජ පරිසරයද සංරක්ෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක්ද පවතී. එබැවින්, මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් විද්‍යාමාන වන දැක්ම, පාරිසරික සංරක්ෂණය හා ආරක්ෂණය තුළින් “නිල භරිත පරිසරය” සුරැකිය යුතුය යන අංශය කෙරෙහිද අවධානය යොමු කොට ඇත.

එමෙන්ම, මහනුවර රාජධානියෙන් උරුමය ලද ශ්‍රී දළදා මාලිගාව හා ඒ අවට ඇති පාරිසරික භූ දර්ශනය, ඉපැරණි වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත ගොඩනැගිලි, කළා ශිල්ප ආදී උරුමයන්ගෙන් අනූන මෙම නගරය දෙස් විදෙස් විශාල පිරිසකගේ අවධානයට පාත්‍ර වී ඇති සංචාරක කේන්ද්‍රස්ථානයක් වේ. වර්තමානය වන විට උද්ගතව පවතින සංවර්ධන නැඹුරුතාවයන් ආදී හේතූන් මත එම උරුමයන් පරිහානියට පත්වන අතර එම උරුමයන් සංරක්ෂණය හා ආරක්ෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් විද්‍යාමාන වන දැක්ම, “කන්ද උඩරට උරුමයන්ගේ ප්‍රතිරූපය” වැඩි දියුණු කිරීම මඟින් මහනුවර නගරයෙහි අද්විතීයත්වය සුරැකිය යුතු බවටද අවධානය යොමු කොට ඇත.

මහනුවර නගරය පෙරටු කරගෙන ඇති ආර්ථික, සමාජයීය, පාරිසරික, සංස්කෘතික හා ඓතිහාසික වටිනාකම් හේතුවෙන් මෙම නගරය දෙස් විදෙස් විශාල පිරිසකගේ අවධානයට පාත්‍ර වී තිබීමත් දිනෙන් දින සිදු වන නාගරීකරණයත් හේතුවෙන් සේවාවන් ලබා ගැනීම සඳහා වැඩි ජන සංඛ්‍යාවක් නගරය වෙත පැමිණේ. ඒ වෙනුවෙන් නගරය තුළ පවතින යටිතල පහසුකම්

ප්‍රමාණවත් නොවීම, රථ වාහන තදබදය, නාගරික ක්‍රියාවලිය විධිමත් නොවීම ආදී ගැටළු පවතින අතර මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් විද්‍යාමාන වන දැක්ම, නාගරික වැසියන් හා නගරයට පැමිණෙන්නන් හට “සුව පහසු ජීවන රටාවක්” ලබා දිය යුතුය යන අංශය කෙරෙහිද අවධානය යොමු කොට ඇත.

ස්වකීය සම්පත් වලින් අනුන මහනුවර නගරය දෙස් විදෙස් සංචාරකයන්ගේ නෙත් පිත් පිනවන සංචාරක කේන්ද්‍රස්ථානයක් වේ. එමෙන්ම නීල හරිත පරිසරය සහිත සෞම්‍ය දේශගුණය, උරුමයන්ගෙන් සමන්විත සංස්කෘතික පසුබිම හා සේවාවන්ගෙන් අනුන නාගරිකයක් වීම යන හේතූන් මත සංචාරක ආකර්ෂණය ඇද බැඳ ගැනීම සඳහා අවස්ථාවක් පවතී. එමෙන්ම මහනුවර යුගයේ සිට පැවත එන කලා ශිල්ප, අත්කම් භාණ්ඩ හා අනෙකුත් කුඩා පරිමාණ ගෘහස්ත නිෂ්පාදන සඳහා මහනුවර නගරය තුළ වෙළඳපොලක් ගොඩනැගීම සඳහාද අවස්ථාව පවතී. එබැවින්, මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් විද්‍යාමාන වන දැක්ම, පවතින සම්පත් උපයෝජනය කිරීමත්, පවතින ගැටළු මඟින් ආර්ථිකය කෙරෙහි වක්‍ර ආකාරයෙන් අතිවන බලපෑම් මහහැර ගැනීමත් තුළින් “ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක්” ගොඩනැගිය යුතුය යන අංශය කෙරෙහිද අවධානය යොමු කොට ඇත.

සංකඩගල ශ්‍රී විභූතිය විද්‍යාපානා දිය අගල සහිත වලාකුළු බැම්ම අතරින් දිස්වෙන ආලකමන්දාවක් බඳු මාලිගය, ජල රැළි නන්වන දිව්‍ය සාගරය බඳු කිරි මුහුද සහිත දියරැළි බැම්ම, නීල හරිත වටපිටාවෙන් සමන්විත සංස්කෘතික හා පාරිසරික භූ දර්ශනය නැවත පුනර්ජීවනය කිරීම තුළින් සමාජයීය සහජීවනය සහිත මනා කළමනාකරණයකින් යුතු භෞතික සංවර්ධනය තුළින් ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක් කරා ගමන් කිරීම මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් පිළිබිඹුවන දැක්මෙහි සරල අර්ථයි.

4.3. අරමුණු

- අරමුණ 01 කන්ද උඩරට අද්විතීයත්වය සුරැකීම සඳහා උරුමයන්ගේ ප්‍රතිරූපය වැඩි දියුණු කිරීම.
- අරමුණ 02 ස්වභාවික පරිසරය හා නිර්මිත පරිසරයෙහි සුසංයෝගය තුළින් නීල හරිත පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම.
- අරමුණ 03 නාගරික ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂම කිරීම තුළින් නගර වැසියන් හා නගරය භාවිතා කරන්නන් සඳහා සුව පහසු ජීවන රටාවක් ලබා දීම.

අරමුණ 04 පවතින සම්පත් උපයෝජනය කිරීම තුළින් ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම.

4.4 පරමාර්ථ

අරමුණ 01

- I. ලෝක උරුම නගරය තුළ ව්‍යාප්තව පවතින ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි වර්ෂ 2030 වන විට 100%ක් සංරක්ෂණය කිරීම.
- II. ඓතිහාසික නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ ලෝභ භාණ්ඩ අලෙවි සැල් හා තොග බඩු අලෙවි සැල් අධෛර්යමත් කිරීම තුළින් වර්ෂ 2030 වන විට කටුගස්තොට නගරය ඒ සඳහා විශේෂ නැඹුරුතාවයක් ඇති නගරයක් ලෙසට දියුණු කිරීම.
- III. ඓතිහාසික නගර මධ්‍ය කළාපය වර්ෂ 2030 වන විට මහනුවර නගරයට ආවේණික සංස්කෘතික අංගයන් පැවැත්වීම වෙනුවෙන් හා සංස්කෘතික භූ දර්ශනය ඉස්මතු වන ලෙස ජනනය කිරීම.

අරමුණ 02

- I. මහනුවර නගරය තුළ 35%ක් පමණ පවතින වෘක්ෂ ලතා සංරක්ෂණය වර්ෂ 2030 වන විට 50%ක් දක්වා වැඩි කිරීම.
- II. වර්ෂ 2030 වන විට ජේරාදෙණියේ සිට කටුගස්තොට දක්වා හඳුනාගත් බිම් තීරුවකට සංවර්ධන කටයුතු සීමා කිරීම.
- III. මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වනවිට නගරය දර්ශනය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා කඳු පංතිවල උඩත්මායිමේ සිට 1/3ක ප්‍රමාණයක් සංරක්ෂණය කිරීම.
- IV. වර්ෂ 2030 වන විට මහනුවර නගරය තුළ පැවති ජල මූලාශ්‍ර 100% ක් නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම.
- V. මහනුවර නගරය තුළ 1/3ක පමණ ප්‍රදේශයක් ආවරණය වන අපජල කළමනාකරණ ක්‍රමවේදය වර්ෂ 2030 වන විට පර්ෂද නගර හා ජේරාදෙණියේ සිට කටුගස්තොට දක්වා හඳුනාගන්න ලද සංවර්ධන තීරය ආවරණය වන ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම.

අරමුණ 03

- I. වර්ෂ 2030 වන විට නගර මධ්‍ය තුළ බහුවිධ ප්‍රවාහන පර්යන්තයක් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම හා පර්ෂද රථවාහන නැවතුම් ස්ථාන ගැටලේ, කටුගස්තොට හා තැන්නේකුඹුරේ ස්ථාපනය කිරීම.
- II. ජේරාදෙණිය හා කටුගස්තොට යන පර්ෂද නගර අතර පොදු ප්‍රවාහන සේවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් වර්ෂ 2030 වන විට වැඩි දියුණු කිරීම.

- III. වර්ෂ 2030 වනවිට ජේරාදේණිය නගරය උසස් අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය හා පර්යේෂණ අංශ වෙත විශේෂ නැඹුරුතාවයක් ඇති නගරයක් ලෙසට දියුණු කිරීම.
- IV. වර්ෂ 2030 වන විට හෙක්ටයාර් 130ක් ප්‍රජා හා විනෝද කටයුතු කටුතු වෙනුවෙන් වෙන් කිරීම.
- V. අක්කර 80ක ප්‍රමාණයක් පුරා ව්‍යාප්තව පවතින අඩු පහසුකම් සහිත නේවාසික ප්‍රදේශ වර්ෂ 2030 වන විට පහසුකම් සහිත නේවාසික ප්‍රදේශ බවට පත් කිරීම.

අරමුණ 04

- I. ඓතිහාසික නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට මහනුවරට ආවේණික සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත වෙනුවෙන් විශේෂ නැඹුරුතාවයක් ඇති කළාපයක් ලෙසට දියුණු කිරීම.
- II. වර්ෂ 2030 වන විට සංචාරකයින් මහනුවර නගරය තුළ රැදීමේ ප්‍රමාණය 86% ක් දක්වා වැඩි කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම.
- III. මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට හෙක්ටයාර් 46ක් පමණ ඌණ උපයෝජන ඉඩම් සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා යොදා ගැනීම.

5. ශ.ද.අ.ත. විශ්ලේෂණය හා දත්ත විශ්ලේෂණයේ සාරාංශය

අරමුණු 0 1: කන්ද උඩරට අද්විතීයත්වය සුරැකීම සඳහා උරුමයන්ගේ ප්‍රතිරූපය වැඩි දියුණු කිරීම.

ශක්තීන් 1. ලෝක පුජිත ශ්‍රී දළදා මාළිගාව නගර මධ්‍ය තුළ පිහිටා තිබීම 2. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සහ පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනා කමක් ඇති ගොඩනැගිලි 490ක් මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා තිබීම 3. සංස්කෘතික ත්‍රිකෝණය තුළ සංචාරක කර්මාන්තය මගින් සේවා අංශය ලද ආදායම 49%ක් වීම 4. විශේෂ කාල වකවානු වලට අයත් වන සුවිශේෂී වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සහිත ගොඩනැගිලි නගරය තුළ ව්‍යාප්ත වී තිබීම 5. වාර්ෂික ඇසළ පෙරහැර මංගල්‍ය මහනුවර නගරය තුළ පැවැත්වීම	ශ	ද	දුර්වලතා 1. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි වල පවතින වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ක්‍රමයෙන් හීන වීම 2. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා ශක්තිමත් නීති රීති පද්ධතියක් නොමැති වීම 3. ඓතිහාසික නගර මාධ්‍ය කළාපය තුළ අනනුකූල භාවිතයන් හේතුවෙන් නුසුදුසු පරිසරයක් නිර්මාණය වීම 4. මාළිගාව අවට හා නුවර වැව ආශ්‍රිතව ඉදිකිරීම සඳහා වැඩි ඉල්ලුමක් පවතීම
අවස්ථා 1. යුනෙස්කෝ සංවිධානය විසින් 1988 වර්ෂයේදී ලෝක උරුම නගරයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම 2. ජාතික වශයෙන් ප්‍රමුඛතාවයක් ලබා දී ඇති උරුමයන් සංරක්ෂණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතීන් කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක වීම 3. ශ්‍රී දළදා මාළිගාව හා ඒ අවට ප්‍රදේශය පුජා භූමි ප්‍රදේශයක් ලෙසට නම් කිරීම	අ	ත	තර්ජන

ශක්තීන්

1. ලෝක පුජිත ශ්‍රී දළදා මාළිගාව නගර මධ්‍ය තුළ පිහිටා තිබීම

කන්ද උඩරට අද්විතීයත්වය විදහා පාන ප්‍රබලතම සාධකය ශ්‍රී දළදා මාළිගාව වන අතර එය කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජතුමාගේ ආරාධනාවකට අනුව දේවේන්ද්‍ර මූලාචාර්ය විසින් නිම කරන ලද අපූර්වතම නිර්මාණයකි. දළදා මාළිගාව පරිශ්‍රයෙහි පිහිටි දිය අගල වටා ඇති වලාකුළු බැම්මක් මහනුවර වැව හෙවත් කිරි මුහුදු වටා ඉදිකොට ඇති දියඳුලි බැම්මක් අහසේ වලාකුළු අතර රැඳෙන ආලක මන්දාවක් පරිද්දෙන් දිස් වෙන මාළිගයේ පත්තිරිස්පුවත් එවකට පැවති කලා ශිල්ප ඥානය මනාව ඉස්මතු කරයි. මෙවැනි අද්විතීය නිර්මාණයක් වන ලෝක පුජිත ශ්‍රී දළදා මාළිගාව නගර මධ්‍යයේ පිහිටා තිබීම මහනුවර නගරයට හිමිවී ඇති සුවිශේෂී ශක්තියක් ලෙස හැඳින්විය හැක.

රූප අංක 5: 1. ශ්‍රී දළදා මාළිගා පරිශ්‍රය

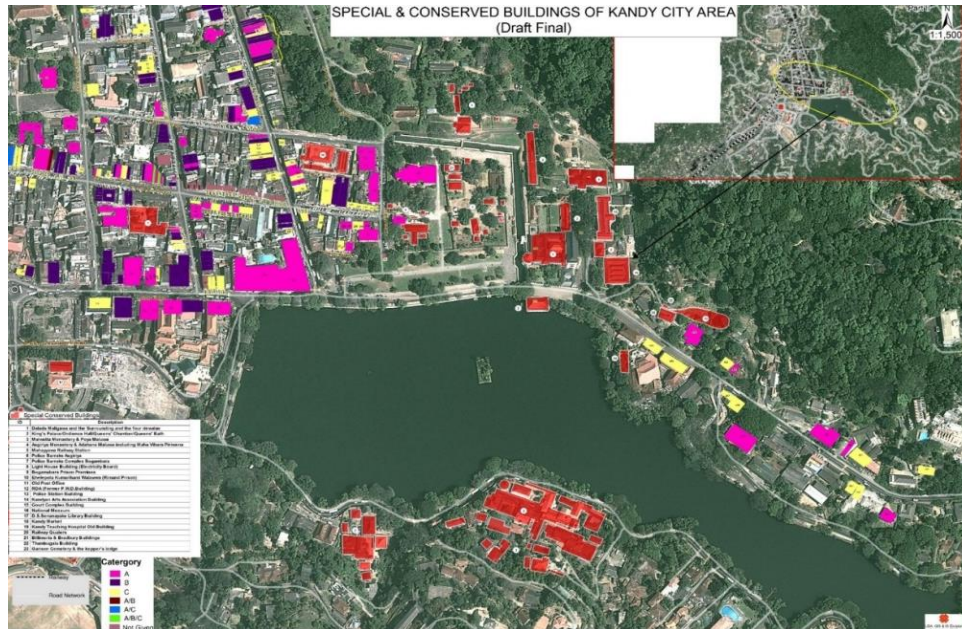
මූලාශ්‍රය : ඩබ්.ඩබ්.ඩබ් සූරිය එච් එම් නිවුස් එල්කෝ 2017

2. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සහ පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනා කමක් ඇති ගොඩනැගිලි 490ක් මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා තිබීම

මහනුවර මහ නගර සභාව, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල හා පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගොඩනැගිලි හා ස්ථානවල පවතින ඓතිහාසික වටිනාකම් හා ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය වටිනාකම් සැලකිල්ලට ගනිමින් ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි හඳුනා ගන්නා ලද අතර එලෙස හඳුනා ගන්නා ලද ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි 490ක ප්‍රමාණයක් 2003 මැයි මස 26 වන දින අංක 1290/01 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මගින් 2002 අප්‍රේල් මස 27 දින සිට ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ 2002-2016 මහනුවර මහ නගර සභා නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. එම ගොඩනැගිලි අතර 2005 ජූලි මස 8 වන දින අංක

1401 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නම් කරන ලද පුරාවිද්‍යාත්මක ගොඩනැගිලි 104ද අන්තර්ගතවන අතර ඒ තුළින් මහනුවර නගරය සඳහා සුවිශේෂී ඓතිහාසික වටිනාකමක් හිමි වී ඇත.

සිතියම් අංක 5: 1. ලෝක උරුම සංරක්ෂන ගොඩනැගිලි වල ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර. 2016

3. සංස්කෘතික තර්කෝණය තුළ සංචාරක කර්මාන්තය මඟින් සේවා අංශය ලද ආදායම 49%ක් වීම

අනුරාධපුරය, පොලොන්නරුව හා මහනුවර කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් පිහිටුවා ඇති සංස්කෘතික ත්‍රිකෝණය තුළ මහනුවර නගරය හා ඒ ආශ්‍රිත ලෝක උරුම නගරය වෙත ප්‍රධාන ස්ථානයක් හිමි වී ඇත. ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් 2016 වර්ෂයෙහි ප්‍රකාශිත සංඛ්‍යා ලේඛණ වලට අනුව සේවා අංශයෙහි වාර්ෂික ආදායම සංචාරක කර්මාන්තය මත 49.25% පමණ වන අතර එය වාර්ෂික අදායම් ප්‍රභවයන්හි වැඩිම අගයක් ගෙන තිබේ.

වගු අංක 5: 1. සංචාරක කර්මාන්තය මඟින් සේවා අංශය ලද ආදායම -2016

සංචාරක කර්මාන්තය මඟින් සේවා අංශය ලද ආදායම -2016		
ආදායම ලැබීමේ ප්‍රභවය	ආදායම (රු.මි.)	%
සංස්කෘතික ත්‍රිකෝණය	3363.3	49.25
වන ජීවී උද්‍යාන	1445.9	21.17
සත්වෝද්‍යාන	841.1	12.32
උද්භිද උද්‍යාන	594.3	8.70
බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර අනුස්මරණ සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව	551.4	8.07
කෞතුකාගාර	33.6	0.49
එකතුව	6829.6	100

මූලාශ්‍රය: සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය, 2016

4. විශේෂ කාල වකවානු වලට අයත් වන සුවිශේෂී වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සහිත ගොඩනැගිලි නගරය තුළ ව්‍යාප්ත වී තිබීම

මෙලෙස හඳුනාගෙන ඇති ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි බරිතානා, පෘතුගීසි, ලන්දේසි, උඩරට, ගොතික් හා ශ්‍රී ලාංකික සම්භාවය ලෙස වර්ග කල හැකි විමත් ඵවැනි වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ රැසකගේ සංකලනයක් ලෙස පැවතීමත් නගරය වෙත වටිනා කමක් එක කරන්නට සමත් වී ඇත.

රූප අංක 5: 2. සුවිශේෂී වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සහිත ගොඩනැගිලි

මූලාශ්‍රය: පිකින්ද අන් සීන් 2012

5. වාර්ෂික ඇසළ පෙරහැර මංගල්‍ය මහනුවර නගරය තුළ පැවැත්වීම

සංකඩගල ඇසළ පෙරහැර මංගල්‍යය මහනුවර නගරය තුළ පමණක් නොව ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්වනු ලබන සුවිශේෂිතම සංස්කෘතික මංගල්‍ය ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය. මෙම මංගල්‍ය ශ්‍රී දළඳා මාලිගාව සහ හතර මහා දේවාල මඟින් සංවිධානය කෙරෙන අතර ඉන් ප්‍රධානතම පෙරහැර

ලෙස දළඳා පෙරහැර හැදින්විය හැකිය. නාථ දේවාල පෙරහැර, විෂ්ණු දේවාල පෙරහැර, කතරගම දේවාල පෙරහැර හා පත්තිනි දේවාල පෙරහැර සෙසු පෙරහැර ලෙස විදි සංචාරය කෙරේ. පෙරහැර මංගල්‍යට අයත්වන පෙරහැර ලෙස ඇතුළේ පෙරහැර, කුඹිල් පෙරහැර, රන්දෝලි පෙරහැර හා දවල් පෙරහැර ලෙස හැදින්විය හැකි අතර නිකිණි මස පවත්වනු ලබන මෙම පෙරහැර මංගල්‍යට නගරයේ සංසරණ ජනගහනය සාමාන්‍ය දෛනික සංක්‍රමණික ජනගහනයට වඩා ලක්ෂ 200,000 – 300,000ක් අතර ප්‍රමාණයකින් වැඩි වේ. ඒ අනුව මෙම ඇසළ පෙරහැර මංගල්‍ය මහනුවර නගරය වෙත හිමි වී ඇති සුවිශේෂී අවස්ථාවක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

රූප අංක 5: 3. මහනුවර ඇසළ පෙරහැර

මූලාශ්‍රය: එල්ඕඑස් මීඩියා ස්ටුඩන්ට් බ්ලොග් විද්‍යා පීඨය, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය 2013 - 2018

දුර්වලතා

- 1. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි වල පවතින වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ක්‍රමයෙන් හීන වීම

ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි වල පවතින වාස්තු විද්‍යාත්මක වටිනාකම, පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකම ආදී කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් ඒවා A ශ්‍රේණිය, B ශ්‍රේණිය, C ශ්‍රේණිය හා D ශ්‍රේණිය ආදී වශයෙන් වර්ග කර ඇති නමුත් වර්තමානය වන විට ඒවායෙහි පවතින වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ හා පුරාවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ක්‍රමයෙන් හීන වී ගොස් ඇත. නවීණ වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ආරෝපණය වීම, ඇතැම් පුරා විද්‍යාත්මක ගොඩනැගිලි විධිමත් ලෙස නවීකරණය කර නොමැති වීම හා නඩත්තු කටයුතු වල පවතින අවිධිමත් භාවය මෙම ගොඩනැගිලි වල පුරාවිද්‍යාත්මක මහනුවර මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය (2017 – 2030) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය- මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය

ලක්ෂණ හීන වී යාමට හේතුවී ඇති බව හඳුනා ගත හැකිය. මීට අමතරව ඇතැම් ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි වල පෙන්වා ඇති නාම පුවරු , ආලේප කර ඇති වර්ණකයන්, භාවිත කර ඇති අමුද්‍රව්‍ය හා ගොඩනැගිලි වල අභ්‍යන්තරයේ සිදු කර ඇති වෙනස්කම් නිසා මෙම ගොඩනැගිලි වල පවතින වස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ හා පුරාවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ තවදුරටත් වියැකී යාමට හේතු වී ඇත.

රූප අංක 5: 4.ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි වල පවතින වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ක්‍රමයෙන් හීන වීම

මූලාශ්‍රය: පුරාවිද්‍යාත්මක ගොඩනැගිලි පිලිබඳ ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් 2017 වර්ෂයේ සිට සිදුකරමින් පවතින ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සමීක්ෂණයට අනුව දැනට පරිහානියට පත්ව ඇති ගොඩනැගිලි හා පරිහානියට පත්වෙමින් පවතින ගොඩනැගිලි හඳුනාගෙන ඇති අතර ඒවායෙහි ප්‍රතිශතාත්මක අගයන් පහත පරිදි වේ.

වගු අංක 5: 2. උරුම ගොඩනැගිලි පිලිබඳව සිදු කරනු ලබන සමීක්ෂණයට අනුව දැනට පරිහානියට පත්ව ඇති ගොඩනැගිලි

නම	A	A	B	B	C	C	D	D	ගොඩනැගිලි සංඛ්‍යාව	පරිහානියට පත්ව ඇති ගොඩනැගිලි ප්‍රමාණය
කොළඹ විදිය	33	21	30	25	33	30	12	12	109	88 (80%)
කොටුගොඩැල්ල විදිය	12	8	23	15	11	10	3	3	49	36 (73%)
යටිනුවර විදිය	4	3	16	10	5	3	2	2	27	18 (66%)
කන්දේ විදිය	1	1	4	2	3	1	2	2	10	6 (60%)
හරස් විදිය	2	2	7	7	3	2	1	1	13	12 (92%)
දේව විදිය	13	8	3	2	2	1	0	0	18	11 (61%)

ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ප්‍රමාණය	වෙනස්වීම් වලට භාජනය වී ඇති ප්‍රමාණය

මූලාශ්‍රය: පුරාවිද්‍යාත්මක ගොඩනැගිලි පිලිබඳ ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණය- නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

2. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා ශක්තිමත් නීතිරීති පද්ධතියක් නොමැති වීම

1984 ජුනි මස 08 වන දින අංක 301 දරණ අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය මගින් ශ්‍රී දළදා මාලිගාව සහ ඒ අවට ප්‍රදේශය පූජනීය ප්‍රදේශයක් ලෙස නම් කොට ඇති අතර එම ජරදේශ සීමාවන් 2001 නොවැම්බර් මස 08 වන දින අංක 1209/19 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් තව දුරටත් පුළුල් කර ඇති නමුත් ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා විධිමත් ක්‍රමවේදයක් ඊට ඇතුළත් කර නොමැති වීමත් 2002 – 2016 මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්මට පුරාවිද්‍යාත්මක ගොඩනැගිලි වල නාම ලේඛණය පමණක් ඇතුළත් කර තිබීමත් දුර්වලතාවයක් ලෙසට හඳුනා ගත හැකිය.

3. ඓතිහාසික නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ අනනුකූල භාවිතයන් හේතුවෙන් නුසුදුසු පරිසරයක් නිර්මාණය වීම

හරස් වීදි තුළ වාණිජ, නේවාසික, ආයතනික, ආගමික, අධ්‍යාපනික හා අනෙකුත් වශයෙන් මෙම ප්‍රදේශය තුළ පවතින භාවිතයන් හඳුනා ගත හැකිය.

වගු අංක 5: 3. ඓතිහාසික නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ පවතින භාවිතයන්

භාවිතය	ගොඩනැගිලි ප්‍රමාණය	%
වාණිජ භාවිතයන්	317	65%
නේවාසික භාවිතයන්	110	22.5%
ආයතනික භාවිතයන්	28	5.5%
ආගමික භාවිතයන්	14	3%
අධ්‍යාපනික භාවිතයන්	08	1.5%
වෙනත් භාවිතයන්	13	2.5%
එකතුව	490	100

මූලාශ්‍රය: පුරාවිද්‍යාත්මක ගොඩනැගිලි පිලිබඳ ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණය-2017

ඒ අනුව බැලීමේදී 65%කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් මෙම ප්‍රදේශය තුළ වාණිජ භාවිත වලට යොමු වී ඇති බවක් දක්නට ලැබේ. නමුත්, මෙම ප්‍රදේශය තුළ රථවාහන නැවැත්වීමේ ස්ථාන ප්‍රමාණවත් තරම් නොමැති වීමත් ඒ තුළින් නිර්මාණය වන තද බදයන් හේතුවෙන් නුසුදුසු හා කලබලකාරී පරිසරයක් නිර්මාණය වීමට හේතු වී ඇත.

2014 වර්ෂයේදී මහනුවර ආශ්‍රිතව සිදු කරනු ලැබූ ප්‍රවාහන අධ්‍යයනයට අනුව නගර මධ්‍යයෙහි වාහන නැවතීමේ ස්ථාන 2,585ක් පමණ පවතින අතර එයින් වාහන නැවතීමේ ස්ථාන 825කට පමණ ආසන්න ප්‍රමාණයක් මාර්ගය මත නැවතුම් ස්ථාන ලෙස යොදා ගනී. මෙලෙස මාර්ගය මත වාහන නවතා තැබීමේ ස්ථාන ප්‍රමාණයට අනුව 18%ක ප්‍රමාණයක් එනම් ස්ථාන 118ක පමණ පැය 8කට වඩා වෙලාවක් වාහන නවතා තබන බවටත් අනෙකුත් සියලුම වාහන විනාඩි 30 සිට 105 දක්වා වෙලාවක් නවතා තබන බවටත් හඳුනා ගෙන ඇත.

ඒ අනුව බැලීමේදී මෙම වීදි වල වාණිජ භාවිතයන් බහුල වන බැවින් ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් වාහන නැවතීමේ ස්ථාන නොමැතිවීමත් ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි විශාල ප්‍රමාණයක් පැවතීම හේතුවෙන් වාහන නවතා තැබීමේ ස්ථානයන් වෙන් කිරීමට හැකියාවක් නොමැතිවීමත් හේතුවෙන් මෙම ප්‍රදේශය තුළ නුසුදුසු හා තදබදකාරී ස්වරූපයක් ගොඩනැගීමට හේතුවී ඇත.

රූප අංක 5: 5. හරස් වීදි වල නිර්මාණය වී ඇති කලබලකාරී පසුබිම

මූලාශ්‍රය: විසල් මහනුවර නගර සංවර්ධන කෙටුම්පත් සැලැස්ම, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

අවස්ථා

- 1. යුනෙස්කෝ සංවිධානය විසින් 1988 වර්ශයේදී ලෝක උරුම නගරයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කිරීම

1988 වර්ෂයේදී එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් මහනුවර නගරය ලෝක උරුම නගරක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද අතර පුරවිද්‍යාත්ම වටිනාකම, වස්තු විද්‍යාත්මක වටිනාකම, සංස්කෘතික වටිනාකම, ඉදිකිරීම් තාක්ෂණය, අමුද්‍රව්‍ය තාක්ෂණය, මේ තුළ ඇති උපයෝගීතාවය, ගොඩනැගිල්ලේ සන්දර්භය හා සංස්කෘතික පරිසරය, ගොඩනැගිල්ලේ වර්තමාන භාවිතය, ගොඩනැගිල්ලේ නිර්මලතාවය හා සන්දර්භමය වටිනාකම ආදී කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් ඒ වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සහිත ගොඩනැගිලි 490ක් ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ලෙස

ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. මේ අනුව මෙම නම් කිරීම මහනුවර නගරය වෙත හිමි වී ඇති සුවිශේෂී අවස්ථාවක් ලෙසට හඳුනා ගත හැකිය.

2. ජාතික වශයෙන් ප්‍රමුඛතාවයක් ලබා දී ඇති උරුමයන් සංරක්ෂණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතීන් කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක වීම

වර්තමානය වන විට විශේෂ ව්‍යාපෘතීන් හරහා ඇතැම් ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කර ඇති අතර තවත් ගොඩනැගිලි කිහිපයක් මේ වන විට ජාතික වශයෙන් වැදගත් අනාගත සංරක්ෂණය ව්‍යාපෘතීන් ලෙසද හඳුනාගෙන ඇත. එලෙස සංරක්ෂණය කර ඇති ගොඩනැගිලි අතර ක්ලෝක් ඉන් ගොඩනැගිල්ල, හරස් වීදි වල පවතින අංක 41, 43, හා 45 දරන ගොඩනැගිලි, ගිරාගම වලව්ව, බේක් හවුස් ගොඩනැගිල්ල, ඕක්රේ ගොඩනැගිල්ල, ඕල්ඩ් එම්පයර් ගොඩනැගිල්ල, කුවින්ස් හෝටලය, කැරේ වෝක් වැනි ගොඩනැගිලි හඳුනා ගත හැක.

බෝගම්බර බන්ධනාගාරය, ඇහැලේපොළ වලව්ව හා නීතීඥ කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල වැනි ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ජාතික වශයෙන් වැදගත් ව්‍යාපෘතීන් ලෙස වර්තමානය වන විට හඳුනාගෙන ඇත. මේ තුළින් ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කිරීමට පියවර ගෙන තිබීම ලෝක උරුම නගරයෙහි අද්විතීයත්වය ආරක්ෂා කිරීමට ඉවහල් වනු ඇත.

3. ශ්‍රී දළදා මාලිගාව හා ඒ අවට ජරදේශය පුජා භූමි ජරදේශයක් ලෙසට නම් කිරීම

1984 ජුනි මස 08 වන දින අංක 301 දරණ අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින් ශ්‍රී දළදා මාලිගාව සහ ඒ අවට ප්‍රදේශය පුජනීය ප්‍රදේශයක් ලෙස නම් කොට ඇත. එම ප්‍රදේශ සීමාවන් 2001 නොවැම්බර් මස 08 වන දින අංක 1209/19 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මඟින් තව දුරටත් පුළුල් කර ඇත. එලෙස පුජා භූමි ප්‍රදේශයක් ලෙසට නම් කර තිබීමද මෙම නගරය වෙත සුවිශේෂී වටිනාකමක් හිමි වීමට හේතු වී ඇත.

4. මාලිගාව අවට හා නුවර වැව ආශ්‍රිතව ඉදිකිරීම සඳහා වැඩි ඉල්ලුමක් පවතීම

මාලිගාව හා නුවර වැව ආශ්‍රිතව පවතින පාරිසරික භූ විෂමතාවය මත ගොඩනැගී ඇති අලංකාරය හේතුවෙන් තරු පන්තියේ හෝටල්, ආපනාලා හා නිවාඩු නිකේතන ආදී භාවිතයන් සඳහා වැඩි ඉල්ලුමක් පවතී. ඒ හේතුවෙන් එම ප්‍රදේශයන්හි ඉඩම් වල වටිනාකම ඉතා ඉහල අගයක් ගන්නා

අතර එය මිලියන 05ත් 06ත් අතර අගය පරිසයක් තුළ වියාජනව පවතී. නමුත් මෙවැනි ඉදිකිරීම් හේතුවෙන් මාලිගාව අවට මෙන්ම නුවර වැව වටා ඇති පාරිසරික භූ දර්ශනයට දැඩි තර්ජනයක් එල්ල වී තිබීම දුර්වලතාවයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

රූප අංක 5: 6. මහනුවර වැව වටා ඉදිකර ඇති අවිධිමත් ඉදිකිරීම්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

අරමුණු 02: ස්වභාවික පරිසරය හා නිර්මිත පරිසරයෙහි සුසංයෝගය තුළින් නිල හරිත පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම.

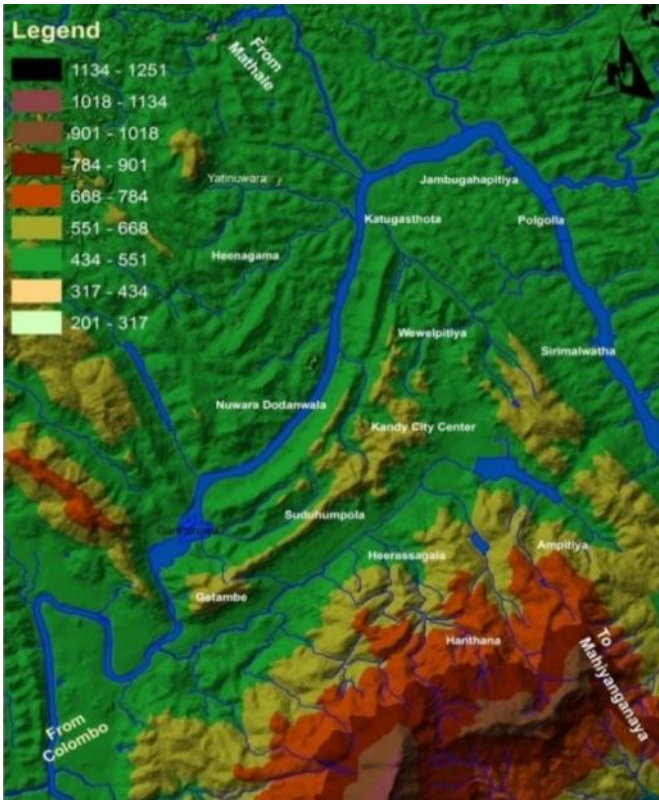
ගක්කිත් 1. නගරය හරහා ගලා බසින දිය දහරාවන් කිහිපයක් මහවැලි ගඟට සම්බන්ධ වීම 2. භූමි පරිහරණ රටාවෙන් 11%ක් පමණ ස්වභාවික වනාන්තර සඳහා වෙන් වී තිබීම 3. ස්වභාවික සම්පත් වලින් සමන්විත ආරක්ෂාවක් නගරයට හිමිවී තිබීම 4. නැරඹුම් ස්ථාන කිහිපයක් නගරය තුළ පිහිටා තිබීම 5. මළ අපවහන හා අපජල කළමනාකරන ව්‍යාපෘතිය මගින් නගර සභා බල පුරදේශයෙන් 1/3ක ප්‍රදේශයක් ආවරණය වීම	ග	දු	දුර්වලතා 1. ක්‍රම ක්‍රමයෙන් වෘක්ෂ ලතා සංඛ්‍යාවය හීන වී යාම 2. නාගරික ප්‍රවණතාවයන් හේතුවෙන් ජල මූලාශ්‍ර වලට හානි පැමිණීම 3. පවතින අවිධිමත් ඉදිකිරීම් හේතුවෙන් නැරඹුම් ස්ථාන වලට බාධා පැමිණීම 4. අංශක 45ට වඩා වැඩි බැවුම් වල ගොඩනැගිලි ව්‍යාප්තිය
අවස්ථා 1. මහනුවර නගරය හා ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය ජාතික භෞතික සැලසුම මගින් මධ්‍යම පාරිසරික සංවේදී කළාපයක් ලෙස නම් කිරීම	අ	ත	තර්ජන 1. නගරය වෙත නාගරික පුරවනතාවයන් හා සංවර්ධනයන් සඳහා විශේෂ ඉල්ලුමක් පැවතීම

ශක්තීන්

1. නගරය හරහා ගලා බසින දිය දහරාවන් කිහිපයක් මහවැලි ගඟට සම්බන්ධවීම

ජල විද්‍යාව හා භූ රූපන විද්‍යාවන් සැලකීමේදී ජල මූලාශ්‍ර සහ භූ රූපන ලක්ෂණයන් එකිනෙකට සම්බන්ධ වීමෙන් නගරය තුළ පාරිසරික තත්වයන් නිර්මාණය වී ඇත. නගරයේ සංවර්ධනය සහ පරිසරයේ සමතුලිතතාවය රැක ගැනීම සඳහා මහවැලි ගඟ හා ඊට සම්බන්ධ වන අතු ගංහා වශයෙන් හාලි ඇළ, හාලි ඇළ නිම්නයන්ද, මැද ඇළ, මැද ඇළ නිම්නයන්ද, හීන් පැන්කඳුර ඇළ , හීන්පැන් කඳුර නිම්නයන්ද මහවැලි ගඟ හා මනාව සම්බන්ධ වේ. තවද මහනුවර නගර මධ්‍ය හරහා ගලා බසින දුනුමඩලාව ඇළ, සියඹලන්ගේ ඇළ, දෙනිය ඇළ, දන්ගේ ඇළ, එල්ලාවල ඇළ, මැද ඇළ, හීන්පැන්කඳුර ඇළ, හල් ඔය, පුසිය ඔය හා පිහා ඔයද මහවැලි ගඟ පෝෂණය කරනු ලැබේ. භූමි පරිහරණ රටාව තුළද මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 4.3%ක ප්‍රමාණයක් ජල ප්‍රදේශයන්ගෙන් සමන්විත වන අතර නගර මධ්‍ය තුළ පවතින පාරිසරික සමතුලිතතාවය රැක ගැනීමට මෙන්ම ප්‍රධානතම ජල මූලාශ්‍රය වන මහවැලි ගඟ පෝෂණය කිරීමටද එය හේතු වී ඇත.

සිතියම් අංක 5: 2. මහනුවර නගරය හරහා ප්‍රධාන ජල මූලාශ්‍රයන් ගලා බසින ආකාරය

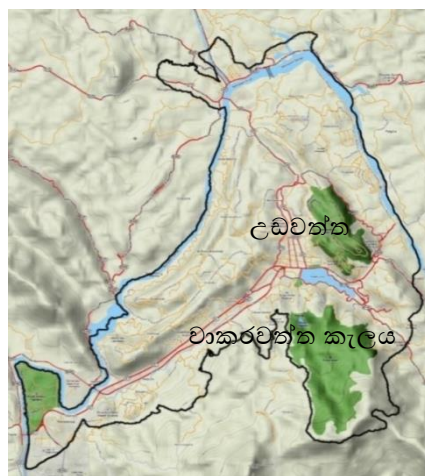

මූලාශ්‍රය : විසල් මහනුවර කෙටුම්පත් සැලැස්ම 2030, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

2. භූමි පරිහරණ රටාවෙන් 11%ක් පමණ ස්වාභාවික වනාන්තර සඳහා වෙන් වී තිබීම

නගරය තුළ ගල බසින මෙන්ම නගරය වටා ගලා බසින ජල මූලාශ්‍රයන් පෝෂණය කිරීම සඳහා උඩවත්ත රක්ෂිතය හා වාකරවත්ත කැලය ඉවහල් වී ඇති අතර එය හෙක්ටයාර 282ක පමණ ප්‍රමාණයක් පුරා ව්‍යාප්තව පවතී. එය සමස්ථ භූමි පරිහරණ රටාවෙන් 11%ක පමණ ප්‍රමාණයක් වන අතර එය දැක බලා ගැනීම සඳහා සංචාරකයන් මෙන්ම විවිධ පාරිසරික හිතෙහිදීද පැමිණේ. එම වනාන්තර තුළ ඊට ආවේනික ඒකදේශීය වෘක්ෂ ලතාවන් මෙන්ම ජීවීන්ද දක්නට ලැබෙන අතර උඩවත්ත රක්ෂිතය තුළ ඒකදේශීය පක්ෂීන් 80ක් පමණ ඇති බවට වාර්තා වී ඇත. ඒ අනුව එය මහනුවර නගරය වෙත හිමි වී ඇති සුවිශේෂී වටිනාකමක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

සිතියම් අංක 5: 3. මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා ඇති වන ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය: විසල් මහනුවර කෙටුම්පත් සැලැස්ම 2030, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

3. ස්වභාවික සම්පත් වලින් සමන්විත ආරක්ෂාවක් නගරයට හිමිවී තිබීම

ශ්‍රී ලංකාවේ භූ විෂමතා ලක්ෂණ වලට අනුව මහනුවර මධ්‍යම උස් බිම් කළාපයට අයත් වේ. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙන් තුනෙන් දෙකක් පමණ මහවැලි ගඟෙන් මායිම් වන අතර, දකුණු ප්‍රදේශය හන්තාන කඳු පන්තියෙන් මායිම් වේ. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය කඳුකර භූමියක් ලෙස පවතින අතර, මහනුවර නගර සභා බල ප්‍රදේශය පටු නිම්නයක් තුළ පිහිටා ඇත. මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර් 500 සිට 600 දක්වා වූ පරාසයක් තුළ මහනුවර නගර පිහිටා ඇති අතර භූ විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ අනුව මෙම ප්‍රදේශය ප්‍රාග් කෙම්බියානු උස් බිම් ශ්‍රේණියට අයත් වන ක්වාඩ්ට් පෙල්ස්පා, ගානට්, ක්වාට්සයිට්, වානොකස්ට්ස්, ගානට් සිල්මනෙට් හා ක්‍රිස්ටලයින ටයිම්ටොන් වන පාෂාණ වලින් සමන්විත වේ. එබැවින් ස්වභාවික පිහිටීම අනුව නගරයට ස්වභාවික ලෙස ආරක්ෂාව හිමිවී ඇත.

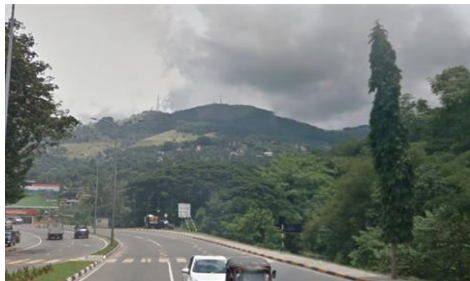
4. නැරඹුම් ස්ථාන කිහිපයක් නගරය තුළ පිහිටා තිබීම

මහනුවර නගරය වටා විහිදී ඇති හන්තාන, බහිරව කන්ද හා ගන්නෝරුව කඳු පන්තීන් හේතුවෙන් නගරයේ ස්වභාව අලංකාරය වැඩි වී ඇති අතර එම අලංකාරය නගරය පුරා ඇවිද යාමේදී තැනින් තැන දර්ශනය වේ. කටුගස්තොට පාලම, මහනුවර ඔරලෝසු කනුව, දළඳා මාලිගාව හා නුවර වැව පරිශ්‍රය මහනුවර දුම්රිය ස්ථානය, ගැටඹේ පාලම, ගැටඹේ හා ජේරාදෙණිය පාලම වැනි ස්ථාන නගර දර්ශනය වන ස්ථාන ලෙස හඳුනා ගත හැකි අතර මෙවැනි ස්ථාන නගරය පුරා ව්‍යාප්ත වී තිබීම තුළින් නගරයට පැමිණෙන්නන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට හැකියාව ලැබෙනවා සේම නගරයෙහි පවතින අද්විතීයත්වය ඉස්මතු කරලීමටද හැකියාව ලැබේ. ස්වභාවික පිහිටීම තුළින් මෙවැනි ස්ථාන නිර්මාණය වී තිබීම නගරයට ලැබී ඇති සුවිශේෂී වටිනාකමක් ලෙස හඳුනා ගත හැක.

රූප අංක 5: 7. නගර දර්ශනය විදහා දක්වන ස්ථාන

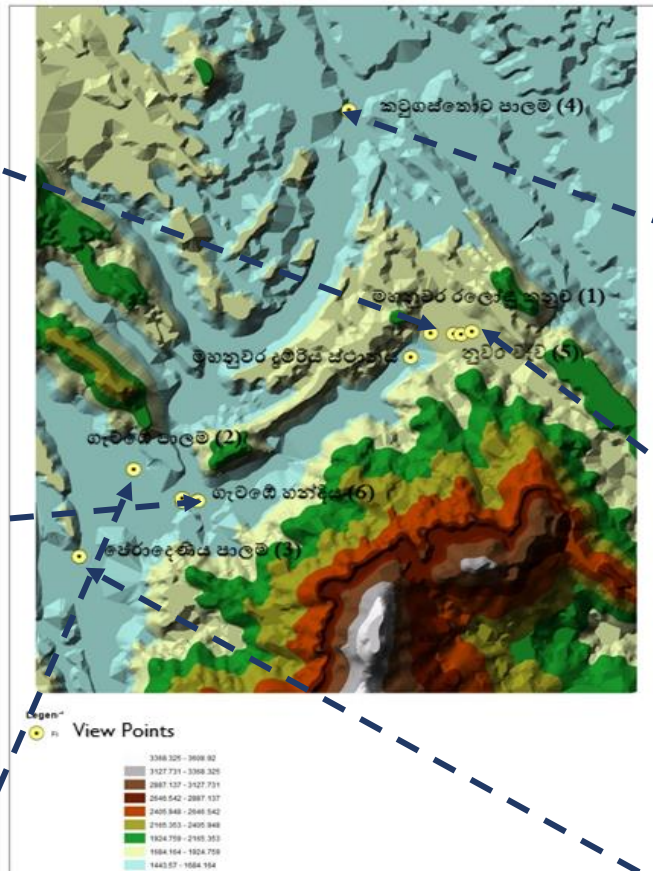
මහනුවර ඔරලේසු කණුවට දර්ශනය වන හන්තාන කඳු පන්තිය

ගැටමේ හන්දියට දර්ශනය වන හන්තාන කඳු පන්තිය

ගැටමේ හන්දියට දර්ශනය වන ගන්නෝරුව කඳු පන්තිය

කටුගස්තොට පාලමට දර්ශනය වන හන්තාන කඳු පන්තිය

දළදා මාලිගාව පරිශ්‍රයට දර්ශනය වන මහනුවර අසිරිය

ජේරාදෙනිය පාලමට දර්ශනය වන හන්තාන කඳු පන්තිය

මූලාශ්‍රය: නගර දර්ශනය විදහා දක්වන ස්ථාන පළිබඳ වූ ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නා.සං.අධි., 2017

- 5. මළ අපවහන හා අපජල කළමනාකරන ව්‍යාපෘතිය මඟින් නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙන් 1/3 ක ප්‍රදේශයක් ආවරණය වීම.

මහනුවර නගරය තුළ මේ වන විට මළ අපවහන පද්ධතිය මධ්‍යගත පද්ධතියකට සම්බන්ධ කිරීම මෙන්ම විධිමත් මළ අපවහන පද්ධතියක් සකස් කිරීම මූලික කරගනිමින් ක්‍රියාත්මක වන මළ අපවහන හා අපජල කළමනාකරන ව්‍යාපෘතිය තුළින් මහනුවර මහ නගර සභා බල සීමාවෙන් 1/3 ක පමණ ප්‍රදේශයක් එනම් නාගරික භූමි ප්‍රදේශයෙහි හෙක්ටයාර් 733ක් පමණ ආවරණය වන පරිදි දෛනික සංක්‍රමණිකයන් 150,000ක්, අඩු පහසුකම් සහිත ප්‍රජාවට වැසිකිලි 512ක්, නිවැසියන් 55,000ක් සහ ව්‍යාපාර හා ගොඩනැගිලි 12,600ක් ආවරණය වන පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත ය. මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් සම්පූර්ණ වශයෙන් ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 10ක් සහ කොටස් වශයෙන් ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 16ක්ද ආවරණය කරනු ලබයි. 2019 වර්ෂය වන විට මෙම ව්‍යාපෘතිය අවසන් කිරීමට නියමිත අතර ගන්නොරුවේ පිහිටි පිරිපහදු ඒකකයෙන් ධාරිතාව සණ මීටර 14,000ක් පිරිපහදු කිරීමටද නියමිතය. තවද, ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත මැද ඇල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය මඟින්ද නගරයෙහි පාරිසරික සංවේදිතාවය තවදුරටත් වැඩි කර ගැනීමට හැකිවීම නගරය වෙත හිමිවී ඇති වරප්‍රසාදයක් ලෙසට හඳුනා ගත හැකිය.

දුර්වලතා

- 1. ක්‍රම ක්‍රමයෙන් වෘත්තීය ලතා සංඝන්වය හීන වී යාම

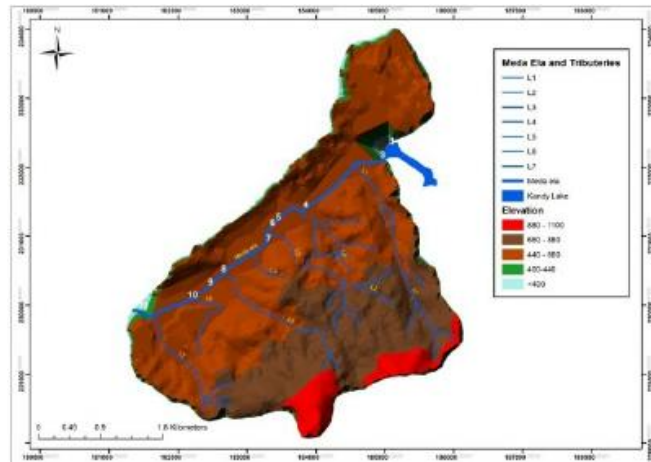
මහනුවර රාජධානි සමයේදී අස්ගිරි විහාරය, ශ්‍රී දළදා මාළිගාව අවට, අම්පිටිය හා වටපුළුව ආදී ප්‍රදේශ වල ව්‍යාප්තව පැවති නේවාසික ඒකක හැරුණු කොට අනෙකුත් සියළුම ස්ථාන වනාන්තර ලෙස පැවති නමුත් ක්‍රම ක්‍රමයෙන් ජනාවාස ව්‍යාප්තිය මෙන්ම නාගරීකරණය වීමත් සමඟම වෘත්තීය ලතා ව්‍යාප්තිය හීනවී ගොස් ඇත. බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත යුගයේදී 93% ක් පමණ පැවති වෘත්තීය ලතා සංඝන්වය නිදහසට පෙර යුගය වන විට 52%ක් දක්වා ක්‍රමයෙන් හීනවී ඇති අතර එය නිදහසින් පසු යුගය වන විට 35% දක්වා තවදුරටත් පහත වැටීම මහනුවර නගරයෙහි පාරිසරික සමතුලිතතාවයට දැඩි තර්ජනයක් වී ඇත.

- 2. නාගරික ප්‍රවණතාවයන් හේතුවෙන් ජල මූලාශ්‍ර වලට හානි පැමිණීම

මහනුවර නගරය මධ්‍ය හරහා ජල මූලාශ්‍ර කිහිපයක්ම ගලා බසින අතර ඒවා වර්තමානය වන විට දැඩි තර්ජනයකට ලක් වී ඇති අතර ජල පෝෂක ප්‍රදේශයන්හි පවතින සංවර්ධන කාර්යයන් වලින් පවතින බලපෑම් ලෙස අප ජලය, කැලී කසල ජල මූලාශ්‍රයන්ට එකතු කිරීම මෙන්ම මල පද්ධතීන්ද ජල මූලාශ්‍ර වෙත යොමු කර ඇති බවට හඳුනා ගත හැකිය. එමෙන්ම ඇල මාර්ගය

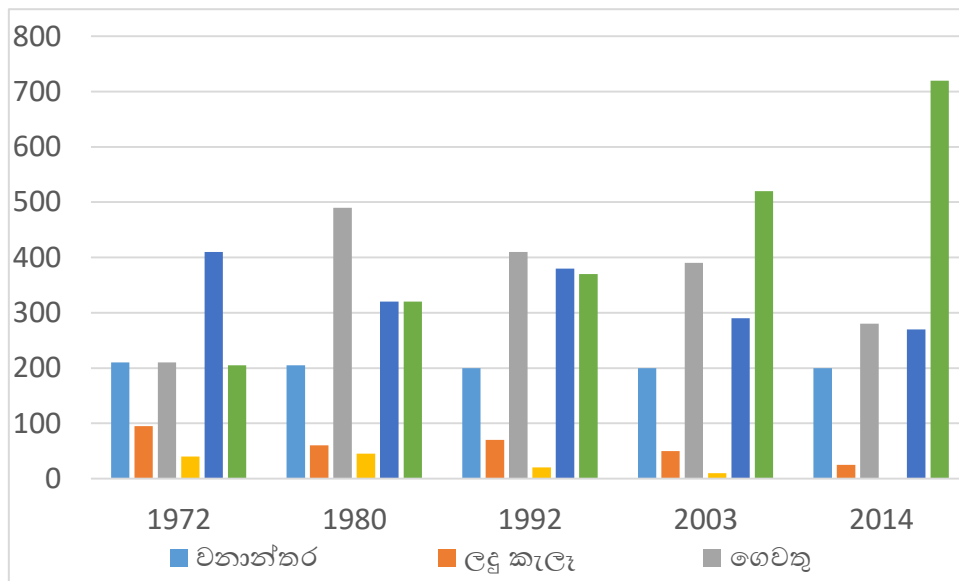
ආවරණය වන පරිදි අවිධිමත් ඉදිකිරීම් සිදු කර තිබීමද මහනුවර නගරයෙහි බහුලව දැකිය හැකි ලක්ෂණයකි. මහනුවර නගරය තුළ සපයනු ලබන අධ්‍යාපනික, සෞඛ්‍ය හා අනෙකුත් සේවාවන් නිසා නගරයෙහි ඉඩම් සඳහා දැඩි ඉල්ලුමක් පැවතීම හේතුවෙන් ඉඩම්වල මිල ප්‍රමාණයන්ද ඉහල අගයක් ගෙන ඇත. එබැවින් මධ්‍යම පාන්තික ජනයා විසින් වෙන්කරන ලද රක්ෂිත එනම් ඇළ රක්ෂිත, දුම්රිය රක්ෂිත තුළ තමන්ගේ ව්‍යාපාරික ස්ථාන මෙන්ම නිවෙස්ද ඉදි කිරීම හේතුවෙන් ජල පෝෂක ප්‍රදේශ හා රක්ෂිත ප්‍රදේශ අනවසරයෙන් අත්පත් කරගෙන ඇති ආකාරයක් මහනුවර නගරයෙහි දක්නට ලැබේ.

සිතියම් අංක 5: 4. මැද ඇළ පෝෂක ප්‍රදේශය

මූලාශ්‍රය: ස්වභාවික ජල මූලාශ්‍ර දුෂණය වීම හේතුවෙන් සමාජීය හා පාරිසරික වශයෙන් ඇති වී ඇති බලපෑම, ශ්‍රී ලංකාවේ මැද ඇළ

වගු අංක 5: 4. මැද ඇළ අවට භූමි පරිබෝජන රටාව වෙනස් වීමේ ස්වභාවය

මූලාශ්‍රය: ස්වභාවික ජල මූලාශ්‍ර දුෂණය වීම හේතුවෙන් සමාජීය හා පාරිසරික වශයෙන් ඇති වී ඇති බලපෑම, ශ්‍රී ලංකාවේ මැද ඇළ

වගු අංක 5: 5. මැද ඇල අවට භූමි පරිබෝජන රටාව වෙනස් වීමේ ස්වභාවය

භූමි පරිබෝජන වර්ගය	වෙනස්වීමේ ප්‍රමාණය 1972-2014 දක්වා
වනාන්තර	- 4.76%
ලදු කැලෑ	- 26.3%
ගෙවතු	+ 38.09%
කුඹුරු	- 100%
වගාව	- 34.4%
නාගරික ප්‍රදේශ	+ 251.2%

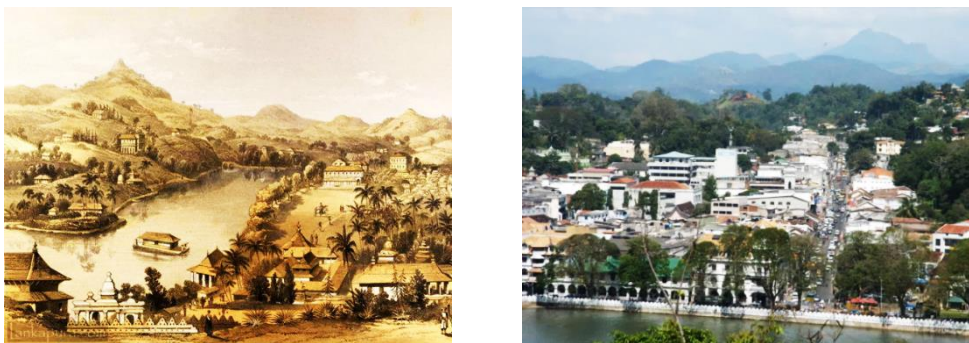
මූලාශ්‍රය: ස්වභාවික ජල මූලාශ්‍ර දූෂණය වීම හේතුවෙන් සමාජීය හා පාරිසරික වශයෙන් ඇති වී ඇති බලපෑම, ශ්‍රී ලංකාවේ මැද ඇළ

ඉහත අධ්‍යයනයට අනුව මැද ඇල දෙපස භූමි පරිබෝජන රටාව දෙස බැලීමේදී 1972 සිට 2014 දක්වා වනාන්තර, ලදු කැලෑ, කුඹුරු හා වගාවේ ප්‍රමාණයන්හි අඩු වීමක් දක්නට ලැබෙන අතර ගෙවතු හා නාගරික ප්‍රදේශයන්හි වැඩි වීමක් දක්නට ලැබේ. එවැනි හේතු සාධක මත මැද ඇළ මෙන්ම අනෙකුත් ජල මූලාශ්‍රයන් විනාශ වීමට හේතු පාදක වී ඇති අතර මෙම තත්වය නගරයෙහි ස්වභාව අලංකාරයට මෙන්ම මධ්‍යම පාරිසරික සංවේදී කළාපය වෙතද බලපෑම් එල්ල වන බැවින් එය මහනුවර නගරයෙහි පවතින දුර්වලතාවයක් ලෙසට හඳුනා ගත හැකිය.

3. පවතින අවිධිමත් ඉදිකිරීම් හේතුවෙන් නැරඹුම් ස්ථාන වලට බාධා පැමිණීම

මහනුවර නගරය තුළ පිහිටි ස්වභාවික ස්ථාන හා විවිත්‍රත්වය ඉස්මතු වන ලෙසට දර්ශනය වන ස්ථාන කිහිපයක්ම ව්‍යාජ්‍යව පවතින අතර ඒම ස්ථාන කටුගස්තොට පාලම, මහනුවර ඔරලෝසු කණුව, ශ්‍රී දළඳා මාළිගාව, නුවර වැව පරිශ්‍රය, මහනුවර දුම්රිය ස්ථානය, ගැටමේ පාලම, ගැටමේ හා ජේරාදෙණිය පාලම ආදී ස්ථාන වල ව්‍යාජ්‍යව පවතින බව හඳුනාගත හැකිය. මෙම ස්ථාන වලට දර්ශණය වන කඳු පංති හා ඒ අවට පරිසරයෙහි විවිත්‍රත්වයට හානි වන ලෙසට ඉදිකිරීම් ව්‍යාජ්‍යවීම නගරයෙහි පාරිසරික සමතුලිතතාවයට මෙන්ම නරයෙහි අද්විතීයත්වයට තර්ජනයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

රූප අංක 5: 8. මහනුවර නගරයෙහි අතීත ස්වරූපය හා වර්තමාන ස්වරූපය

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලන්කන් එයා ලයින්ස් මවුන් ඇන්ඩ් ලේක් එල් කැන්ඩ් ඕ බ්‍රයන් 1864 සහ කැන්ඩ් සිටි ස් කේප් 2018

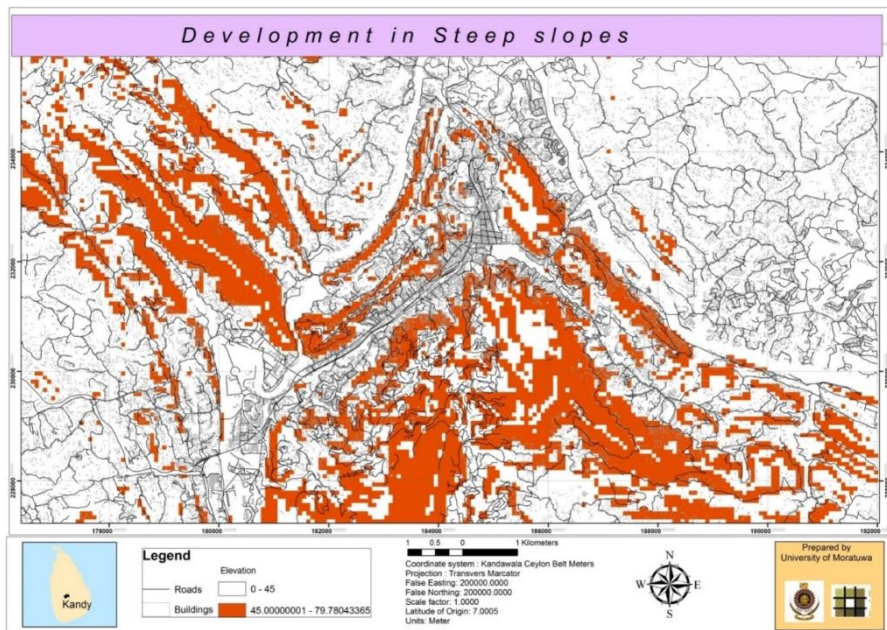
4. අංශක 45ට වඩා වැඩි බැවුම් වල ගොඩනැගිලි ව්‍යාප්ත වීම

මහනුවර නගරයෙහි භූගෝලීය පිහිටීම දෙස බැලීමේදී මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර 500-600ක පමණ උසකින් පිහිටා ඇත. ඒ අනුව ජනාවාස ව්‍යාප්තිය හා අනෙකුත් සංවර්ධනයන් දෙස බැලීමේදී බොහෝ සංවර්ධනයන් කඳු සහිත ප්‍රදේශයන් වෙත ව්‍යාප්ත වෙමින් පවතී. එය නගරයේ පාරිසරික සමතුලිතතාවයට මෙන්ම නගරයෙහි අලංකාරයටද බාධාකාරී තත්වයක් මින් නිර්මාණය වේ.

මහනුවර නගරය හා ඒ අවට ප්‍රදේශය දෙස බැලීමේදී අංශක 45ට වඩා ආනතියක් ඇති ස්ථාන වල ඉදිකිරීම් ව්‍යාප්ත වී තිබීම හේතුවෙන් දැනටමත් කඳු ප්‍රදේශ වෙත සංවර්ධනයන් බොහෝ ලෙස ව්‍යාප්තවී ඇත.

මහනුවර නගරය මධ්‍යම පාරිසරික සංවේදී කළාපය තුළ පිහිටා තිබීම නිසා මෙලෙස කඳු සහිත ප්‍රදේශ වලට සංවර්ධනයන් ව්‍යාප්තව වීම ගැටලුකාරී වනවා සේම එය මහනුවර නගරය තුළ පවතින පාරිසරික තර්ජනයක් ලෙසද හඳුනා ගත හැකිය.

සිතියම් අංක 5: 5. අංශක 45ට වඩා වැඩි බැවුම් වල ගොඩනැගිලි ව්‍යාප්තිය

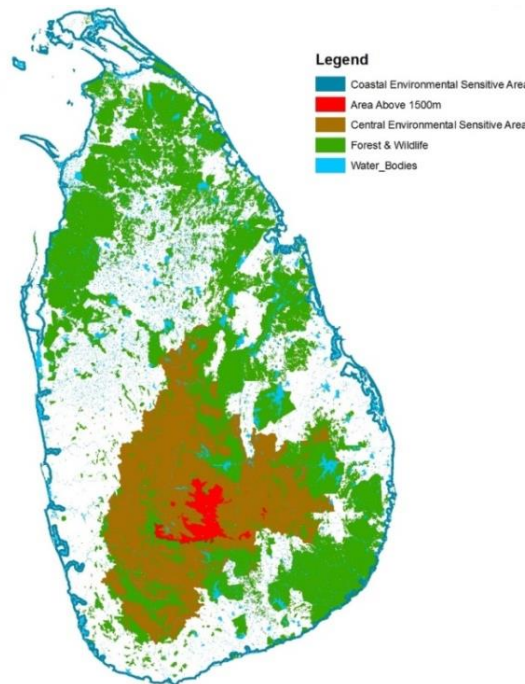
මූලාශ්‍රය: නගර හා ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව, මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලය 2013

අවස්ථා

1. මහනුවර නගරය හා ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය ජාතික භෞතික සැලසුම මගින් මධ්‍යම පාරිසරික සංවේදී කළාපයක් ලෙස නම් කිරීම

2002-2050 කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලසුමට අනුව මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 300කට වඩා උසැති බිම් ප්‍රදේශය පාරිසරික සංවේදී කළාපයක් ලෙසට හඳුනාගෙන ඇත. මධ්‍යම කඳුකරයෙන් ආරම්භ වන ගංගා ඇල දොළ හා ජල පෝෂක ප්‍රදේශ වල ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සඳහා විශාල පරිමාණයේ ව්‍යාපෘතීන් හා සංවර්ධනයන් මෙන්ම පවතින ජනාවාසද මෙම කළාපය තුළ අධෛර්යමත් කෙරෙන අතර මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය තුළ ජනගහනය 500,000කට ආසන්න ප්‍රමාණයකට පවත්වා ගත යුතු බවට සඳහන් කර ඇත. ඒ අනුව මහනුවර නගරය තුළ ගංඟා, ඇළ, දොළ හා ජල පෝෂක ප්‍රදේශ බහුලව ව්‍යාප්තව ඇති හෙයින් ජාතික භෞතික සැලසුම මගින් එලෙස නම් කර තිබීම මෙම නගරය වෙත ලැබී ඇති වරප්‍රසාදයක් ලෙසට හඳුනා ගත හැකිය.

සිතියම් අංක 5: 6. ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිසරික සංවේදී කළාපය

මූලාශ්‍රය: කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලසුම් 2050, ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව

තර්ජන

1. නගරය වෙත නාගරික ප්‍රවනතාවයන් හා සංවර්ධනයන් සඳහා විශේෂ ඉල්ලුමක් පැවතීම

මහනුවර නගරය තුළ ඇති වැදගත්කම මත නගරය වෙත දෙස් විදෙස් ආකර්ෂණය හිමිවනවා සේම සංවර්ධන කාර්යන් සඳහාද ආයෝජකයන් මෙන්ම ව්‍යාපාරිකයන්ගේද ආකර්ෂණය හිමි වී ඇත. අනාගත දැක්මට අනුව මෙන්ම ජාතික භෞතික සැලසුමට අනුව මහනුවර නගරය තුළ මහා පරිමාණ සංවර්ධන කාර්යන් සීමා කිරීමක් කරනු ලැබේ. නමුත්, මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය තුළ ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී බල ප්‍රදේශ වල ඉඩම් අනුබෙදුම් හා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් සඳහා වැඩිම ඉල්ලුමක් මහනුවර නගර සභා සීමා වෙත හිමිවී තිබීම නගරයෙහි පවතින පාරිසරික සංවේදී බවට තර්ජනයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

වගු අංක 5: 6. 2017 වර්ෂයේ මහනුවර නාගරික සංවර්ධනයන් අධිකාරිය වෙත ලැබුණු ගොඩනැගිලි අයදුම් පත් හා ඉඩම් අනුබෙදුම් අයදුම්පත්

පළාත් ආයතනය	පාලන %	පළාත් ආයතනය	පාලන %	පළාත් ආයතනය	පාලන %
මහනුවර නගර සභාව	52.52	වත්තේගම	0.94	පානභේවාහැට	2.52
ගඟවටකෝරලය	21.07	පාතදුම්බර	1.52	ගම්පොල	2.2
කුණ්ඩසාලේ	4.72	තුම්පනේ	2.2	නාවලපිටිය	0.63
හාරිස්පත්තුව	4.08	උඩුතුවර	0.94	කඩුගන්නාව	1.89
අකුරණ	1.26	යටිතුවර	2.83	උඩපළාත	0.63

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

අරමුණු 03: නාගරික ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂම කිරීම තුළින් නගර වැසියන් හා නගරය භාවිතා කරන්නන් සඳහා සුව පහසු ජීවන රටාවක් ලබා දීම.

ශක්තීන් මධ්‍යම පළාතේ පිහිටා ඇති ප්‍රධාන පරිපාලන, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන සහ සේවා මධ්‍යස්ථානයක් වීම නගර අභ්‍යන්තර සහ අන්තර් නගර අතර සම්බන්ධතාවයක් පැවතීම මහනුවර නගරය තුළ බහුවිධ ප්‍රවාහන මාධ්‍යන් මධ්‍යගතව පිහිටා තිබීම මහනුවර නගර සීමාව තුළ සෙසු පහසුකම් වර්ධනය කිරීමේ හඳුනා ගත් ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතීම මහනුවර නගරය තුළ විධිමත් ජල නිශ්පාදනයක් හා ජල සැපයුමක් පැවතීම	ග	ඳු	දුර්වලතා මහනුවර නගරය තුළ විහිදී ඇති ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස පාසල් රැසක් පිහිටා තිබීම ප්‍රජා විනෝද කටයුතු වෙනුවෙන් හෙක්ටයාර 129.7ක භූමි ප්‍රමාණයක අවශ්‍යතාවයක් පැවතීම නගර මධ්‍ය තුළ ඇවිද යාම සඳහා වූ ආකර්ශනීය පසුබිමක් නොමැති වීම මාර්ගය දෙපස හෝ රථ ගාල් වල වාහන නැවත තැබීම සඳහා 150%ක ඉල්ලුමක් පැවතීම පොදු ප්‍රවාහන සේවා භාවිතා කිරීම අඩු මට්ටමක පැවතීම අඩු පහසුකම් සහිත නිවාස නගරය පුරා ව්‍යාප්තව පැවතීම
අවස්ථා යෝජිත අධිවේගී මාර්ගය	අ	ත	තර්ජන

ශක්තීන්

1. මධ්‍යම පළාතේ පිහිටා ඇති ප්‍රධාන පරිපාලන, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන සහ සේවා මධ්‍යස්ථානයක් වීම

මහනුවර මහ රෝහල ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන විශාලම රෝහල වන අතර විශාල පිරිසකට ඉන් සේවාවන් ලබාදෙනු ලැබේ. මීට අමතරව ජේරාදේණිය ශික්ෂණ රෝහල, ජේරාදේණිය සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක ළමා රෝහල, ජේරාදේණිය දන්ත රෝහල, මහනුවර ළය රෝහල සහ කටුගස්තොට ප්‍රාදේශීය රෝහල මහින්ද සෞඛ්‍ය සේවාවන් සපයනු ලැබේ. මහනුවර මහා රෝහල රෝහල් වාට්ටු 78කින් යුක්ත වන අතර, 2016 වර්ෂයේ ඇඳන් සංඛ්‍යාව 2200කට අසන්න වූ ඇඳන් සංඛ්‍යාව 2017 වර්ෂයේ දී 2300ට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් දක්වා වර්ධනය වී අතර බාහිර රෝගීන් 2017 වර්ෂයේදී ලක්ෂ 4ක් හා නේවාසික රෝගීන් ලක්ෂ 2කට අසන්න ප්‍රමාණයක් වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා ගෙන ඇත. ආයුර්වේද අංශය මහින් නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථාන 14ක ප්‍රමාණයක් පවත්වාගෙන යන අතර, එමගින් ජනතාවට සේවාවන් ලබාදෙනු ලැබේ. මහනුවර මහ රෝහල මහින් සියළුම අංශවල ප්‍රතිකාර කටයුතු සිදුකරන අතර, ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවලින් මෙහි සේවාව බලාපොරොත්තුවෙන් විශාල ජනතාවක් දිනකට මහනුවර නගරය වෙත පැමිණෙන අතර එය 7,500ක පමණ ආසන්න ප්‍රමාණයක් වන බව ඇස්තමේන්තු කල හැක.

මහනුවර නගරය තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් රජයේ පාසැල් 41ක් පවතින පාසැල් සංඛ්‍යාවෙන් පවතින අතර එහි 184,568කට අසන්න ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවක් අධ්‍යාපනය ලබයි. ඉන් මහනුවර නගරය තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් රජයේ පාසැල් 41ක් පවතින අතර 65,076ක් පමණ ශිෂ්‍යන් සංඛ්‍යාවක්ද 3,177ක් පමණ ගුරුවරුන් සංඛ්‍යාවක්ද අනියුක්තව සිටින අතර මහනුවර නගරය ප්‍රධාන අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් මෙන්ම උසස් අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් වන බැවින් නගරය වෙත අධ්‍යාපන අවශ්‍යතාවයන් සඳහා දිනකට 63,000ක් පමණ ප්‍රමාණයක් පැමිණේ.

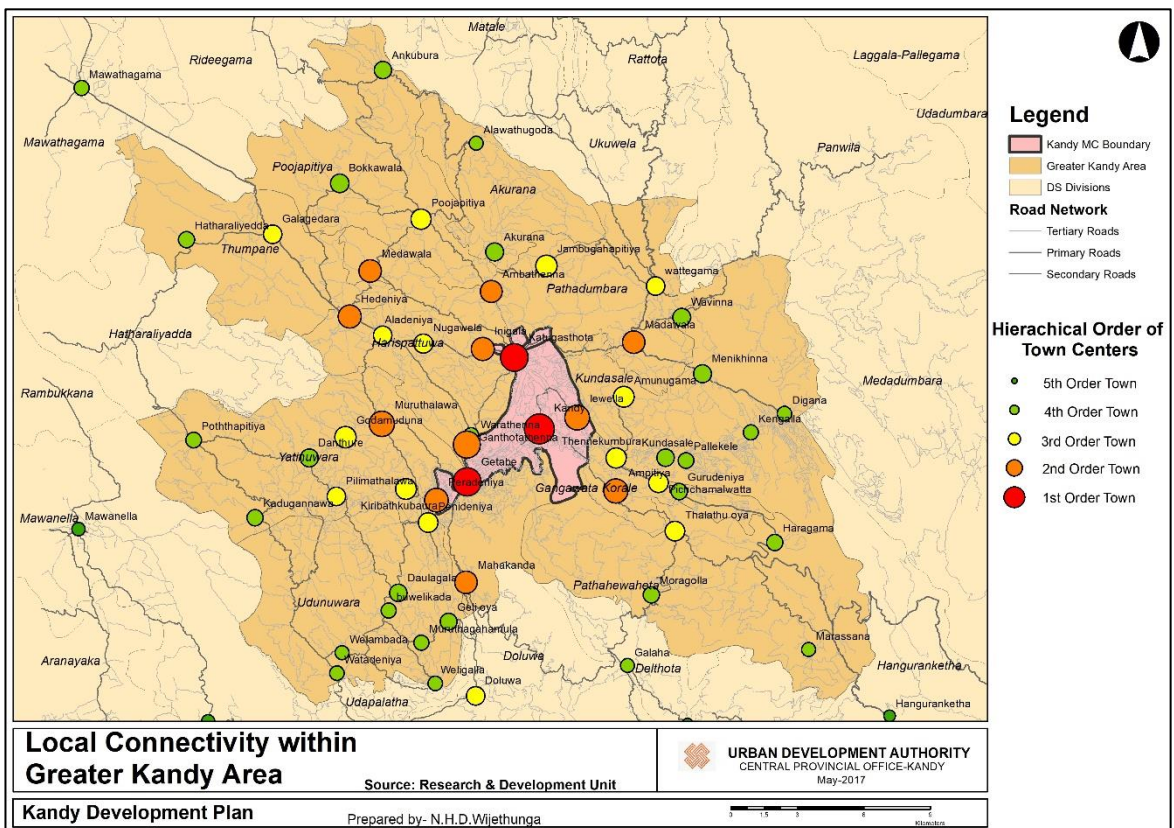
මහනුවර නගරය මධ්‍යම පළාතේ ප්‍රධාන පරිපාලන මධ්‍යස්ථානය වන අතර සේවා අවශ්‍යතාවයන් සපයන ස්ථාන රැසකගෙන් මෙම නගරය සමන්විත වී ඇත. සංස්ථා, මණ්ඩල, සමුපකාර, පෞද්ගලික ආයතන, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික බැංකු, රාජ්‍ය ආයතන ආදී සේවා මධ්‍යස්ථාන 6,111ක පමණ ප්‍රමාණයක් නගරය තුළ දැක ගත හැකිය.

මේ අනුව මහනුවර නගරය ප්‍රධාන පරිපාලන මධ්‍යස්ථානයක්, සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථානයක්, අධ්‍යාපනික මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකි අතර එය ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන ප්‍රධානතම අග නගරය වීම තවත් එක් සුවිශේෂීතාවයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

2. නගර අභ්‍යන්තර සහ අන්තර් නගර අතර සම්බන්ධතාවයක් පැවතීම

ප්‍රධාන වශයෙන් මහනුවර නගරයට ප්‍රවේශවන මාර්ග අතරින් නුවර - කොළඹ (A 01) මාර්ගය, කටුගස්තොට - කුරුණෑගල (A 10) මාර්ගය, නුවර - යාපනය (A 09) මාර්ගය, නුවර - මහියංගන - පදියතලාව (A 26) මාර්ගය, නුවර - බදුල්ල (රජමාවත) (B 413) මාර්ගය සහ ජේරාදෙණිය - බදුල්ල - චෙන්කලඬි මාර්ගය (A 05) මාර්ගය යන මාර්ග මහනුවර නගරය හා සම්බන්ධ ප්‍රධාන මාර්ග පද්ධතිය වේ. මෙයින් A 01, A 09 සහ A 26 යන මාර්ග මහනුවර නගර මධ්‍ය සංවර්ධන කළාපයට සෘජුව සම්බන්ධ වේ. මෙම සම්බන්ධතාවය හේතුවෙන් නගරය වෙත ශක්තිමත් අන්තර් හා අභ්‍යන්තර සම්බන්ධතාවයක් හිමි වී ඇත.

සිතියම් අංක 5: 7. මහනුවර නගරය තුළ පවතින අන්තර් හා අභ්‍යන්තර සම්බන්ධතාවයන්

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

3. මහනුවර නගරය තුළ බහුවිධ ජීවනාහන මාධ්‍යන් මධ්‍යගතව පිහිටා තිබීම

මහනුවර නගරය තුළ පොදු බස් රථ නැවතුම් ස්ථාන 03 ක් වර්තමානය වන විට ක්‍රියාත්මක වන අතර ගුඩ්ජෙඩ් බස් රථගාල, ඔරලෝසු කනුව බස් රථ ගාල හා ටොරින්ටන් රථ ගාල ඒ අතර ප්‍රධාන වේ.

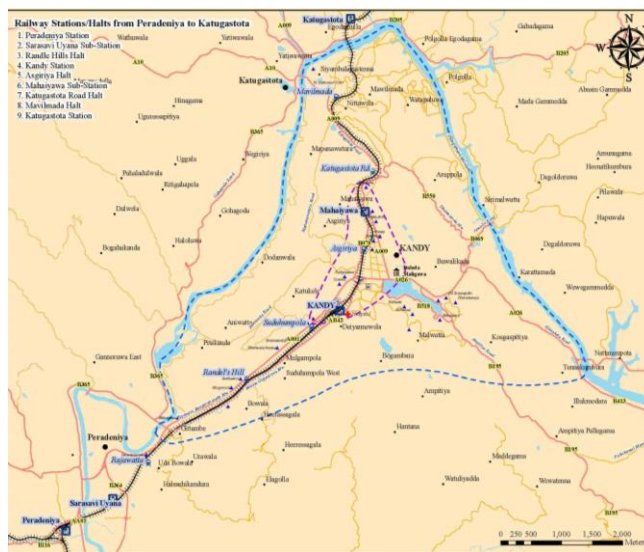
වගු අංක 5: 7. පෞද්ගලික බස් රථ මඟින් සපයනු ලබන ගමනාන්ත ප්‍රමාණය

බස් නැවතුම්පල	පෞද්ගලික බස් රථ මඟින් සපයනු ලබන ගමනාන්ත ප්‍රමාණය	
	නගර අභ්‍යන්තර	අන්තර් නගර
ගුඩ්ජෙඩ් බස් රථ ගාල	98	28
ඔරලෝසු කනුව බස් රථ ගාල	63	1 (ඒ/සී කොළඹ)
ටොරින්ටන් බස් රථ ගාල	15	

මූලාශ්‍රය: මහනුවර ජීවනාහන සේවාව වැඩි දියුණු කිරීමේ වැඩසටහන, 2014

මහනුවර නගරය හා සම්බන්ධවන දුම්රිය මාර්ග 02 ක් පවතින අතර ප්‍රධාන මාර්ගය මහනුවර සිට පේරාදෙණිය දක්වාද, එතැන් සිට පේරාදෙණිය සිට කොළඹ දක්වා සහ පේරාදෙණිය සිට බදුල්ල දක්වා ලෙස මාර්ගය කොටස් 02 කට බෙදේ. අනෙක් මාර්ගය මහනුවර සිට මාතලේ දක්වා විහිදෙන අතර එම මාර්ගවල දෛනික දුම්රිය ගමන් වාරයන් 05ක් වන පරිදි ක්‍රියාත්මක වේ. මහනුවර නගර සීමාව තුළ දුම්රිය නැවතුම් පළවල් 6ක් සහ දුම්රිය නැවතුම් ස්ථාන 5ක් පිහිටා තිබෙන අතර මහනුවර ප්‍රධාන දුම්රිය නැවතුම් ස්ථානය හා ප්‍රධාන බස් නැවතුම් පොල යාබදව නගර මධ්‍යයේ පැවතීම හේතුවෙන් බහුවිධ ප්‍රවාහනය මධ්‍යගතව පිහිටා ඇති බව හඳුනා ගත හැකිය. එය ප්‍රවාහන අංශයෙන් නගරය වෙත හිමිවී ඇති ශක්තියක් ලෙසට හඳුනා ගත හැකි අතර නගරය මධ්‍ය හරහා දුම්රිය මාර්ගය විහිදීමද සුවිශේෂී ලක්ෂණයක් වේ.

සිතියම් අංක 5: 8. මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා ඇති දුම්රිය නැවතුම් පලවල් හා ස්ථාන

මූලාශ්‍රය: මහනුවර ප්‍රවාහන සේවාව වැඩි දියුණු කිරීමේ වැඩසටහන, 2014

4. මහනුවර නගර සීමාව තුළ හඳුනා ගත් ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතීම

මහනුවර නගරය දෙස් විදෙස් බොහෝ පාර්ශවයන්ගේ අවධානයට ලක් වූ නගරයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකි අතර නගරය වෙත දේශීය මෙන්ම විදේශීය ආධාර මත ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ව්‍යාපෘතීන් බොහෝ ප්‍රමාණයකගේ අවධානයට ලක්වූ නගරයක් ලෙසට හඳුනා ගත හැකිය. ඒ අනුව වර්තමානය වන විට නගරය තුළ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ව්‍යාපෘතීන් ලෙස,

1. ශ්‍රී දළදා මාලිගාවෙහි යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අදියර I
2. ළමාගාර මාවතෙහි පදික මංතීරු වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
3. ජේරාදෙණියේ සිට විලියම් ගොපල්ලව මාවත සංවර්ධනය කිරීම
4. ටෝම්ලින් පාර්ක්හි රථගාල සංවර්ධනය කිරීම
5. බහුකාර්යය මගී පර්යන්ත සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
6. බෝගම්බර බන්ධනාගාර පරිශ්‍රය ඉදිරිපස සෙසු පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
7. මහනුවර අප ජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය

ඉන් ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතීන් ලෙස අඳුනා ගත හැකි අතර මෙවැනි ව්‍යාපෘතීන් රැසක් මේ වන විට මහනුවර නගරය තුළ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතීම නගරය භාවිතා කරන්නන් සඳහා පහසුකම් ඉහළ නැන්වීමට හේතු වී තිබේ.

5. මහනුවර නගරය තුළ විධිමත් ජල නිෂ්පාදනයක් හා ජල සැපයුමක් පැවතීම

මහනුවර නගර මායිමෙන් ගලා බසින මහවැලි ගඟ මගින් නගර සීමාවෙන් තුනෙන් දෙකක ප්‍රමාණයක් ආවරණය වේ. ඒ අනුව නගර සීමාව තුළ පිහිටා ඇති පොල්ගොල්ල, කොන්ඩදෙනිය හා ගැටමේ යන ස්ථාන තුනෙන් ජල පිරි පහදුව සඳහා ජලය ලබා ගන්නා අතර මහනුවර මහා නගර සභාවෙන් පිටත නමුත් නගර සභා ආසන්න සීමාව තුළ එනම් භාරගම, බලගොල්ල හා මීවතුර යන ස්ථාන වලද ජල පිරි පහදුව සඳහා ජලය ලබා ගනී. මහනුවර නගර සීමාව තුළින් ලබා ගනු ලබන ජල ප්‍රමාණය දිනකට කියුබික් මීටර් 86,000ක් පමණ වන අතර එය මහනුවර නගරයෙන් ලබා ගනු ලබන සමස්ථ ජල ප්‍රමාණයෙන් 63%ක් පමණ වේ. තවද, මහනුවර නගර සීමාව පිටතින් ලබා ගනු ලබන ජල ප්‍රමාණය දිනකට කියුබික් මීටර් 50,500ක් පමණ වන අතර එය මහනුවර නගරයෙන් ලබා ගනු ලබන සමස්ථ ජල ප්‍රමාණයෙන් 37%ක් පමණ වේ. ඒ අනුව මහනුවර නගරයෙහි නිෂ්පාදිත සමස්ථ ජල ප්‍රමාණයෙන් වැඩිම ප්‍රමාණයක් මහනුවර නගර සීමාව තුළින් ලබා ගැනීම මහනුවර නගරය වෙත ලැබී ඇති තවත් සුවිශේෂීත්වයක් ලෙසට හඳුනා ගත හැක.

වගු අංක 5: 8. මහවැලි ගඟෙන් ජලය ලබා ගන්නා ස්ථාන හා ඒවායෙහි ජල ප්‍රමාණයන්

ප්‍රදේශය	ජලය ලබා ගන්නා ස්ථාන	ප්‍රමාණය (දවසකට කියුබික් මීටර්)	%
මහනුවර මහ නගර සභාව තුළ	පොල්ගොල්ල	10,000	63%
	කොන්ඩ්‍රෙතිය	40,000	
	ගැටඹේ	36,000	
	එකතුව	86,000	
මහනුවර මහ නගර සභාවෙන් පිටත	භාරගම	2,000	37%
	බලගොල්ල	10,500	
	මීවතුර	32,000	
	මීවතුර	6,000	
	එකතුව	50,500	
එකතුව		136,500	

මූලාශ්‍රය: ජල කර්මාන්ත අංශය, මහනුවර මහ නගර සභාව, 2017

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා පානීය ජල සම්පාදනය මහනුවර මහ නගර සභාව මගින් පමණක් සිදුකරනු ලබන අතර ජල සම්පාදන ක්‍රියාවලිය සිදුකිරීම සඳහා ගැටඹේ මහවැලි ගඟ, රොස්නික් ජලාශය හා දුණුමඩලාව වැව යන මූලාශ්‍රයන් මගින් ජලය ලබා ගනී. ඉහත මූලාශ්‍ර මගින් දිනකට ජලය සෑම මීටර් 36,000 ක් පමණ ලබාගන්නා අතර, ගැටඹේ හා වෙල්ස්පාර්ක් යන ජල පවිත්‍රාගාර 02 මගින් පිරිපහදු කරනු ලබයි. නගර සභාව සතු සෑම මීටර් 36,000ක ධාරිතාවය ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් දෛනිකව ජලය සෑම මීටර් 10,000 -12,000ක් අතර ප්‍රමාණයක් ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය මගින් මිල දී ගනී. ඒ අනුව අපේක්ෂිත ජන ගහනය සඳහාත් පවතින ජන ගහනය සඳහාත් මහනුවර නගරය තුළ විධිමත් ජල සැපයුමක් ලබා දිය හැකි බවට හඳුනා ගත හැකිය.

දුර්වලතා

1. මහනුවර නගරය තුළ විහිදී ඇති ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස පාසල් රැසක් පිහිටා තිබීම

මහනුවර නගරය වෙත අධ්‍යාපනික වශයෙන් වැදගත් ස්ථානයක් හිමිවී තිබීම හේතුවෙන් නගරය තුළ ජනප්‍රිය පාසල් විශාල ප්‍රමාණයක් පිහිටා ඇත. ඒ අනුව අධ්‍යාපනික අවශ්‍යතාවයන් සඳහා දිනකට මහනුවර නගරය වෙත 63,000කට අසන්න ප්‍රමාණයක ජනතාවක් පැමිණේ. දිනකට පැමිණෙන පිරිසෙන් 71.4%ක් පමණ ප්‍රමාණයක් පෞද්ගලික වාහන වලින් පැමිණෙන අතර

25.4%ක් පමණ ප්‍රමාණයක් පෞද්ගලික පාසල් වෑන් රථ වලින්ද, 3.2%ක පමණ ප්‍රමාණයක් අනෙකුත් විධි වලින්ද අධ්‍යාපනික අවශ්‍යතා සඳහා නගරය වෙන් පැමිණේ. මේ අනුව පැහැදිලි වනුයේ අධ්‍යාපනික අවශ්‍යතාවයන් සඳහා පැමිණෙන පිරිසෙන් බහුතරයක් පෞද්ගලික වාහන වලින් පැමිණෙන බවත් එය වාහන තද බදයට වක්‍ර ආකාරයෙන් ඉවහල් වන බවත්ය.

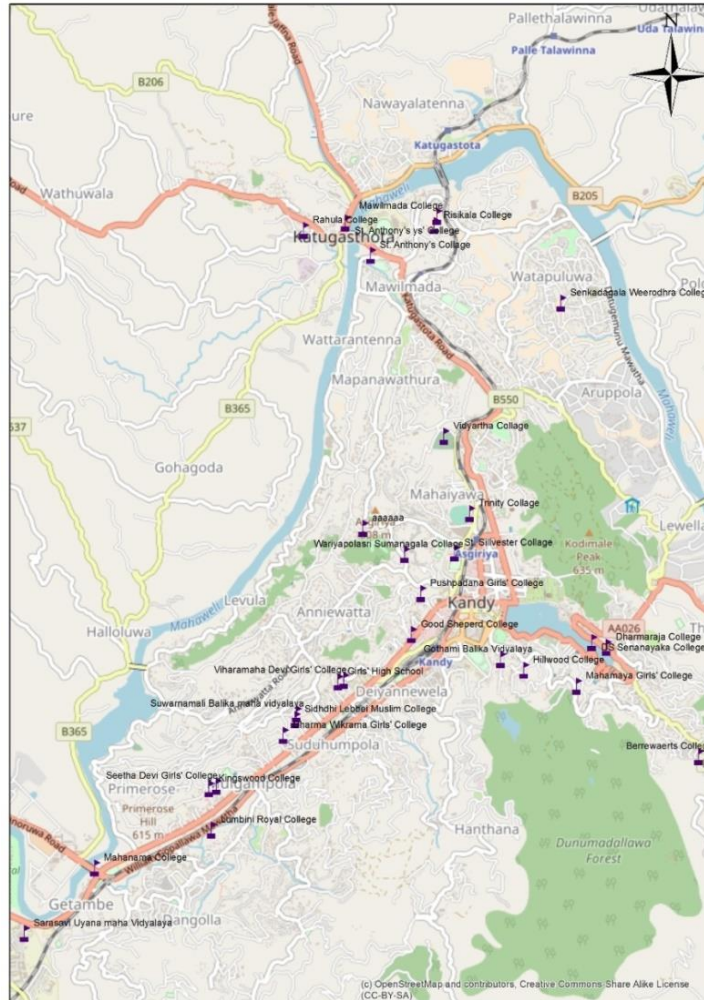
වගු අංක 5: 9. ජර්මාන මාර්ග වල වාහන හා පදිකයන්ගේ සංඛ්‍යාව

මාර්ග	පැය 24 තුළ	
	වාහන	පදිකයන්
සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවත	18.3%	20.0%
විලියම් ගොපල්ලව මාවත	19.0%	34.2%
කටුගස්තොට පාර	30.6%	34.2%
පොල්ගොල්ල පාර	3.6%	1.3%
සිරිමල්වත්ත පාර	3.8%	1.8%
හේවාහැට පාර	17.3%	16.3%
අම්පිටිය පාර	7.4%	6.6%

මූලාශ්‍රය : කුමාරගේ, 2014

ඉහත ගණනය කිරීම් වලට අනුව පැය 24ක් තුළ සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවත, විලියම් ගොපල්ලව මාවත හා කටුගස්තොට පාර තුළ වැඩිම පදිකයන් හා වාහන සංඛ්‍යාවක් දක්නට ලැබේ. විලියම්ගොපල්ලව මාවත, කටුගස්තොට පාර හා සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවත ආදී මාර්ගයන් දෙපස පාසල් වැඩි වශයෙන් පිහිටා ඇති අතර පාසල් ව්‍යාප්තිය හා ප්‍රධාන මාර්ග වල වාහන හා පදිකයන්ගේ සංඛ්‍යාව සංසන්දනය කිරීමේදී වාහන සංඛ්‍යාව වැඩි වීම සඳහා පාසල් වල ව්‍යාප්තිය බලපා ඇති බව අනාවරණය කර ගත හැකිය.

සිතියම් අංක 5: 9. මහනුවර නගරය තුළ පාසල් වල ව්‍යාප්තිය

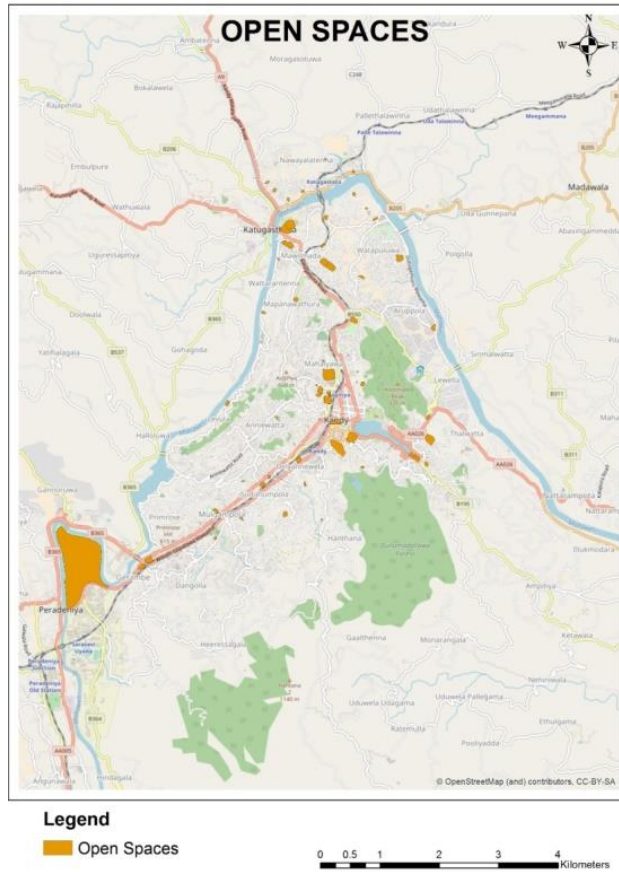
මූලාශ්‍රය: පාසල් වල ව්‍යාප්තිය පිලිබඳ ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

2. ප්‍රජා විනෝද කටයුතු වෙනුවෙන් හෙක්ටයාර 129.7ක භූමි ප්‍රමාණයක අවශ්‍යතාවයක් පැවතීම

2012 වර්ෂයේ ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්තයන්ට අනුව නගරය තුළ 102,459ක් පමණ ජන සංඛ්‍යාවක් ජීවත් වන බවට වාර්තා කර ඇත. ප්‍රජා විනෝද කටයුතු හා විවෘත ස්ථාන වෙනුවෙන් වෙන් කල යුතු භූමි ප්‍රමාණයන් පිලිබඳ සම්මතයන්ට අනුව පුද්ගලයන් 1,000ක් වෙනුවෙන් හෙක්ටයාර 1.4ක භූමි ප්‍රමාණයක් වෙන් කල යුතු අතර වර්තමානය වන විට මහනුවර නගරයෙහි ප්‍රජා විනෝද කටයුතු හා විවෘත ස්ථාන වෙනුවෙන් වෙන් කරන ලද භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 18.7ක් පමණ වන බව ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ වලින් අනාවරණය වී ඇත. වර්තමාන ජනගහනය වෙනුවෙන් ප්‍රජා විනෝද කටයුතු හා විවෘත ස්ථාන වෙනුවෙන් පවත්වා ගත

යුතු භූමි ප්‍රමාණයන්හි සම්මතයන්ට අනුව ප්‍රමාණවත් තරම් භූමි ප්‍රමාණයක් නොමැති වීම මහනුවර නගරය තුළ හඳුනා ගත හැකි දුර්වලතාවයක් ලෙස දැක්විය හැක.

සිතියම් අංක 5: 10. ජ්‍යෙෂ්ඨ විනෝද කටයුතු හා විවෘත ස්ථාන වෙනුවෙන් මහනුවර නගරය තුළ වෙන් කර ඇති ස්ථාන

මූලාශ්‍රය: ප්‍රජා විනෝද කටයුතු හා විවෘත ස්ථාන වෙනුවෙන් නගරය තුළ වෙන් කර ඇති ස්ථානයන් පිලිබඳ ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය මහනුවර 2017

නව සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට මහජනතාව 106,000ක් පමණ ප්‍රමාණයක් රඳවා තබා ගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන අතර ප්‍රජා විනෝද කටයුතු හා විවෘත ස්ථාන වෙනුවෙන් නගරය තුළ ඒ වෙනුවෙන් වෙන් කල යුතු භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 148.4ක් පමණ වේ. ඒ අනුව අපේක්ෂිත ජනගහනය වෙනුවෙන් ප්‍රජා විනෝද කටයුතු හා විවෘත ස්ථාන වෙනුවෙන් තවදුරටත් හෙක්ටයාර 129.7ක පමණ භූමි ප්‍රමාණයක් වෙන් කල යුතුව ඇත. තවද වර්තමානය තුළ පවතින ප්‍රජා විනෝද කටයුතු හා විවෘත ස්ථාන වල පවතින අඩු පහසුකම් හේතුවෙන් මහජන ආකර්ෂණය ඉතා අඩු මට්ටමක පැවතීමත් මෙම නගරය තුළ පවතින දුර්වලතාවයක් ලෙසට හැඳින්විය හැකිය.

රූප අංක 5: 9. මහනුවර නගරය තුළ ප්‍රජා විනෝද කටයුතු හා විවෘත ස්ථාන වල පවතින අඩු පහසුකම්

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

3. නගර මධ්‍ය තුළ ඇවිද යාම සඳහා වූ ආකර්ෂණීය පසුබිමක් නොමැති වීම

මහනුවර නගරය වෙත දිනකට මහජනතාව 325,000කට අසන්න ප්‍රමාණයක් පැමිණෙන බවට අනාවරණය වී ඇති නමුත් නගරයෙහි ඇවිද යාම සඳහා පවතින ආකර්ෂණය මෙන්ම පහසුකම්ද ඉතා අඩු මට්ටමක පවතී. නගරය තුළ පදිකයන්ගේ සණත්වය පිළිබඳව සිදු කරනු ලැබූ අධ්‍යයනයන්ට අනුව ගුඩ් ෂෙඩ් ප්‍රදේශය, දළඳා විදිය ප්‍රදේශය, මහනුවර රෝහල දක්වා වූ ගමන් මාර්ගය හා මහනුවර වැව රවම ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය හඳුනා ගත හැකිය.

ඒ අනුව නගරය පුරා පදිකයන්ගේ විහිදීමක් දක්නට නොමැති අතර නගර මධ්‍යට පමණක් එය සීමා වී ඇති බව නගරය තුළ පදිකයන් ඇවිද යාම පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී තව දුරටත් හඳුනා ගත හැකිය. තවද ආබාධිත පුද්ගලයන් ඇවිද යාමේදී බාධාකාරී ලෙසට ඇතැම් ස්ථාන පැවතීම, අනාරක්ෂිත ස්ථාන හා සැගවුණු නමුත් පදිකයන් භාවිත කරන මාර්ගයන් පැවතීම ඒවා වැඩි දියුණු කර නොතිබීම, පටු මාවත් පැවතීම හා අවිධිමත්ව රථවාහන නවතා තැබීම නගරය තුළ ඇවිද යාම සඳහා පවතින ආකර්ෂණය හා පහසුකම් ඉතාමත් අඩු මට්ටමක පැවතීමට හේතු වී ඇත.

රූප අංක 5: 10. පදිකයින් ගැවසෙන ස්ථාන වල පවතින ගැටළු

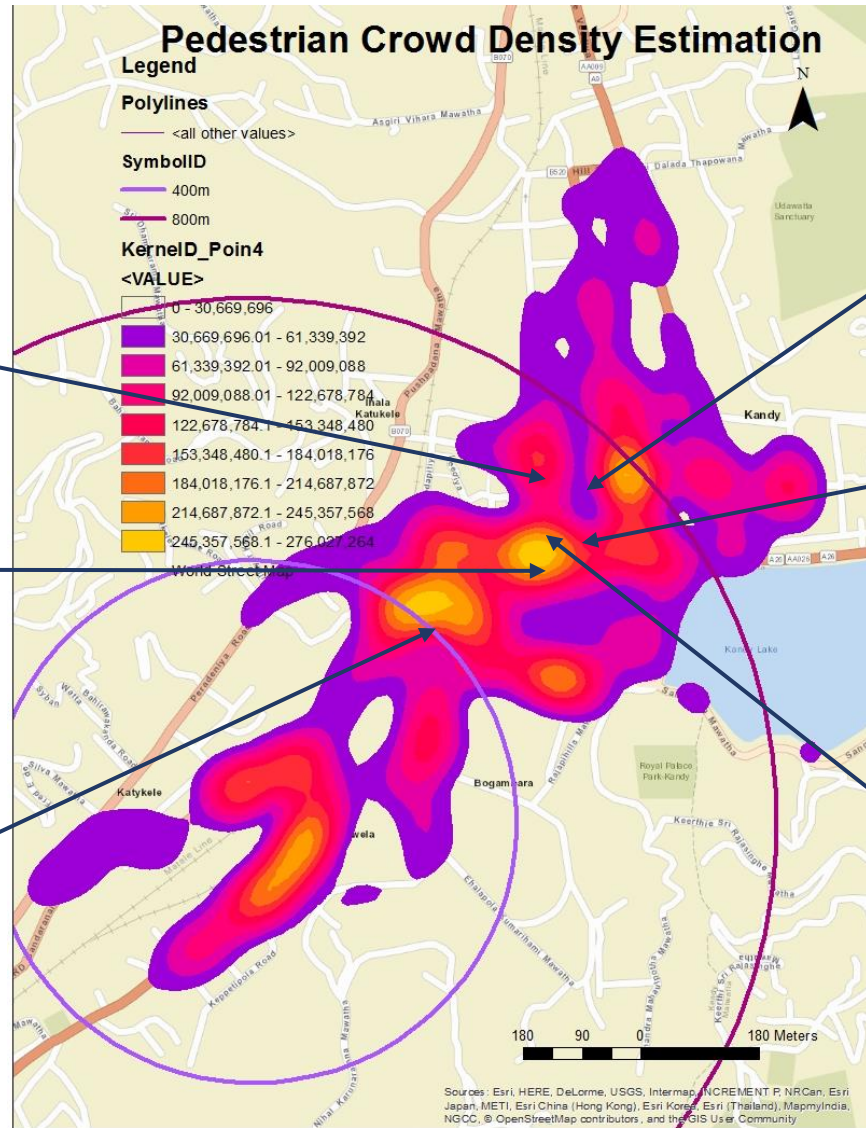
ආබාධිත පුද්ගලයන් හට ඇවිද යාම සඳහා අපහසුතා පැවතීම

අනාරක්ෂිත හා සැහැල්ලු මාර්ග පැවතීම

පටු පදික මං මාර්ග පැවතීම

ත්‍රියාකාරීත්වයක් නොමැති පටු මාර්ග

ත්‍රියාකාරීත්වයක් නොමැති පටු මාර්ග

අවිධිමත් රථ චාලනා පැවතීම

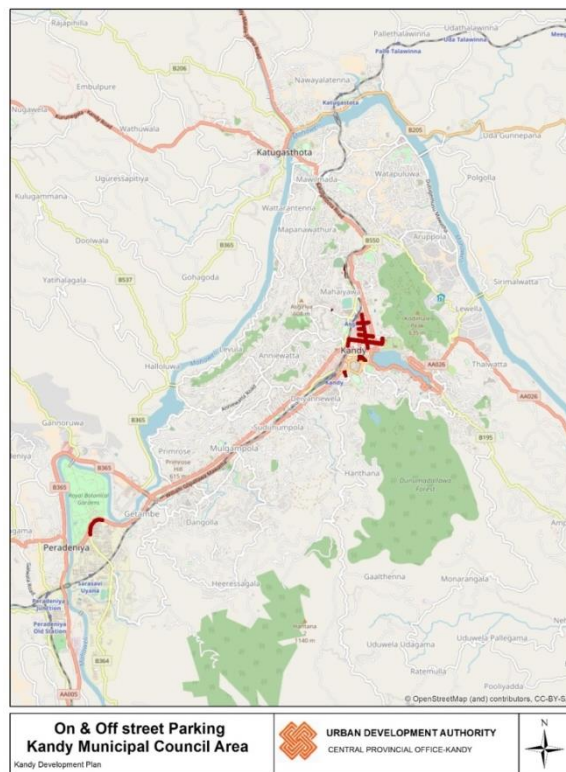
මූලාශ්‍රය: පදිකයන් ඇවිද යාම පිළිබඳව සිදු කරනු ලැබූ ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය , නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මහනුවර , 2018

4. මාර්ගය දෙපස හෝ රථ ගාල් වල වාහන නැවතා නැබීම සඳහා 150%ක ඉල්ලුමක් පැවතීම

මහනුවර නගරය වෙත දිනකට 56,000කක අසන්න ප්‍රමාණයක් රථ වාහන ඇතුළු වන අතර දිනකට 14,700කට අසන්න ප්‍රමාණයක් නගර සීමාව තුළ නවතා තබන බවට ඇස්තමේන්තු ගත කල හැකිය. නගර මධ්‍ය තුළ රථවාහන නැවතීමේ ස්ථාන සැපයීම ආසන්න වශයෙන් 3,225ක පමණ ප්‍රමාණයක් වේ. මාර්ගයෙන් පිටත නැවතීමේ ආසන්න වශයෙන් 1,760ක් පමණ වන අතර මාර්ගය මත රථ වාහන නැවතීමේ ආසන්න වශයෙන් 1,465ක් පමණ වන බවට ඇස්තමේන්තු ගත කල හැකිය. ඒ අනුව නගර මධ්‍ය තුළ රථවාහන නැවතීම සඳහා පවතින ඉල්ලුම 150%ක් පමණ වන අතර එය ජර්මාණාත්මක වශයෙන් 4,850ක් පමණ අගයක් ගනී.

නගර මධ්‍යයෙන් පිටත රථවාහන නැවතීමේ ස්ථාන සැපයීම ආසන්න වශයෙන් 2,585ක පමණ ප්‍රමාණයක් වේ. මාර්ගයෙන් පිටත නැවතීමේ ආසන්න වශයෙන් 1,760ක් පමණ වන අතර මාර්ගය මත රථ වාහන නැවතීමේ අසන්න වසහයෙන් 825ක් පමණ වන බවට ඇස්තමේන්තු ගත කල හැකිය. ඒ අනුව නගර මධ්‍යයෙන් පිටත සීමාව තුළ රථවාහන නැවතීම සඳහා පවතින ඉල්ලුම 150%ක් පමණ වන අතර එය ප්‍රමාණාත්මක වශයෙන් 3,900ක් පමණ අගයක් ගනී. වර්තමානය වන විට රථ වාහන නැවතීම සඳහා ප්‍රමාණවත් තරම් ඉඩ පහසුකම් නොමැති වීම නගරයෙහි පවතින දුර්වලතාවයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

සිතියම් අංක 5: 11. මහනුවර නගරය තුළ රථ වාහන නැවතීම සඳහා පවතින ස්ථාන

මූලාශ්‍රය: මහනුවර නගරය තුළ රථ වාහන නැවතීම සඳහා පවතින ස්ථාන පිලිබඳ ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය

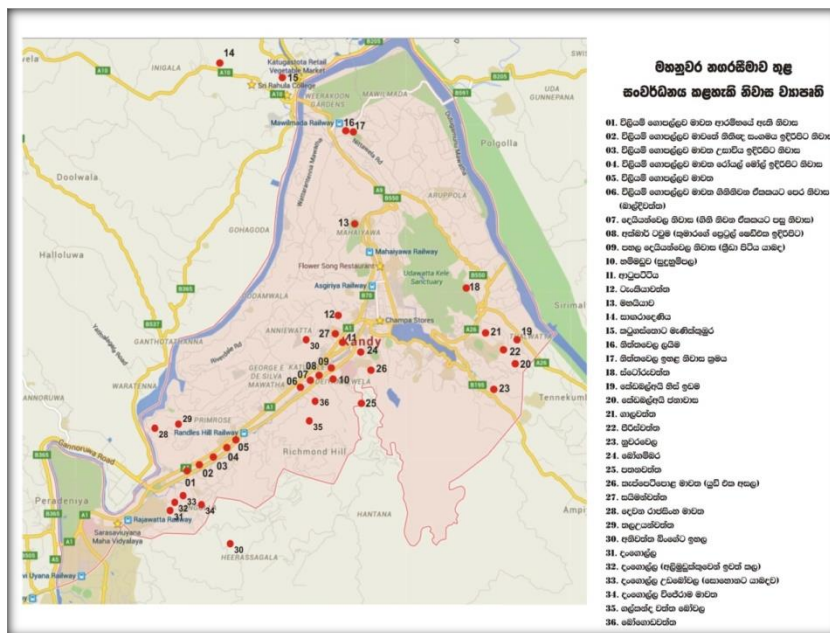
5. පොදු ප්‍රවාහන සේවය භාවිතා කිරීම අඩු මට්ටමක පැවතීම

මහනුවර නගරය වෙත දිනකට 325.000 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් පැමිණෙන අතර එයින් 90,000ක් පමණ ප්‍රමාණයක් රැකියා අවස්ථා සඳහාද 60,000 ක පමණ ප්‍රමාණයක් අධ්‍යාපනික අවශ්‍යතා සඳහාද වේ. පොදු ප්‍රවාහන භාවිතය මහනුවර නගරය තුළ 64% ක් පමණ වන අතර දුම්රිය භාවිතය 2%ක පමණ අඩු අගයක් ගනී. එය ජාතික මට්ටමේ භාවිතයට වඩා ඉතා අඩු ප්‍රමාණයක් වීම දුර්වලතාවයක් ලෙසට හඳුනා ගත හැකිය.

6. අඩු පහසුකම් සහිත නිවාස අක්කර 78ක පමණ ප්‍රමාණයක් පුරාවට නගරය පුරා විසිරී තිබීම

මහනුවර නගරය තුළ අඩු පහසුකම් සහිත නිවාස ව්‍යාප්තියක් පවතින අතර එවැනි ස්ථාන 36ක් පමණ මේ වන විට හඳුනා ගෙන ඇත. එම නිවාස අක්කර 80ක පමණ ප්‍රදේශයක් පුරාවට ව්‍යාප්තව ඇති අතර නිවාස ඒකක 2,176ක් පමණ එම ස්ථාන වල පවතින බවට ඇස්තමේන්තු කල හැකිය. එම නිවාස ප්‍රමාණයෙන් 71%ක පමණ නිවාස ඒකක වල ජීවත් වන ජනතාව පර්වස් 6ට අඩු භූමිභාගයක ජීවත් වේ. එම අඩු ආදායම් ලාභී නිවාස පිහිටා ඇති ඉඩම් වල හිමිකාරිත්වය දෙස බැලීමේදී 47%ක පමණ ප්‍රමාණයක් මහනුවර මහ නගර සභාව සතු ඉඩම්, 20%ක් පමණ පෞද්ගලික ඉඩම්, 16%ක් පමණ ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියට අයත්වන ඉඩම්, 11%ක් පමණ ආගමික ස්ථාන වලට අයත් ඉඩම්, 4%ක් පමණ ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් වන ඉඩම්, 2%ක් පමණ රජය සතු ඉඩම් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

සිතියම් අංක 5: 12. මහනුවර නගරය තුළ අඩු ආදායම් ලාභී නිවාස වල ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය 2016

මෙලෙස අඩු අදායම් ලාභී නිවාස නගරය පුරා ව්‍යාප්තව පැවතීම නාගරික නේවාසික ව්‍යාප්තියට ගැටලුකාරී තත්වයක් උද්ගත වන අතර එය මහනුවර නගරය තුළ පවතින දුර්වලතාවයක් ලෙසට හඳුනා ගත හැකිය.

අවස්ථා

1. යෝජිත මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගය

කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලසුම් 2050ට අනුව යෝජිත මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගය කඩවත සිට පොතුහැර හරහා දඹුල්ල දක්වාද පොතුහැර සිට ගලගෙදර දක්වාද ඉදිකිරීමට යෝජිත වේ.

ඒ අනුව ගලගෙදර පිවිසුම් මාර්ගය හරහා මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයට ප්‍රවේශවීමේ හැකියාවක් පවතී. එය මහනුවර නගරයට හිමිවී ඇති වරප්‍රසාදයක් ලෙසට හඳුනාගත හැකිය.

අරමුණු 04: පවතින සම්පත් උපයෝජනය කිරීම තුළින් ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම.

ගක්කිත් 1. දේශීය හා විදේශීය සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථාන නගරය තුළ පිහිටා තිබීම 2. ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත හෝටල් සංඛ්‍යාවෙන් 10%ක් පමණ මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා තිබීම 3. ජාතික දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සඳහා මධ්‍යම පළාතේ දායකත්වය 04 වැනි ස්ථානයේ පැවතීම 4. විශේෂ කාලවලදී පවත්වනු ලබන උත්සව වෙනුවෙන් විශාල පිරිසක් නගරය වෙත පැමිණීම 5. දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් මහනුවර නගරය තුළ රැදීමේ ප්‍රමාණය ඉහළ මට්ටමක පවතීම	ග	දු	දුර්වලතා 1. හෙක්ටයාර 46ක් පමණ උණ උපයෝජන ඉඩම් ලෙස පැවතීම 2. දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් සඳහා මහනුවර නගරය තුළ හෝටල් කාමර සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් නොවීම
අවස්ථා 1. මහනුවර නගරය වටා සංචාරක ආකර්ශනීය ස්ථාන රැසක් පිහිටා තිබීම 2. සුළු හා ගෘහස්ථ කර්මාන්ත නගරය වටා පිහිටා තිබීම 3. මහනුවර නගර කේන්ද්‍ර කරගත් අධි නාගරික කළාපයක් ලෙසට ජාතික භෞතික සැලසුම මඟින් හඳුනාගෙන තිබීම	අ	ත	කර්ජන

ශක්තීන්

1. දේශීය හා විදේශීය සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථාන නගරය තුළ පිහිටා තිබීම

මහනුවර නගරය තුළ දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන්ගේ ආකර්ෂණය දිනා ගන්නා ලද ස්ථාන රැසක් පිහිටා තිබෙන අතර ඒවා අතරින් ශ්‍රී දළදා මාලිගාව වෙත ඉන් ප්‍රධාන තැනක් හිමිවේ. අනෙකුත් ස්ථාන ලෙසට

- ගැලිසන් ආදාහනාගාරය
- උඩවත්ත කැලය හා වාකරවත්ත
- බහිරවකන්ද විහාරය
- මහනුවර දර්ශන ස්ථාන (view point)
- වේල්ස් උද්‍යානය
- ගැටඹේ විහාරය
- යුධ ආදාහනාගාරය
- ජේරාදෙණිය, උද්භිත උද්‍යානය
- ලෝක බෞද්ධ කෞතුකාගාරය
- මහනුවර නුවර වැව රවුම

ආදී ස්ථාන හඳුනා ගත හැකිය.

2. ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත හෝටල් සංඛ්‍යාවෙන් 10%ක් පමණ මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා තිබීම

මහනුවර නගරය තුළ තරු පන්තියේ හෝටල් විශාල පිරමාණයක් පිහිටා ඇති අතර ඒවා තරු 5 පන්තියේ සිට කුඩා පරිමාණයේ ආගන්තුක නිවාස දක්වා වූ පරාසයක් තුළ විහිදී ඇත. ඒවා අතර මධ්‍යම පළාතේ තරු පහේ පන්තියේ හෝටල් ප්‍රමාණයෙන් හෝටල් 2ක් පමණ මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත හෝටල් ප්‍රමාණයෙන් 10%ක් හා සමස්ත හෝටල් කාමර සංඛ්‍යාවෙන් 10.2%ක් පමණ මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා තිබීම නගරය වෙත හිමිවී ඇති ශක්තියක් ලෙසට හඳුනාගත හැකිය.

වගු අංක 5: 10. මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා ඇති හෝටල් ප්‍රමාණය

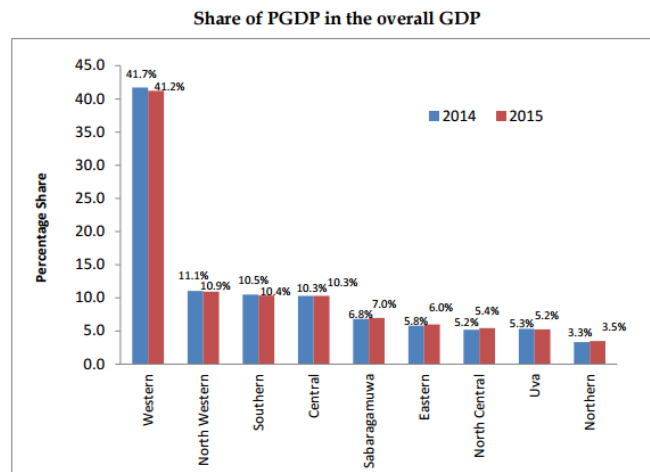
හෝටල් වර්ග	ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු හෝටල්	මධ්‍යම පළාත තුළ පිහිටි හෝටල්	%	මහනුවර	%
තරු 5 හෝටල්	13	3	23	2	67
තරු 4 හෝටල්	13	4	31	1	25
තරු 3 හෝටල්	13	5	38	2	40
තරු 2 හෝටල්	39	7	18	5	71
තරු 1 හෝටල්	31	7	23	3	43
හෝටල් (වර්ග නොකල)	140	25	18	12	48
කුඩාපරිමාණයේ හෝටල්	19	3	16	1	33
කුඩාපරිමාණයේ ආගන්තුක නිවාස	25	8	32	4	50
BB ඒකක	92	22	24	15	68
ආගන්තුක නිවාස	292	79	27	42	53
පෞරාණික නිවාස	48	13	27	7	54
තානායම්	368	34	09	23	68
විදේශ නියෝජිත ආයතන	487	10	02	10	100
සංචාරක වෙළඳ සැල්	144	37	26	26	70

මූලාශ්‍රය : සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය, 2017

3. දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සඳහා මධ්‍යම පළාතේ දායකත්වය 03 වැනි ස්ථානයේ පැවතීම

2015 වර්ෂයේදී දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සඳහා මධ්‍යම පළාතේ දායකත්වය 10.3% වන අතර එය සියළු පළාත් අතරින් 04 වැනි ස්ථානය ගනු ලබයි. කෘෂිකාර්මික අංශයෙන් 13.8%ක්ද, කර්මාන්ත අංශයෙන් 7.9%ක්ද සේවා අංශයෙන් 11.0%ක්ද ජාතික දළ දේශීය නිෂ්පාදන සඳහා දායකත්වය සපයනු ලැබේ. ඒ අනුව පළාත් දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සඳහා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් කෘෂිකාර්මික අංශය සඳහා 5.5%ක්ද, කර්මාන්ත අංශය සඳහා 22.8%ක්ද සේවා අංශය සඳහා 71.6%ක්ද දායකත්වය සපයනු ලබන බව පුරෝකථනය කල හැකිය.

වගු අංක 5: 11. දළ දේශීය නිෂ්පාදනය 2015 - 2017

මූලාශ්‍රය: වාර්ෂික සංඛ්‍යා ලේඛණ වාර්තාව, මහ බැංකුව -2016

4. විශේෂ කාලවලදී පවත්වනු ලබන උත්සව වෙනුවෙන් විශාල පිරිසක් නගරය වෙත පැමිණීම

මහනුවර නගරය තුළ පවත්වනු ලබන විශේෂිත උත්සව ලෙස දළදා පෙරහැර , විශේෂිත ධාතු ප්‍රදර්ශන, අළුත් සහල් මංගල්‍ය, නානු මුර මංගල්‍ය ආදී උත්සව හැදින්විය හැකි අතර දෛනිකව දළදා මාළිගය වෙත පැමිණෙන බැතිමතුන් ප්‍රමාණය 5000කට ආසන්න වන අතර විශේෂ අවස්ථාවලදී 5000 සිට 50000 ඉක්මවා යන බව ගණනය කර ඇත.

වගු අංක 5: 12. ශ්‍රී දළදා මාළිගාව වෙත සාමාන්‍ය දිනකදී පැමිණෙන බැතිමතුන් සංඛ්‍යාව

දිනය	වේලාව				
	පෙ.ව 5.00 පෙ.ව 8.00	පෙ.ව 8.00 පෙ.ව 11.00	පෙ.ව 11.00 ප.ව 2.00	ප.ව 2.00 ප.ව 5.00	ප.ව 5.00 ප.ව 8.00
සාමාන්‍ය දිනකදී	950 – 1100	800 – 1200	500 – 600	400 – 800	600 – 950
පෝය දිනකදී	2500 – 8500	10000 – 15000	7000 – 9000	8000 – 10000	6000 – 9000
වෙනත් නිවාඩු දිනකදී	3500 - 7000	8000 - 11000	6000 - 7000	4000 - 7000	3000 – 6000

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී දළදා මාළිගාව සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය , නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මහනුවර, 2016

මීට අමතරව දිනකට විදේශීය සංචාරකයින් 600 – 700ක් අතර ප්‍රමාණයක් පැමිණෙන අතර එය නගරය වෙත හිමිවී ඇති ශක්තියක් ලෙසට වැඩිදුරටත් හඳුනා ගත හැකිය.

5. දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් මහනුවර නගරය තුළ රැඳීමේ ප්‍රමාණය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම

2016 වර්ෂයේ වාර්ෂික සංචාරක සංඛ්‍යා ලේඛණ දත්තයට අනුව ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණෙන සංචාරකයන්ගෙන් මහනුවර නගරය තරඹන්නට පැමිණ නගරය තුළ රැඳීමේ ප්‍රමාණය 77.47%ක පමණ අගයක් ගනු ලබන අතර එය ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත රැඳීමේ ස්ථාන වලින් වැඩිම අගයක් ගනු ලබන ස්ථානය බවට පත් වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවෙහි සංචාරකයන් විසින් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණයෙන් පූජා නගරවල සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණය 75.24% පමණ වන අතර මහනුවර නගරය තුළ පවතින හෝටල් වල විදේශීය සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණය ඉන් 44.3%ක් ද, දේශීය සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණය ඉන් 34.5%ක් ද වේ. එය සැලකිය යුතු මට්ටමක පැවතීම නගරය වෙත හිමි වී ඇති ශක්තියක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

වගු අංක 5: 13. දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් මහනුවර නගරය තුළ රැඳීමේ ප්‍රමාණය

Monthly Occupancy Rates in Tourist Hotels by Region - 2016															
Table 13															
Resort Region	No. of Units **	Rooms **	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Annual O/R
Colombo City	34	4,319	70.80	76.28	77.89	71.91	73.89	69.89	78.64	84.87	69.90	74.29	77.51	86.11	76.75
Greater Colombo	62	3,184	81.88	77.62	78.98	70.81	72.09	67.335	78.97	76.77	69.80	72.86	74.80	80.34	75.18
I. North of Colombo	52	2,711	83.89	78.85	79.35	74.88	70.22	69.35	78.35	77.69	70.20	71.83	74.21	81.21	75.84
II. South of Colombo	10	473	79.87	76.39	78.61	66.73	73.84	65.32	79.58	75.85	69.30	73.89	75.38	79.47	74.52
South Coast	142	8,437	81.57	79.21	76.91	72.54	61.82	67.99	78.24	72.85	73.65	67.06	76.93	82.08	74.24
I. Up to Galle	81	5,739	83.27	81.21	77.27	73.13	65.14	68.41	77.32	73.13	73.30	70.54	77.63	81.04	75.12
II. Beyond Galle	61	2,698	79.87	77.21	76.54	71.94	58.49	67.56	79.15	72.57	74	63.57	76.23	83.12	73.35
East Coast	25	1,121	77.80	81.52	80.87	73.14	61.94	71.64	78.94	79.81	74.70	71.89	69.13	77.65	74.92
High Country	32	1,178	76.74	79.81	81.24	76.82	67.63	69.34	80.31	75.87	70.60	73.11	68.32	83.17	75.24
Ancient Cities	82	3,990	81.51	81.00	79.49	75.00	63.96	69.87	76.39	79.27	71.34	70.29	75.56	81.85	75.46
I. Kandy Area	31	1,651	83.84	82.78	82.78	72.25	67.81	73.54	75.48	84.79	73.60	69.87	78.25	84.67	77.47
II. Anuradhapura Area	16	400	80.78	82.56	81.44	76.53	66.74	72.58	74.31	81.42	73.20	67.29	74.26	84.35	76.28
III. Polonnaruwa/ Giritale	11	530	81.56	83.32	79.23	75.65	59.96	64.62	76.03	73.15	70.20	69.74	75.39	81.15	74.17
IV. Habarana/Sig./Damb.	24	1,403	79.87	75.32	74.51	75.58	61.34	68.73	79.75	77.73	68.40	74.25	74.35	77.24	73.92
Northern Region	5	107	73.47	73.02	69.78	66.38	63.14	65.48	71.32	70.88	67.50	66.56	73.25	74.16	69.58
All Area*	382	22,336	80.06	79.02	78.29	72.91	65.84	68.87	77.43	77.31	71.20	70.57	74.49	81.11	74.76

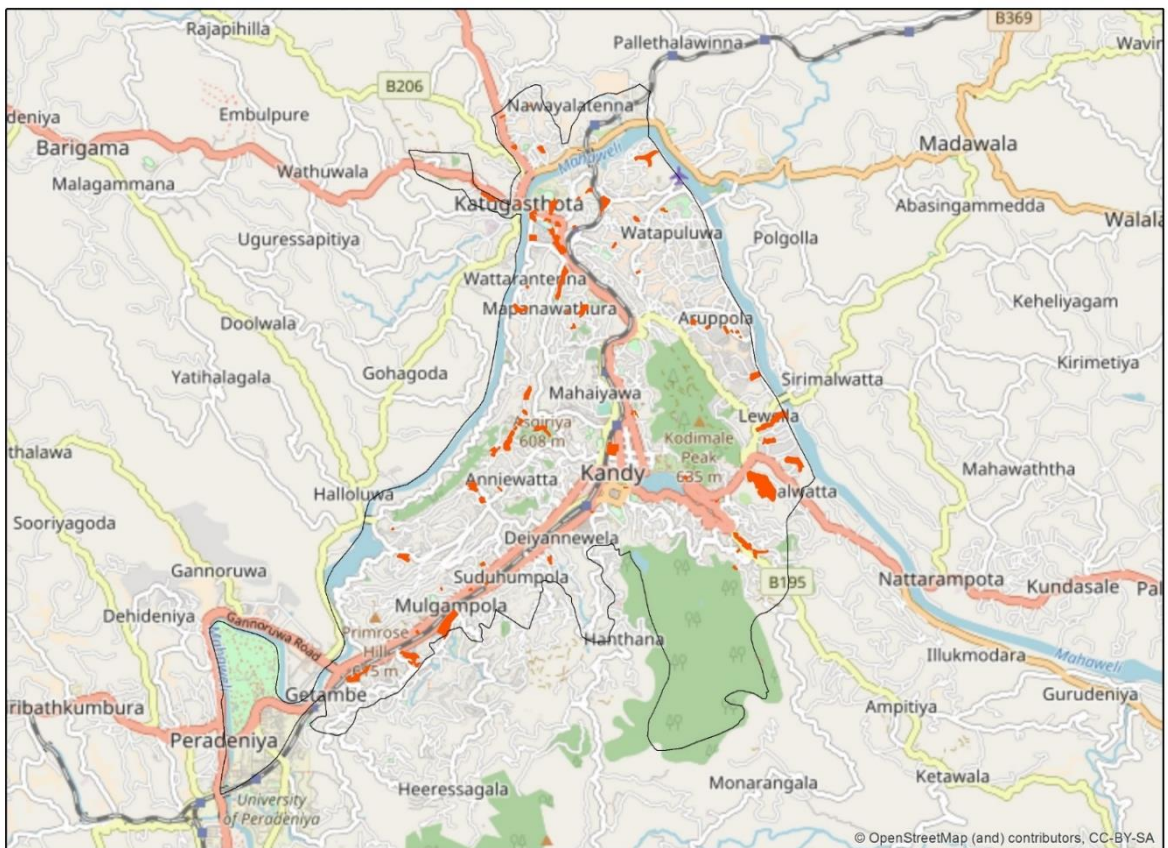
මූලාශ්‍රය: සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය, 2016

දුර්වලතා

1. හෙක්ටයාර 46ක් පමණ උණ උපයෝජන ඉඩම් ලෙස පැවතීම

මහනුවර නගර තුළ ඉඩම් වල වටිනාකම පර්චසය රුපියල් ලක්ෂ 5 සිට 60 දක්වා වූ අගය පරාසයක් තුළ ව්‍යාප්ත වන අතර 50%ක් පමණ ප්‍රමාණයක් රජයේ ඉඩම් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. මහනුවර නගරය තුළ සම්පූර්ණ භූමි ප්‍රදේශය හෙක්ටයාර 2645ක් පමණ වන අතර හඳුනාගෙන ඇති උණ උපයෝජන ඉඩම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 45.43ක් පමණ අගයක් ගනී. ඉඩම් වල වටිනාකම ඉතා ඉහල අගයක් ගන්නා නගරයක් තුළ මෙලෙස උණ උපයෝජන ඉඩම් පැවතීම නගරය තුළ ඇති තවත් එක් දුර්වලතාවයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

සිතියම් අංක 5: 13. මහනුවර නගරය තුළ හඳුනාගෙන ඇති උණ උපයෝජන ඉඩම්

මූලාශ්‍රය: මහනුවර නගරය තුළ ඉඩම් වල වටිනාකම පිළිබඳ ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

2. දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් සඳහා මහනුවර නගරය තුළ හෝටල් කාමර සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් නොවීම

මහනුවර නගරය තුළ 334ක් පමණ හෝටල් ප්‍රමාණයක් ව්‍යාප්තව පවතින අතර කාමර 18,510ට අසන්න සංඛ්‍යාවක් ඉන් සපයනු ලැබේ. වර්ෂ 2011 හා 2016 අතර කාල පරාසය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ පෞරාණික නගරයන් තුළ සංචාරකයින් රැදීමේ ප්‍රමාණය 71.7% සිට 75.46%ක් දක්වා 3.76%ක ප්‍රමාණයකින් වැඩි වී ඇත. ඒ අනුව සංචාරකයින් පෞරාණික නගරයන් තුළ රැදීමේ අගයෙහි සාමාන්‍ය අගය 0.75%කින් වාර්ෂිකව වැඩි වී ඇති බව උපකල්පනය කල විට 2030 වර්ෂයේදී සංචාරකයින් පෞරාණික නගරයන් තුළ රැදීමේ ප්‍රමාණය 10.53%කින් වැඩි විය හැකි බව පුරෝකථනය කල හැකිය. ඒ අනුව වර්ෂ 2030 වන විට මහනුවර නගරය ආශ්‍රිත පෞරාණික කළාපය තුළ සංචාරකයන් රැදීමේ ප්‍රමාණය 86%කින් ඉහල නැගිය හැකි බව අනාවරණය කර ගත හැකි නමුත් දැනට මහනුවර නගරය වෙත පැමිණෙන සංචාරකයින් නගරය තුළ එක් දිනක් හෝ අවම වශයෙන් රඳවා ගැනීමට හෝටල් හෝ වෙනත් සංචාරක කාමර 850කට වැඩි ප්‍රමාණයක අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

අවස්ථා

1. මහනුවර නගරය වටා සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථාන රැසක් පිහිටා තිබීම

මහනුවර නගරය අවට සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථාන රැසක් පිහිටා තිබෙන අතර බලන, ඇම්බැක්කේ, ගඬලාදෙණිය, රිච්ටන්, පින්තවල, නුවරඑළිය, දඹුල්ල, සිගිරිය, මාතලේ අළුවිහාරය ආදී ස්ථාන ප්‍රමුඛත්වයක් ගනී. මෙම ස්ථාන වලට මහනුවර නගරයේ සිට ඉතා ඉක්මනින් ලගාවිය හැකි අතර මහනුවර නගරය මෙම ස්ථාන වලට කේන්ද්‍ර ගතව පිහිටීම නිසා සංචාරකයන් වැඩි වශයෙන් ආකර්ෂණය කරගත හැක.

2. මහනුවර නගරය අවට සුළු පරිමාණ ගෘහස්ථ කර්මාන්ත පැවතීම

ස්වකීය අද්විතීයත්වයක් සහිත මහනුවර නගරය සුළු පරිමාණ ගෘහස්ථ කර්මාන්ත වලට ඉතා ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන ප්‍රදේශයක් ලෙසට හඳුනා ගත හැකි අතර පින්තල බඩු වාත්තු කිරීම, රිදී හා පින්තල බඩු නිෂ්පාදනය, රත්තරං හා රිදී බඩු නිෂ්පාදනය, ලාක්ෂා හා ලී බඩු නිෂ්පාදනය, ඇඳුම් නිෂ්පාදනය, පැදුරු නිෂ්පාදනය, බෙර නිෂ්පාදනය, පලිභූ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනය, අනෙකුත් සැරසිලි, චිත්‍ර ඇදීම, ඇත්දළ හා සේසත් නිෂ්පාදනය ආදී නිෂ්පාදන වලට මහනුවර නගරය ප්‍රසිද්ධියක් උසුලනු ලැබේ. එබැවින් නගරය පුරා ව්‍යාප්තව පවතින කුඩා කුඩා වෙළඳ සැල් වෙත සංචාරකයන්ගේ දැඩි ආකර්ෂණයක් පවතින බවටද හඳුනා ගත හැකිය.

වගු අංක 5: 14. මහනුවර නගරය පුරා ව්‍යාප්තව පවතින සුළු පරිමාණ ගෘහස්ථ කර්මාන්ත හා ප්‍රසිද්ධියට පත් ස්ථාන

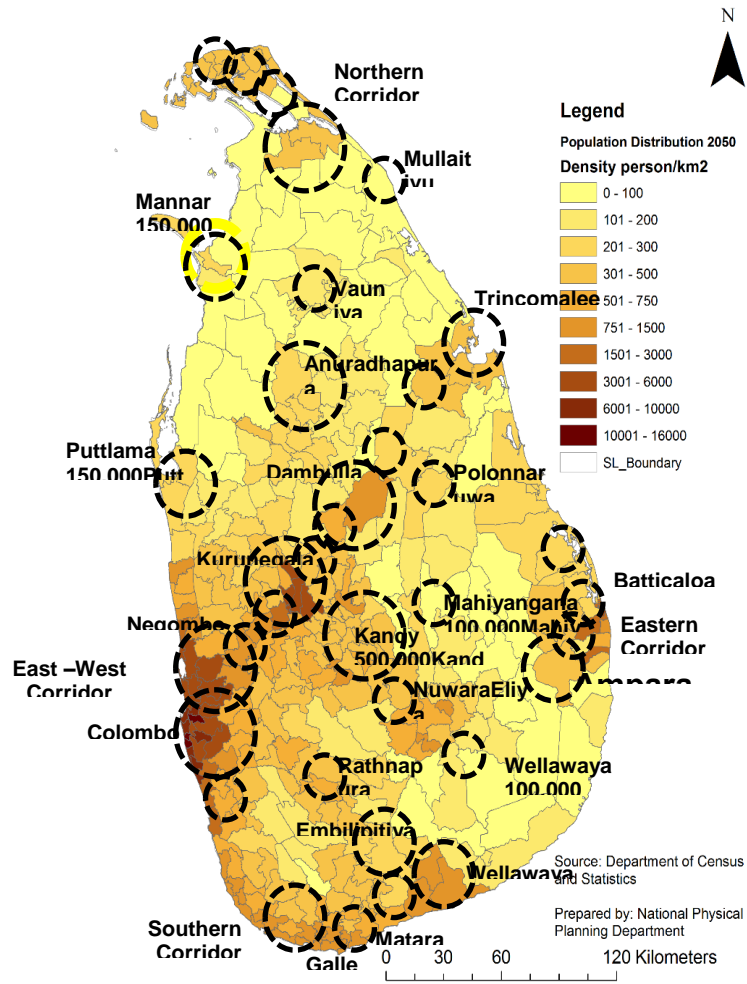
සුළු පරිමාණ ගෘහස්ථ කර්මාන්ත	ප්‍රසිද්ධියට පත් ස්ථාන
පිත්තල බඩු වාත්තු කිරීම	මඩවල, කිරිවවුල, ඇම්බැක්කේ
රිදී හා පිත්තල බඩු නිෂ්පාදනය	දන්තුරේ, උල්ලදුපිටිය, අරත්තන, නිලාවෙල, පිලවෙල, මැදවල
රත්තරං හා රිදී බඩු නිෂ්පාදනය	ඇම්බැක්කේ, නිලාවෙල
ලාක්ෂා හා ලී බඩු නිෂ්පාදනය	ගුන්නපාන, ඇම්බැක්කේ, හපුච්ඤ
ඇඳුම් නිෂ්පාදනය	තලගුනේ
පැදුරු නිෂ්පාදනය	හේනවෙල
බෙර නිෂ්පාදනය	කුරුගල, කුරුගන්දෙනිය
පලිභූ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනය	කිරිවවුල
අනෙකුත් සැරසිලි	කුළුගම්මන
චිත්‍ර ඇඳීම	නිලාගම
ඇත්දළ	කුණ්ඩසාලේ, මාවනැල්ල
සේසත් නිෂ්පාදනය	උන්වෙරුව

මූලාශ්‍රය: ජීවත්ත මාගමගේ, මහනුවර යුගයේ කල ශිල්ප හා අත්කම් භාණ්ඩ, 2017

3. මහනුවර නගරය කේන්ද්‍ර කරගත් අධි නාගරික කළාපයක් ලෙසට ජාතික භෞතික සැලසුම් මඟින් හඳුනා ගෙන තිබීම

කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලසුම් 2050 මඟින් මහනුවර නගරය කේන්ද්‍ර කරගත් අධි නාගරික කළාපය තුළ ජනගහනය 500,000ක පමණ ප්‍රමාණයක් අපේක්ෂා කරනු ලබන අතර එම කළාපය තුළ මහනුවර නගරය ප්‍රධාන අගනගරයක් ලෙසට හඳුනාගෙන තිබීම අවස්ථාවක් ලෙසට හඳුනාගෙන ඇත.

සිතියම් අංක 5: 14. කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලසුම 2050 ට අනුව යෝජිත ජනගහනය

මූලාශ්‍රය : කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලසුම, ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව 2050

6. සැලැස්ම

6.1. සංකල්පිත සැලැස්ම

6.1.1. හැඳින්වීම

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි අනාගත සංවර්ධනයන්හි භාවමය ප්‍රතිරූපය මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්මෙහි සංකල්පිත සැලැස්ම තුළින් හඳුනා ගත හැකිය. මහනුවර නාගරික බල ප්‍රදේශය මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙහි ප්‍රධාන පරිපාලන කේන්ද්‍රය වන බැවින් සංකල්පිත සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී විසල් මහනුවර නාගරික කළාපය කේන්ද්‍ර කරගත් අධ්‍යයන කළාපය පිළිබඳව අවධානය යොමු කරන ලදී. එමඟින් අධ්‍යයන කළාපය තුළ අනාගත සංවර්ධන දිශානතිය, සංවර්ධන නැඹුරුතාවය දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින හා හඳුනාගන්නා ලද ව්‍යාපෘතීන් හා කෙටුම්පත් ජාතික භෞතික සැලැස්ම-2050 මඟින් හඳුනා ගෙන ඇති සංකල්පිත සැලැස්ම ආදී කරුණු පිළිබඳව විශේෂ අවධානයක් යොමු කර විකල්ප සංකල්පිත සැලැස්ම හඳුනාගන්නා ලදී.

ඒ අනුව මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් හඳුනාගන්නා ලද කන්ද උඩරට උරුමයන්ගේ ප්‍රතිරූපය වැඩි දියුණු කිරීම, නීල හරිත පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීම, සුව පහසු ජීවන රටාවක් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම හා ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක් කරා ගමන් කිරීම යන අංශයන් පිළිබඳවද අවධානය යොමු කරමින් “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අග නගරය” යන දැක්ම වෙත ලගා විය හැකි සංකල්පිත සැලැස්ම තෝරාගන්නා ලදී.

6.1.2. විකල්ප සංකල්පිතයන්

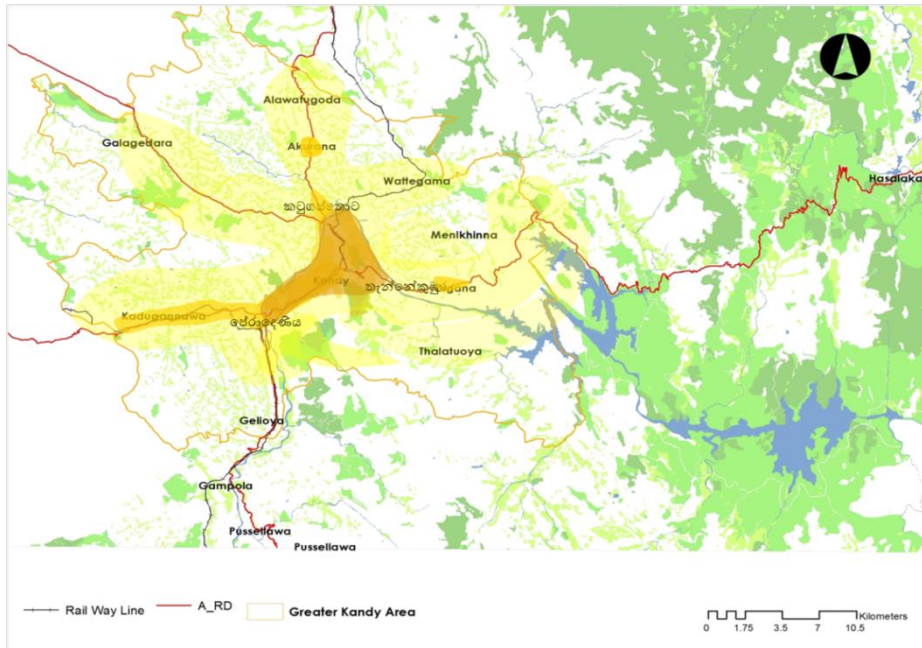
6.1.2.1. වර්තමාන සංවර්ධන නැඹුරුතාවය එලෙසම පවත්වාගෙන යාම

වර්තමානය වන විට මහනුවර නගරය තුළ පවතින නාගරික ප්‍රවණතාවයන්, සංවර්ධන පීඩනයෙහි දිශානතියන් ඒ ආකාරයෙන්ම පවත්වාගෙන යාමත් එමඟින් සංවර්ධන දිශානතියට හෝ පීඩනයට කිසිදු බාධාවක් සිදු නොකරමින් ස්වභාවික ලෙස නගරයෙහි සංවර්ධනය ඒ ආකාරයෙන්ම පවත්වාගෙන යාමත් මෙම විකල්ප සංකල්පිතය මඟින් අදහස් කෙරේ.

මෙම විකල්ප සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව නගර මධ්‍යය මෙන්ම පේරාදෙණිය කොළඹ පාර, කටුගස්තොට මාතලේ පාර හා තැන්නේකුඹුර-මහියංගන පාර යන ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේද සංවර්ධන නැඹුරුතාවය ව්‍යාප්ත විය හැකි බවට හඳුනා ගත හැකිය. සංවර්ධන පීඩනය පිළිබඳ

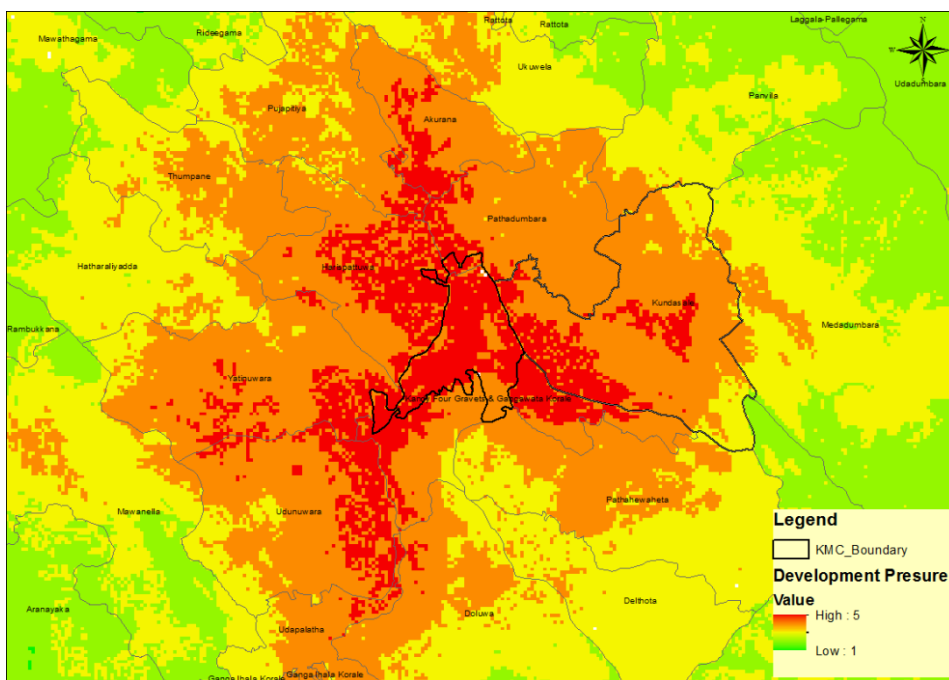
අධ්‍යයනයට අනුව එම සංවර්ධනය පාරිසරික සංවේදී කළාප මෙන්ම ස්වාභාවික විපත් වලට ගොදුරු විය හැකි ප්‍රදේශ වලටද ව්‍යාප්තවීමට වැඩි ඉඩකඩක් පවතින බවට නිරීක්ෂණය වේ.

සිතියම් අංක 6: 1.වර්තමාන සංවර්ධන නැඹුරුතාවය ඵලෙසම පවත්වාගෙන යාම

මූලාශ්‍රය : කෙටුම්පත් විසල් මහනුවර සැලැස්ම-2030 , නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

සිතියම් අංක 6: 2.මහනුවර නගරය තුළ පවතින සංවර්ධන පීඩනය

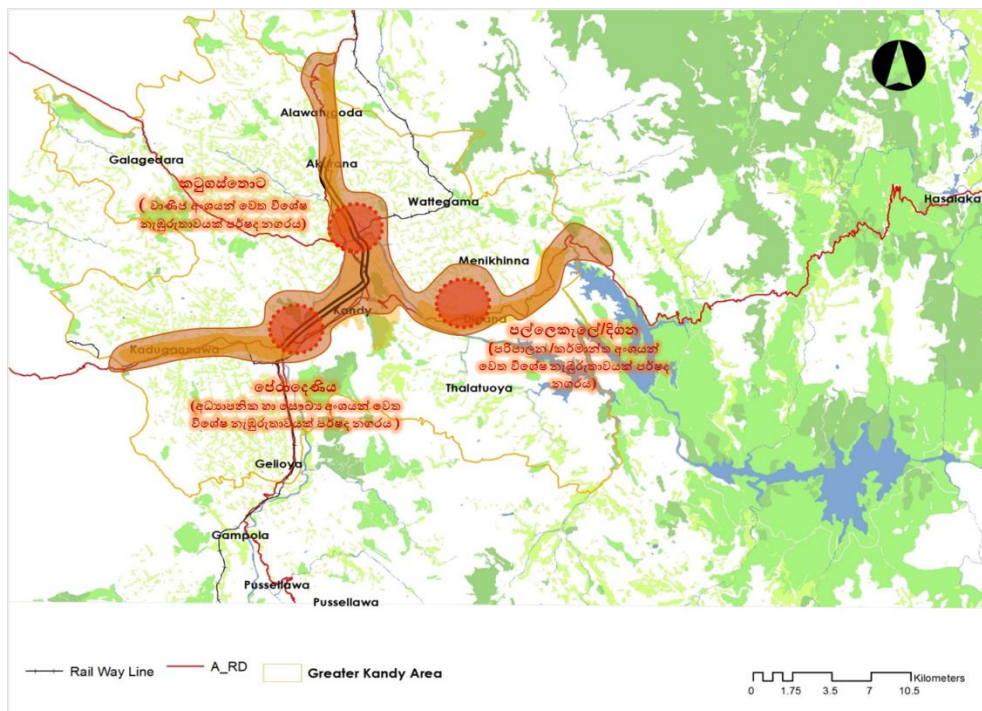

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර. 2017

6.1.2.2. පර්ෂද නගර සහිත මධ්‍යගත සංවර්ධනය

මෙම විකල්ප සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව මහනුවර නගර මධ්‍යය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් පේරාදෙණිය, කටුගස්තොට හා දිගන යන කුඩා නාගරිකයන් තුළ වාණිජ සංවර්ධනයක් සිදුවෙමින් පවතින අතර එය පේරාදෙණිය නගරය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් හැදෙණිය, අලදෙණිය දෙසටත් කුණ්ඩසාලේ නගරය කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් මඩවල , මැණික්හින්න, පල්ලේකැලේ දෙසටත් වර්ධනය සිදුවිය හැකි බවට හඳුනාගත හැකිය. නමුත්, භූගෝලීය පසුබිමට අනුව පේරාදෙණිය නගරය තුළ පවතින භූමි පරිහරණ රටාව හා සංවර්ධිත නැඹුරුතාවය සැලකිල්ලට ගැනීමේදී එය පාරිසරික සංවේදී කළාපයට මෙන්ම ස්වාභාවික ආපදා වලට නැඹුරුවිය හැකි ප්‍රදේශ වලට ව්‍යාප්තවීමට ඉඩකඩ පැවති බවට නිරීක්ෂණය වේ.

සිතියම් අංක 6: 3.පර්ෂද නගර සහිත මධ්‍යගත සංවර්ධනය

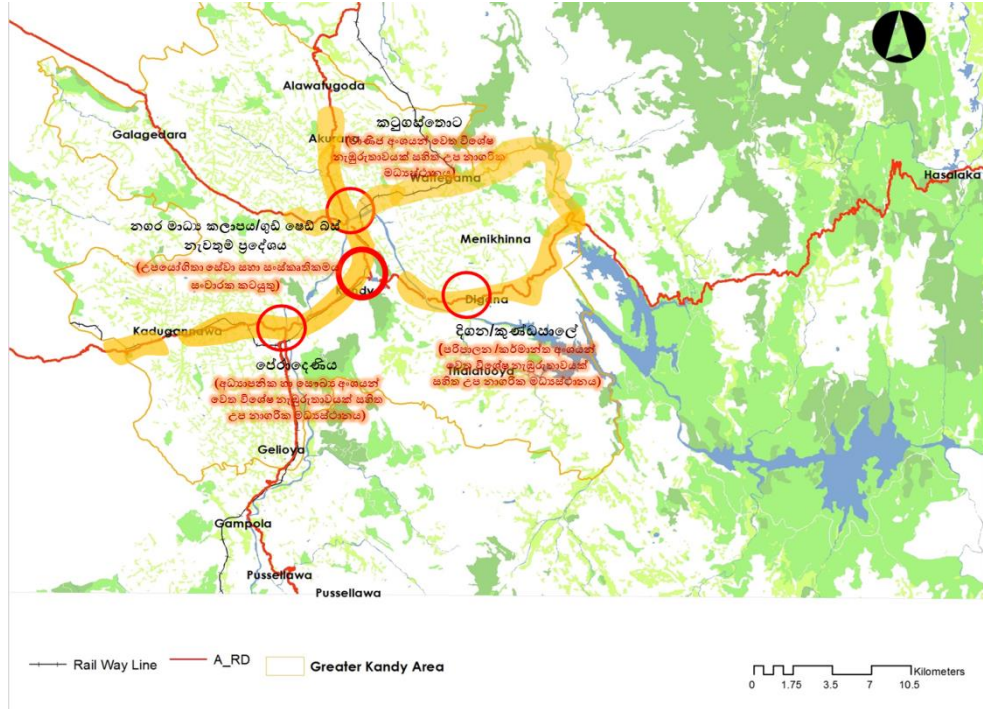
මූලාශ්‍රය : කෙටුම්පත් විසල් මහනුවර සැලැස්ම-2030 , නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2017

6.1.2.3. සංවර්ධන තීරය හා විශේෂිත නැඹුරුතාවයක් සහිත උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන

පිළිමතලාව - කටුගස්තොට හා කුණ්ඩසාලේ - දිගන සංවර්ධන තීරයන් ලෙසට හඳුනාගනු ලබන අතර ඒ සඳහා භූමියේ බැඳුම, සංවර්ධන පීඩනය, පාරිසරික සංවේදීතාවය, ස්වාභාවික ආපදා වලට ගොදුරු විය හැකි ප්‍රදේශ, භූමියෙහි ඒකාබද්ධතාව, පදනම් කරගනිමින් මෙම තීරයන් දෙක හඳුනාගෙන ඇත. තවද, මහනුවර නගර මධ්‍යය, කුණ්ඩසාලේ, කටුගස්තොට හා පේරාදෙණිය දැනට පවතින භූමි පරිභෝජන නැඹුරුතාවය දෙස සැලකිල්ලට ගනිමින් ඒවා විශේෂිත නාගරික

ප්‍රදේශ ලෙසට හඳුනාගෙන ඇත. මෙලෙස හඳුනාගනු ලබන ස්ථානයකට සංවර්ධනය සීමා කිරීම තුළින් වර්ධනය වන යටිතල පහසුකම් ප්‍රමාණය මත සංවර්ධන ව්‍යාප්තීන් ඉහළ ප්‍රදේශ වලට මෙන්ම පාරිසරික සංවේදී කලාප වලට ව්‍යාප්ත වීම පාලනය කිරීමට හැකියාවක් ලැබේ.

සිතියම් අංක 6: 4. සංවර්ධන තීරය හා විශේෂිත නැඹුරුතාවයක් සහිත උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන

මූලාශ්‍රය : කෙටුම්පත් විසල් මහනුවර සැලැස්ම-2030 , නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2017

සංවර්ධන සැලැස්මෙහි දැක්ම මඟින් පිළිබිඹු වන අරමුණු පදනම් කර ගනිමින් වඩාත් ගැලපෙන සංවර්ධන සංකල්පය හඳුනාගන්නා ලදී.

වගු අංක 6: 1. විකල්ප සංකල්පයන් බර තැබීම

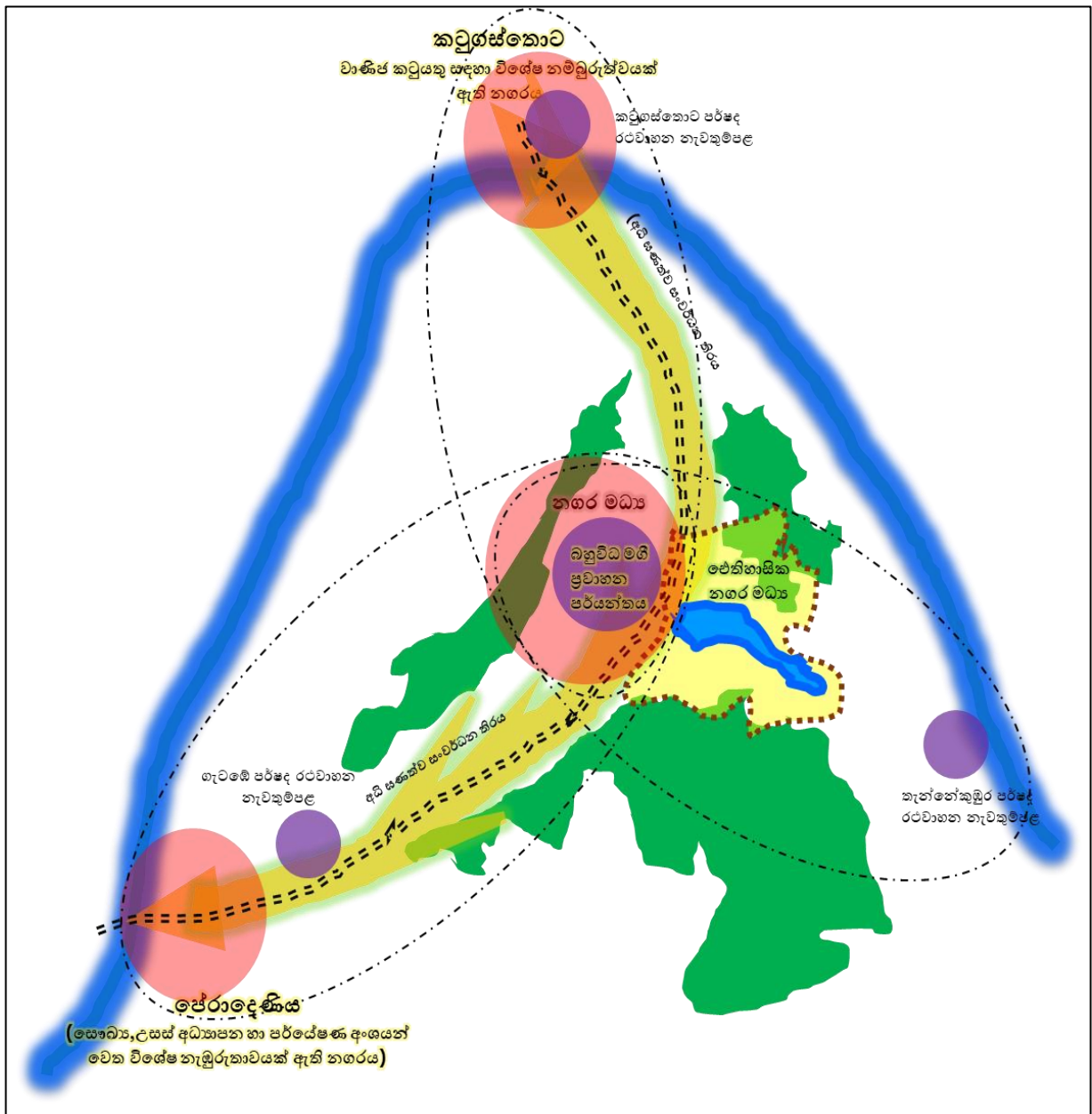
	මහනුවර උරුමය සංරක්ෂණය කිරීම	නීල හරිත පරිසරයක් ගොඩනැගීම	සුවපහසු ජීවන රටාවක් ප්‍රතිස්ථාපනය	කාර්යක්ෂම ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම	එකතුව
වර්තමාන සංවර්ධන නැඹුරුතාවය එලෙසම පවත්වාගෙන යාම	3-	3-	1+	2+	3-
පර්ඡද නගර සහිත මධ්‍යගත සංවර්ධනය	1+	1+	2+	2+	6+
සංවර්ධන තීරය හා විශේෂිත නැඹුරුතාවයක් සහිත උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන	2+	3+	2+	2+	9+

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය , මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

ඒ අනුව දැක්ම වෙත ලගා විය හැකි සංකල්පිත සැලැස්ම ලෙස “සංවර්ධන තීරය හා විශේෂිත නැඹුරුතාවයක් සහිත උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන” හඳුනාගන්නා ලදී. මෙහිදී පල්ලෙකැලේ හා දිගන උප නාගරික නගර මහනුවර මහ නගර සභා සීමාවට අයත් නොවන බැවින් මහනුවර මහ නගර සභා සීමාව සඳහා පහත පරිදි විස්තරාත්මක සංකල්පිත සැලැස්ම පිළියෙල කර ඇත.

6.1.3. සංවර්ධන තීරය හා විශේෂිත නැඹුරුතාවයක් සහිත උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන

රූප අංක 6: 1:මහනුවර නගරය සඳහා යෝජිත විකල්ප සංකල්පිත සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය , මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, 2මහනුවර 017

6.1.4. සංකල්පිත සැලැස්ම සමඟ දැක්ම, අරමුණු හා පරමාර්ථ අතර පවතින සම්බන්ධතාවය

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය වර්තමානය වන විට මහනුවර පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන පරිපාලන කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. ඒ අනුව වර්ෂ 2030 වන විටත් මහනුවර පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධානතම නාගරික මධ්‍යය කළාපය ලෙස මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය ක්‍රියාකාරී වේ. මෙම නාගරික ප්‍රදේශය වාණිජ, පරිපාලනමය හා ප්‍රවාහන මාධ්‍යයන් වෙත වැඩි නැඹුරුතාවයක් දක්වනු ලබන කළාපයක් ලෙස තවදුරටත් හැඳින්විය හැකිය.

ශ්‍රී දළඳා මාළිගය කේන්ද්‍ර කර ගත් අවට කළාපය මෙන්ම ඓතිහාසික නගර මධ්‍යය කළාපය තුළ ව්‍යාප්තව පවතින ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සියල්ලම සංරක්ෂණය කිරීම තුළින් හා ඉන් බැහැරව පවතින සුවිශේෂී ගොඩනැගිලි සඳහා අනුවර්තක භාවිතයන් ලබා දීම තුළින් නගරයෙහි පවතින ශ්‍රී විභූතිය ආරක්ෂා වනු ඇති අතර ඒ තුළින් ඓතිහාසික නාගරික කළාපයෙහි විදි දර්ශනයද පුනර්ජීවනය වේ. මේ තුළින් “කන්ද උඩරට උරුමයන්ගේ ප්‍රතිරූපය” නැවත පුනර්ජීවන කිරීමක් සිදු වනු ඇත.

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ කඳු ආශ්‍රිතව ව්‍යාප්තව පවතින අවිධිමත් ඉදි කිරීම් සීමා කිරීම තුළින්ද වාකරවත්ත හා උඩවත්ත රක්ෂිතය ඒ ආකාරයෙන්ම සංරක්ෂණය කිරීම හා පවතින ජල මූලාශ්‍ර නැවත ස්ථාපනය කිරීම තුළින්ද නගරයෙහි පාරිසරික සමතුලිතතාවය සුරැකි නගරයක් ලෙස හඳුනාගත හැකිවනු ඇත. එමෙන්ම සංවර්ධන කටයුතු කටුගස්තොට හා ජේරාදෙණිය අතර බිම් තීරුවකට සීමා වීමක් කඳු වල උඩත් මායිමේ සිට තුනෙන් එකක ප්‍රමාණයක් ඉදිකිරීම සඳහා අනුබල නොදීම හේතුවෙන් නගරය තුළ “නීල හරිත පරිසරයක්” ගොඩනැගීමට හැකි වනු ඇත.

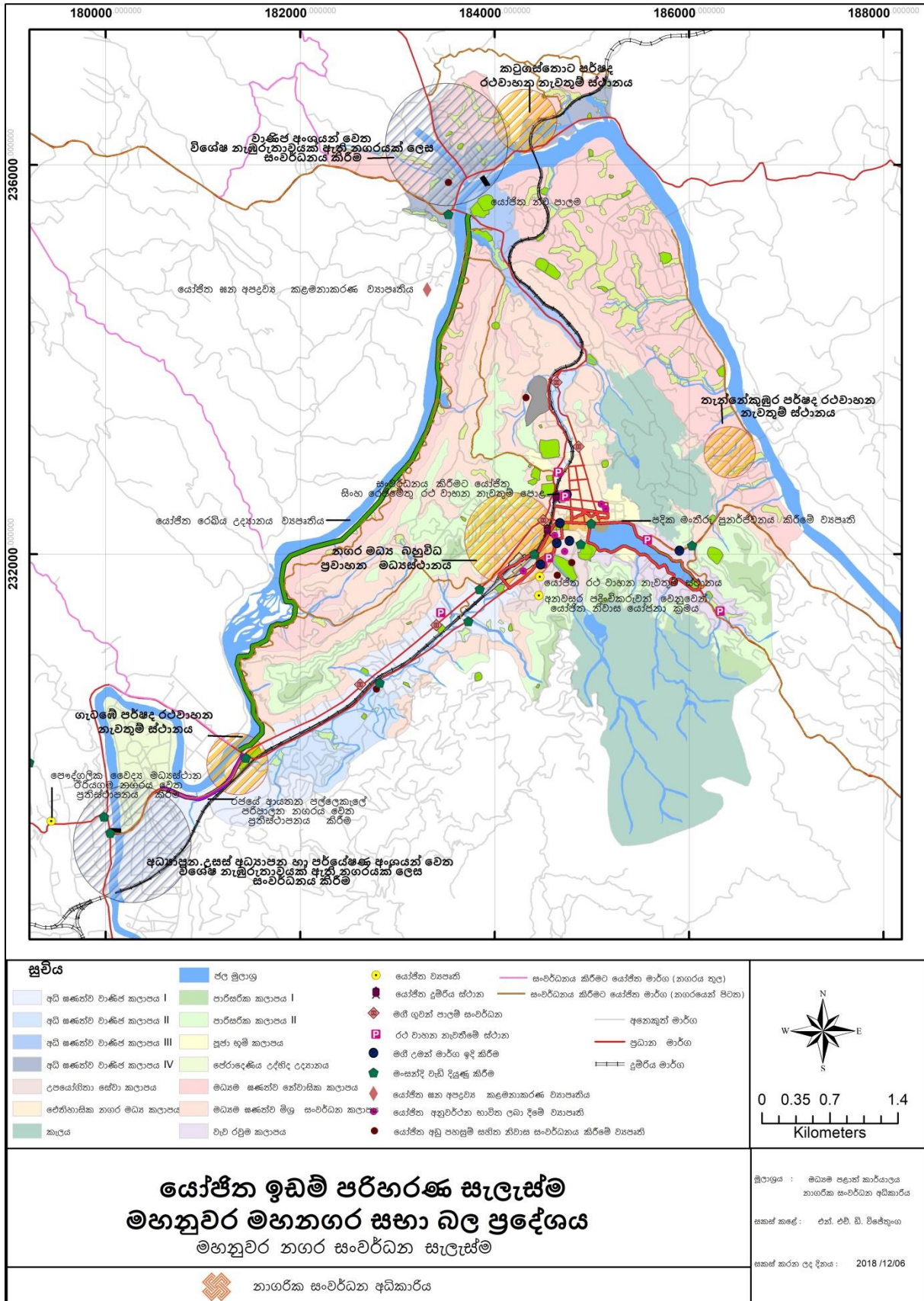
මෙසේ එකට ඒකරාශී වී ඇති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් උත්ගත වී ඇති ගැටලු අවම කිරීම තුළින් ක්‍රියාකාරී නාගරිකයක් නිර්මාණය කිරීම උදෙසා කටුගස්තොට හා ජේරාදෙණිය විශේෂිත කාර්යන් සඳහා වූ උප නාගරික මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය වේ. ඒ අනුව කටුගස්තොට නගර මධ්‍ය කළාපය තොග බඩු අලෙවිය හා වාණිජ කාර්යන් වෙනුවෙනුත්, ජේරාදෙණිය නගර මධ්‍ය කළාපය උසස් අධ්‍යාපනික, පර්යේෂණ හා සෞඛ්‍ය අංශයන් වෙනුවෙන් හා මහනුවර මාධ්‍ය කළාපය මහජන උපයෝගිතාවයන් සැපයීම සඳහා විශේෂිත නැඹුරුතාවයක් ඇති උප නාගරික මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය වේ.

තවද, නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ දුම්රිය ස්ථානය හා බස් නැවතුම්පල යා කෙරෙමින් ප්‍රධාන බහුවිධ ප්‍රවාහන පර්යන්තය නිර්මාණය වන අතර එයට පහසුකම් සැපයීම සඳහා තැන්තේකුඹුර, ජේරාදෙණිය හා කටුගස්තොට යන උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන තුළ පර්ෂද නැවතුම් පළවල්ද ඉදිකරනු ඇත. ජේරාදෙණිය හා කටුගස්තොට සම්බන්ධ කෙරෙමින් පවතින දුම්රිය මාර්ගය ද්විත්ව මංකීරු මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට නියමිත අතර A1 (කොළඹ-මහනුවර) හා A9 (මහනුවර-යාපනය) මාර්ගයන්ද මෙම නාගරික කළාපය තුළ ප්‍රධාන කොඳු නාරටිය ලෙස ක්‍රියාත්මක වනු ඇත. මෙම පර්ෂද නගර අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අතුරු මංමාවත් වැඩි දියුණු කිරීම තුළින් මහනුවර නාගරිකය තුළ ජීවත්වන ජනතාවට මෙන්ම මහනුවර නාගරිකය වෙත පැමිණෙන ජනතාවට “සුව පහසු ජීවන රටාවක්” ලබා දීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි අනාගත ආර්ථිකය සේවා අංශය හා සංචාරක කර්මාන්තය මත රඳා පවතිනු ඇත. ඒ අනුව කටුගස්තොට, ජේරාදෙණිය හා නගර මාධ්‍යය කළාපය මහජන උපයෝගීතා සඳහා විශේෂ නැඹුරුතාවයක් ඇති කේන්ද්‍රස්ථාන වශයෙනුත් ඓතිහාසික නගර මධ්‍ය කළාපය හා පූජා භූමි කළාපය සංචාරක කර්මාන්තය වෙත විශේෂිත නැඹුරුතාවයක් ඇති කළාපයක් වශයෙන් සංවර්ධනය වීම තුළින් “ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක්” කරා ලඟා වීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

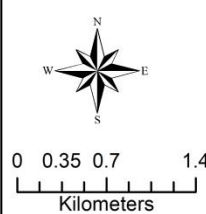
6.2. යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම

සිතියම් අංක 6: 5: යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම

යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම
මහනුවර මහනගර සභා බල ප්‍රදේශය
 මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

මූලාශ්‍රය : මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය
 නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
 සකස් කළේ : එන්. එම්. ඩී. විජේතුංග
 සකස් කරන ලද දිනය : 2018 /12/06

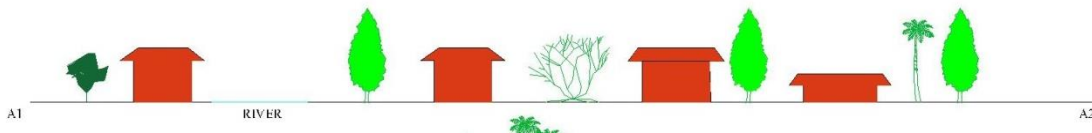
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2018

6.2.1. යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම විදහා දැක්වීම

මහනුවර නගරය තුළ ජීවත් වන ජනතාව මෙන්ම මහනුවර නගරය වෙත පැමිණෙන ජනතාවට සුවපහසු ජීවන රටාවක් ලබාදීමටත් වාහන තදබදය අවම කරමින් සුමට ප්‍රවාහන පහසුකම් සලසා දීමටත් , නගරය පුරා ව්‍යාප්තව පවතින ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි මෙන්ම මහනුවර නගරය තුළ පවතින උරුමයන් ආරක්ෂා කර ගැනීමටත් ස්වාභාවික පරිසරය ආරක්ෂා වන ලෙස සුරක්ෂිත පරිසරයක් ගොඩනැගීමත් යන කරුණු පදනම් කර ගනිමින් 2018 – 2030 වර්ෂය සඳහා වන යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් හඳුන්වාදී ඇත.

එමෙන්ම “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අගනගරය” යන දැක්ම වෙත ලගාවිය හැකි නගරය තුළ ඇවිද යාමේදී විවිධත්වයකින් යුත් මහනුවර නගරයෙහි පවතින ස්වකීය අනන්‍යතාවය සුරැකෙන ලෙස යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ රටාව පවතින බව හඳුනාගත හැකිය. (ඇමුණුම 19)

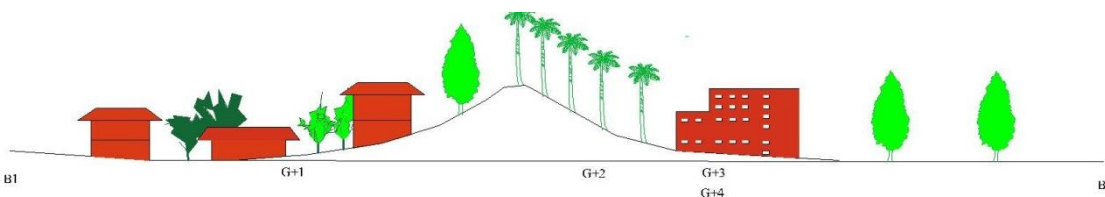
රූප අංක 6: 2:පේරාදෙණියේ සිට කටුගස්තොට දක්වා වූ හරස් පැතිකඩ

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2018

A₁ සිට A₂ පේරාදෙණිය නගරය සිට කටුගස්තොට දක්වා ගමන් කරනු ලබන මහවැලි ගඟ මායිම තුළ පවතින බිම් තීරයන්හි සංචාරක කර්මාන්තයට හා නේවාසික භාවිතයන්ට අවැසි වන ඉඩම් පරිහරණයක් දක්නට ලැබෙන අතර බිම් කට්ටි ආවරණයෙන් 35%ක් පමණ විවෘත භූමි ලෙස පවතිනු ඇත. ගොඩනැගිලි වල උසෙහි සාමාන්‍ය අගය බිම් මහල හා තවත් එක් මහලක් හෝ උපරිම මහල් දෙකක් වන අතර එම කළාපය තුළ නේවාසික ඒකකද වැඩි වශයෙන් ව්‍යාප්තව පවතී.

රූප අංක 6: 3:රිවර් ඩෙල් මාර්ගයේ සිට පේරාදෙණිය මාර්ගය දක්වා වූ හස්ත පැතිකඩ

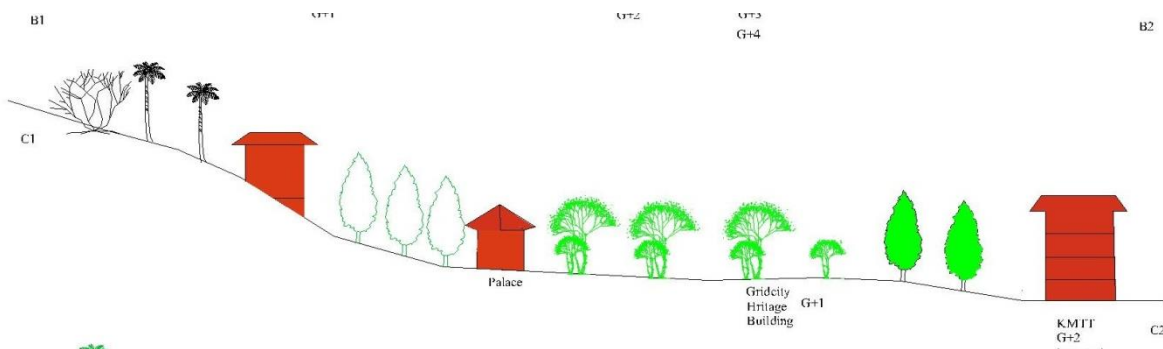
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2018

ඒ අනුව B₁ සිට B₂ දක්වා වූ හරස්කඩට අනුව රිවර්ඩෙල් මාර්ගයේ සිට ජෝර්ජ් ඊ ද සිල්වා මාර්ගය දක්වා පැමිණීමේදී භූමියේ උස ක්‍රමයෙන් වැඩිවීමක් දක්නට ලැබෙන අතර ගොඩනැගිලි වල උසෙහි සාමාන්‍ය අගය බිම් මහල හා තවත් එක් මහලක් හෝ දෙකක් වේ. තවද එහි සිට අනිවත්ත මාර්ගය දක්වා පැමිණීමේදී කිසිදු බාධාවකින් තොරව හන්තාන කඳු රක්ෂිතය මෙන්ම කටුගස්තොට සිට නගර මධ්‍ය දක්වා ව්‍යාප්ත වන අධි සංඛ්‍යාව ගොඩනැගිලි සහිත සංවර්ධන ප්‍රදේශය දැක ගත හැකි වනු ඇත. මෙම ප්‍රදේශය තුළ ශාක සංඛ්‍යාවය ඉතා ඉහළ අගයක් ගන්නා අතර නගරයෙහි අනෙකුත් ප්‍රදේශ වලට සාපේක්ෂව විශාල පරිමාණයෙහි ඉඩම් කට්ටිවීමක් දැක ගත හැකිය. එමෙන්ම බිම් මහල හා තවත් එක් මහලක් වන නේවාසික ගොඩනැගිලිද දැකගත හැක.

එහි සිට ජේරාදෙණිය මාර්ග දක්වා පැමිණීමේදී භූමියෙහි උස ක්‍රමයෙන් අඩුවන අතර ගොඩනැගිලි වල උස ප්‍රිමිරෝස් කඳු පංතිය ආවරණය නොවන ලෙස පවතී. එමෙන්ම මෙම ප්‍රදේශය තුළ ශාක සංඛ්‍යාවය තරමක් දුරට අඩුවන අතර ගොඩනැගිලි වල සංඛ්‍යාවය වැඩි වනු ඇත.

ජේරාදෙණිය මාර්ගයේ සිට විලියම්ගොපල්ලව මාවත දක්වා පැමිණීමේදී භූමියේ උස අඩුවන අතර ගොඩනැගිලි වල උස තරමක් දුරට වැඩිවන බව දැකගත හැකිය. නමුදු ප්‍රිමිරෝස් කඳු පංතිය හා හන්තාන කඳු පංතිය ආවරණය නොවන ලෙස පවතී. එමෙන්ම මෙම ප්‍රදේශයේ සිට දෙපස බැලීමේදී එම කඳු පංති වල 1/3 ක ප්‍රමාණයක් ශාක සංඛ්‍යාවයෙන් ශේෂව පවතින බවට දැක ගත හැකිය. තවද මෙම ප්‍රදේශයෙහි ගොඩනැගිලි වල සංඛ්‍යාවය ඉතා ඉහළ අගයක් ගන්නා අතර එය වාණිජ ගැඹුරුතාවයකින් යුක්ත වන බවට දැකගත හැකිය.

රූප අංක 6: 4: උඩවන්න රක්ෂිත වනාන්තරයේ සිට ගුඩ්ජෙඩ් නගරය දක්වා වූ හරස් පැතිකඩ

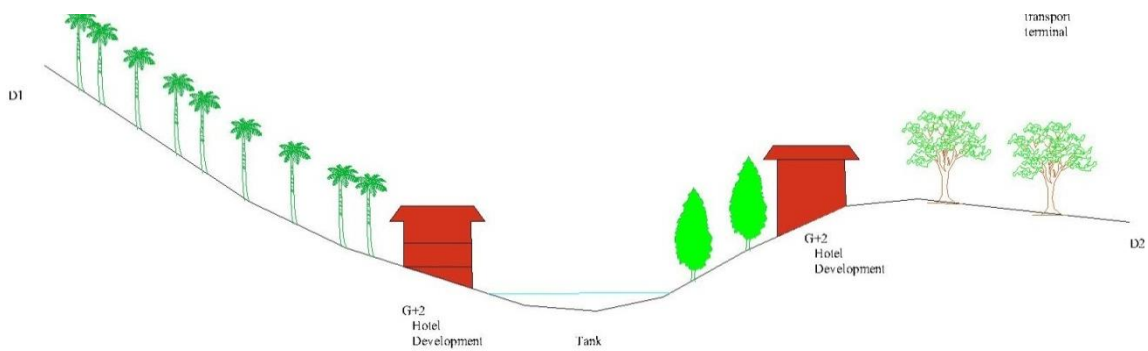

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2018

උඩවත්ත රක්ෂිත වනාන්තරයේ සිට ගුඩ්ෂෙඩ් නගරය දක්වා අදින ලද C₁ සිට C₂ දක්වා වූ හරස්කඩ අනුව මහනුවර නගරයෙහි පාරිසරික, සංස්කෘතික සමාජීය හා ආර්ථික වශයෙන් ඉඩම් පරිහරණ රටාවෙහි පවතින විවිධත්වය හඳුනාගත හැකිය.

ඒ අනුව උඩවත්ත රක්ෂිතය නගර මධ්‍යයේ ඒ ආකාරයෙන්ම සුරක්ෂිතව පවතින අතර ශ්‍රී දළදා මාළිගය පරිශ්‍රය වෙත පැමිණීමේදී නගරය තුළ පවතින ඓතිහාසික බව මොනවට දැකගත හැකිවේ. මාළිගා පරිශ්‍රයේ සිට බැලීමේදී නිරූපදිත උඩවත්ත රක්ෂිතය දර්ශණය වන අතර මාළිගා පරිශ්‍රය තුළ මාළිගයට ගැලපෙන පොඩි උරුමයන්ගෙන් සමන්විත භාවිතයන් දැකගත හැකිවනු ඇත. එමෙන්ම මාළිගය පරිශ්‍රයේ සිට නගර මධ්‍ය වෙත පැමිණීමේදී ලෝක උරුම නගරයක දර්ශණය වන ලෝක උරුම ලොඩනැගිලි වලින් සමන්විත සංචාරක ආකර්ශණය ලබාගත හැකි භාවිතයන්ගෙන් අනුන කළාපයක් ලෙසට දැකගත හැකිය. තවද මෙම ප්‍රදේශයෙහි ගොඩනැගිලි වල උස සීමාවීමක්ද දක්නට ලැබේ. ඓතිහාසික නගර මධ්‍යයේ සිට ගුඩ්ෂෙඩ් බස්නැවතුම්පල දෙස පැමිණීමේදී නගරයෙහි උද්දීපනයක් දක්නට ලැබෙන අතර එම ප්‍රදේශය තුළ විවෘත භූමි විනෝද කටයුතු වලට නුඹුරු ස්ථාන දැකගත හැකිය. ගුඩ්ෂෙඩ් බස්නැවතුම්පල ප්‍රදේශයෙහි ප්‍රවාහන හා උපයෝගීතාවයන් වෙත විශේෂ නැඹුරුතාවයන් පවතින අතර පොදු ප්‍රවාහන සේවයට විශේෂිත නැඹුරුතාවයක් ලෙස පවතින කළාපයක් ලෙස දැකගත හැකි වනු ඇත. මෙම ප්‍රදේශයෙහි පවතින ගොඩනැගිලි වල සණත්වය ඉහළ අගයක් ගන්නා අතර ගොඩනැගිලි වල උසද ඉහළ අගයක් ගනී. තවද මෙම ප්‍රදේශයෙහි භූ අලංකරණයක් දැක ගත හැකි අතර එය මහජනතාවගේ සිත් ආකර්ෂණය කරගන්නා සුළුවේ.

රූප අංක 6: 5:වැව රවුම ඉහළ සීමාවේ සිට රජපිහිල්ල දෙසට අදින ලද හරස් පැනිකඩ

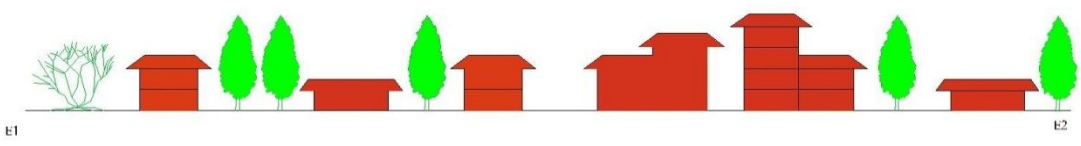
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2018

වැව රවුම ඉහළ සීමාවේ සිට වැව මධ්‍ය මල්වත්ත විහාරය හරහා රජපිහිල්ල දෙසට අදින ලද D₁ සිට D₂ දක්වා වූ හරස්කඩ අනුව මහනුවර නගරයෙහි පවතින පාරිසරික හු දර්ශණයෙහි පවතින විවිධත්වය දැක ගත හැකිය. වැව රවුම ඉහළ සීමාවේ පවතින භූමි පරිහරණ රටාවට අනුව එය

සංචාරක කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කරනු ලබන ඉඩම් පරිහරණ රටාවක් පවතින බවට හඳුනාගත හැකිය. එහි ගොඩනැගිලි වල සංරක්ෂණය අඩු මට්ටමේ පවතින අතර බහුල වශයෙන් වෘක්ෂලතා සංරක්ෂණයක් දැකගත හැකිය.

එය වැව රවුම අසල සිට බැලීමේදී ගොඩනැගිලි වලින් පාරිසරික දර්ශණය අවහිර නොවූ නිල හරිත පරිසර පද්ධතියකින් පවතින බවට දැකිය හැකි අතර ගොඩනැගිලි වල සාමාන්‍ය උස බිම් මහල හා තවත් මහලකින් සමන්විත වන බවටද දැකගත හැකිය. මහනුවර වැව පවතින ප්‍රදේශයේ සිට රජපිහිල්ල දෙසට ගමන් කිරීමේදී ක්‍රම ක්‍රමයෙන් භූමියෙහි උස වැඩි වන අතර ගොඩනැගිලි වල උස බිම් මහල හා තවත් මහලකට සීමාවේ. මෙම ප්‍රදේශය තුළද ගොඩනැගිලි වල සංරක්ෂණය ඉතා අඩු අගයක් ගන්නා අතර වෘක්ෂලතා සංරක්ෂණය බහුල වශයෙන් දැක ගත හැකිය. මෙම ප්‍රදේශයෙහිද සංචාරක කර්මාන්තයට ගැලපෙන ඉඩම් පරිහරණ රටාවක් පවතින අතර ඊට අදාල ගොඩනැගිලි ස්ථාපනය විමෙන් පසු මහනුවර වැව අසල සිට බැලීමේදී පාරිසරික දර්ශණයට අවහිර නොවන ලෙස ඒවා ඉදිකර ඇති බව දක්නට ලැබේ.

රූප අංක 6: 6:වට්ටාරන්තැන්න මාර්ගයේ සිට නිත්තවෙල හන්දිය දක්වා අදින ලද හරස් පැනිකඩ

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2018

වට්ටාරන්තැන්න මාර්ගයේ සිට නිත්තවෙල හන්දිය දක්වා පැමිණීමේදී (E₁ සිට E₂) ගොඩනැගිලි වල සංරක්ෂණය අඩු මට්ටමක පවතින අතර ගොඩනැගිලි වල උසෙහි සාමාන්‍ය අගය බිම් මහල හා තවත් එක් මහලකට හෝ දෙකකට පමණක් සීමාවේ. එමෙන්ම බිම් කට්ටි වල විවෘත ප්‍රදේශය 35% ක් පමණ වන අතර නේවාසික ඒකක බහුල වශයෙන් මෙම ප්‍රදේශය තුළ දැකගත හැකිය. නිත්තවෙල හන්දිය අවට ප්‍රදේශය තුළ අධි උස ගොඩනැගිලි පවතින අතර ගොඩනැගිලි වල සංරක්ෂණයද ඉහළ අගයක් ගනී. එම ප්‍රදේශයේ සිට නැවතත් වටපුළුව ප්‍රදේශය දක්වා ගමන් කිරීමේදී භූමියේ උස ක්‍රමයෙන් අඩුවන අතර ගොඩනැගිලි වල සංරක්ෂණයද අඩු මට්ටමක පවතින නේවාසික කළාපයක් දැකගත හැකිය.

ඒ අනුව මහනුවර නගරය තුළ ගමන් කිරීමේදී විවිධත්වයකින් යුතු ඉඩම් පරිහරණ රටාවක් දැකගත හැකිය.

6.3. භෞතීය හා සාමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන උපක්‍රම

නීල හරිත පරිසරයක් ඇති කිරීම හා සුව පහසු ජීවන රටාවක් ගොඩනැගීම යන අරමුණු පදනම් කරගනිමින් “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අගනගරය” යන දැක්ම කරා ගමන් කිරීමේ උපක්‍රමිකයන් භෞතීය හා සාමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන උපක්‍රම යටතේ විග්‍රහ කෙරේ. යෝජිත සේවා සැලසුම, යෝජිත ප්‍රවාහන සැලසුම, යෝජිත ජල සැපයුම් සැලසුම, යෝජිත විදුලි සහ දත්ත රැහැන් සැලසුම, යෝජිත අපද්‍රව්‍ය හා මළාප්‍රවාහන සැලසුම හා යෝජිත සෞඛ්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරන සැලසුම ආදී සැලසුම් මෙම භෞතික හා සාමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන උපක්‍රම යටතේ හඳුනාගෙන ඇත.

6.3.1. සේවා සැලසුම

මහනුවර නගරය වෙත වර්ෂ 2030 වන විට පැමිණෙන ජනතාව මෙන්ම මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට ජීවත්වනු ලබන ජනතාව සඳහා ලබා දීමට අපේක්ෂිත සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපනික හා තේවාසික යන අංශයන් අදාළ කරගනිමින් මෙම සැලැස්ම පිළියෙළ කර ඇත. වර්ග කිලෝමීටර් 26.45කින් සමන්විත වන මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ වර්ෂ 2012දී ජනගහනය 102,459ක ප්‍රමාණයක් වන අතර වර්ෂ 2030දී ජනගහනය 106,000ක් පමණ වන බව පුරෝකථනය කළ හැකිය. ඒ අනුව සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපනික හා තේවාසික අවශ්‍යතාවයන් තවදුරටත් මෙහිදී විග්‍රහ කර ඇත.

6.3.1.1. සෞඛ්‍ය පහසුකම් සැලසුම

මහනුවර නගරය තුළ වර්තමානය වන විට මහනුවර මහ රෝහල, ජේරාදෙණිය ශික්ෂණ රෝහල, ජේරාදෙණිය ළමා රෝහල, ජේරාදෙණිය දත්ත රෝහල, මහනුවර ළය රෝහල, ප්‍රාදේශීය රෝහල-කටුගස්තොට හා මහනුවර සෞඛ්‍ය නිලධාරී කාර්යාලය - මහනුවර මහ නගර සභාව ආදී ස්ථාන රැසකින් සෞඛ්‍ය සේවාවන් ඉටු කරනු ලැබේ. මහනුවර මහ රෝහල ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන විශාලතම රෝහල වන බැවින් ඒ සඳහා ජාතික මට්ටමේ ප්‍රමුඛතාවයක් පවතී.

2016 වර්ෂයේදී මහනුවර මහ රෝහලේ ඇඳුන් සංඛ්‍යාව 3,633ක් පමණ වන අතර එය කොළඹ ජාතික රෝහලට පමණක් දෙවෙනි වේ. එමෙන්ම මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙහි සමස්ත රෝහල් වල ඇඳුන් සංඛ්‍යාව 6,597ක් පමණ වන අතර පුද්ගලයන් 1,000ක් සඳහා තිබිය යුතු සම්මත ඇඳුන් අනුපාතිකයට අනුව මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙහි අනුපාතිකය 2016 වර්ෂයේදී 4.6ක් පමණ වේ. ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයෙහි සම්මතයන්ට අනුව පුද්ගලයන් 1,000ක් සඳහා තිබිය යුතු සම්මත

ඇඳන් අනුපාතිකය 3.5ක් වන බැවින් මහනුවර දිස්ත්‍රිකය තුළ එම සම්මත ඇඳන් අනුපාතිකයක් වර්තමානය වන විට පවතින බව නගමනය කළ හැකිය. (ඇමුණුම 20)

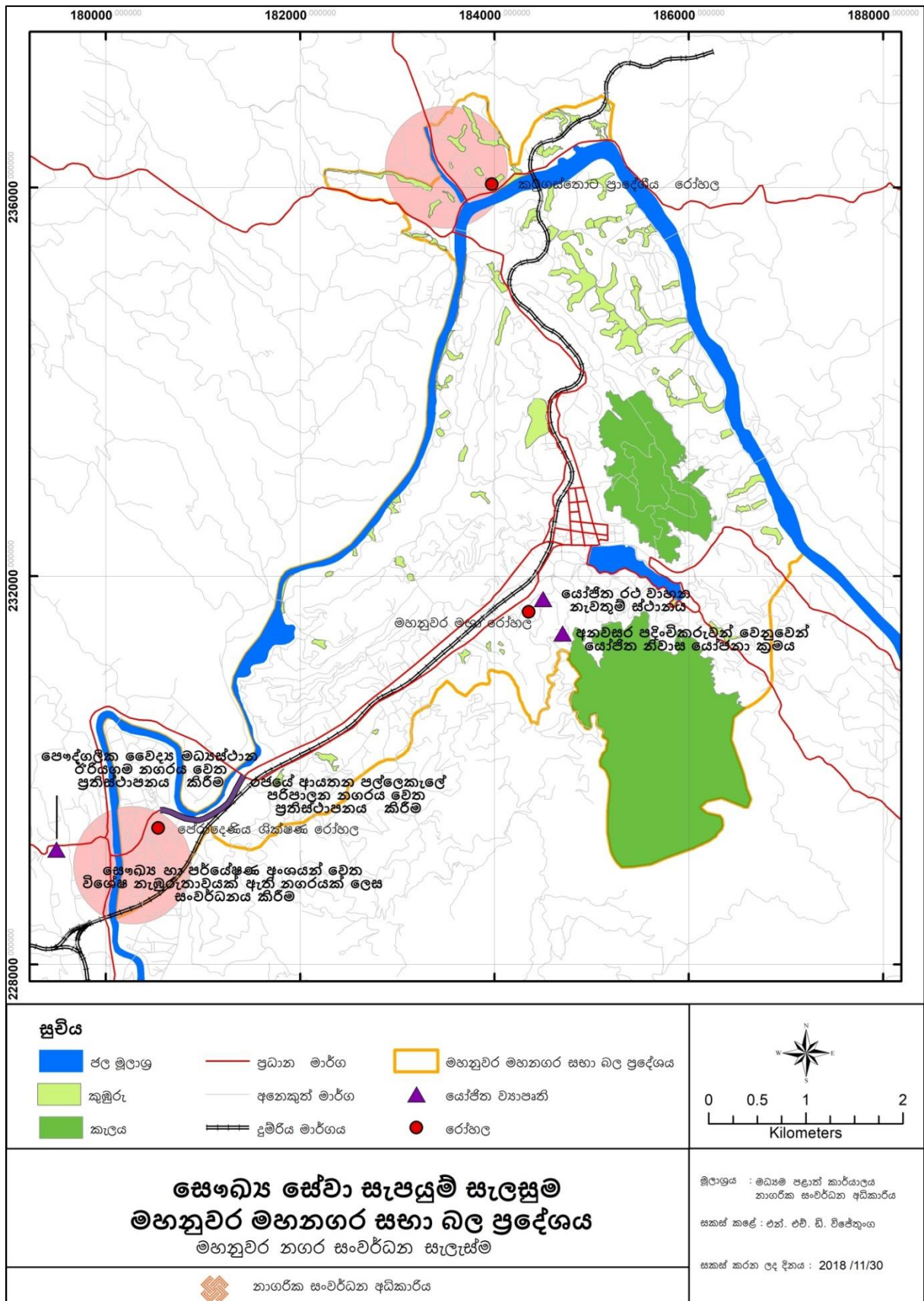
2012 වර්ෂයේ ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ජන සංඝණන වාර්තාවලට අනුව 2012 වර්ෂයේදී මහනුවර මහ නගර සභා සීමාව තුළ ජනගහනය 102,459ක් පමණ වේ. 2012 වර්ෂයේ පැවති 2,254ක් පමණ වන ඇඳන් සංඛ්‍යාවට අනුව මහනුවර මහ රෝහල මගින් පමණක් පුද්ගලයන් 1,000ක් සඳහා ඇඳන් 22ක් බැහින් සපයනු ලබන අතර 2030 වර්ෂය සඳහා 106,000ක පුරෝකථන ජනගහනයක් සඳහා අවශ්‍ය සෞඛ්‍ය සේවාවන් මේ වන විටත් පවතින බව ඒ අනුව නිගමනය කළ හැකිය.

මහනුවර මහරෝහල අක්කර 58.7ක පමණ ප්‍රමාණයක් පුරා ව්‍යාප්තව පවතින අතර ඉන් අක්කර 27ක් පමණ රෝහල් කටයුතු සඳහා යොදා ගනු ලැබේ. අනික් කොටස් අනවසර පදිංචිකරුවන් පදිංචි වන බව හඳුනා ගෙන ඇත. එමෙන්ම මහනුවර මහරෝහල සඳහා පමණක් දිනකට 7,500කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් මහනුවර නගරය වෙත පැමිණෙන අතර එය නගරය තුළ මාර්ග තදබදය ඉහල යාමට හේතුවක් වී ඇත. එමෙන්ම රෝහල් පරිශ්‍රයෙහි රථවාහන නැවතීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩක් නොපැවතීමත්, මෙම තදබදයට හේතු වී ඇත.

ඒ අනුව මහනුවර නගර සීමාව තුළ තව දුරටත් මහනුවර මහරෝහල ඇතුළු අනෙකුත් පෞද්ගලික හා රජයට අනුබද්ධ රෝහල් ව්‍යාප්ත වීම සඳහා ඉඩ ලබා නොදෙන අතර ජාතික වශයෙන් පවතිනු ලබන අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ජේරාදෙණිය උප නාගරිකය සෞඛ්‍ය හා පර්යේෂණ අංශයන් වෙත විශේෂ නැඹුරුතාවයක් ඇති නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කරනු ලැබේ. එමෙන්ම අක්කර 5ක පමණ ඉඩම් ප්‍රමාණයක් තුළ නේවාසික පදිංචි කරුවන් සඳහා මහල් නිවාස ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීම තුළින් ඉතිරි ඉඩම් ප්‍රමාණය අනවසර පදිංචිකරුවන්ගෙන් නිදහස් කර ගනිමින් එම ඉඩම් ප්‍රමාණය රෝහලේ පවත්නා තදබදය හා අපහසුතාවයන් අවම කිරීමට යොදා ගත හැකි අතර එම ඉඩ ප්‍රමාණය තුළ රෝහල් පරිශ්‍රය තුළ පවතින වාහන තද බදය අඩු කිරීම සඳහා වාහන 500ක් පමණ නැවතීමට අපේක්ෂිත රථවාහන නැවතුම්පලක් ඉදි කිරීමටද යෝජනා කරනු ලැබේ.

තවද රෝහල වෙත පැමිණෙන්නන් සඳහා අවශ්‍ය පදික මංමාවත් මෙන්ම හඳුනා ගන්නා ලද විකල්ප මාර්ග වැඩි දියුණු කිරීම තුළින් වාහන තද බදය අවම කිරීමත්, ගුඩ්ෂෙඩ් බස් නැවතුම හා මහනුවර දුම්රිය ස්ථානය අතර මනා සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනැංවීමටත් යෝජනා කෙරේ. ඒ තුළින් නගරයෙහි පවතින වාහන තද බදය අවම කිරීම තුළින් රෝහල භාවිතාකරන්නන් සඳහා පහසුකම් සලසා දීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

සිතියම් අංක 6: සෞඛ්‍ය සේවා සැපයුම් සැලසුම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2018

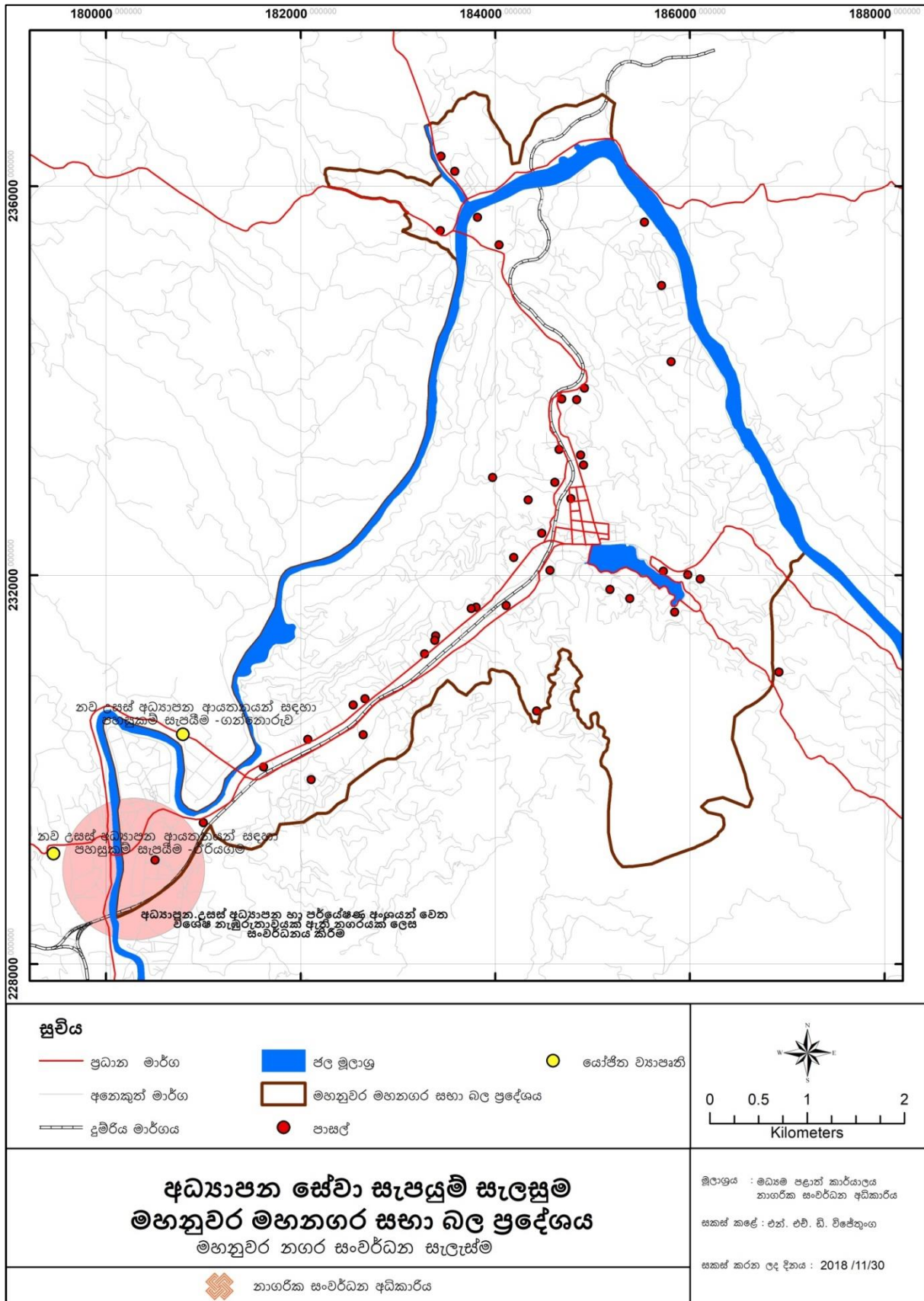
6.3.1.2. අධ්‍යාපන පහසුකම් සැලසුම

මහනුවර නගරය තුළ රජයේ පාසැල් 41ක්ද, 65,076ක් පමණ ශිෂ්‍යන් සංඛ්‍යාවක්ද 3,177ක් පමණ ගුරුවරු සංඛ්‍යාවක්ද සිටී. එම පාසැල් සංඛ්‍යාව අතරින් ජාතික පාසැල් 06ක් හා පළාත් සභා පාසැල් 35ක් නගරය තුළ පවතී. අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවේ සාමාන්‍ය ගුරු ශිෂ්‍ය ප්‍රමිති අනුපාතය 1:28 වන අතර මහනුවර නගරයේ සමස්ත පාසල්වල තත්වය සැලකීමේදී ගුරු ශිෂ්‍ය අනුපාතය 1:20 මට්ටමක් පවතින බව පැහැදිලි වේ. තවද, අර්ධ රාජ්‍ය පාසැල් 07ක්ද, පෙර පාසැල් 28ක්ද, ජාත්‍යන්තර පාසැල් 09ක්ද, වෘත්තීය පුහුණු ආයතන 21ක්ද පමණ පවතින මහනුවර නගරය තුළ ජේරාදේණිය විශ්ව විද්‍යාලයට සුවිශේෂී ස්ථානයක් උසස් අධ්‍යාපනය අංශය අතින් හිමිවී ඇත. 2030 වර්ෂය සඳහා 106,000ක පුරෝකථන ජනගහනයකට අවශ්‍ය ගුරු ශිෂ්‍ය අනුපාතය මේ වන විටත් පවතින බව ඒ අනුව නිගමනය කළ හැකිය. (ඇමුණුම 21)

මහනුවර නගර සීමාව තුළ තවදුරටත් වැඩිවන ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය අධ්‍යාපනික පහසුකම් ලබා දීමට මෙන්ම නගරය තුළ ජනප්‍රිය පාසල් සඳහා පවතින තරගකාරිත්වය හේතුවෙන් එම පාසැල් තවදුරටත් ව්‍යාප්ත කිරීමට අවශ්‍ය ඉඩ අවකාශය නගරය තුළ නොමැති වීම වර්තමානයේදී පවතින ගැටළුවක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. දෛනිකව මහනුවර නගරය වෙත අධ්‍යාපනික අවශ්‍යතාවයන් සඳහා පැමිණෙන ශිෂ්‍යන් අතරින් 71.4%ක් පමණ පෞද්ගලික වාහන වලින් පැමිණේ. එමෙන්ම පාසැල් විශාල ප්‍රමාණයක් මහනුවර නගර සීමාව තුළ ප්‍රධාන මාර්ග වලට යාබදව පිහිටා තිබීම හේතුවෙන් රථවාහන තදබදය තවදුරටත් වැඩි වීමට හේතු වී ඇත.

මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් මහනුවර නගර සීමාව තුළ පවතින පාසැල් වල ශිෂ්‍ය ප්‍රමාණය ඉහල යන ආකාරයේ සංවර්ධන කාර්යන් සඳහා අවසර ලබා නොදේ. අපේක්ෂිත ජනගහනය හා ජනප්‍රිය පාසැල් සඳහා පවතින තරගකාරිත්වය හේතුවෙන් වැඩිවන ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාථමික අංශයන් නගර සීමාවෙන් පිටත එනම් ඊරියගම, පිළිමතලාව, කුණ්ඩසාලේ හා පල්ලෙකැලේ ආදී ප්‍රදේශ වෙත ප්‍රවර්ධනය කෙරේ. ජාතික වශයෙන් පවතිනු ලබන අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ජේරාදේණිය පර්ෂද නගරය උසස් අධ්‍යාපනික හා පර්යේෂණ අංශයන් වෙත විශේෂ නැඹුරුතාවයක් ඇති නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කරනු ලැබේ. ඒ අනුව ගන්නොරුව හා ඊරියගම ප්‍රදේශය තුළ නව උසස් අධ්‍යාපන ආයතනයන් සඳහා පහසුකම් සපයනු ලැබේ.

සිතියම් අංක 6: 7.අධ්‍යාපන සේවා සැපයුම් සැලසුම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2018

6.3.1.3. නිවාස පහසුකම් සැලසුම

වර්ෂ 2001දී මහනුවර නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ පවුල් ඒකක 20,612ක් සඳහා නිවාස ඒකක 20,612ක් ව්‍යාප්තව ඇති නමුත් නිවාස ඒකක 660ක නිවාස හිඟයක් පැවතී ඇත. එය වර්ෂ 2012 වන විට පවුල් එක්ක සංඛ්‍යාව 25,062ක් දක්වා වර්ධන වීම හේතුවෙන් නිවාස එක්ක 26,722ක් දක්වා තවදුරටත් වර්ධනය වී ඇත. ඒ අනුව වර්ෂ 2012 වන විට නිවාස 1,660ක අතිරික්තයක් පැවතී ඇත. එමඟින් පවුල් සංඛ්‍යාවට ප්‍රමාණවත් පරිදි නිවාස පහසුකම් ඇති බව පෙන්වුම් කළද ඒ අනුව නිවාස වර්ධනයක් ජනගහන වර්ධන වේගයට වඩා වැඩි වේගයකින් සිදු වී නොමැත. එකම නිවාස තුළ ඒකක කිහිපයකට බෙදා වෙන් කිරීමක් සිදුවන බව නිගමනය කළ හැකිය. සාමාන්‍ය පවුලක සාමාජික සංඛ්‍යාව 4ක් ලෙස සැලකීමේදී 2030 වර්ෂය සඳහා පුරෝකථන කරන ලද 106,000ක ජනගහනයකට නිවාස ඒකක 26,500ක් පමණ ඉදි කළ යුතු බවට ඇස්තමේන්තු කළ හැකිය. ඒ අනුව මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ මේ වන විට නිවාස හිඟයක් නොපවතින බවට නිගමනය කළ හැකිය.

නමුත් මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ මුද්‍රිකා පැල්පත් නිවාස හා ජෛලි නිවාස 4% ක් පමණ ප්‍රතිශතයක් පවතින අතර අඩු පහසුකම් වලින් යුක්ත ජනාවාස 37ක් තුළ නිවාස ඒකක 2,176 ක් ඇති බව හඳුනාගෙන ඇත. එම නිවාස ඒකක අක්කර 80ක පමණ ප්‍රදේශයක් තුළ ව්‍යාප්තව ඇති අතර එම ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන 71% පමණ පිරිසක් පර්චස් 6කට අඩු භූමි ප්‍රමාණයක් පර්භෝජනය කරන බැවින් එය මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ පවතින ගැටළුවක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

ඒ අනුව වාහන තද බදය, අඩු අදායම් ලාභී නිවාස නගරය පුරා ව්‍යාප්තව පැවතීම අදී ගැටළු අවම කරමින් සුවපහසු ජීවන රටාවක් මහනුවර නගර වැසියන්ට හා නගරය වෙත පැමිණෙන්නන් හට ලබා දීමට හැකි වන අතර ඒ තුළින් “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අගනගරය” යන දැක්ම කරා ගමන් කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම මෙම සැලසුම තුළින් ලැබෙනු ඇත.

මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් මහනුවර නගර සීමාව තුළ අක්කර 80ක ව්‍යාප්ත වී පවතින අඩු අදායම් ලාභී නිවාස වෙනුවෙන් අක්කර 25ක භූමි ප්‍රදේශයක් නිවාස ව්‍යාපෘතීන් වෙනුවෙන්ද අක්කර 15ක් එම ව්‍යාපෘතීන් සඳහා අවශ්‍ය භූමි අලංකරණයන් හා අනෙකුත් රක්ෂිත ප්‍රදේශ ලෙසද යොදාගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, ඉන් අක්කර 40ක පමණ ප්‍රමාණයක් මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා අවශ්‍ය අනෙකුත් සංවර්ධන කාර්යන් වෙනුවෙන් යොදා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

අඩු ආදායම් ලාභී නිවාස පවතින ස්ථාන	-	37
භූමි ප්‍රමාණය	-	80 අක්කර
නිවාස ඒකක ගණන	-	2176
යෝජිත නිවාස සඳහා වෙන් කරනු ලබන භූමි ප්‍රමාණය	-	අක්කර 25 අලංකරණය සඳහා
වෙන් කරනු ලබන භූමි ප්‍රමාණය	-	අක්කර 15
සංවර්ධනයන් සඳහා නිදසස් කෙරෙන ඉඩම් ප්‍රමාණය	-	අක්කර 40

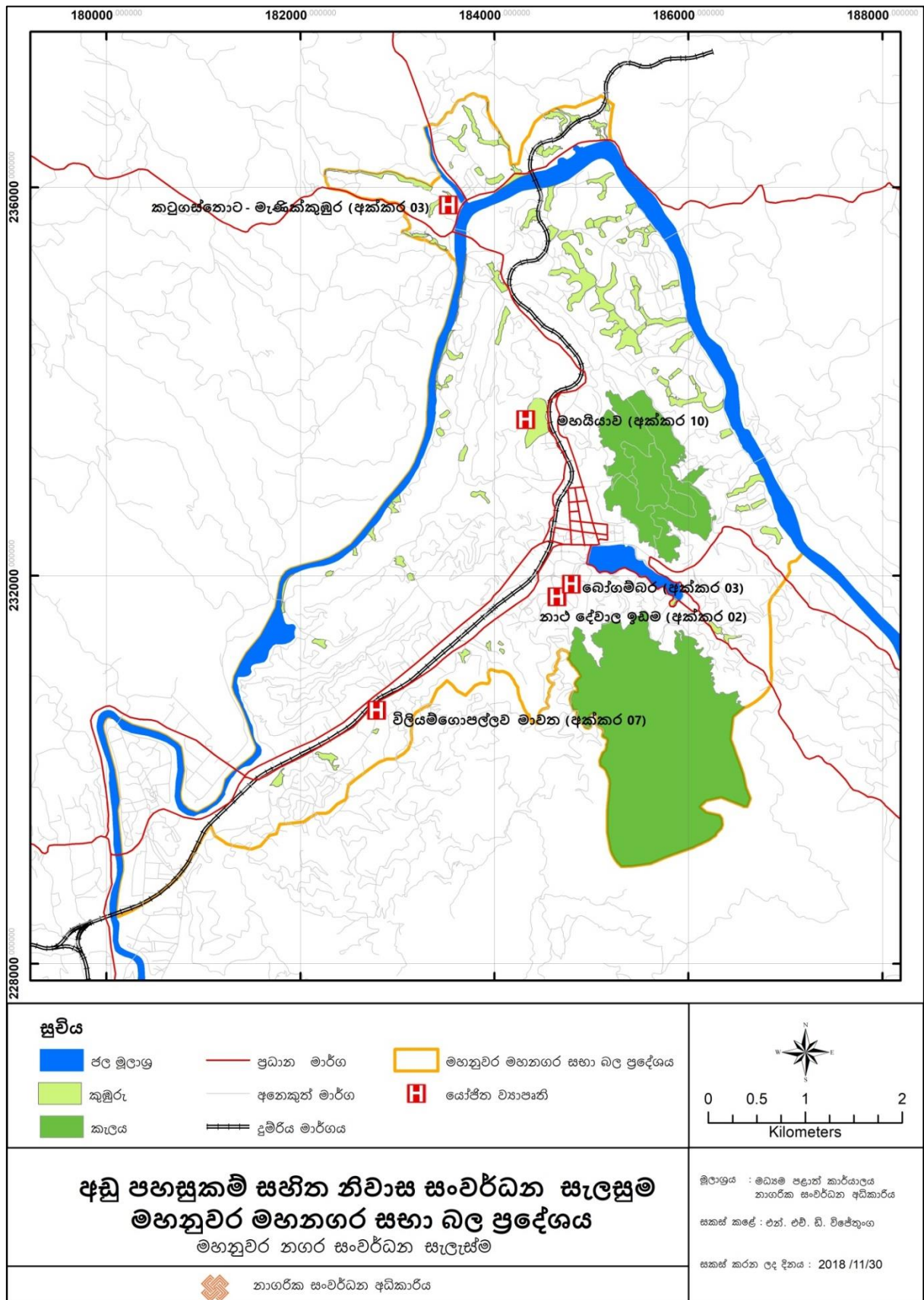
වගු අංක 6: 2...අඩු පහසුකම් නිවැසියන් හැටි ලබා දීමට යෝජිත නිවාස ව්‍යාපෘති

භූමිය	අක්කර	ඒකක ගණන
විලියම් ගොපල්ලව මාවත	07	700
මහයියාව	10	1000
නාථ දේවාල ඉඩම	02	200
බෝගම්බර	03	300
කටුගස්තොට මැණික්කුඹුර (පෞද්ගලික ඉඩම)	03	300
එකතුව	25	2500

මූලාශ්‍රය: මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2018

ඒ අනුව මෙම සේවා සැලැස්ම යෝජිත ප්‍රවාහන සැලැස්ම, යෝජිත අපද්‍රව්‍ය හා මළප්‍රවාහන සැලැස්ම, යෝජිත සෑම අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරන සැලැස්ම, යෝජිත පරිසර සංරක්ෂණ සැලැස්ම ආදී සැලසුම් සමඟද සංයුක්ත වන අතර මෙම ව්‍යාපෘතීන් හරහා නාගරික ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂම කිරීම, අඩු ආදායම් ලාභී නිවැසියන් සඳහා පහසුකම් සැලසීම හා වාහන තද බදය අවම කිරීමත් තුළින් නගර වැසියන් හා නගරය භාවිතා කරන්නන් වෙත සුව පහසු ජීවන රටාවක් ලබා දීම යන අරමුණ ඉෂ්ඨ කරගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. ඒ තුළින් වර්ෂ 2030 වන විට ජේරාදේණිය නගරය උසස් අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය හා පර්යේෂණ අංශ වෙත විශේෂ නැඹුරුතාවයක් ඇති නගරයක් ලෙසට දියුණු කිරීම හා අක්කර 80ක ප්‍රමාණයක් පුරා ව්‍යාප්තව පවතින අඩු පහසුකම් සහිත නේවාසික ප්‍රදේශ වර්ෂ 2030 වන විට පහසුකම් සහිත නේවාසික ප්‍රදේශ බවට පත් කිරීම යන පරමාර්ථ ඉෂ්ඨ කරගැනීමටද හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

සිතියම් අංක 6: 8. අධ්‍යාපන සේවා සැපයුම් සැලසුම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර, 2018

6.3.2. යෝජිත ප්‍රවාහන සැලසුම

6.3.2.1. හැදින්වීම

වර්ග කිලෝමීටර් 26.45කින් සමන්විත වන මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ වර්ෂ 2012දී ජනගහනය 102,459ක ප්‍රමාණයක් වන අතර වර්ෂ 2030දී ජනගහනය 106,000ක් පමණ වන බව පුරෝකථනය කළ හැකිය. ඒ අනුව මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ වර්ෂ 2030දී අපේක්ෂිත ප්‍රවාහන අංශයෙහි අනාගත දිශානතිය මෙම සැලැස්ම තුළින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

වර්ෂ 2030දී මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ජනගහනය 106,000ක් පමණ වන බවත් දෛනික සංක්‍රමණික ජනගහනය 403,000ක් වන බව පුරෝකථනය කළ හැකි අතර මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2014දී 60%ක් පමණ ප්‍රමාණයක් පොදු ප්‍රවාහන සේවය (බස් රථ) භාවිත කරන බවටත්, 2%ක් පමණ ප්‍රමාණයක් දුම්රිය භාවිත කරන බවටත්, 37%ක් පමණ පෞද්ගලික වාහන භාවිතා කරන බවටත්, 1% පමණ ප්‍රමාණයක් පයින් ගමන් කරන බවටත් නිගමනය කළ හැකිය. නගරයෙහි පවතින වාහන තද බදය අවම කරමින් සුමට ප්‍රවාහන සේවයක් ලබා දීම සඳහා පොදු ප්‍රවාහන සේවය 12%කින් වැඩි දියුණු කළ යුතු අතර පෞද්ගලික ප්‍රවාහන සේවය 13%කින් අධිකරණයක් කළ යුතුව ඇත. ඒ අනුව 70%ක් පමණ ප්‍රමාණයක් පොදු ප්‍රවාහන සේවය (බස් රථ) භාවිතා කරන බවටත්, 4%ක් පමණ දුම්රිය භාවිතා කරන බවටත්, 24%ක් පමණ ප්‍රමාණයක් පෞද්ගලික වාහන භාවිතා කරන බවටත්, 2%ක් පමණ ප්‍රමාණයක් පයින් ගමන් කරන බවටත් වර්ෂ 2030දී අපේක්ෂා කළ හැකිය.

ඒ අනුව මහනුවර නගර තුළ අත්විඳිමින් පවතින රථවාහන තද බදය හේතුවෙන් නගරයට පැමිණෙන්නන් මෙන්ම නගර තුළ ජීවත්වන ජනතාවට දැඩි අපහසුතාවයකට ලක්වෙමින් පවතී. තවද දෛනික කාර්යයන් සිදු කර ගැනීමේදී ඇතිවන අපහසුතාවන් මෙන්ම සේවාවන් ලබා ගැනීමේදී පවතින කාර්යක්ෂමතාවයන් නගරය තුළ කළබලකාරී මෙන්ම නොසන්සුන් වාතාවරණක් ඇති කිරීමට සමත් වී ඇත. භූගෝලීය පිහිටීම අතින් සුවිශේෂී මෙම නගරය තුළ දැඩි වේලාවක් රථ වාහන මාර්ගයන් තුළ රඳා පැවතීම හේතුවෙන් නගරය තුළ වායු දූෂණය වැඩි වීමටද වක්‍ර ආකාරයෙන් හේතු වන බව හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව මෙම සැලැස්ම තුළින් මහනුවර නගරය තුළ රථවාහන තදබදය අවම කර සුමට ප්‍රවාහනය සේවයක් ඇති කිරීම අපේක්ෂා කරන අතර පුද්ගලික වාහන භාවිතය අධිකරණයක් කිරීම තුළින් පොදු ප්‍රවාහන සේවය වෙත යොමු කිරීම මෙම සැලැස්මෙහි අරමුණ වේ. ඒ තුළින් මහනුවර නගර වැසියන්ට හා නගරය වෙත පැමිණෙන්නන් හට සුවපහසු ජීවන රටාවක් ලබා දීමට හැකි වන අතර “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අගනගරය” යන දැක්ම කරා ගමන් කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිමද මෙම සැලසුම තුළින් සැලසෙනු ඇත.

6.3.2.3. යෝජිත උපායමාර්ග, ව්‍යාපෘතීන් හා අනෙකුත් සැලසුම් සමඟ පවතින සංයුක්තතාවය

සුමට ප්‍රවාහන සේවයක් ලබා දීම තුළින් නගරයෙන් කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පේරාදෙණිය හා කටුගස්තොට දුම්රිය ස්ථාන හා තැන්නේකුඹුර යන උපනාගරික මධ්‍යස්ථාන වල රථවාහන නැවතීම සඳහා පර්ෂද රථ වාහන නැවතුම් ස්ථාන ඇති කිරීමට අපේක්ෂිතය. එමෙන්ම මෙම ස්ථානවල පෞද්ගලික වාහන, පෞද්ගලික බස්, පාසල් බස් රථ හා ත්‍රිරෝද රථ නැවැත්වීම (Park & Ride) සඳහා පහසුකම් ඇති කරනු ලැබීමත් නගර මධ්‍යයේ විවිධ ස්ථාන වල විසිර පවතින බස් රථ නැවතුම් ස්ථාන හා දුම්රිය ස්ථාන හා ප්‍රධාන බස් නැවතම්පොළක් (ගුඩ්ෂෙඩ් බස් නැවතුම් පොළ) ඒකාබද්ධ කරමින් බහු කාර්ය ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීමක් සිදු කිරීමට නියමිතය. ඒ සඳහා බහුකාර්ය පර්යන්තය අවට ප්‍රවාහන කළමනාකරණය හා මාර්ග වැඩිදියුණු කිරීමට අවශ්‍ය වන අතර නගර මධ්‍යයට පැමිණෙන වාහන සීමා කිරීමට මහනුවර බහුකාර්ය පර්යන්තය අවට ඉහළ රථ වාහන ගාස්තු අය කර උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන වල පවතින පර්ෂද රථවාහන නැවතුම් ස්ථාන තුළ නැවතීම හා පැදවීම දිරිමත් කිරීම සඳහා අඩු නැවතුම් ගාස්තු අය කිරීමක් සිදු කෙරේ.

රූප අංක 6: 7. යෝජිත බහු විධ ප්‍රවාහන පර්යන්තය

මූලාශ්‍රය: උපාය මාර්ගික නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

බහුකාර්ය පර්යන්තය ඵලදායී ලෙස මෙහෙය වීම සඳහා දුම්රිය ස්ථාන අවට මාර්ග වැඩිදියුණු කිරීම සිදු කරනු ලබන අතර එහිදී නව ප්‍රවේශ මාර්ග පළල් කිරීම, මංසන්ධි වැඩි දියුණු කිරීම ආදී ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙහිදී සිදු කෙරේ. පේරාදෙණිය, කටුගස්තොට, තැන්නේකුඹුර යන උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන සම්බන්ධ කරමින් විකල්ප මාර්ග ඉදිකිරීමක් (Inner Circular Roads) යෝජිත අධිවේගී මාර්ගයට සමගාමීව ප්‍රධාන මාර්ග සම්බන්ධ කරමින් විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය

(Outer Circular Roads) කිරීමත් පර්ෂද ප්‍රවාහන පර්යන්තයන් ආශ්‍රිතව නාගරික සංවර්ධනයන් දිරිමත් කිරීමත් තුළින් නගර මධ්‍යය ප්‍රධාන ප්‍රවාහන පර්යන්තය ආශ්‍රිතව වෙළඳ හා පරිපාලන කාර්යන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමක් සිදු කෙරේ.

පවතින දුම්රිය ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීමත් එම දුම්රිය ස්ථාන අවට නැවතීමේ හා පැදවීමේ පොළවල් සංවර්ධනය කර නැවතීම හා පැදවීම ප්‍රතිපත්ති අත්හදා බැලේ. එමෙන්ම නගරයට පැමිණෙන්නන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් මත මහනුවර ප්‍රධාන දුම්රිය ස්ථානය හා අස්ගිරිය දුම්රිය ස්ථානය අතර නව දුම්රිය ස්ථාන දෙකක් ස්ථාපිත කිරීම තුළින් සුමට ප්‍රවාහන සේවයක් ලබා දීමට අපේක්ෂා කෙරේ. බහු කාර්ය මඟී ප්‍රවාහන පර්යන්තය ද්විත්ව මන්කීරු දුම්රිය මාර්ග හා විකල්ප මාර්ග ආදී වෙනත් ව්‍යාපෘතීන්ද සම්බන්ධ කරමින් උප නාගරික ප්‍රදේශ වල ප්‍රවාහන කේන්ද්‍රය ලෙස සංවර්ධනය කිරීමක් සිදු කරනු ලබන අතර පදික පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා විවෘත භූමි පදික ගමන් මාර්ග පදික උමං මාර්ග පදික පාලම් ආදී ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ආදී අංශ පිළිබඳවද මෙම සැලැස්ම මඟින් අවධානය යොමු කෙරේ.

ඒ අනුව මෙම ප්‍රවාහන සැලැස්ම, යෝජිත සේවා සැලැස්ම, යෝජිත ආර්ථික සැලැස්ම හා යෝජිත උරුමයක් හා සංස්කෘතික උත්සව පිලිබඳ වූ සැලසුම් සමඟද සංයුක්ත වන අතර අතර මෙම ව්‍යාපෘතීන් හරහා නාගරික ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂම කිරීම හා වාහන තද බදය අවම කිරීමත් තුළින් නගර වැසියන් හා නගරය භාවිතා කරන්නන් වෙත සුව පහසු ජීවන රටාවක් ලබා දීම යන අරමුණ ඉෂ්ඨ කරගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. ඒ තුළින් වර්ෂ 2030 වන විට නගර මධ්‍ය තුළ බහුවිධ ප්‍රවාහන පර්යන්තයක් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම හා පර්ෂද රථවාහන නැවතුම් ස්ථාන ජේරාදෙණිය, කටුගස්තොට හා තැන්නේකුඹුරේ ස්ථාපනය කිරීම, ජේරාදෙණිය හා කටුගස්තොට යන පර්ෂද නගර අතර පොදු ප්‍රවාහන සේවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් වර්ෂ 2030 වන විට වැඩි දියුණු කිරීම යන පරමාර්ථ ඉෂ්ඨ කරගැනීමටද හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

6.3.3.යෝජිත ජල සැපයුම් සැලසුම

6.3.3.1. හැඳින්වීම

මහනුවර නගරය වෙත වර්ෂ 2030 වන විට පැමිණෙන ජනතාව මෙන්ම මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට ජීවත් වනු ලබන ජනතාව සඳහා අවශ්‍ය වන ජල සැපයුම පදනම් කරගනිමින් මෙම සැලැස්ම පිළියෙළ කර ඇත. වර්ෂ 2030දී මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ජනගහනය 106,000ක් පමණ වන බවත් වර්ෂ 2030දී දෛනික සංක්‍රමණික ජනගහනය 403,000ක් වන බව පුරෝකථනය කළ හැකිය.

ජල සම්පාදන ක්‍රියාවලිය සිදුකිරීම සඳහා මහවැලි ගඟ, රොස්නික් ජලාශය හා දුණුමඩලාව වැව ආදී ජල මූලාශ්‍රයන් මගින් ජලය ලබා ගන්නා අතර දිනකට ජලය සෑම මීටර් 36,000ක් පමණ ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ වර්ෂ 2012දී ජීවත් වන ජනගහනය 102,459ක වන අතර සංක්‍රමණික ජනගහනය 325,000ක් පමණ වන බැවින් අවශ්‍ය ජල ප්‍රමාණය දිනකට සෑම මීටර් 46,100ක් පමණ වේ. ඒ අනුව සෑම මීටර් 10,100ක් පමණ ප්‍රමාණයක් ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාප්‍රවාහන මණ්ඩලය මගින් මිලදී ගනී. ඒ අනුව ඒක පුද්ගල ගෘහස්ත ජල පරිබෝජනය දිනකට ලීටර් 210ක් ලෙසත් සංක්‍රමණිකයන්ගේ ඒක පුද්ගල ගෘහස්ත ජල පරිබෝජනය දිනකට ලීටර් 76ක් ලෙස සැලකූ විට වර්ෂ 2030 වන විට ජනගහනය 106,000ක් සඳහා ගෘහස්ත ජල පරිබෝජනය වෙනුවෙන් දිනකට සෑම මීටර් 22,260ක පමණ ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වේ. එමෙන්ම සංක්‍රමණික ජනගහනය 403,000ක් සඳහා දිනකට සෑම මීටර් 30,667ක ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වන බැවින් සමස්ත පරිබෝජනයන් සඳහා දිනකට ජලය සෑම මීටර් 52,927ක ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව 2030 වර්ෂයේදී ජලය සෑම මීටර් 6,027ක පමණ අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

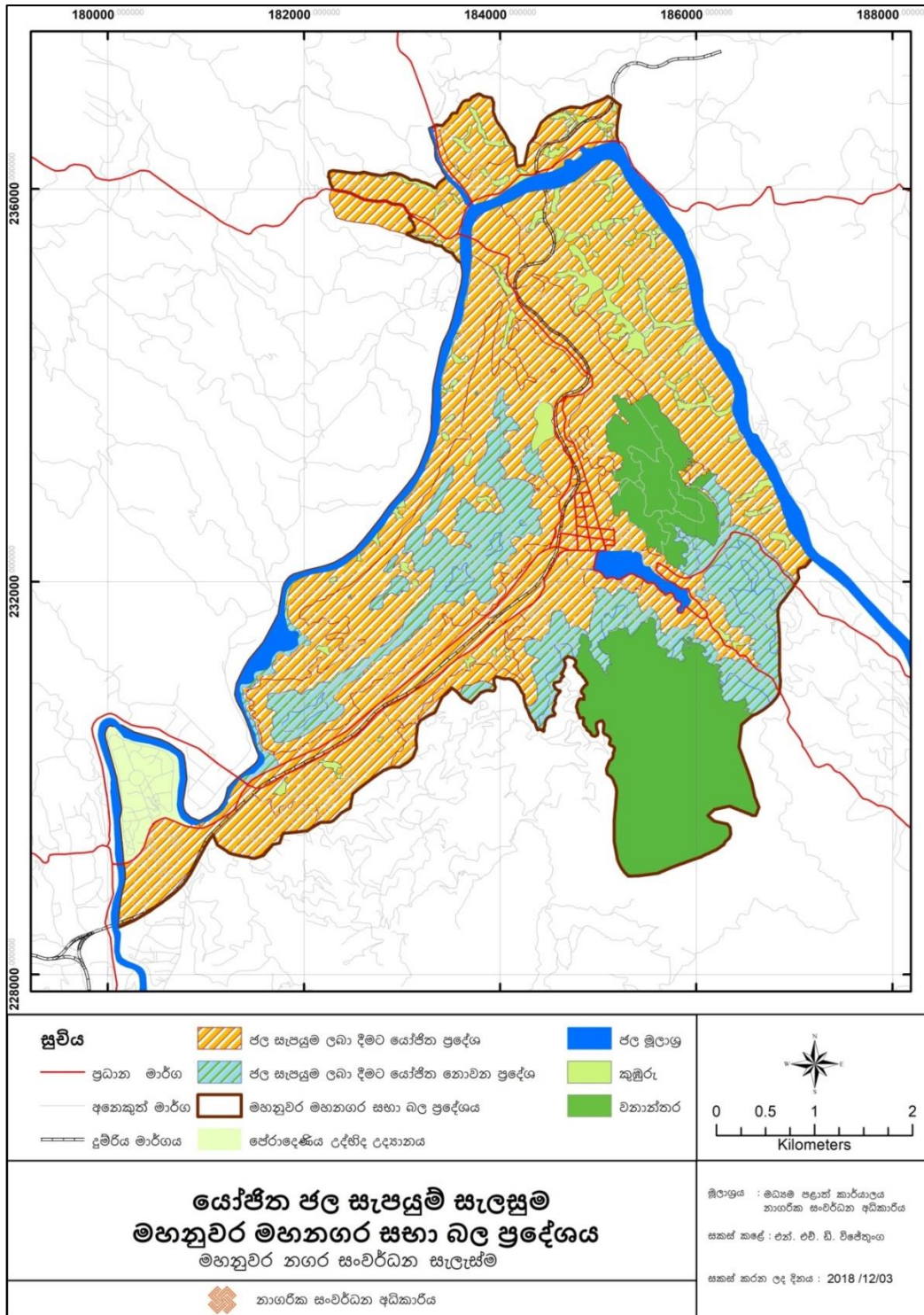
මහනුවර මහ නගර සභාව සතු ජල ධාරිතාවය වර්ෂ 2030දී දෛශිනික අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවන බව මින් අනාවරණය වේ. එමෙන්ම ජල සම්පාදනයේ පවතින අඩු පීඩන තත්වයන් හේතුවෙන් හීරැස්සගල, පිටකන්ද හා කුරුණෑගල මාර්ගයේ නගර සභා සීමාව හා මඩවල මාර්ගයේ නගර සභා සීමාව යන ප්‍රදේශ වල දවස පුරා ජලය සැපයීමට නොහැකි වීම මහනුවර නගර සභා සීමාව තුළ පවතින ගැටළු ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. එමෙන්ම මහනුවර මහ නගර සභා සීමාව සඳහා මහනුවර මහ නගර සභා ජල සම්පාදන ක්‍රමයෙන් දිනකට ජලය සෑම මීටර් 28,400ක් පමණ ප්‍රමාණයක් ලබා ගන්නා අතර එම ජල සම්පාදන ක්‍රමය වර්ෂ 1966දී ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. එය 1992දී ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලද අතර මේ වන විට එය නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. සංවර්ධන කාර්යන් සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම්

මුහුදු මට්ටමේ සිට උස වර්ග මීටර් 1800කට වඩා ඉහල ප්‍රදේශ වෙත ලබා දීම හේතුවෙන් සංවර්ධන කාර්යන් එම ප්‍රදේශ වෙත ව්‍යාප්ත වී ඇත. එය නගරයෙහි පාරිසරි භූ දර්ශනයට මෙන්ම දර්ශනීය ස්ථාන අවහිර වීම වැනි ගැටළු උද්ගත වීමටද හේතු වී ඇත.

ඒ අනුව ජල අවශ්‍යතාවය සම්පූර්ණ කර ගැනීම, ජල පීඩනය වැඩි කිරීම හා පවතින ජල සම්පාදන ක්‍රමය අනාගත අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ධාරිතාවය වැඩි දියුණු කිරීම තුළින් මහනුවර නගර වැසියන්ට හා නගරය වෙත පැමිණෙන්නන් හට ක්‍රමවත් ජල සම්පාදනයක් ලබා දීමට හැකි වන අතර හඳුනා ගන්නා ලද ප්‍රදේශ වල ජාල සැපයුම සීමා කිරීම තුළින් “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අගනගරය” යන දැක්ම කරා ගමන් කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම මෙම සැලසුම තුළින් ලැබෙනු ඇත.

6.3.3.2. ජල සැපයුම් සැලසුම

සිතියම් අංක 6: 10.යෝජිත ජල සැපයුම් සැලසුම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

6.3.3.3. යෝජිත උපායමාර්ග, ව්‍යාපෘතීන් හා අනෙකුත් සැලසුම් සමඟ පවතින සංයුක්තතාවය

ඉහත සඳහන් ගැටළු අවම කරමින් මහනුවර මහ නගර සභාව සතු ජල ධාරිතාවය අනාගත දෛනික ජල අවශ්‍යතාවයට ප්‍රමාණවත් සැපයීමක් සිදු කිරීම වෙනුවෙන් ජලය එක්රැස් කිරීම හා පිරිපහදු කිරීම වෙනුවෙන් දෙවන රාජසිංහ මාවතේ මහවැලි ගඟට ආසන්නව භූමි ප්‍රමාණයක් වෙන් කිරීමක් සිදු කරනු ඇත.

එමෙන්ම ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාප්‍රවාහන මණ්ඩලය මගින් මීලදී ගනු ලබන ජල ප්‍රමාණය හා වර්ෂ 2030 සඳහා අවශ්‍ය වන ජල ප්‍රමාණය මහනුවර මහ නගර සභා ජල සම්පාදන ක්‍රමය තුළින් ම නිෂ්පාදනය කරගැනීම සඳහා ගැටලේ ජල පවිත්‍රාගාරයෙහි ධාරිතාවය වැඩි දියුණු කිරීමක් සිදු කෙරෙනු ඇත. නීල හරිත පරිසරයක් ගොඩ නැගීම සඳහා මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර් 1800ට ඉහළ ප්‍රදේශ වල සංවර්ධන කටයුතු සීමා කරන බැවින් මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර් 1800ට ඉහළ ප්‍රදේශ ලෙස හඳුනාගෙන ඇති පාරිසරික සංවේදී කළාප I ට අයත් ප්‍රදේශවලට ජල සැපයුම ලබා නොදෙන අතර පාරිසරික සංවේදී කළාපය II තුළ අනුමත භාවිතයන් සඳහා පමණක් ජල සැපයුම සිදු කරනු ලැබේ.

මධ්‍ය සණත්ව නේවාසික කළාපය, මධ්‍යම සණත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කළාපය, අධි සණත්ව වාණිජ කළාපය I, අධි සණත්ව වාණිජ කළාපය II, අධි සණත්ව වාණිජ කළාපය III හා අධි සණත්ව වාණිජ කළාපය IV ආදී කළාපයන් තුළ නව ජල සම්පාදනයන් සඳහා ඉඩ ලබා දෙන අතර අඩු ජල පීඩනයක් පවතින ප්‍රදේශ වෙත වැඩි පීඩනයකින් යුක්තව ජල සම්පාදනය කිරීම සඳහා පවතින ජල සම්පාදන ක්‍රමය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.

ඒ අනුව මෙම ජල සැලසුම් සැලැස්ම, යෝජිත සේවා සැලැස්ම, යෝජිත ආර්ථික සැලැස්ම හා යෝජිත උරුමයක් හා සංස්කෘතික උත්සව පිලිබඳ වූ සැලසුම් සමඟද නිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපක්‍රම සමඟද සංයුක්ත වන අතර මෙම ක්‍රමවේදයන් හරහා නගර වැසියන් මෙන්ම නගරය භාවිතා කරන්නන් වෙත සුව පහසු ජීවන රටාවක් ලබා දීම හා නීල හරිත පරිසරයක් ගොඩනැගීම යන අරමුණු ඉෂ්ඨ කරගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. තවද, මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වනවිට නගරය දර්ශනය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා කදු පංතිවල උඩින්මායිමේ සිට 1/3ක ප්‍රමාණයක් සංරක්ෂණය කිරීම යන පරමාර්ථ ඉටු කර ගැනීමටද හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

6.3.4. යෝජිත විදුලි සහ දත්ත රැහැන් සැලසුම

.3.4.1. හැඳින්වීම

මහනුවර නගරය වෙත වර්ෂ 2030 වන විට පැමිණෙන ජනතාව මෙන්ම මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට ජීවත් වනු ලබන ජනතාව සඳහා අවශ්‍ය වන විදුලි සැපයුම පදනම් කරගනිමින් මෙම සැලැස්ම පිළියෙළ කර ඇත.

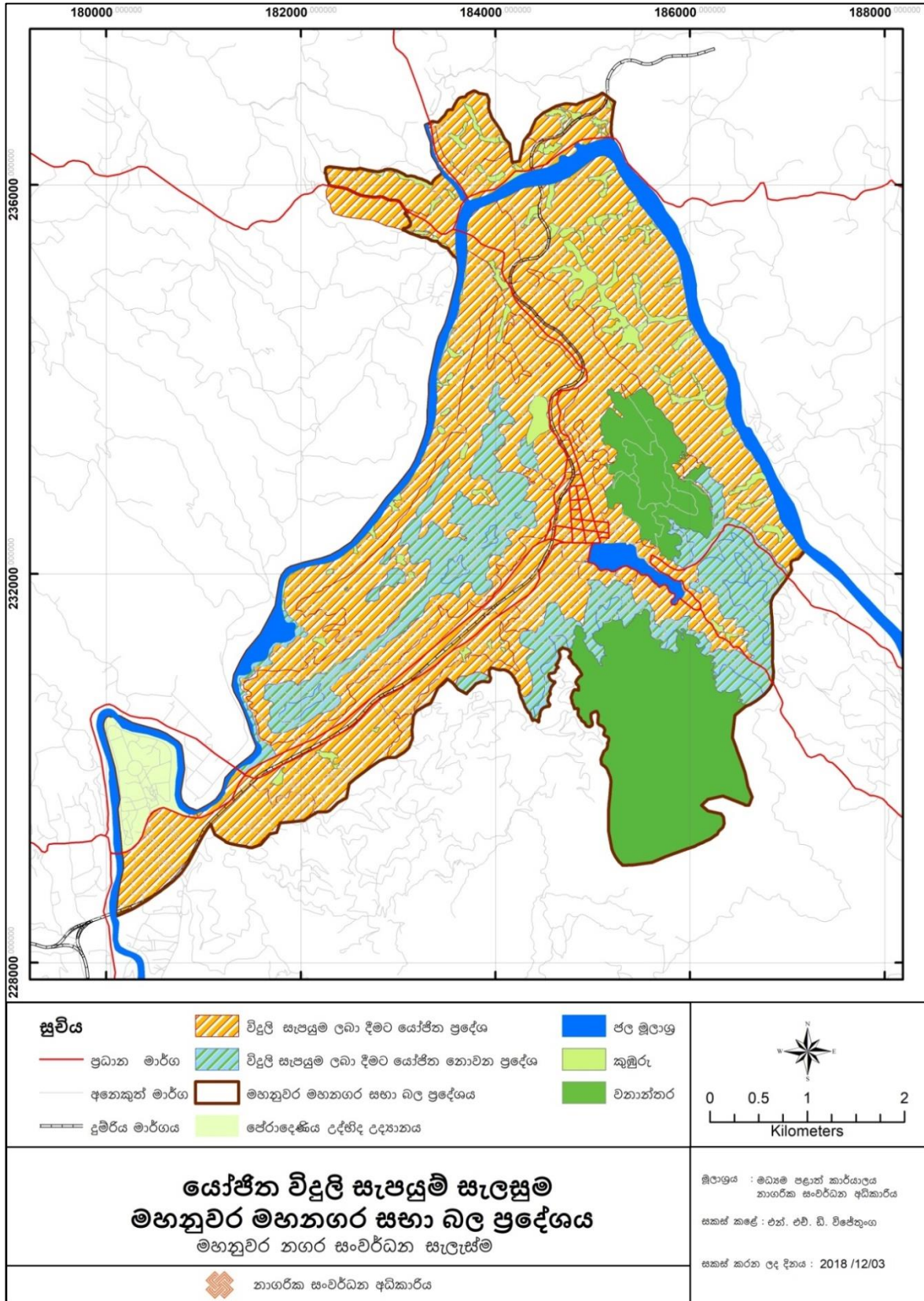
ජාතික විදුලි බල පද්ධතියෙහි කිරිඳිකුඹුර හා පොල්ගොල්ල උපපොළ මගින් මෙගාවොට් 50ක ධරිතයවයක් ලබා ගෙන මෘදු උපපොළ 16ක් හා ප්‍රාථමික උපපොළ 3ක් උපයෝගී කරගෙන මහනුවර නගරය තුළ විදුලි බලය සම්පාදන ක්‍රියාවලිය සිදු කරනු ලැබේ. මහනුවර නගරය තුළ වර්තමානයෙහි ජීවත් වන ජනතාවට 100%කම විදුලිය ලබා දෙන අතර විදුලිය ලබා දීම සම්බන්ධයෙන් හිඟතාවයක් නොමැත. ඒ අනුව වර්ෂ 2030දී මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ අපේක්ෂිත 106,000ක් පමණ වන ජනගහනය හා 403,000ක් පමණ වන දෛනික සංක්‍රමණික ජනගහනයට අවශ්‍ය විදුලි සැපයුම ලබා දීමට හැකියාවක්ද පවතී.

නමුත් සංවර්ධන කාර්යන් සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් මුහුදු මට්ටමේ සිට උස වර්ග මීටර් 1800කට වඩා ඉහල ප්‍රදේශ වෙත ලබා දීම හේතුවෙන් සංවර්ධන කාර්යන් එම ප්‍රදේශ වෙත ව්‍යාප්ත වී ඇත. එය නගරයෙහි පාරිසරි හු දර්ශනයට මෙන්ම දර්ශනීය ස්ථාන අවහිර වීම වැනි ගැටළු උද්ගත වීමටද හේතු වී ඇත. නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ මෙන්ම එම කළාපයෙන් පිටත ප්‍රදේශය තුළ පවතින විදුලි කණු නගර දර්ශනයට මෙන්ම පදිකයන් හට බාධාකාරී වන ලෙස ස්ථාපනය කොට පැවතීම ගැටළු ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

ඒ අනුව හඳුනා ගන්නා ලද ප්‍රදේශ වල සංවර්ධන කාර්යන් සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සීමා කිරීම තුළින් නගර දර්ශනය ආරක්ෂා කරගැනීම හා මහනුවර නගර වැසියන්ට හා නගරය වෙත පැමිණෙන්නන් හට ක්‍රමවත් විදුලි සම්පාදනයක් ලබා දීම තුළින් “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අගනගරය” යන දැක්ම කරා ගමන් කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම ලැබෙනු ඇත.

6.3.4.2. විදුලි සැපයුම් සැලසුම

සිතියම් අංක 6: 11. යෝජිත විදුලි සැපයුම් සැලසුම

මූලාශ්‍රය: මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

6.3.4.3. යෝජිත උපායමාර්ග, ව්‍යාපෘතීන් හා අනෙකුත් සැලසුම් සමඟ පවතින සංයුක්තතාවය

මධ්‍ය සණත්ව නේවාසික කළාපය, මධ්‍යම සණත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කළාපය, අධි සණත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කළාපය I, අධි සණත්ව වාණිජ කළාපය II, අධි සණත්ව වාණිජ කළාපය III හා අධි සණත්ව වාණිජ කළාපය IV ආදී කළාපයන් තුළ නීල හරිත පරිසරයක් ගොඩ නැගීම සඳහා මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර් 1800ට පහළ ප්‍රදේශ වල සංවර්ධන කටයුතු සීමා නොකරන බැවින් මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර් 1800ට ඉහළ ප්‍රදේශ වල එනම් පාරිසරික සංවේදී කළාප I තුළ විදුලි සැපයුම ලැබේ නොදෙන අතර පාරිසරික සංවේදී කළාප II තුළ අනුමත භාවිතයන් සඳහා පමණක් විදුලි සැපයුම ලැබ ඇදෙනු ලැබේ.

නගර දර්ශනය ආරක්ෂා කර ගැනීමටත් පදිකයන් හට පතිවන ගැටළු අවම කිරීමටත් වර්ෂ 2030 වන විට සියලුම විදුලි රැහැන් පද්ධති යටිපහන් (භූගත) කිරීම සිදු කිරීමට අනුබල දේ.

ඒ අනුව මෙම විදුලි සහ දත්ත රැහැන් සැලැස්ම, යෝජිත සේවා සැලැස්ම හා යෝජිත උරුමයක් හා සංස්කෘතික උත්සව පිලිබඳ වූ සැලසුම් සමඟද තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපක්‍රම සමඟද සංයුක්ත වන අතර මෙම ක්‍රමවේදයන් හරහා නගර වැසියන් මෙන්ම නගරය භාවිතා කරන්නන් වෙත සුව පහසු ජීවන රටාවක් ලබා දීම හා නීල හරිත පරිසරයක් ගොඩනැගීම යන අරමුණු ඉෂ්ඨ කරගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. තවද, මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වනවිට නගරය දර්ශනය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා කදු පංතිවල උඩත්මායිමේ සිට 1/3ක ප්‍රමාණයක් සංරක්ෂණය කිරීම යන පරමාර්ථ ඉටු කර ගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

6.3.5. යෝජිත ජලාපවහන හා මලාපවහන සැලසුම

6.3.5.1. හැඳින්වීම

මහනුවර නගරය වෙත වර්ෂ 2030 වන විට පැමිණෙන ජනතාව මෙන්ම මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට ජීවත් වනු ලබන ජනතාව සඳහා අවශ්‍ය වන ජලාපවහන හා මලාපවහන පද්ධතීන් පදනම් කරගනිමින් මෙම සැලැස්ම පිළියෙළ කර ඇත.

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ සිට අභ්‍යන්තරව උමං කාණු පද්ධතියක් පැවති නමුත් සෑම මාර්ගයකම කාණු පද්ධතියක් නොමැති බව හඳුනා ගත හැකිය. ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ සහ ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ආයතනය විසින් සපයනු ලබන මූල්‍ය ආධාර මත ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය සහ මහනුවර මහ නගර සභාව ඒකාබද්ධව මහනුවර නාගරික අපජල ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මූලික වැඩ කටයුතු මේ වන විට ආරම්භ කර ඇති අතර එමඟින් නාගරික භූමි ප්‍රදේශයෙහි හෙක්ටයාර් 733ක් පමණ ආවරණය වේ.

දිනකට එක් පුද්ගලයෙක් විසින් අපජලය හා මලපවහනය සඳහා මීටර් 0.76, රෝහල් වල එක් ඇඳකින් සඳහා මීටර් 0.78, සංක්‍රමණික ජනගහනයෙන් දිනකට එක් පුද්ගලයෙකු විසින් ගැලුන් 20ක්ද මුදාහරින බවට උපකල්පනය කළ විට වර්ෂ 2012දී ජලාප්‍රවාහන හා මලප්‍රවාහනය සමස්ථ මුදාහැරීම සඳහා මීටර් 64,344ක් ලෙස ගණනය කළ හැකිය. පුරෝකථන ජනගහනය, පුරෝකථන සංක්‍රමණික ජනගහනය හා රෝහල් ඇඳන් සංඛ්‍යාවට අනුව වර්ෂ 2030දී ජලාප්‍රවාහන හා මලප්‍රවාහනය සමස්ථ මුදාහැරීම් ප්‍රමාණය සඳහා මීටර් 71,590ක් පමණ වන බව පුරෝකථනය කළ හැකිය.

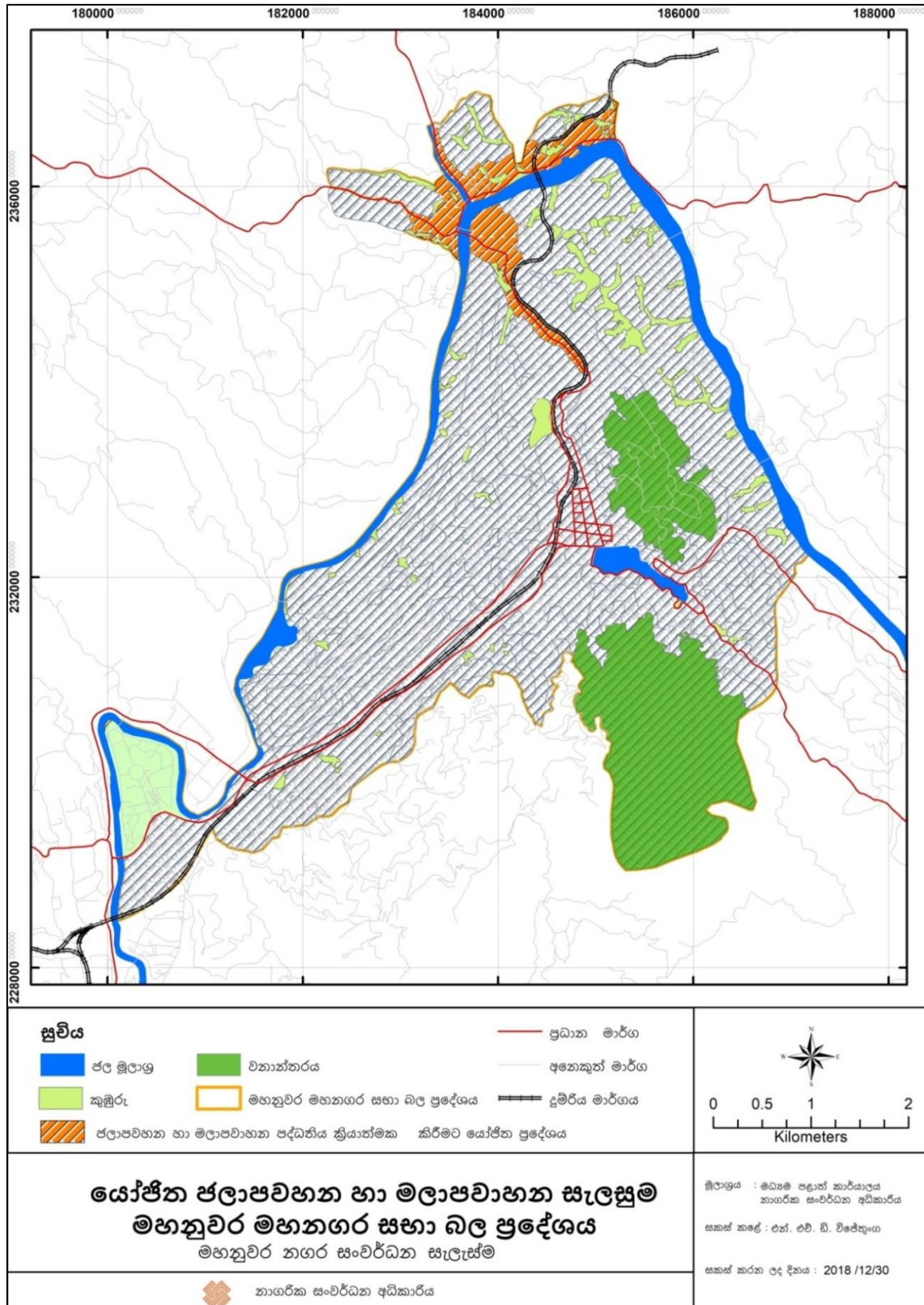
දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින අපජල ව්‍යාපෘතිය මගින් සඳහා මීටර් 14,000ක් පමණ පිරිපහදු කරන අතර දෛනික සංක්‍රමණිකයන් 150,000ක්, නිවැසියන් 55,000ක් සහ ව්‍යාපාර හා ගොඩනැගිලි 12,600ක් ආවරණය වන පරිදි ක්‍රියාත්මක වේ. ඒ අනුව වර්ෂ 2030හි අවශ්‍යතාවයන් සඳහා පවතින ව්‍යාපෘතිය ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් එම ව්‍යාපෘතිය තවදුරටත් පුළුල් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. එමෙන්ම නගරය තුළ පවතින ජල මූලාශ්‍ර වලට අපජලය හා මළ නළ මුදා හැරීම තුළින් එම ජල මූලාශ්‍රයන් අපිරිසිදු වී පැවතීම ගැටළුවක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. එමෙන්ම එම ජල මූලාශ්‍රයන් මහවැලි ගඟට සම්බන්ධ වීමත් එම ජලය පානීය ජලය ලෙස යොදා ගැනීමත් හේතුවෙන් ජල පිරි පහදුව සඳහා වැය වන මුදල ඉහල අගයක් ගෙන ඇත. එමෙන්ම

නගරය තුළ පවතින කාණු පද්ධතිය ඉතා පැරණි වීමත් සෑම මාර්ගයක්ම ආවරණය වන ලෙස ක්‍රියාත්මක නොවීමත් නගරය තුළ පවතින ගැටළු ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

ඒ අනුව හඳුනා ගන්නා ලද නේවාසික ප්‍රදේශ වලත්, කටුගස්තොට හා ජේරාදෙණිය උප නාගරික කළාප තුළත්, හඳුනා ගන්න ලද සංවර්ධන තීරයක් තුළත් විදිමත් අපජල කළමනාකරන හා මළප්‍රවාහන ක්‍රමවේදයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙන්ම විධිමත් කාණු පද්ධතියක් නගරය තුළ ස්ථාපනය කිරීම තුළින් නගරයෙහි පවතින නගර දර්ශනය ආරක්ෂා කරගැනීමට මෙන්ම නගරයෙහි පවතින පාරිසරික සංවේදී තාවය රැක ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. එමඟින් “කන්ද උඩරට තේජාත්වික අගනගරය” යන දැක්ම කරා ගමන් කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම ලැබෙනු ඇත.

6.3.5.2. යෝජිත ජලාපවහන හා මලාපවාහන සැලසුම

සිතියම් අංක 6: 12. යෝජිත ජලාපවහන හා මලාපවාහන සැලසුම

මූලාශ්‍රය: මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

6.3.5.3. යෝජිත උපායමාර්ග, ව්‍යාපෘතීන් හා අනෙකුත් සැලසුම් සමඟ පවතින සංයුක්තතාවය

ගැටළු සිට මහනුවර දක්වා මිශ්‍ර සංවර්ධන තීරය හා මහනුවර නගර මාධ්‍ය ආවරණය වන ලෙස ක්‍රියාත්මක වන අපජල හා මලප්‍රවාහන ව්‍යාපෘතිය මහනුවර සිට කටුගස්තොට දක්වා සංවර්ධන තීරය හා කටුගස්තොට නගරය ආවරණය වන ලෙස පළල් කිරීමට යෝජනා කෙරේ. අනෙකුත් ප්‍රදේශයන්හි පෞද්ගලික පුතික හා ගවර වලවල් යොදා ගැනීමට යෝජනා කිරීම මගින් එම ප්‍රදේශවල විශාල පරිමාණ සංවර්ධන කාර්යයන් පාලනය කිරීම අදහස් කෙරේ.

නගර මධ්‍යය තුළ පවතින කාණු පද්ධතිය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමත්, යෝජිත සංවර්ධන තීරයන් හා උප නාගරික මධ්‍යස්ථානපර්ෂද නගර ආවරණය වන ලෙසත් කාණු පද්ධතීන් නොමැති ප්‍රදේශ ආවරණය වන ලෙස කාණු පද්ධතීන් සංවර්ධනය කිරීමත් සිදු කරනු ලැබේ. එමෙන්ම නගරය තුළ පවතින ස්වභාවික ජල ප්‍රවාහයන් නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමත්, එම ජල ප්‍රවාහනයන් සඳහා නියමිත රක්ෂිතයන් හඳුන්වා දීමත් සිදු කෙරෙනු ඇත. එම රක්ෂිතයන් සඳහා භූමි අලංකරණ ක්‍රමවේදයන් හඳුන්වා දීම තුළින් ඇළ ඉවුරු පාංශු කාදනය වීම නවතා තබනු ඇත.

ඒ අනුව මෙම ජලාපවහන හා මලාපවාහන සැලසුම, යෝජිත සේවා සැලැස්ම හා යෝජිත උරුමයක් හා සංස්කෘතික උත්සව පිලිබඳ වූ සැලසුම් සමඟද තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපක්‍රම සමඟද සංයුක්ත වන අතර මෙම ක්‍රමවේදයන් හරහා නගර වැසියන් මෙන්ම නගරය භාවිතා කරන්නන් වෙත සුව පහසු ජීවන රටාවක් ලබා දීම හා නිල හරිත පරිසරයක් ගොඩනැගීම යන අරමුණු ඉෂ්ඨ කරගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. තවද, මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වනවිට නගරය දර්ශනය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා කඳු පංතිවල උඩත්මායිමේ සිට 1/3ක ප්‍රමාණයක් සංරක්ෂණය කිරීම, මහනුවර නගරය තුළ 1/3ක පමණ ප්‍රදේශයක් ආවරණය වන අපජල කළමනාකරන ක්‍රමවේදය වර්ෂ 2030 වන විට පර්ෂද නගර හා ජේරාදෙණියේ සිට කටුගස්තොට දක්වා හඳුනාගන්න ලද සංවර්ධන තීරය ආවරණය වන ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම හා වර්ෂ 2030 වන විට මහනුවර නගරය තුළ පැවති ජල මූලාශ්‍ර 100% ක් නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම යන පරමාර්ථ ඉටු කර ගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

6.3.6.යෝජිත සෂ්ඨ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලසුම

6.3.6.1. හැඳින්වීම

මහනුවර නගරය වෙත වර්ෂ 2030 වන විට පැමිණෙන ජනතාව මෙන්ම මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට ජීවත් වනු ලබන ජනතාව සඳහා අවශ්‍ය වන සෂ්ඨ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පදනම් කරගනිමින් මෙම සැලැස්ම පිළියෙළ කර ඇත.

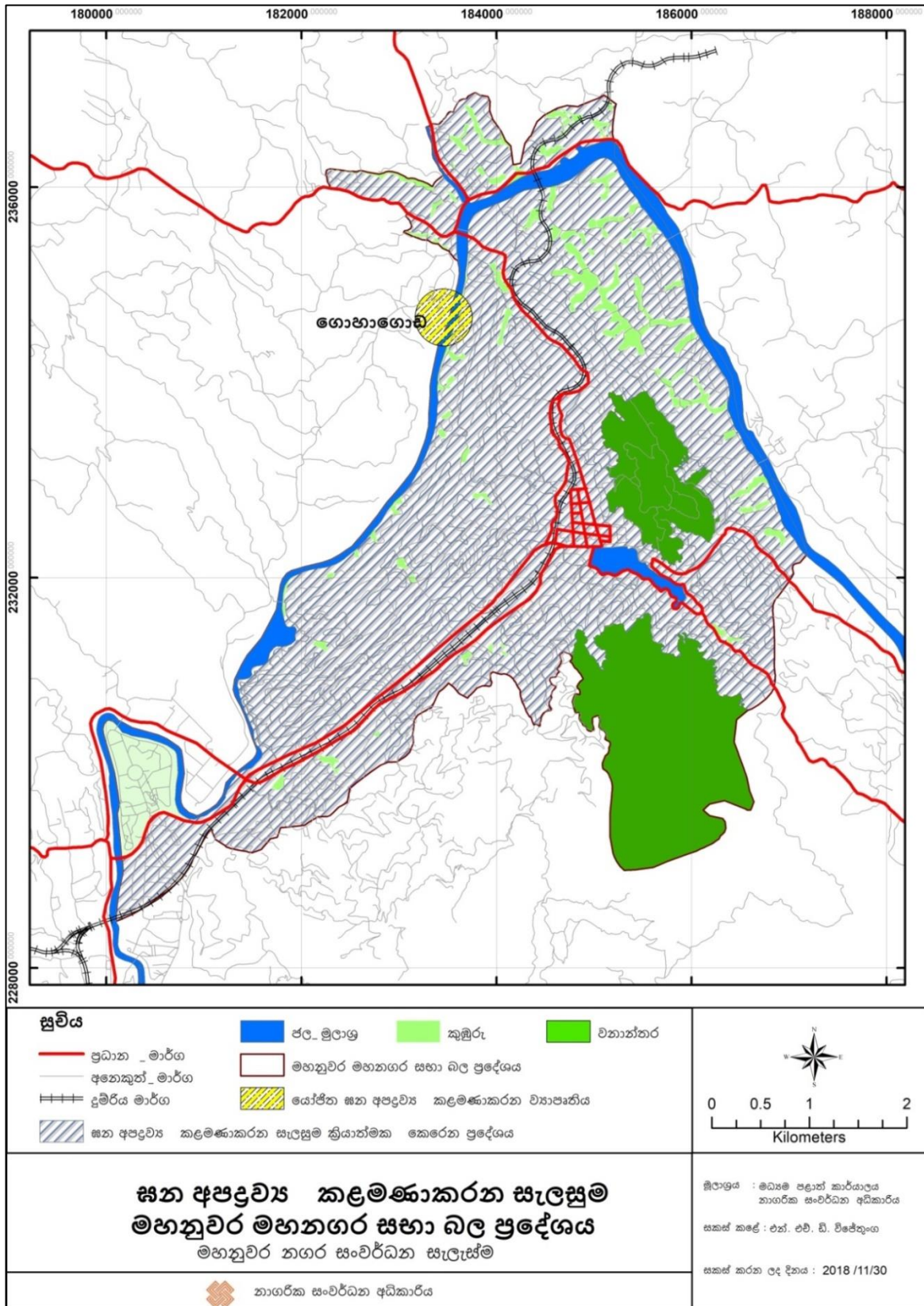
මහනුවර නගරය තුළ සාමාන්‍යයෙන් දිනකට ටොන් 80ක් පමණ ඒකරාශී වීම හඳුනාගත හැකි අතර දිරාපත් වන කසළ ප්‍රමාණය 88%ක් වන අතර, දිරාපත් නොවන කසළ ප්‍රමාණය 12%ක් පමණ ප්‍රමාණයකින් යුක්ත වේ. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය කළාප 06කට බෙදා කුණු කසළ ඒකරාශී කිරීම සිදුකරනු ලබන අතර දිරාපත් වන ද්‍රව්‍ය දැනට කටුගස්තොට, ගොභාගොඩ පිහිටි අක්කර 32 ක් පමණ වන භූමියට බැහැර කරනු ලබයි.

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ වර්ෂ 2017දී දිනකට සෂ්ඨ අපද්‍රව්‍ය කිලෝග්‍රෑම් 136,078ක් එනම් ටොන් 150ක් පමණ බැහැර කරන බවට වාර්තා වේ. ඒ අනුව එක පුද්ගලයෙක් දිනකට කිලෝග්‍රෑම් 0.31 පමණ සෂ්ඨ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කරන බවට හඳුනා ගත හැකිය. පුරෝකථන ජනගහනය, පුරෝකථන සංක්‍රමණික ජනගහනය අනුව වර්ෂ 2030දී සෂ්ඨ අපද්‍රව්‍ය කිලෝග්‍රෑම් 157,790ක පමණ ප්‍රමාණයක් එනම් ටොන් 180ක් පමණ බැහැර කරන බවට උපකල්පනය කළ හැකිය.

ඒ අනුව හඳුනා ගන්නා ලද නේවාසික ප්‍රදේශ වලත්, කටුගස්තොට හා ජේරාදෙණිය යන උප නාගරික මධ්‍යස්ථාන තුළත්, හඳුනා ගන්නා ලද සංවර්ධන තීරයන් කේන්ද්‍ර කරගත් මහනුවර මහ නගර සභා බලප්‍රදේශය තුළ විදිමත් සෂ්ඨ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් නගරයෙහි පවතින නගර දර්ශනය ආරක්ෂා කරගැනීමට මෙන්ම නගරයෙහි පවතින පාරිසරික සංවේදීතාවය රැක ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. එමඟින් “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අගනගරය” යන දැක්ම කොට ගමන් කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම ලැබෙනු ඇත.

6.3.6.2. යෝජිත ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරන සැලසුම

සිතියම් අංක 6: 13. යෝජිත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරන සැලසුම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

6.3.6.3. යෝජිත උපායමාර්ග, ව්‍යාපෘතීන් හා අනෙකුත් සැලසුම් සමඟ පවතින සංයුක්තතාවය

නීල හරිත පරිසරයක් ගොඩ නැගීම සඳහාත් සුව පහසු ජීවන රටාවක් ලබා දීම සඳහාත් මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය ආවරණය වන පරිදි සෂ්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරන සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත වේ.

මහනුවර නගරය තුළ කුණු කසළ එකතු කිරීම සඳහාත්, ප්‍රවාහනය සඳහාත් විදිමත් ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දීමත් මෙම සැලැස්ම තුළින් සිදු කෙරෙනු ඇත. ඒ අනුව සතියකට දින තුනක් දිරපත්වන ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමටත් සති අන්තයේදී නොදිරන ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමටත් ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කෙරෙනු ඇත. හෝටල් හා වාණිජ භාවිතයන් සහිත ගොඩනැගිලි වල දිනකට කසළ කිලෝග්‍රෑම් 10කට වඩා වැඩිවන විට මුදලක් අයකර ගැනීමටත්, කිලෝ 100ක වඩා සෂ්‍ය අපද්‍රව්‍ය ජනනය කරනු බලන හෝටල් සඳහා ජීව වායු ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කිරීමටත්, සැලසුම් අනුමත කිරීමේදී එම සැලැස්මද අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කළයුතු බවට නීති හඳුන්වා දෙනු ඇත.

වගු අංක 6: 3:සෂ්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීම සඳහා හඳුන්වා දෙනු ලබන ක්‍රමවේද

කරුණ	විස්තරය	ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය , අපේක්ෂිත කණ්ඩායම
දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත් වීම	අත්පත්‍රිකා, පෝස්ටර්, ස්ටිකර්ස්, නිවසින් නිවාස අභිප්‍රේරණය කිරීම, කණ්ඩායම් රැස්වීම් පැවැත්වීම, ජනහමු පැවැත්වීම, චිත්‍ර තරඟ පැවැත්වීම	මහනුවර මහ නගර සභාව, NGO, සිවිල් සමාජ, පාරිසරික කණ්ඩායම්, පෞද්ගලික ආයතන, ව්‍යවසායක ආයතන, ප්‍රජා සංවිධාන
ආයතනික හා ගොඩනැගිලි ධාරිතාවයන් වැඩි කිරීම	වැඩමුළු පැවැත්වීම, ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ, උපදෙස් ලබාදීම, ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් පැවැත්වීම	මහනුවර මහ නගර සභාව, ව්‍යවසායක ආයතන
ප්‍රවාහන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම	මාර්ග ප්‍රතිස්ථාපන කිරීම, එකතු කිරීමේ ස්ථාන යාවත්කාලීන කිරීම	මහනුවර මහ නගර සභාව
භාෂ්මික ද්‍රව්‍ය	භාෂ්මික ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ ස්ථානයක් රෝහල් භූමිය තුළ ස්ථාපනය කිරීම	මහනුවර මහ නගර සභාව, සෞඛ්‍ය සංවිධාන හා සෞඛ්‍ය දෛපාර්තමේන්තුව
ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කිරීම	ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් පැවැත්වීම	මහනුවර මහ නගර සභාව, NGO, සිවිල් සමාජ, පාරිසරික කණ්ඩායම්, පෞද්ගලික ආයතන, ව්‍යවසායක ආයතන, ප්‍රජා සංවිධාන

කරුණ	විස්තරය	ක්‍රියාමත්මක කිරීමේ ආයතනය , අපේක්ෂිත කණ්ඩායම
කොම්පෝස්ට් මධ්‍යස්ථාන ස්ථාපිත කිරීම	භූමිය, සැලැස්ම, ඉදිකිරීම, උපකරණ	මහනුවර මහ නගර සභාව, NGO, සිවිල් සමාජ, පාරිසරික කණ්ඩායම්, පෞද්ගලික ආයතන, ව්‍යවසායක ආයතන, කාන්තා සංවිධාන
නගරය පිරිසිදු කිරීම	අපිරිසිදු වී ඇති නාගරික කළාපයන් සඳහා ශ්‍රමදාන වැඩසටහන් පැවැත්වීම	මහනුවර මහ නගර සභාව, NGO, සිවිල් සමාජ, පාරිසරික කණ්ඩායම්, පෞද්ගලික ආයතන, ව්‍යවසායක ආයතන, ප්‍රජා සංවිධාන
ගොභාගොඩ කුණු කසළ බැහැර කිරීමේ අවසාන ස්ථානය පුනරුත්ථාපනය කිරීම	ගොභාගොඩ කුණු කසළ බැහැර කිරීමේ ස්ථානයට එකතු වන කුණු කසළ යොදා ගනිමින් කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනය කිරීම හා R4ක්‍රමවේදය යටතේ කළමනාකරණය කිරීමත් බල ශක්ති උත්පාදනය කිරීමත් සිදු කිරීම .	මහනුවර මහ නගර සභාව, NGO, සිවිල් සමාජ, පාරිසරික කණ්ඩායම්, පෞද්ගලික ආයතන, ව්‍යවසායක ආයතන, ප්‍රජා සංවිධාන

මූලාශ්‍රය: උපාය මාර්ගික නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය 2030

ඉහත සඳහන් පරිදි මහජන දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම පිළිබඳව ක්‍රමෝපායන් හඳුන්වා දෙනු ඇත. තවද දැනට කුණු කසළ බැහැර කිරීම සඳහා ගොභාගොඩ පවතින අක්කර 10ක භූමියෙහි ප්‍රමාණය අක්කර 32ක් දක්වා වැඩි දියුණු කිරීමත් බල ශක්ති උත්පාදනය හා කසළ කළමනාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය මෙම ස්ථානය තුළ සිදු කිරීමත් අපේක්ෂා කෙරේ.

ඒ අනුව මෙම සූභ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරන සැලසුම, යෝජිත සේවා සැලැස්ම හා යෝජිත උරුමයක් හා සංස්කෘතික උත්සව පිලිබඳ වූ සැලසුම, ජලාපවහන හා මලාපවහන සැලසුම සමඟද තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපක්‍රම සමඟද සංයුක්ත වන අතර මෙම ක්‍රමවේදයන් හරහා නගර වැසියන් මෙන්ම නගරය භාවිතා කරන්නන් වෙත සුව පහසු ජීවන රටාවක් ලබා දීම හා නිල හරිත පරිසරයක් ගොඩනැගීම යන අරමුණු ඉෂ්ඨ කරගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

6.4. ආර්ථික සංවර්ධන උපක්‍රම

6.4.1. හැදින්වීම

මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට පවතිනු ලබන ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීමට මෙන්ම ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක් ගොඩනගා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පසුබිම මෙම සැලැස්ම තුළින් හඳුන්වා දී ඇත.

2015 වර්ෂයේදී දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සඳහා මධ්‍යම පළාතේ දායකත්වය 10.3% වන අතර එය සියළු පළාත් අතරින් 04 වැනි ස්ථානය ගනු ලබයි. කෘෂිකාර්මික අංශයෙන් 13.8%ක්ද, කර්මාන්ත අංශයෙන් 7.9%ක්ද සේවා අංශයෙන් 11.0%ක්ද ජාතික දළ දේශීය නිෂ්පාදන සඳහා දායකත්වය සපයනු ලැබේ. ඒ අනුව පළාත් දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සඳහා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් කෘෂිකාර්මික අංශය සඳහා 5.5%ක්ද, කර්මාන්ත අංශය සඳහා 22.8%ක්ද සේවා අංශය සඳහා 71.6%ක්ද දායකත්වය සපයනු ලබන බව පුරෝකථනය කළ හැකිය. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාකාරී ජනගහනය මුළු ජනගහනයෙන් 46.9%ක ප්‍රමාණයක් වන අතර ඉන් විදැකියාවෙන් පෙලෙන ප්‍රමාණය ඉවත්කළ විට ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාකාරී රැකියා නියුක්ත ප්‍රමාණය මුළු ජනගහනයෙන් 43.9%ක් පමණ වේ.

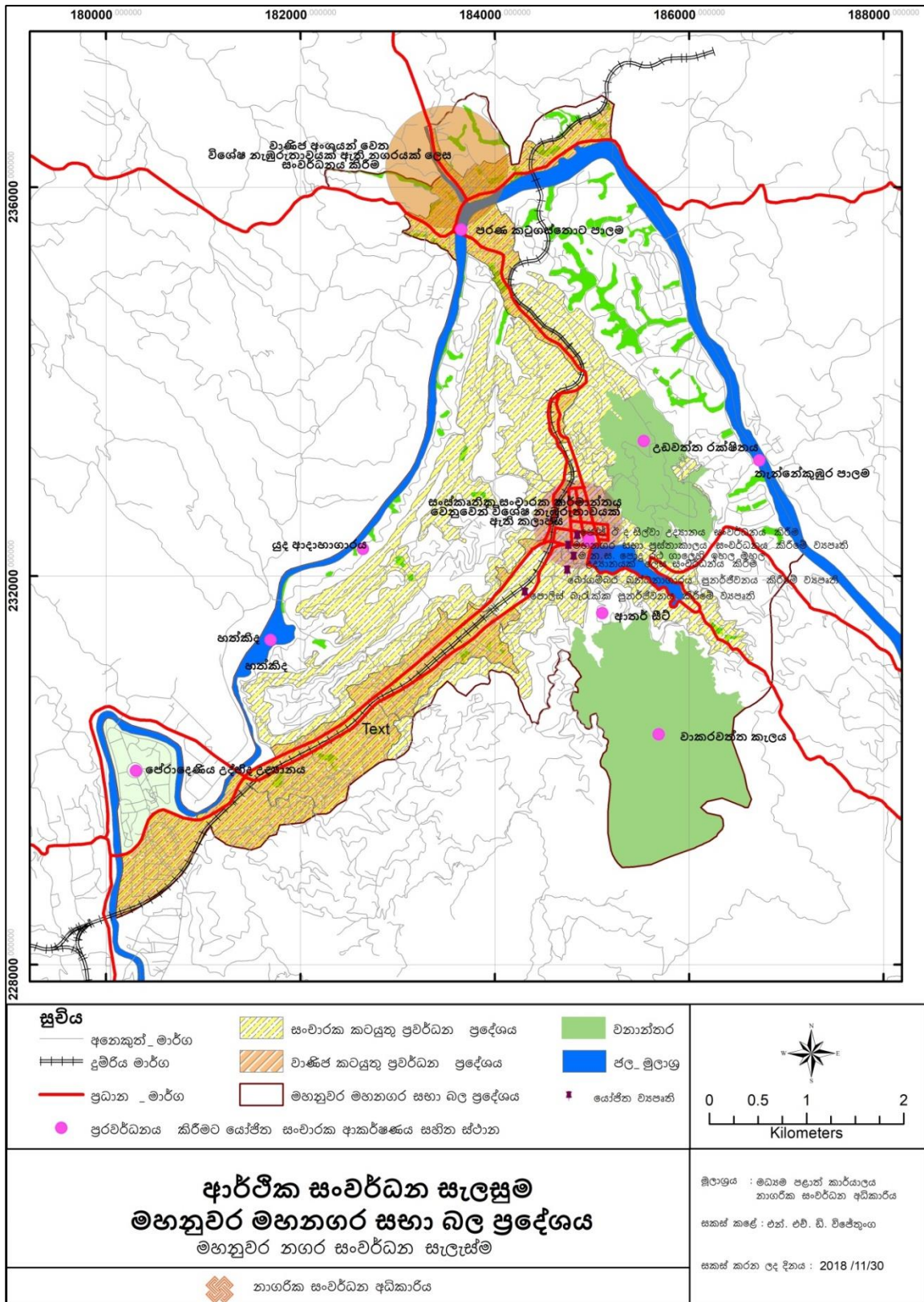
මහනුවර නගරය තුළ 334ක් පමණ හෝටල් ප්‍රමාණයක් ව්‍යාප්තව පවතින අතර කාමර 18,510ට අසන්න සංඛ්‍යාවක් ඉන් සපයනු ලැබේ. වර්ෂ 2011 හා 2016 අතර කාල පරාසය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ පෞරාණික නගරයන් තුළ සංචාරකයින් රැදීමේ ප්‍රමාණය 71.7% සිට 75.46%ක් දක්වා 3.76%ක ප්‍රමාණයකින් වැඩි වී ඇත. ඒ අනුව සංචාරකයින් පෞරාණික නගරයන් තුළ රැදීමේ අගයෙහි සාමාන්‍ය අගය 0.75%කින් වාර්ෂිකව වැඩි වී ඇති බව උපකල්පනය කළ විට 2030 වර්ෂයේදී සංචාරකයින් පෞරාණික නගරයන් තුළ රැදීමේ ප්‍රමාණය 10.53%කින් වැඩි විය හැකි බව පුරෝකථනය කළ හැකි නමුත් දැනට මහනුවර නගරය වෙත පැමිණෙන සංචාරකයින් නගරය තුළ එක් දිනක් හෝ අවම වශයෙන් රඳවා ගැනීමට හෝටල් හෝ වෙනත් සංචාරක කාමර 850කට වැඩි ප්‍රමාණයක අවශ්‍යතාවයක් පවතී. තවද වර්ෂ 2030 වන විට සංචාරක කර්මාන්තය ආශ්‍රිතව, වෙළඳාම් කටයුතු ආශ්‍රිතව හා අනෙකුත් ක්ෂේත්‍ර අශ්‍රිතව රැකියා අවස්ථා 15,000ක් පමණ ලබා දීමට හැකියාව ලැබේ.

මහනුවර නගරයෙහි ප්‍රධානතම ආදායම් ප්‍රබවය සේවා අංශයෙන් ලද අදායම වන අතර සංචාරක කර්මාන්තය මත ගොඩ නැගී ඇත. දැනට මහනුවර නගරය තුළ පවතින සම්පත් නගරයෙහි සංචාරක කර්මාන්තය නගා සිටුවීමට යොදා නොගැනීම නගරය තුළ පවතින ප්‍රධානතම ගැටළුවක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. එමෙන්ම ඉතා ඉහල අගය පරාසයක් තුළ පවතින ඉඩම් වලින් හෙක්ටයාර 46ක් පමණ දැනට උන උපයෝජිත මට්ටමේ පැවතීමත්, නගරය තුළ පවතින වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ක්‍රමයෙන් හීන වී යාමත් අනෙකුත් ගැටළු ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

ඒ අනුව හඳුනා ගන්නා ලද සම්පත් උපයෝජනය කිරීම තුළින් නගරයෙහි ආර්ථිකය ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක් කරා ගෙනයාමට හැකියාව ලැබෙන අතර එමඟින් “කන්ද උඩරට තේජාන්විත අගනගරය” යන දැක්ම කරා ගමන් කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම ලැබෙනු ඇත.

6.4.2. යෝජිත ආර්ථික සංවර්ධන සැලසුම

සිතියම් අංක 6: 14. යෝජිත ආර්ථික සංවර්ධන සැලසුම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

6.4.3. යෝජිත උපායමාර්ග, ව්‍යාපෘතීන් හා අනෙකුත් සැලසුම් සමඟ පවතින සංයුක්තතාවය

ඓතිහාසික නගර කළාපය හා උපයෝගීතා සේවා කළාපය සංක්‍රමණික ජනගහණය අරමුණු කරගත් ව්‍යාපාරික ස්ථාන ඇති කරනු ලබන අතර විවෘත හා විනෝද කටයුතු සඳහා පහසුකම් සහිතව විශේෂ සංවර්ධනයන් එමන්ම මහනුවර නාගරික ප්‍රදේශය වටා පිහිටි ප්‍රදේශ වල පාරම්පරික කර්මාන්තකරුවන් විසින් නිපදවනු ලබන දේශීය නිශ්පාදන සංචාරකයින්ට අලෙවි කිරීම සඳහා මහනුවර නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ අවස්ථාව ලබාදේ. නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ පවතින පසු මාවත් හා පටු මාවත් ඒ වනුවෙන් විශේෂ නැඹුරුතාවයක් ඇති ප්‍රදේශයක් ලෙසට දියුණු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරෙන අතර මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයට අයත් මහවැලි ගඟ හා යාව ඇති භූමිය අයත් මධ්‍යම සණත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කළාපය මෙන්ම හඳුනා ගත් ඓතිහාසික නගර මධ්‍ය කළාපය, වැව රවුම කළාපය, උපයෝගීතා සේවා කළාපය තුළ සංචාරක කර්මාන්තය හා සම්බන්ධ කටයුතු සඳහා වන ඉදිකිරීම් සඳහා අවස්ථාව දෙනු ලැබේ.

නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ පවතින තොග වෙළඳාම අධෛර්යමත් කිරීම තුළින් කටුගස්තොට ප්‍රදේශයේ විශාල පරිමාණයේ තොග වෙළඳාම් කටයුතු ස්ථාපනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් ස්ථාපනය කරනු ලැබේ. මෙමඟින් නගරයට පැමිණෙන්නන් සමඟ පවතින ගනුදෙනු ප්‍රමාණය ඉහල නැංවීම තුළින් නගරයේ ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

එමන්ම නගරය තුළ අක්කර 80ක් පමණ ප්‍රදේශයක් පුරා ව්‍යාප්තව පවතින අඩු පහසුකම් සහිත නිවාස හිමියන් හට නව නිවාස ව්‍යාපෘතීන් සඳහා අක්කර 25ක් පමණ ප්‍රදේශයක් හා භූමි අලංකරණ කටයුතු සඳහා අක්කර 15ක් ඒ සඳහා වෙන්කර දීම තුළින් ඉතිරි අක්කර 40ක පමණ ප්‍රදේශ තුළ ඒ ඒ කළාප වල සංවර්ධන අවශ්‍යතාවයන් සඳහා යොදාගෙනු ඇත.

නගර මධ්‍යකළාපය තුළ පොලිස් නිල නිවාස, බෝගම්බර බන්ධනාගාර, මහ නගර සභා පුස්තකාලය, මහ නගර සභා පොදු රථ ගාලෙහි ඉහල මහලය, ජෝර්ජ් ඊ ද සිල්වා උද්‍යානය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් විශේෂිත සංවර්ධනයක් දියත් කෙරෙන අතර එය සංචාරක කර්මාන්තය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් සිදු කරනු ලැබේ. නගරය වටා පවතින සංචාරක ආකර්ශනීය ස්ථාන යා කෙරෙමින් වට රවුම් මාර්ගයන් දියුණු කරනු ලබන අතර එම මාර්ගයන් බයිසිකල් පැදීම හා පදික මං මචන් ලෙස සංවර්ධනය කෙරේ.

ඒ අනුව මෙම ආර්ථික සංවර්ධන සැලසුම, යෝජිත සේවා සැලැස්ම හා යෝජිත උරුමයක් හා සංස්කෘතික උත්සව පිලිබඳ වූ සැලසුම සමඟද සංයුක්ත වන අතර මෙම ක්‍රමවේදයන් හරහා නගරය තුළ ස්වයං පෝෂිත ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම යන අරමුණු ඉෂ්ඨ කර ගැනීමටත් ඓතිහාසික නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට මහනුවරට ආවේණික සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත වෙනුවෙන් විශේෂ නැඹුරුතාවයක් ඇති කළාපයක් ලෙසට දියුණු කිරීමත්, වර්ෂ 2030 වන විට සංචාරකයින් මහනුවර නගරය තුළ රැඳීම් ප්‍රමාණය 86% ක් දක්වා වැඩි කිරීමටත් අවශ්‍ය පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම හා මහනුවර නගරය තුළ වර්ෂ 2030 වන විට හෙක්ටයාර් 46ක් පමණ උණ උපයෝජන ඉඩම් සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා යොදා ගැනීම යන පරමාර්ථ ඉෂ්ඨ කර ගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

6.5. තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපක්‍රම

6.5.1. හැදින්වීම

මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා වන දෙවන අරමුණ වන්නේ ස්වාභාවික පරිසර හා නිර්මිත පරිසරයෙහි සුසංයෝගය තුළින් නිල හරිත පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමයි. ඒ සඳහා වන තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපක්‍රමයන් පරිසර සංරක්ෂණ සැලසුම, භූ දර්ශණ කළමනාකරන සැලසුම්, ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ සැලසුම හා විවෘත භූමි සැලසුම් යන සැලසුම් මෙම තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපක්‍රම යටතේ හඳුනාගෙන ඇත.

6.5.2. යෝජිත උපාය මාර්ග ව්‍යාපෘතීන් හා අනෙකුත් සැලසුම් සමග පවතින සංයුක්තතාවය

මහනුවර නගරය තුළ පවත්නා වනාන්තර ලෙස උඩවත්ත රක්ෂිතය සහ වාකරවත්ත හඳුනාගත හැක. එසේවුවත් මෙම ස්ථාන ප්‍රයෝජනවත් කාර්යයක් සඳහා භාවිතා කිරීම අවම මට්ටමක පවති එබැවින් ප්‍රයෝජනවත් කාර්යයන් සඳහා යොමු කිරීම හා සංරක්ෂණය කිරීම මෙන්ම මෙම ප්‍රදේශයන් විනෝද පහසුකම් /අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් ලබාදීම පොදු විනෝද පහසුකම් සැලැස්ම යටතේ හඳුන්වාදේ.

එමෙන්ම දැනට පවතින පරිසර පද්ධතිය මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරන ලද සංවර්ධන කාර්යයන් හේතුවෙන් (නිතිරිති වලන් තොරව) දැඩි ලෙස හානි පැමිණ ඇති අතර එම තත්වය වැලැක්වීම සඳහා ස්වාභාවික පිහිටීම, දර්ශනීය ස්ථාන භූලක්ෂණ උපයෝගී කර ගනිමින් ඉඩම් පරිහරණ කළාප සැලසුම් පිළියෙල කිරීම සිදු කරනු ලැබේ. පවත්නා පරිසර පද්ධතිය සංරක්ෂණය කිරීම හා මුහුදු මට්ටමේ සිට උස අඩි 2000 ඉහළ ප්‍රදේශය සහ ඉඩමේ බැවුම් අංශක 45% වැඩි ප්‍රදේශ අඩි සංවේදී පාරිසරික කළාපයක් ලෙස කළාපි ගත කර සංරක්ෂණය කිරීම. මෙන්ම මුහුදු මට්ටමේ සිට උස අඩි 1800-2000 අතර ප්‍රදේශයන්ද පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශයන් ලෙස කලාපීයකරණය කර එම ප්‍රදේශයන් තුළ පවතින ඉඩම්වලින් 75%ක ප්‍රමාණයක් ඉදිකිරීම් වලින් තොරව පවත්වාගෙන යාම හා මුහුදු මට්ටමේ සිට 1600-1800 ප්‍රදේශය තුළ පවතින ඉඩම් වලින් 50%ක ප්‍රමාණයක් ඉදිකිරීම් වලින් තොරව පවත්වාගෙන යාම තුළින් හරිත පරිසරය ඉහල නැන්වීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

වදවිමේ තර්ජනයට ලක්වෙමින් පවතින ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික මත්ස්‍ය විශේෂයන් ජීවත්වන මහවැලි ගඟ ආශ්‍රිතව වරාතැන්න හක්කිද ප්‍රදේශය 2017 මැයි මස 19 දින අංක 2024/6 මහින්

පරිසර ආරක්ෂණ ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති අතර එහි පවතින නීති රෙගුලාසි මගින් එම ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන කටයුතු පාලනය කිරීමත් සිදු කෙරේ.

රජපිහිල්ල මාවතේ “රජපිහිල්ල” පිහිටා ඇති අතර මේ සඳහා දුනුමඩලාව රක්ෂිතය තුළින් ගමන් ගන්නා ස්වභාවික ඇල මාර්ගයක් වන හින්පැන් කඳුර මගින් ජලය සැපයෙන අතර, අතීතයේදී රජ බිසෝවරු ජල ස්නානය කිරීම සඳහා මේ ස්ථානය යොදාගෙන ඇති බව සඳහන් වේ. පුරා විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් මෙම ස්ථානය සංරක්ෂණය කළ යුතු ස්ථානයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. එම ස්ථානය සංචාරකයන් නැරඹිය හැකි ස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමත් මෙම සැලැස්ම තුළින් සිදු කරනු ලැබේ.

1995 වර්ෂයේදී ස්වභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය සඳහා පවතින නීතිමය රාමුව සැලකීමේදී ප්‍රතිපත්ති පිළියෙල කරන ලද අතර 2009 වර්ෂයේදී වන සංරක්ෂණ නීති ව්‍යාප්ත ආරක්ෂා කිරීම සඳහා පිළියෙල කර ඇත. වන ජීවී සංරක්ෂණය සඳහා 1990 වර්ෂයේදී ජාතික ප්‍රතිපත්ති පිළියෙල කර ඇත. මෙම නීති රාමු තුළ උඩවත්ත රක්ෂිතය මහනුවර මහ නගර සභා සීමාව තුළ සංරක්ෂිත ප්‍රදේශ ලෙස පිහිටා ඇති අතර මෙම ප්‍රදේශය අධ්‍යාපනික දැනුම වැඩි දියුණු කිරීම සහ පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා භාවිතා කිරීමට මෙම සැලැස්ම තුළ යෝජනා කෙරේ.

6.5.2 භූ දර්ශන කළමනාකරණය

භූ දර්ශන කළමනාකරණය මගින් පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය සිදුවන අතර භූදර්ශනය යනු ස්භාවික පරිසරයක් භූදර්ශනය හා (Natural Landscape) හා මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරන ලද පරිසර භූදර්ශනයන්ගේ (Manmade Landscape) එකතුවකි.

මහනුවර භූදර්ශනය වෙනස් වීම සිදු වීම කාල පරාසයන් 3 ක් තුළ විග්‍රහ කළ හැකි

- මහනුවර යටත් විජිතයන් වීමට පෙර
- මහනුවර යටත් විජිතයන් පැවති කාලය
- මහනුවර යටත් විජිතයන් පසු වර්තමානය දක්වා කාලය

මහනුවර රාජධානිය තුළ රජු සහ භික්ෂු සාසනය විසින් දළඳා මාළිගාව සහ අවට ප්‍රදේශයට අදාළ භූ දර්ශන නිර්මාණ සැලසුම් සහ කාර්යයන් ඉටුකරන ලදී. යටත් විජිත බලපෑම් සමගම මහනුවර භූදර්ශනය වෙනස් වෙමින් වතු ආර්ථිකයන් ඇතිකිරීම තුළින් ව්‍යුහමය සහ ක්‍රියාකාරකම්වල

වෙනස්වී සිදුවෙමින් වර්තමාන තත්වය දක්වා ගමන් කර ඇත. මේ තුළ සංස්කෘතික භූ දර්ශනය හා මහනුවරට ආවේණික වූ සම්ප්‍රදායික සංස්කෘතික අංගයන්(දළඳා පෙරහැර,කලා නිර්මාණයන්) මහනුවර නගරයේ භූදර්ශනයට තුළ ඇතුළත් වේ.

මහනුවර නගරය ලෝක උරුම නගරයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේදී ශ්‍රී දළඳා මාළිගාව හා ඊට යාබද මහනුවර නගරය වටා පවතින කඳු පන්තියන් හා වනාන්තර මහනුවර වැව ආදිය සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. එබැවින් මෙම භූදර්ශය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා පවත්නා පරිසර පද්ධති ආරක්ෂා කිරීම (ඉහත සංරක්ෂණය උපාය මාර්ග තුළ ඇතුළත්) හා මහනුවර වැවට ජලය සැපයෙන හා මහනුවර නගරය තුළින් මහවැලි ගඟට ජලය සැපයෙන ජල මූලාශ්‍ර රක්ෂිත ප්‍රදේශයන් භූ දර්ශනය කිරීම හා ඇවිදීමේ මංකීරු ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කෙරේ. එමෙන්ම මුහුදු මට්ටමේ සිට උස අඩි 1800-2000 අතර ප්‍රදේශයන්ද පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශයන් ලෙස කලාපීයකරණය කර මෙම ප්‍රදේශයන් තුළ පවතින ඉඩම්වලින් 75%ක ප්‍රමාණයක් ඉදිකිරීම් වලින් තොරව පවත්වාගෙන යාමත්, මුහුදු මට්ටමේ සිට 1600-1800 ප්‍රදේශය තුළ පවතින ඉඩම් වලින් 50%ක ප්‍රමාණයක් ඉදිකිරීම් වලින් තොරව පවත්වාගෙන යාම තුළින් හරිත පරිසරය ඉහළ නැන්වීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එමෙන්ම ඓතිහාසික වටිනාකම් පවතින මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරන ලද (Hard landscape) ගොඩනැගිලි ස්මාරක ආදි ස්ථාන ආරක්ෂා කිරීම සඳහා කලාප වෙන් කිරීම සහ උපදේශන සැලසුම් පිළියෙල කිරීම සිදු කෙරේ.

මහනුවර නගරය වටා පවතින මහවැලි ගඟ රක්ෂිත ප්‍රදේශය භූ දර්ශනය කිරීම හා විවෘත හා විනෝද පහසුකම් සහිතව සංවර්ධනය කිරීම. මෙන්ම මහනුවර නගරය තුළ පවතින ආදාහනාගාරද භූ දර්ශනය කිරීම මඟින් විවෘත හා විනෝද කටයුතු වෙනුවෙන් යොදා ගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

මහනුවර නගරය තුළ පවතින ප්‍රධාන ගැටළුවක් වන පදිංක මංකීරු නොමැකිතම සහ පවතින මංකීරු ගමන් කිරීමට සුදුසු නොවන තත්වයේ පවතින බැවින් සියළුම ස්ථානවලට ගමන් කළ හැකි ආකාරයට ඇවිදීමේ මංකීරු ඇති කිරීම සහ එම පොදු විනෝද පහසුකම් අවකාශය සැලැස්ම තුළ ඇතුළත් කිරීම සිදු කර ඇත. මහනුවර නගරයේ පවතින කඳු මුදුන් වල අක්‍රමවත් ලෙස ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම තුළින් නගරය භූ දර්ශනයට කරනු ලබන බලපෑම අවම කිරීම සඳහා සියළුම ගොඩනැගිලි සැලසුම් සමග භූදර්ශන සැලසුම් අනුමැතියට යොමු කිරීම හා ඒ අනුව සංවර්ධන කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා සංවර්ධන සැලසුම් රෙගුලාසි හඳුන්වාදෙනු ලැබේ.

6.5.3 ආපදා අවදානම් කළමනාකරන සැලැස්ම

ආපදා අවම පරිසරයක් ගොඩනැගීම සහ ස්වාභාවික පරිසරය හා නිර්මිත පරිසරයේ සමතුලිතතාවය රැක ගැනීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණවේ.

ආපදාවට ලක්වන නමුත් ආපදා අවම ප්‍රදේශ වල භූමි භාවිතය සහ ඉඩම් අනුබෙදුම් සඳහා සැලසුම් රෙගුලාසි හඳුන්වාදීම (Planning Guideline), තුළින් භූමි භාවිතය ක්‍රමවත් කිරීම හා ඉඩම් අනුබෙදුම් සිදු කිරීමේදී සෘජුකෝණාශ්‍රාකාර ලෙස ඉඩම් බෙදීම හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම සිදු කිරීම සඳහා අනුබල ලබාදේ.

ආපදා අවම කිරීමේ උපාය ක්‍රමයක් ලෙස භූදර්ශන සැලසුම් හඳුනාගැනීම සහ සියළුම ගොඩනැගිලි සංවර්ධන කාර්යයන් සමග භූදර්ශන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ඒ සඳහා ගොඩනැගිලි අයදුම්පත් සමග අනුමැතිය ලබාගැනීමට කටයුතු කෙරේ. එමෙන්ම පස් කඳු කඩා වැටීම (earth slips) අවම කිරීම සඳහා පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කිරීමට උපදෙස් ලබාදේ.

සමෝච්ඡ රේඛා සැලකිල්ලට ගනිමින් කඳු මුදුන්වල ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් සැලසුම් කිරීම හා පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා කෘෂි වගා කිරීම් මෙන්ම අධික බැවුම් සහිත ප්‍රදේශයන්හි පවත්නා භූ දර්ශණයට හානි නොවන පරිදි පවත්නා වන ගහනය ආරක්ෂා වන පරිදි ගොඩනැගිලි සැලසුම් කිරීම පිළියෙල කිරීමට උපදෙස් ලබාදේ..

මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 2000 උස් බිම් ප්‍රදේශ තුළ සංවර්ධන කටයුතු හා අංශක 45 වැඩි බැවුම් ප්‍රදේශ පාරිසරික කළාප ලෙස කළාප ගත කිරීම සිදු කෙරේ.. මුහුදු මට්ටමේ උස අඩි 1800-1999 අතර කළාපය තුළ අනුබෙදුම් සහ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා රෙගුලාසි හඳුන්වාදෙනු ලැබේ.

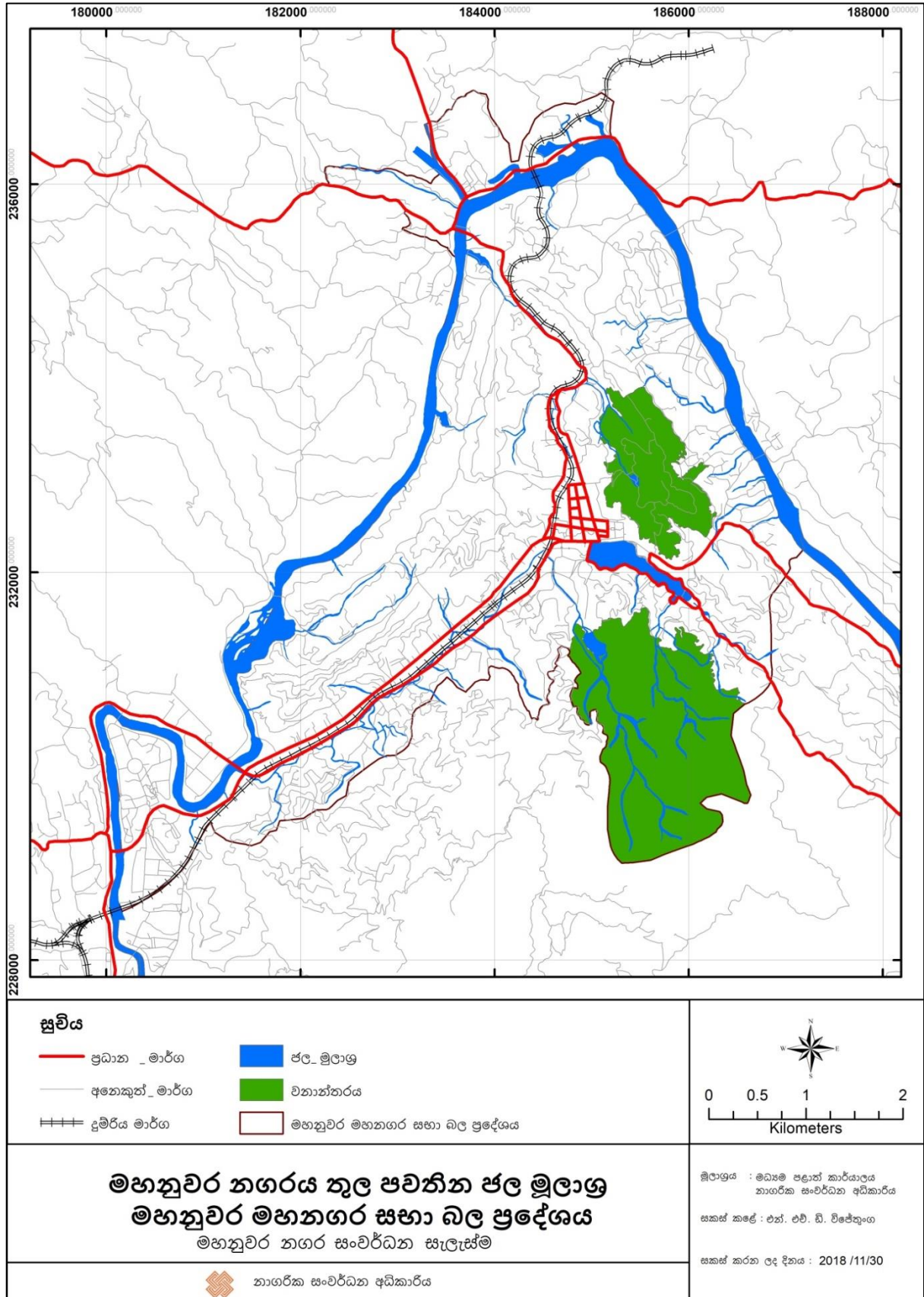
මහනුවර නගරය තුළ හදිසි ජල ගැලීම්, පස්කඳු කඩා වැටීම් , නායයැම් බහුලව සිදුවන අතර මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් පවත්නා කඳු පද්ධතිය ඉතා පැරණිම වීම සහ කඳු මුදුන් ප්‍රදේශ වල සැලසුම් අනුමැතියකින් තොරව ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් ප්‍රධාන ගැටළුවේ. එබැවින් පහත උපාය මාර්ග හා ව්‍යාපෘතීන් තුළින් මෙම තත්වය අවම කිරීමට අපේක්ෂිතය.

ජල මූලාශ්‍ර ඇතුළත් සිතියමෙහි ඇතුළත් ඇල මාර්ග සඳහා රක්ෂිත සීමා වෙන් කිරීම හා ගොඩනැගිලි සීමා තීරණය කිරීම හා ඇවිදීමේ මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම පොදු විනෝද පහසුකම් අවකාශ සැලැස්ම තුළින් යෝජනා කරනු ලැබේ.

නුවර වැව සහ අනෙකුත් ප්‍රධාන ඇල මාර්ගයන් සඳහා වැලි රඳවන ඉදිකිරීම සහ පවතින වැලි රඳවන ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හා හදිසි ජල ගැලීම් පාලනය කිරීම සඳහා ජල මාර්ග සහ කාණු පද්ධතිය දිය දෝරය විශාල කිරීම. (Expansion of the runoff) සිදු කෙරේ.

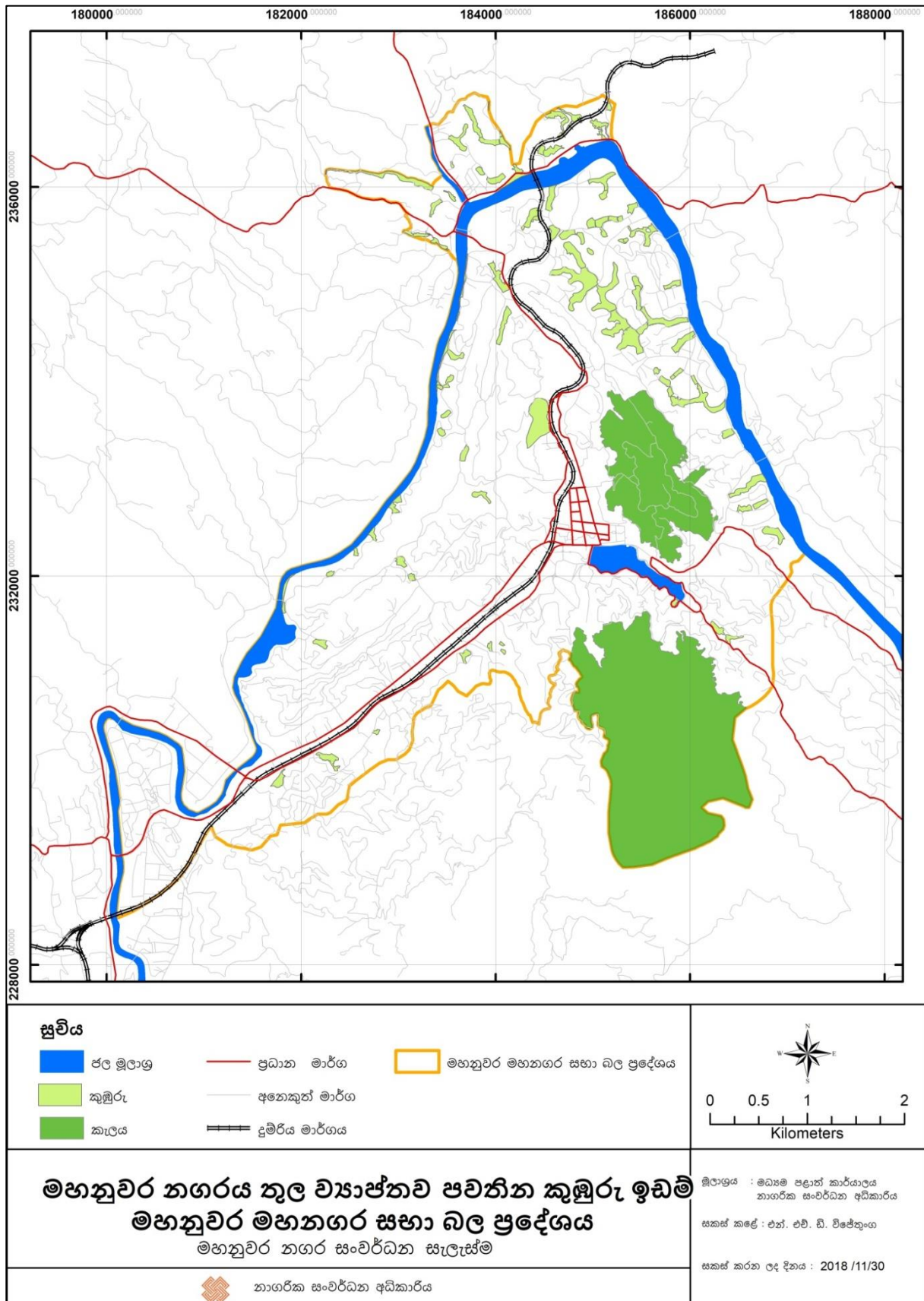
- මැද ඇල
- හාලි ඇල

සිතියම් අංක 6: 15. මහනුවර නගරය තුළ පවතින ජල මූලාශ්‍ර

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

සිතියම් අංක 6: 16. මහනුවර නගරය තුළ පවතින පහත බිම්

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

එමෙන්ම පහත් බිම් ලෙස පෙන්වා ඇති සිතියමෙහි ඇතුළත් පවත්නා කුඹුරු ඉඩම් තාවකාලිකව ජලය රඳවා ගත හැකි ස්ථාන ලෙස වෙන් කිරීම හා නගර මධ්‍යයේ පවතින පැරණි කාණු පද්ධතිය නැවත ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම තුළින් නගරයේ පවතින හදිසි ජල ගැලීම් තත්වය අවම කිරීම සිදු කෙරේ.

6.5.4 විවෘත භූමි සැලැස්ම

මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ 2030 වර්ෂයේදී යෝජිත ජනගහනය 106,000 ක් වන අතර ඒ සඳහා යෝජිත පොදු විනෝද පහසුකම් සැලැස්ම (PORS Plan) පිළියෙල කිරීම සහ හෙක්ටයාර් 106 ප්‍රමාණය පොදු විනෝද පහසුකම් ලෙස වෙන්කර සංවර්ධනය කිරීම සිදු කෙරේ. (ඇමුණුම 22)

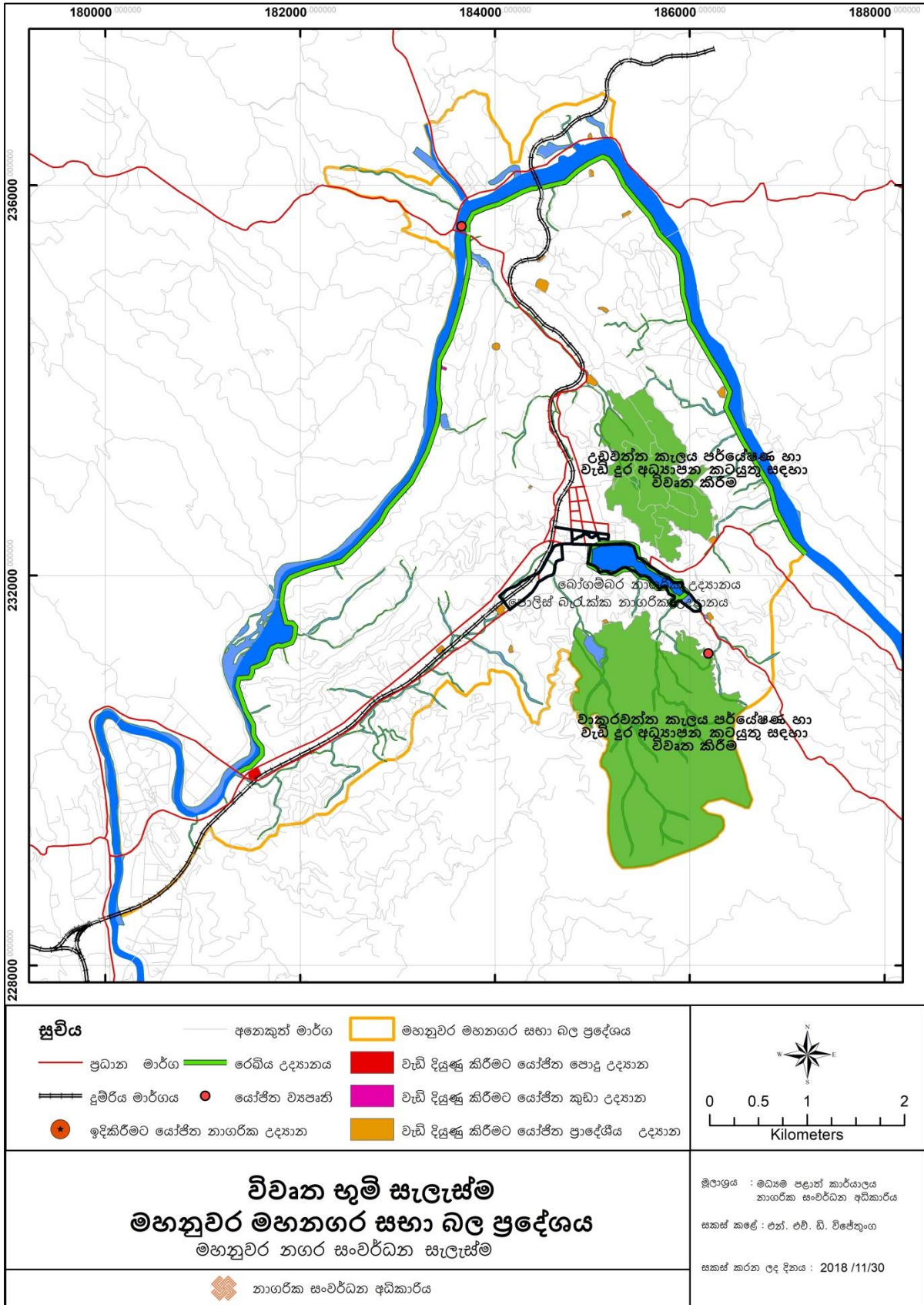
වගු අංක 6: 4. මහනුවර නගර සභා සීමාව තුළ පිහිටි ක්‍රීඩාපිටිය

ක්‍රීඩාපිටිය		ක්‍රීඩා	වර්ග ප්‍රමාණය (.හෙක්)	උද්‍යානය	සේවා ප්‍රදේශය
1	මාපනාවතුර	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්	1.2	මධ්‍ය උද්‍යාන (local park)	0.4
2	වට්ටාරන්තැන්න	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්	0.5	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
3	කොස්මි උද්‍යානය	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
4	නවයාලතැන්න	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
5	නිත්තවෙල	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්/ මලල ක්‍රීඩා	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
6	මාවිල්මඩ	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්/ මලල ක්‍රීඩා	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
7	වටපුළුව (H.S)	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්/ අත්පන්දු	3.5	මධ්‍ය උද්‍යාන (local park)	0.4
8	වටපුළුව විලේජ්	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
9	අරුජ්පල	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්	2.0	මධ්‍ය උද්‍යාන (local park)	0.4
10	ලේවැල්ල	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර් /වොලිබෝල්	1.5	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
11	දෙයියන්තේවෙල	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්/ මලල ක්‍රීඩා	1.75	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
12	වේවැල්පිටිය	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්/ මලල ක්‍රීඩා /හොකි	1.75	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
13	වටපුළුව පරණ ගංතොට පාර	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්/ මලල ක්‍රීඩා /අත්පන්දු	1.25	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
14	ගෝමස්	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
15	නාගස්තැන්න පහළ	පාපන්දු/ක්‍රිකට්	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2

ක්‍රීඩාපිටිය		ක්‍රීඩා	වර්ග ප්‍රමාණය (.හෙක්)	උද්‍යානය	සේවා ප්‍රදේශය
16	දංගොල්ල	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්	2.75	මධ්‍ය උද්‍යාන (local park)	0.4
17	දොඩංවල	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/වොලිබෝල්	0.75	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
18	බුවැලිකඩ	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/රගර්/මලල ක්‍රීඩා	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
19	අම්පිටිය	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/වොලිබෝල්/හොකි/රගර්/මලල ක්‍රීඩා	2.5	මධ්‍ය උද්‍යාන (local park)	0.4
20	මේල්වත්ත	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/ලෙදර්බෝල්	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
21	ගැටමේ	පාපන්දු/ක්‍රිකට්/වොලිබෝල්/හොකි/රගර්/මලල ක්‍රීඩා /අත්පන්දු	2.5	මධ්‍ය උද්‍යාන (local park)	0.4
22	කටුකැලේ	පාපන්දු/ක්‍රිකට්	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
23	අනිවත්ත	පාපන්දු/ක්‍රිකට්	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
24	අස්ගිරිය	පාපන්දු/ක්‍රිකට්	1.0	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
25	බර්ඩ් උද්‍යානය		0.41	Pocket park (ඉතා කුඩා උද්‍යාන)	-
26	ජෝර්ජ් ඊ ද සිල්වා උද්‍යානය		0.01	Pocket park (ඉතා කුඩා උද්‍යාන)	-
27	වැව රවුම රේඛීය උද්‍යානය		19.5	Lenear park (රේඛීය උද්‍යාන)	-
28	රේඛීය උද්‍යාන (යෝජිත)		12.28	Lenear park (රේඛීය උද්‍යාන)	-
29	වටපුළුව ළමා උද්‍යානය		0.84	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
30	මහවැලි (රේඛීය උද්‍යානය)		16.9	Lenear park (රේඛීය උද්‍යාන)	-
31	වාකකරවත්ත ස්වභාවික උද්‍යානය		141.0	Reganal park	-
32	බෝගම්බර නගර උද්‍යානය		0.5	කුඩා උද්‍යාන (Mini Park)	0.2
33	පොලිස් බැරැක් නගර උද්‍යානය		3.0	මධ්‍ය උද්‍යාන (local park)	0.4

මූලාශ්‍රය: මහනුවර මහා නගර සභාව, මහවැලි අධිකාරිය හා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය

සිතියම් අංක 6: 17.යෝජිත විවෘත භූමි සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය: මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

6.6. සංස්කෘතිය හා උරුමයන් කළමනාකරණය කිරීමේ උපක්‍රම

ශ්‍රී දළදා මාළිගා පරිශ්‍රය හා වළාකුළු බැමීම, ඓතිහාසික ගොඩනැගිලි ස්ථානගතවී ඇති ප්‍රදේශය, පැරණි කිරි මුහුදු හෙවත් මහනුවර වැව හා වැව පෝෂක ප්‍රදේශය හා පැරණි හරිත කඳු පන්තිය ලෙස සැලකෙන උඩවත්ත කැලය, වාකරවත්ත, බහිරවකන්ද කඳු වැටිය හා හත්තාන ආදී ලෙස මහනුවර නගරය තුළ පවතින උරුමයන් හඳුනා ගත හැකිය. එලෙස හඳුනා ගනු ලබන ස්ථාන කළමනාකරණය කිරීම මෙම උපාය මාර්ගය යටතේ දැක්වේ.

මෙම උරුමයන් කළමනාකරණය කිරීමේ පරමාර්ථ වශයෙන් ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කිරීම, ඓතිහාසික මාර්ග ජාලය ආරක්ෂා කිරීම, පදික හිතකාමී පරිසරයක් ඇති කිරීම, දළදා මාළිගාව හා සම්බන්ධවීමට විවෘත හා පාරිසරික වර්ණ ප්‍රදේශයන් ඇති කිරීම, ප්‍රමාණවත් නාගරික ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රමාණයක් හඳුන්වාදීම, ස්වාභාවික ආපදාවන් අවම කිරීම, උපයෝගීතා සේවා කළාපය හා ඓතිහාසික නගර කළාපය අතර සම්බන්ධතාවයක් ඇති කිරීම, පෙරහැර ගමන් කරන මාර්ග වල පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා පෙරහැර හා ගොඩනැගිලි වල ව්‍යුහය අතර සම්බන්ධතාවය ගොඩනැගීම ආදී ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

“කන්ද උඩරට තේජාන්විත අග නගරය” යන දැක්ම ළගා කර ගැනීම සඳහා ඇති කරගත් අරමුණු අතර එක් අරමුණක් ලෙස කන්ද උඩරට අද්විතියත්වය සුරැකීම සඳහා උරුමයන්ගේ ප්‍රතිරූපය වැඩි දියුණු කිරීම හැඳින්විය හැකිය. මෙම අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ උපාය මාර්ගය යොදා ගනු ලබන අතර සංරක්ෂණය, හඳුනාගත් විශේෂ ගොඩනැගිලි සඳහා අනුවර්තන භාවිතයන් ලබා දීම හා සංස්කෘතික හා උරුමයන් කළමනාකරණ මාර්ගෝපදේශ යටතේ මෙම උපායමාර්ග හඳුනාගෙන ඇත.

10 වන උපලේඛනයේ දැක්වෙන පරිදි පවතින A, B, C ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කිරීමේදී, නවීකරණය කිරීමේදී හා අලුත් වැඩියා කිරීමේදී 6.6.1.හි සඳහන් සංරක්ෂණ උපදෙස් අනුගමනය කළ යුතුය. තවද, හඳුනාගත් විශේෂ ගොඩනැගිලි සඳහා අනුවර්ථන භාවිතයන් පහත පරිදි හඳුන්වා දෙනු ඇත.

වගු අංක 6: 5: හඳුනාගත් විශේෂ ගොඩනැගිලි සඳහා අනුවර්ථන භාවිතයන්

ලෝක උරුම ගොඩනැගිල්ල	අනුවර්ථන භාවිතය
ඇහැලේපොල වලව්ව	සංස්කෘතික සංචාරක ප්‍රවර්ධන කාර්යයන් සඳහා
බෝගම්බර බන්ධනාගාර	සංස්කෘතික හා සංචාරක ප්‍රවර්ධන කාර්යයන් සඳහා
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ගොඩනැගිල්ල	සංචාරක ප්‍රවර්ධන කාර්යයන්
පැරණි නීතිඥ කාර්යාලය	සංස්කෘතික හා සංචාරක ප්‍රවර්ධන කාර්යයන්
පැරණි තැපැල් කාර්යාල	සංචාරක ප්‍රවර්ධන කාර්යය ගොඩනැගිල්ල
දුම්රිය ස්ථාන ගොඩනැගිල්ල	ප්‍රවාහන කාර්යයන්
පොලිස් නිල නිවාස පරිශ්‍රය	විවෘත හා විවේක කටයුතු සඳහා
ගැරිසන් ආදාහනාගාරය	විවෘත හා විවේක කටයුතු සහ සංචාරක ප්‍රවර්ධනය
යුධ ආදාහනාගාරය	විවෘත හා විවේක කටයුතු සහ සංචාරක ප්‍රවර්ධනය
කටුගස්තොට පැරණි පාලම	වාණිජ හා සංචාරක ප්‍රවර්ධනය

මූලාශ්‍රය: මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

6.6.1. සංරක්ෂණ උපදෙස්

6.6.1.1. A ශ්‍රේණිය සංරක්ෂණ උපදෙස්

මෙවැනි ගොඩනැගිල්ලක් වෙනස් කිරීම හෝ කඩා දැමීම කළ නොහැකි අතරම එවන් ගොඩනැගිල්ලක යම් වෙනසක් සිදු කරන්නේ නම් එකී සැලසුම අනිවාර්යයෙන්ම ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණ හා තාක්ෂණ අනුකමිටුවේ සහ සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය.

1. සැලසුම ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණ හා තාක්ෂණ අනුකමිටුව මගින් අධීක්ෂණය කළ යුතුය.
2. අමුද්‍රව්‍ය නුසුදුසු ලෙස භාවිතයට අවකාශ නොමැත.
3. සංරක්ෂණය විනා නවීකරණය සඳහා අවකාශ නොමැත.
4. වහල බිත්ති ඉදිරිපස පෙනුම ඒ ආකාරයෙන්ම පැවතිය යුතුය.
5. ලෝක උරුම සීමාවේ අඩි 40ට වඩා උස මට්ටම ඉක්මවිය නොහැක.
6. ගොඩනැගිල්ලේ අළුත්වැඩියා කටයුතු ආරම්භයේ සිට අවසානය දක්වා ලෝක උරුම ගොඩනැගිල්ලේ සංරක්ෂණ හා තාක්ෂණ කමිටුවේ නිල අධීක්ෂණයට එකඟ විය යුතුය.
7. වරලත් වාස්තු විද්‍යාඥයෙකු විසින් සැලසුම ඉදිරිපත් කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම සිදු කළ යුතුය.
8. ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි අනු කමිටු නිර්දේශ සියල්ල ලෝක උරුම කමිටුවේ දැන ගැනීම පිණිස යොමු කළ යුතුය.

6.6.1.2. B ශ්‍රේණිය සංරක්ෂණ උපදෙස්

1. අභ්‍යන්තර වෙනස් කිරීමේ හැකියාව ඇත.
2. ඉදිරිපස පෙනුම එලෙසම පවත්වා ගත යුතුය.
3. අමුද්‍රව්‍ය භාවිතයේදී 100% සැලකිලිමත් විය යුතු නැත.
4. ලෝක උරුම සීමාවේ අඩි 40ට වඩා උස මට්ටම ඉක්මවිය නොහැක.
5. ඓතිහාසික හෝ සංස්කෘතික සන්දර්භයට හානි කිරීම හෝ විකෘති කිරීම නොකළ යුතුය.
6. සැලසුම් කමිටුවේ පූර්ණ අධීක්ෂණයට ලක්විය යුතුය.
7. ලෝක උරුම කමිටුවේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය.

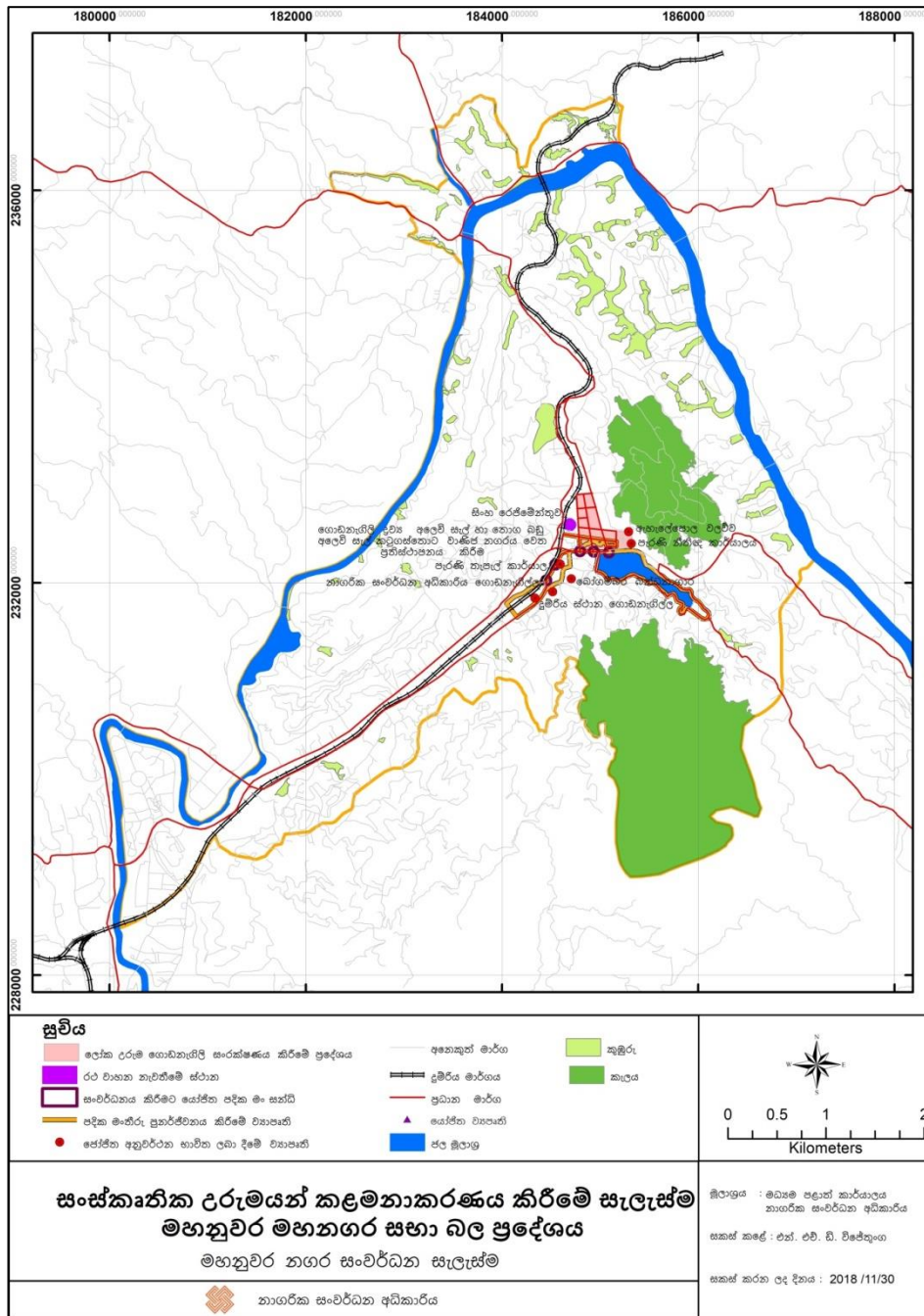
8. සංස්කෘතික උරුමයට ගැලපෙන තීන්ත ආලේප කළ යුතුය.
9. ගෙබිම සහ වහලයේ හැඩය වෙනස් නොකළ යුතුය.
10. සෙවිල්ල සුදුසු පරිදි වෙනස් කිරීමේ හැකියාව ඇත.
11. ගෙබිම සුදුසු පරිදි වෙනස් කිරීමේ හැකියාව ඇත.

6.6.1.3. C ශ්‍රේණිය සංරක්ෂණ උපදෙස්

1. ඉදිරිපස පෙනුමේ පෞරාණික ලක්ෂණ ඇත්නම් එය ආරක්ෂා කළ යුතුය.
2. ප්‍රතිසංස්කරනය සඳහා හැකියාව ඇත.

6.6.2. සංස්කෘතිය හා උරුමයන් කළමනාකරනය කිරීමේ

සිතියම් අංක 6: 18. සංස්කෘතිය හා උරුමයන් කළමනාකරනය කිරීමේ සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

6.7. ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපක්‍රම

6.7.1. උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන

වගු අංක 6: 6: උපායමාර්ගික ව්‍යාපෘති හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන

අනු අංකය	ව්‍යාපෘතියේ නම	විස්තරය	බලාත්මක ආයතනය
භෞතීය හා සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධන උපක්‍රම			
	සේවා සැපයුම් සැලැස්ම		
01	සෞඛ්‍ය පහසුකම්	මහනුවර මහ රෝහල් පරිශ්‍රය තුළ රථ වාහන නැවතවීම සඳහා රථවාහන නැවතුම් ස්ථානයක් ස්ථාපනය කිරීම රෝහල් පරිශ්‍රය තුළ ජීවත්වන අනවසර පදිංචිකරුවන් පදිංචි කිරීම සඳහා වූ නිවාස යෝජනා ක්‍රමය මහනුවර නගර මධ්‍යය තුළ පවතින පෞද්ගලික වෛද්‍ය උපදේශන සේවා මධ්‍යස්ථාන ඊරියගම නගරය වෙත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම ජේරාදෙණියේ රෝහල් කටයුතු ප්‍රවර්ධනය සඳහා ජේරාදෙණියේ සිට ගැටඹේ දක්වා පවතින ඉඩම් තිරු යොදා ගැනීම.	නා.සං.අ සෞඛ්‍ය දෙපා.
	අධ්‍යාපන පහසුකම්	ගන්තොරුව හා ඊරියගම කේන්ද්‍රගත කරමින් උසස් අධ්‍යාපන පහසුකම් සැපයීමේ ව්‍යාපෘතිය	
	අඩුපහසුකම් සහිත නිවාස සංවර්ධනය කිරීම	මහයිශාව නිවාස සංකීර්ණය නිත්තවෙල නිවාස සංකීර්ණය - නාථ දේවාල ඉඩම නිවාස සංකීර්ණය - බෝගම්බර නිවාස සංකීර්ණය - කටුගස්තොට නිවාස -සංකීර්ණය මැණික්කුඹුර නිවාස සංකීර්ණය -	ම.ම.න.ස/ නා.සං.අ

අනු අංකය	ව්‍යාපෘතියේ නම	විස්තරය	බලාත්මක ආයතනය
02	ප්‍රවාහනය	පදික මංකීරු සංවර්ධනය හා වැඩි දියුණු කිරීම • යෝජිත මගී ප්‍රවාහන පර්යන්තයේ සිට දළදා මාළිගා පරිශ්‍රය දක්වා • ළමාගාර මාවතේ සිට සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවත දක්වාත් මීරමක්කම පල්ලිය දක්වාත් නව පදික මංකීරු මාර්ගයක් ඉදිකිරීම. • වැව් රවුම පදික මංකීරුව සංවර්ධනය • නගර සභා මං සන්ධියේ සිට උඩවත්ත කැලය දක්වා මාර්ගයේ පදික මංකීරු සංවර්ධනය • රජපිහිල්ල මාවතෙහි පදික මංකීරු සංවර්ධනය • ගුඩ්මේඩ් බස්නැවතුම්පොල හා දුම්රිය ස්ථානය ඒකාබද්ධ කරමින් මහනුවර බහුවිධ මගී ප්‍රවාහන පර්යන්තයක් ඉදිකිරීම • බහුවිධ මගී ප්‍රවාහන පර්යන්තය හරහා විලියම් ගොපල්ලව මාවතේ සිට සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවත දක්වා මාර්ගය සම්බන්ධ කිරීම. • බහුවිධ මගී ප්‍රවාහන පර්යන්තයේ සිට බෝගම්බර රට ගාල දක්වා මාර්ගය සම්බන්ධ කිරීම.	ම.ම.න.ස/ නා.සං.අ නා.සං.අ/ ම.ම.න.ස
	දුම්රිය සේවාව වැඩි දියුණු කිරීම	• පේරාදෙණියේ සිට කටුගස්තොට දක්වා දුම්රිය මාර්ගය මංකීරු දෙකක් වනසේ සංවර්ධනය කිරීම • පවතින දුම්රිය නැවතුම් ස්ථාන වැඩි දියුණු කිරීම හා ප්‍රධාන දුම්රිය ස්ථානය හා අස්ගිරිය දුම්රිය ස්ථාන අතර නව දුම්රිය ස්ථාන 02ක් ඇති කිරීම	ශ්‍රී ලංක. .දු.දෙ . ශ්‍රී ලංක. .දු.දෙ .
	පොදු රට ගාලේ වැඩි දියුණු කිරීම.	• සංඝරාජ මාවතේ පිහිටි ටොම්ලින් උද්‍යානයේ රට ගාල • සංඝරාජ මාවතේ පිහිටි නුවරවෙල ඉඩම • කුඩා පොලිස් ක්‍රීඩා පිටිය ඉදිරිපස පුෂ්පදාන මාවත හා දුම්රිය මාර්ගය අතර • සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවතේ පිහිටි මහනුවර දකුණු ඩිපෝව් පවතින ස්ථානය • බෝගම්බර පොරොත්තු බස් රට ගාල පවතින ස්ථානය • යටිතැන වීදියෙහි සිංහ රෙජිමේන්තුවට අයත් ඉඩම	නා.සං.අ/ ම.ම.න.ස

අනු	ව්‍යාපෘතියේ	විස්තරය	බලාත්මක

අංකය	නම		ආයතනය
	මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	● මහනුවර තලාතුමිය මාර්ගය මංකිරු 02ක් සංවර්ධනය ● හන්තාන මාර්ගය මහනුවර රෝහල දක්වා මාර්ගය (මංකිරු 04ක්) ● අනිවන්ත උමග හා දොඩම්වල අනිවන්ත මාර්ගය හල්ලොලුවදක්වා ● ගලහා හංදියේ සිට ගැටඹේ දක්වා මංකිරු 4 ක් ● ගලගෙදර සිට කටුගස්තොට දක්වා මාර්ගය මං කිරු 04ක් ● සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවත හා විලියම් ගොපල්ලව මාවත අතර පවතින මාර්ගය . ● මහනුවර සිට තැන්නේ කුඹුර දක්වා මාර්ගය නැවතුම්පලවල් සමඟ සංවර්ධනය ● ලුවී පීරිස් මාවත මංකිරු 02ක් ● සුදුහුම්පොළ විහාර මාවත දංගොල්ල දක්වා ● අස්ගිරිය සිට කටුගස්තොට දක්වා මාපනාවතුර මාර්ගය ● II රාජසිංහ මාවත හා කුඩා රත්වත්තේ මාවත මංකිරු 02ක් ● දේවි පාර හා දුටුගැමුණු මාවත ● කටුගස්තොට කහල්ල මාර්ගය දුම්රිය ස්ථානය හා මඩවල මාර්ගය සම්බන්ධ කරමින් සංවර්ධනය.	මා.සං.අ
	නව මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	● ජේරාදෙණිය පැරණි පාලම මංකිරු 02ක් ● විලියම් ගොපල්ලව මාර්ගයේ සිට එස්.ඩබ්.ආර්.ඩී බණ්ඩාරනායක මාවත දක්වා දෙයියන්තෝවෙල අසලින් ගුවන් පාලමක් ඉදිකිරීම.	මා.සං.අ
		● කටුගස්තොට මාවල්මඩ මං සන්ධියේ සිට දුම්රිය මාර්ගයට සමාන්තරව මඩවල මාර්ගය දක්වා නව පාලමක්ද සහිතව නව මාර්ගයක් සංවර්ධනය.	මා.සං.අ
	විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	● සංඝරාජ මාවත මහමායා මාවත ඉදිරිපස ලුවී පීරිස් මාවත හමුවන මං සන්ධිය දක්වා	මා.සං.අ

අනු අංකය	ව්‍යාපෘතියේ නම	විස්තරය	බලාත්මක ආයතනය
	මංසන්ධි වැඩි දියුණු කිරීම.	• ගැටලු මං සන්දිය • හීරැස්සගල මං සන්දිය • ජේරාදෙණිය පාලම මංසන්ධිය හා ගන්නොරුව මං සන්ධිය • දුම්රිය ස්ථාන මං සන්දිය වැඩි දියුණු කිරීම. • වේල්ස් පාර්ක් මං සන්දිය • කටුගස්තොට ගොභාගොඩ මාර්ග මංසන්ධිය • බුවැලිකඩ මං සන්ධිය මාර්ග මංසන්ධිය • උසස් බාලිකා මංසන්ධිය • සුදුහුම්පොල මංසන්ධිය • දළදා වීදිය හා සංඝරාජ මාවත හමුවන මංසන්ධිය (ක්වින්ස් හෝටලය ඉදිරිපිට)	මා.සං.අ
	මහී උමං මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	• ජේරාදෙණිය රෝහල ඉදිරිපස • මධ්‍යම වෙළඳ පොලේ සිට ළමාගාර මාවත • බර්ඩ්ස් පාර්ක් සිට ඔරලෝසු කණුව දක්වා • බෝගම්බර මංසන්ධියේ සිට මුස්ලිම් පල්ලිය පාර පුස්තකාලය දක්වා • බුවැලිකඩ ඩී.එස් සේනානායක තැපැල අසල • කැප්පෙට්පොල මාවතේ බන්ධනාගාර පිවිසුම ඉදිරිපස	මා.සං.අ
	මහී ගුවන් පාලම් සංවර්ධනය කිරීම.	• ත්‍රිත්ව විද්‍යාලය ඉදිරිපිට • විද්‍යාර්ථ විද්‍යාලය ඉදිරිපිට • හිල්වුඩ් විද්‍යාලය ඉදිරිපිට • ස්වර්ණමාලි විදුහල ඉදිරිපිට • කිංස්වුඩ් විදුහල ඉදිරිපිට • පුෂ්පදාන විද්‍යාලය ඉදිරිපිට	මා.සං.අ

අනු අංකය	ව්‍යාපෘතියේ නම	විස්තරය	බලාත්මක ආයතනය
03	ජලාප්‍රවාහන හා මලාපවාහන		
	අප ජල කළමනාකරණය කිරීම	මහනුවර අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය අදියර 11 දෙවන අදියර සිට කටුගස්තොට දක්වා මහනුවර නගර මාධ්‍ය	ම.මහ.න.ස නා.සං.අ ජල සම්පාදන මණ්ඩලය
	කාණු සංවර්ධනය කිරීම	මතුපිට කාණු හා භූ ගත කාණු සංවර්ධනය ඇල මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම (මැද ඇල,හාලි ඇල,දුනුමඩලාව ඇල,හීන් පැන් කඳුර)	ම.මහ.න.ස නා.සං.අ ජ.ස.ජ.ම
04	සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය		
		ගොභාගොඩ සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය	ම.මහ.න.ස
ආර්ථික සංවර්ධන උපක්‍රම			
01	වාණිජ		
	පරිභ්‍රමන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය කටුගස්තොට නගරය	තොග වෙළඳ හා ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය වෙළඳ ස්ථාන හා ගබඩා ස්ථාන ඉදිකිරීම - මැණික්කුඹුර ඊරියගම නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ජේරාදෙණිය දුම්රිය ස්ථානය බහුවිධ ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානය මධ්‍යම වෙළඳපොළ සංවර්ධනය කටුගස්තොට දුම්රිය ස්ථානය සමඟ බහුවිධ ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිරිකිරීම	නා.සං.අ

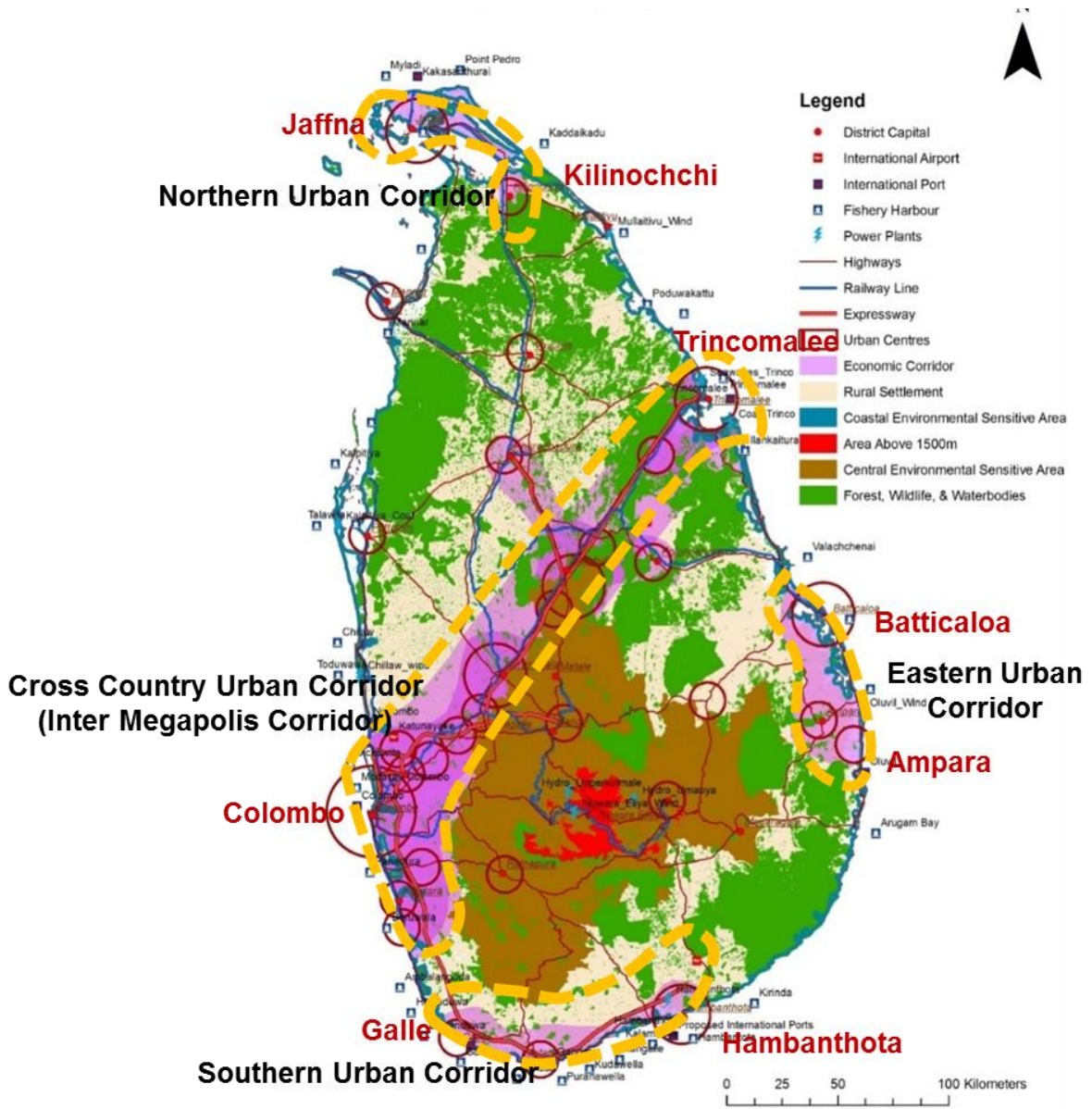
අනු අංකය	ව්‍යාපෘතියේ නම	විස්තරය	බලාත්මක ආයතනය
පාරිසරික හා තිරසාර සංවර්ධන උපක්‍රම			
01	සංරක්ෂණය		
	පොදු ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කිරීම.	• ගැරිසන් ආදාහනාගාරය ප්‍රජා හා විනෝද කටයුතු හා සංචාරක ප්‍රවර්ධනය • යුධ ආදාහනාගාරය ප්‍රජා හා විනෝද කටයුතු හා සංචාරක ප්‍රවර්ධනය • පුරාවිද්‍යා වැදගත්කමක් පවතින රජපිහිල්ල සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා වැඩි දියුණු කිරීම • කටුගස්තොට පැරණි පාලම සංවර්ධනය	
02	භූ අලංකරණය		
	මහවැලි ගඟ ඉවුරු භූමි අලංකරණය කිරීම	• ගන්තොරුව මාර්ගය හා මහවැලි ගඟ අතර • කටුගස්තොට සිට නවයාලතැන්න දක්වා මාර්ගය • II රාජසිංහ මාවත හා මහවැලි ගඟ අතර • කුඩා රත්වත්තේ මාර්ගය හා මහවැලි ගඟ අතර • දුටුගැමුණු මාවත හා මහවැලි ගඟ අතර • ගලහ හංදියේ සිට ගැටඹේ පාලම දක්වා මාර්ගය හා මහවැලි ගඟ අතර	නා.සං.අ
	ඇල ඉවුරු භූ අලංකරණය කිරීම	• දුනුමඩලාව ඇලට මුහුණලා ඇති කැප්පෙට්පොල මාවත භූ අලංකරණය කිරීම. • වාකරවත්තේ සිට නගර මධ්‍ය දක්වා දුනුමඩලාව ඇල ඉවුර භූ අලංකරණය කිරීම. • වාකරවත්තේ සිට අම්පිටිය හංදිය දක්වා හීල්පැන්කඳුර ඇල ඉවුර අලංකරණය කිරීම. • මහයිසාවේ සිට කටුගස්තොට දක්වා හාලි ඇල හා ඉවුර සංවර්ධනය කිරීම. • මැද ඇල දෙපස රක්ෂිත සීමා භූ දර්ශණය කිරීම හා ඇවිද යන මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම	නා.සං.අ

අනු අංකය	ව්‍යාපෘතියේ නම	විස්තරය	බලාත්මක ආයතනය
04	පොදු උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම.		
		• බෝගම්බර බන්ධනාගාරය පරිශ්‍රය • ඊ එල් සේනානායක ළමා පුස්තකාලය සංවර්ධනය කිරීම • පොලිස් නිල නිවස පරිශ්‍රය • මාපනාවතුර, වටපුළුව, අරුප්පල, දංගොල්ල , පොලිස් බැඳැක් නගර උද්‍යානය , ගැටමේ, අම්පිටිය යන ක්‍රිඩාපිටි මධ්‍ය උද්‍යාන ලෙස සංවර්ධනය කිරීම (klocal par) • මහවැලි ගං ඉවුර, වැව රවුම නගර මධ්‍ය රේඛීය උද්‍යාන ලෙස සංවර්ධනය කිරීම (Lenear park) • වට්ටාරන්තැන්න, කොස්මි උද්‍යානය, නවයාලතැන්න, නිත්තවෙල, මාවල්මඩ , වටපුළුව විලේප් , ලේවැල්ල, දෙයියන්තේවෙල, වේවැල්පිටිය, වටපුළුව , පරණගංතොටපාර, ගෝමස්, නාගස්තැන්න පහළ, දොඩංවල, බුචුලිකඩ, මේල්වත්ත, කටුකැලේ, අනිවත්ත , අස්ගිරිය , වටපුළුව ළමා උද්‍යානය යන ක්‍රිඩාපිටි කුඩා උද්‍යාන (Mini Park) ලෙස සංවර්ධනය කිරීම • බර්ඩ් උද්‍යානය , පෝර්ප් ඊ ද සිල්වා උද්‍යානය ඉතා කුඩා උද්‍යාන ලෙස සංවර්ධනය කිරීම (pocket park)	නා.සං.අ ම.භ.න.ස
සංස්කෘතික හා උරුමයන් ආරක්ෂා කිරීමේ සංවර්ධන උපක්‍රම			
01	පූජා භූමි කලාපය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති		
	පූජා භූමි කලාපය සංවර්ධනය කිරීම හා ඓතිහාසික නගර කලාප සංවර්ධනය කිරීම	• දළදා මාලිගා පරිශ්‍රය හා දේවාල පරිශ්‍රයන් තුළ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම. • 2 වන වෙළුමෙහි 11 වන උපලේඛනයෙහි පරිදි ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය • ලෝක උරුම නොවන ගොඩනැගිලි 2 වන වෙළුමෙහි 2.1 වන විශේෂ උපදේශණ සැලසුමට අනුව සංවර්ධනය කිරීම.	නා.සං.අ පුරාවිද්‍යා දෙපා. මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල

අනු අංකය	ව්‍යාපෘතියේ නම	විස්තරය	බලාත්මක ආයතනය
	ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සඳහා අනුවර්ථන භාවිතයන් ලබාදීමේ ව්‍යාපෘතිය	● ඇහැළේපොල වලව්ව -සංස්කෘතික සංචාරක ප්‍රවර්ධන කාර්යයන් සඳහා ● බෝගම්බර බන්ධනාගාර සංස්කෘතික සංචාරක ප්‍රවර්ධන කාර්යයන් සඳහා ● නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය පැරණි ගොඩනැගිල්ල ● පැරණි නීතිඥ කාර්යාලය සංස්කෘතික හා- සංචාරක ප්‍රවර්ධන කාර්යයන් සඳහා ● පැරණි තැපැල් කාර්යාල ගොඩනැගිලි වර්ධනය ● දුම්රිය ස්ථාන ගොඩනැගිල්ල ප්‍රවර්ධනය ● පොලිස් නිල නිවාස පරිශ්‍රය වර්ධනය	නා.සං.අ ම.ම.න.ස පුරාවිද්‍යා. දෙපා මා.සං.අ

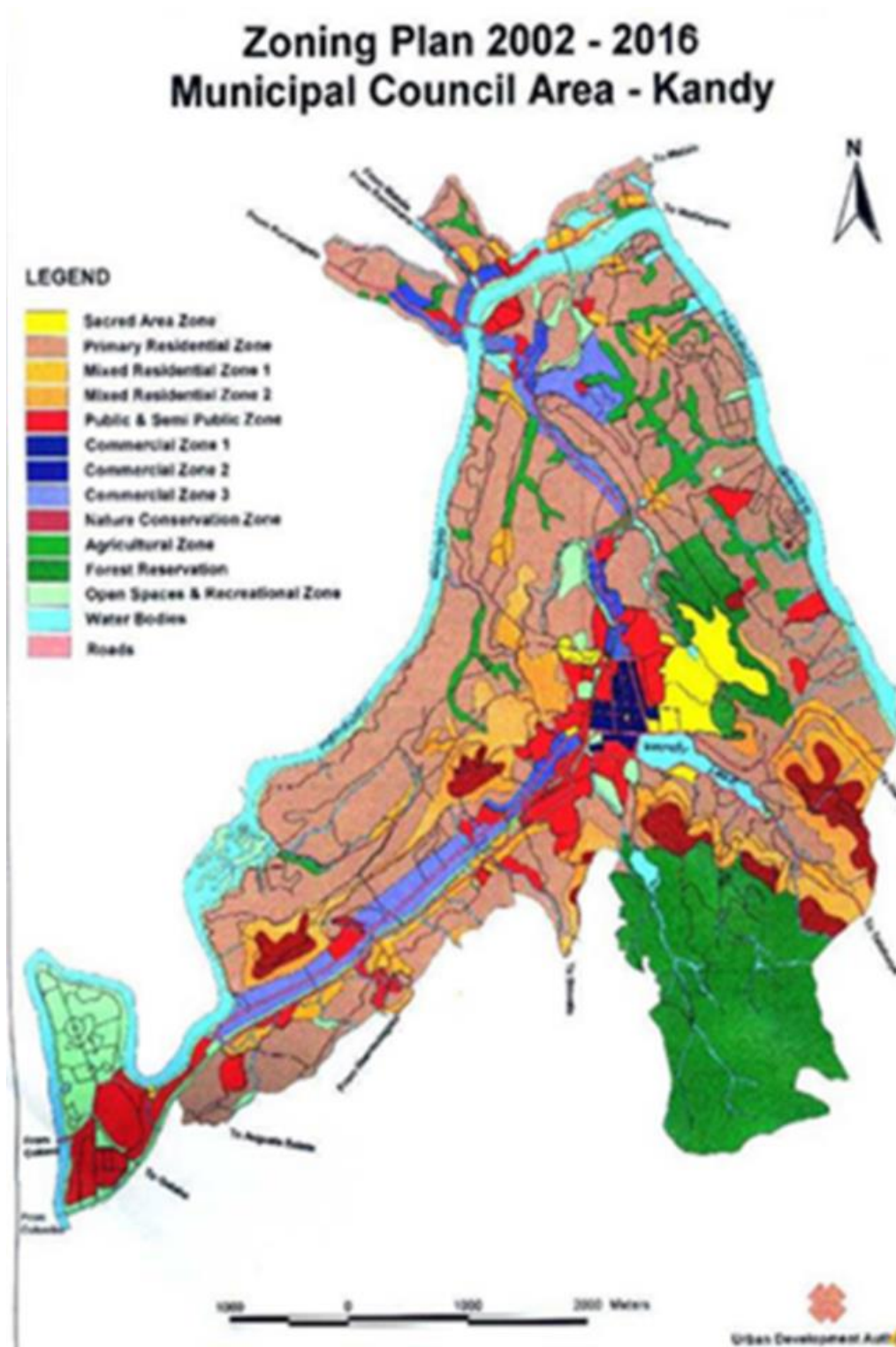
මූලාශ්‍රය: මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

ඇමුණුම 1. ජාතික භෞතික සැලැස්ම -2050 (කෙටුම්පත්)

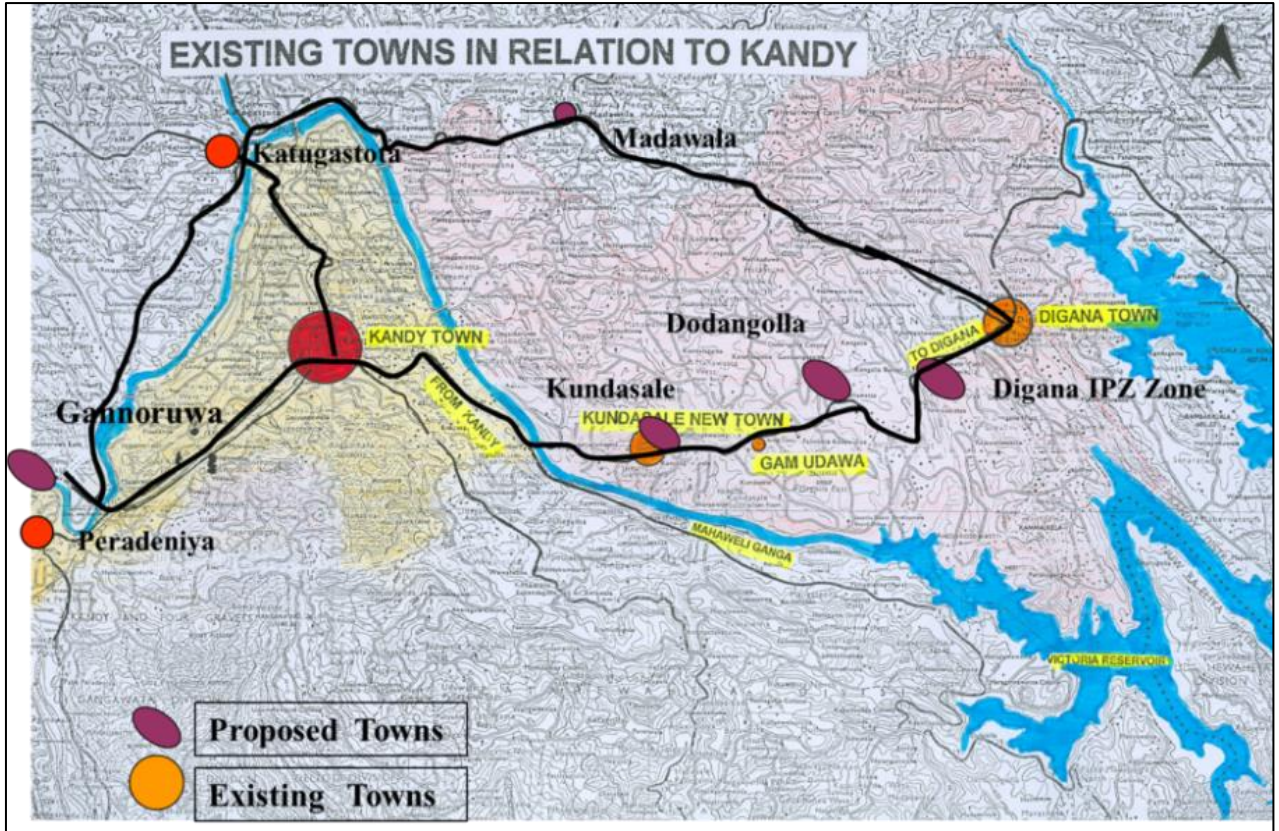
මූලාශ්‍රය: ජාතික භෞතික දෙපාර්තමේන්තුව, 2017

ඇමුණුම 2. මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2002-2016

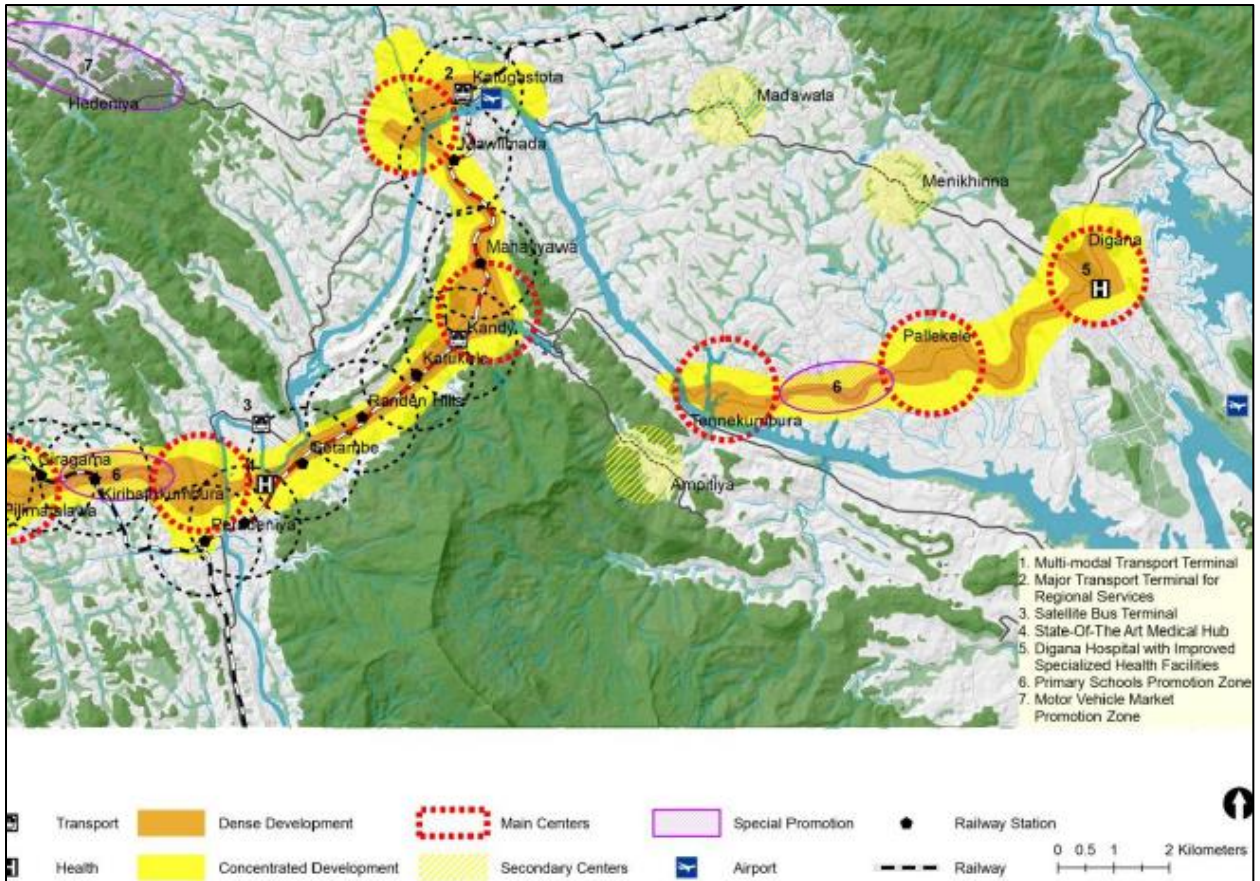
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

ඇමුණුම 3.2008 - 2020 විසල් මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලසුම

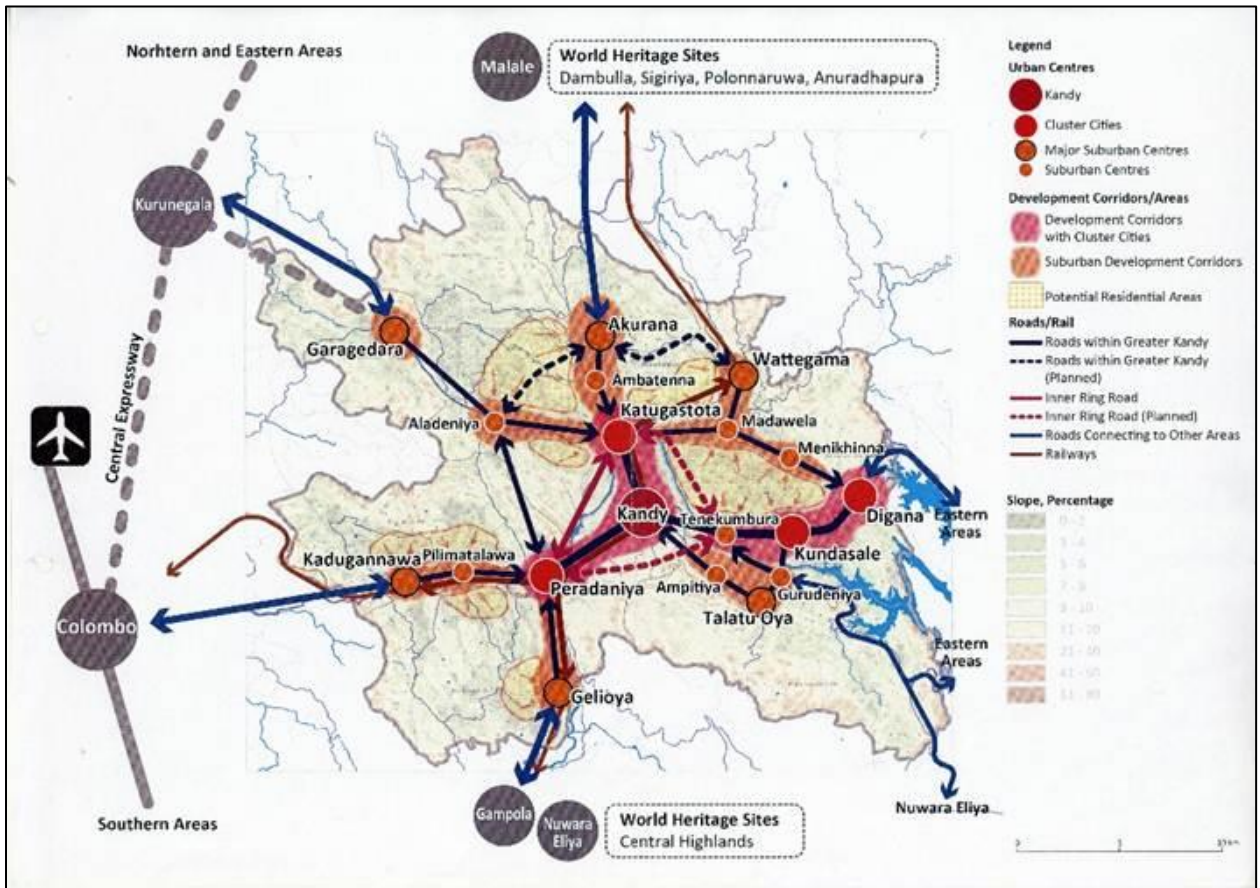
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

ඇමුණුම 4. 2030 විසල් මහනුවර උපාය මාර්ගික නගර සැලසුම

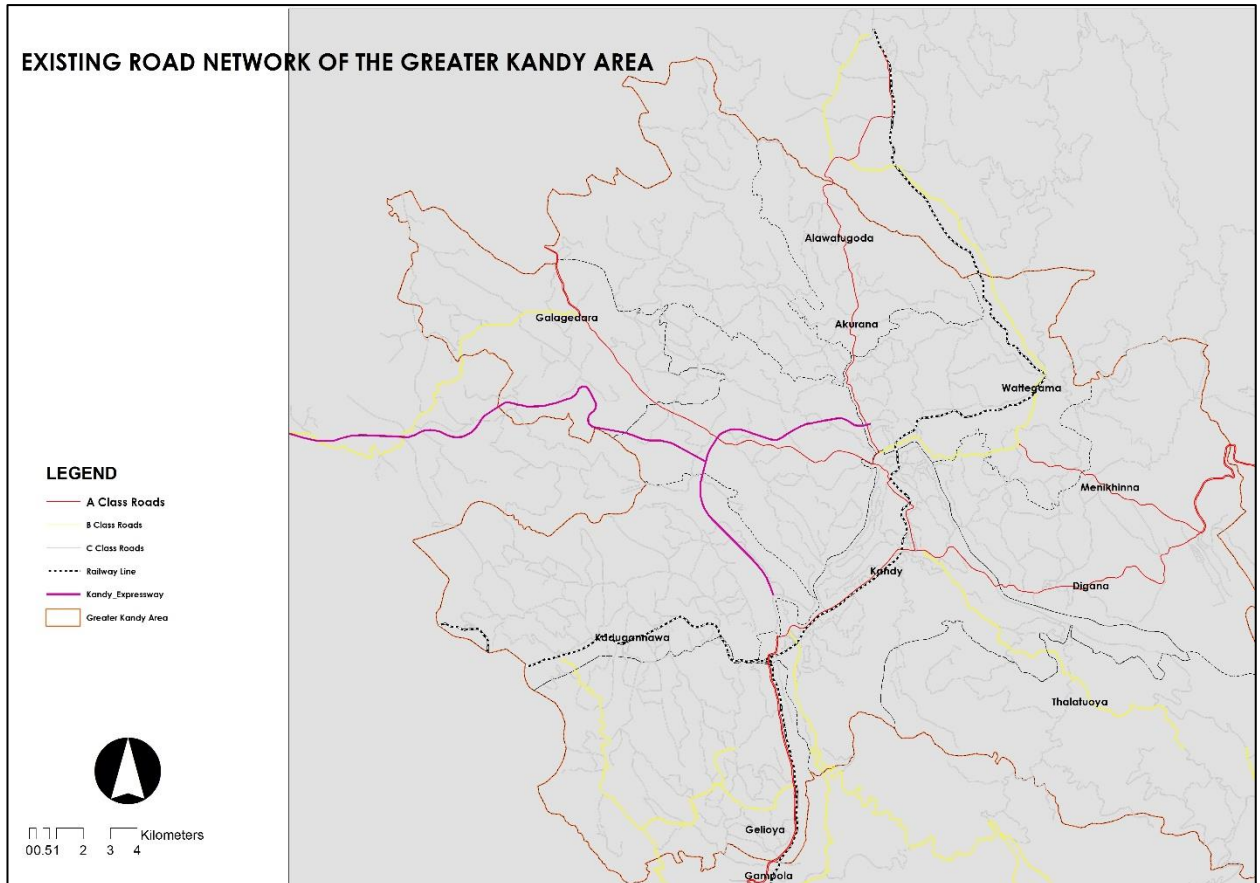
මූලාශ්‍රය : විසල් මහනුවර උපාය මාර්ගික නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය , යුනි කන්සල්ටන්සිස් ආයතනය, මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලය, 2015

ඇමුණුම 5, 2020 විසල් මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම

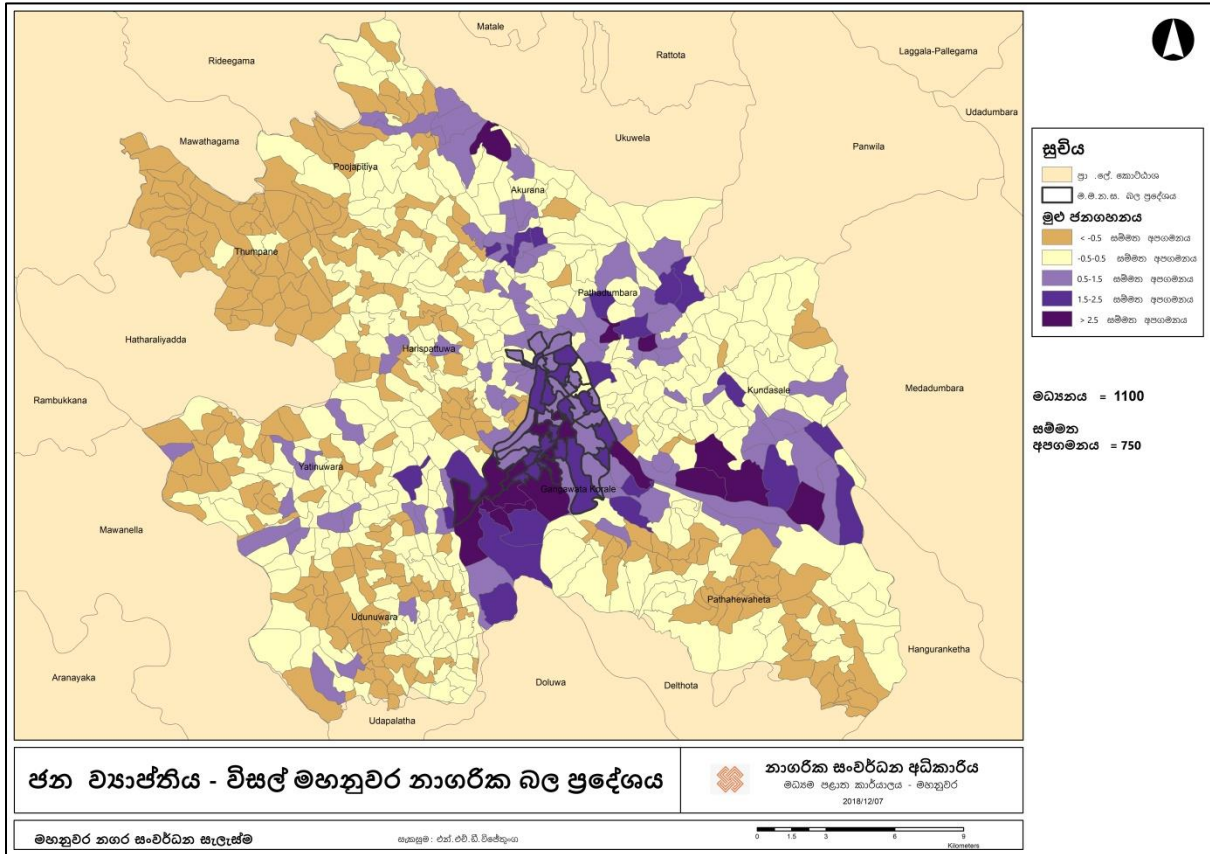
මූලාශ්‍රය : කෙටුම්පත් විසල් මහනුවර නගර සංවර්ධන සැලැස්ම, ජපන් ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය

ඇමුණුම 6. අධ්‍යයන කලාපය තුළ මහා මාර්ග වල ව්‍යාප්තිය

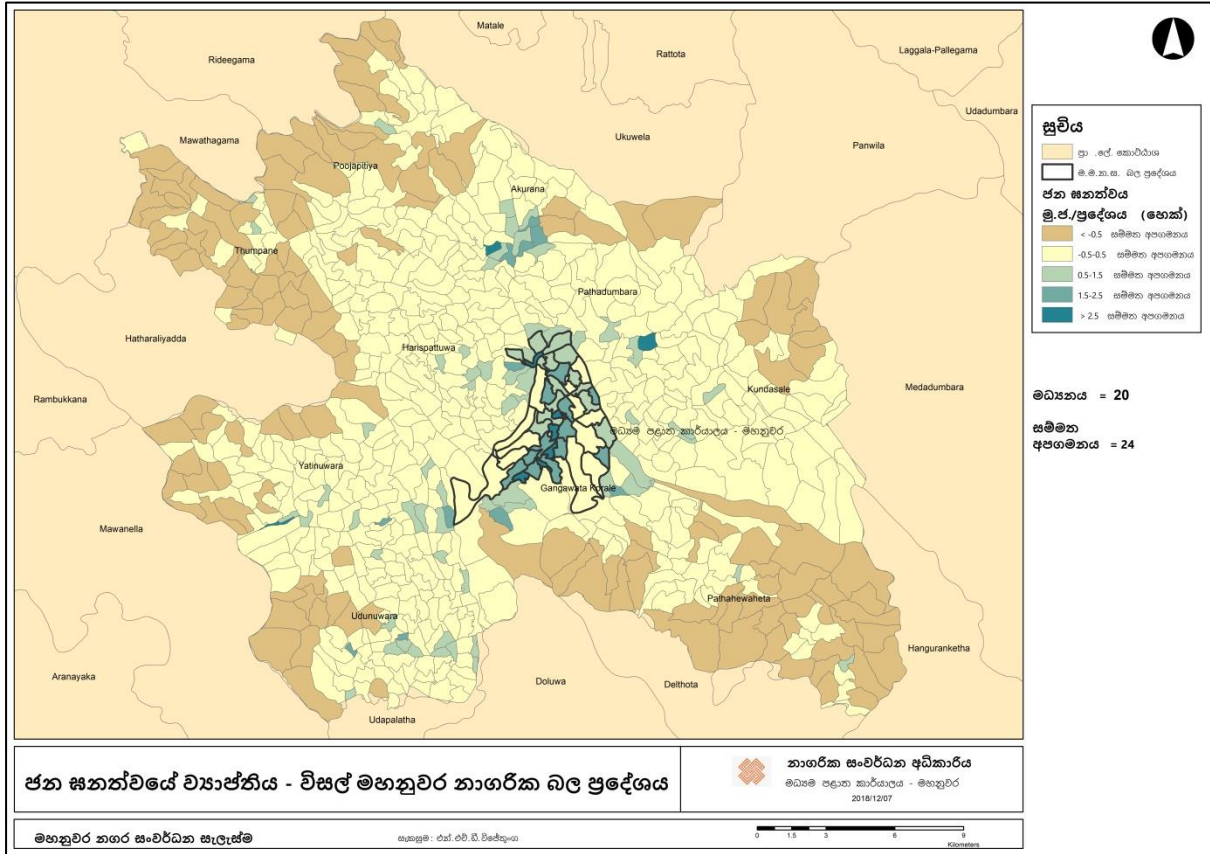
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

ඇමුණුම 7. අධ්‍යයන කලාපය තුළ ජනගහන ව්‍යාප්තිය - 2012

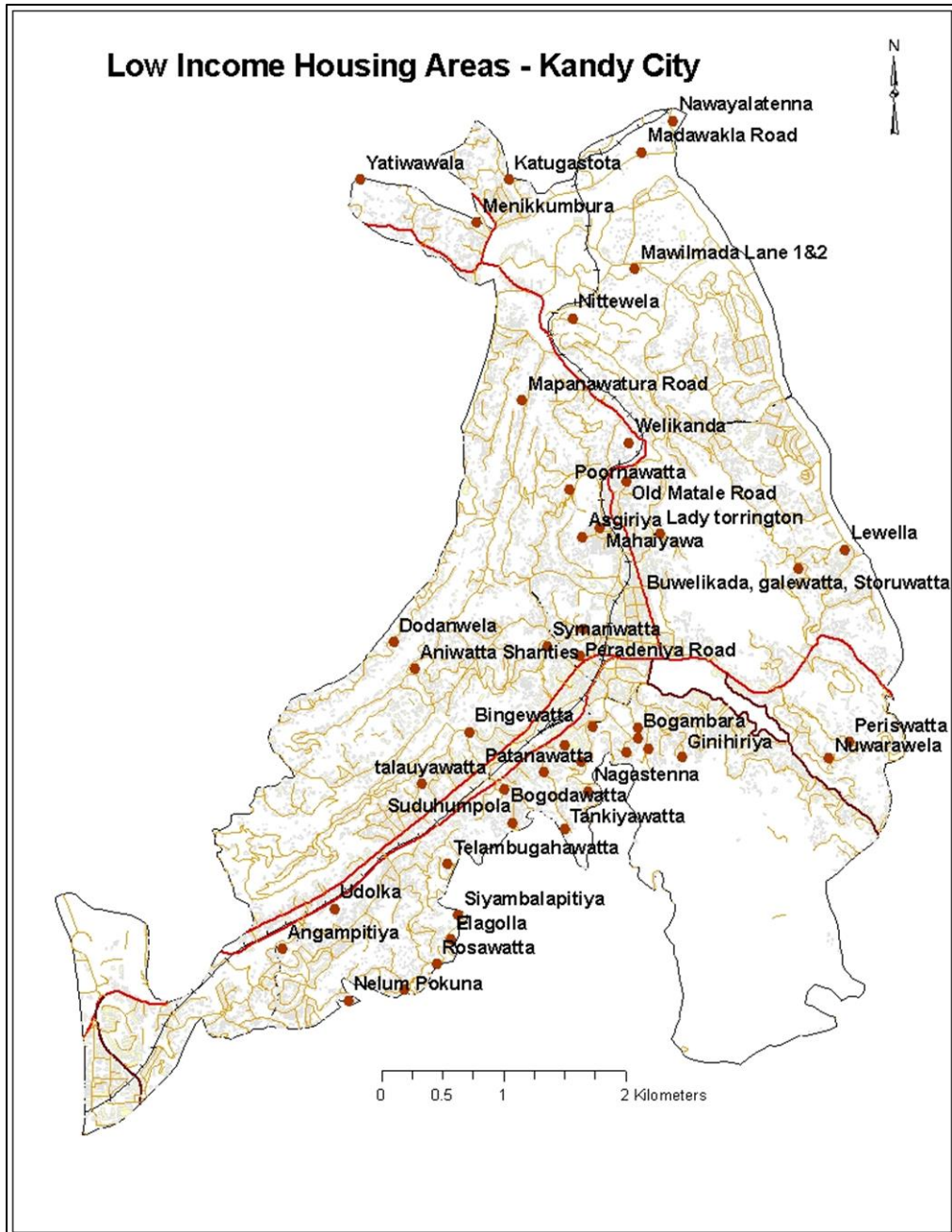
මූලාශ්‍රය: 2011 වර්ෂයේ ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ජන හා සංඛ්‍යා වාර්තා ඇසුරෙන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, විසින් සකසන ලදී.

ඇමුණුම 8. අධ්‍යයන කලාපය තුළ ජන සංඛ්‍යාවලේ ව්‍යාප්තිය - 2012

මූලාශ්‍රය: 2011 වර්ෂයේ ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ජන හා සංඛ්‍යා වාර්තා ඇසුරෙන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, විසින් සකසන ලදී.

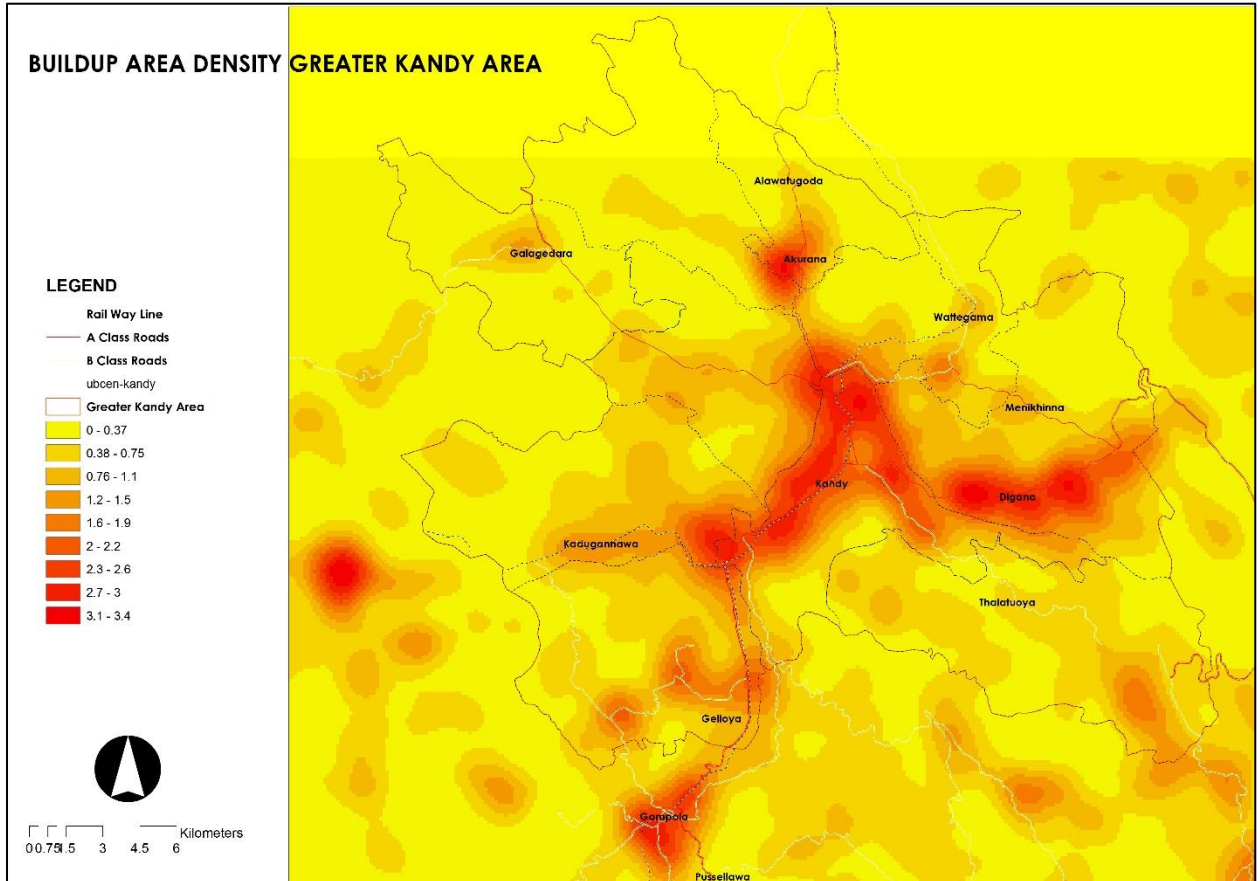
ඇමුණුම 9. මහනුවර මහ නගර සභා බල සීමාව තුළ අඩු පහසුකම් නිවාස ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2015

ඇමුණුම 10

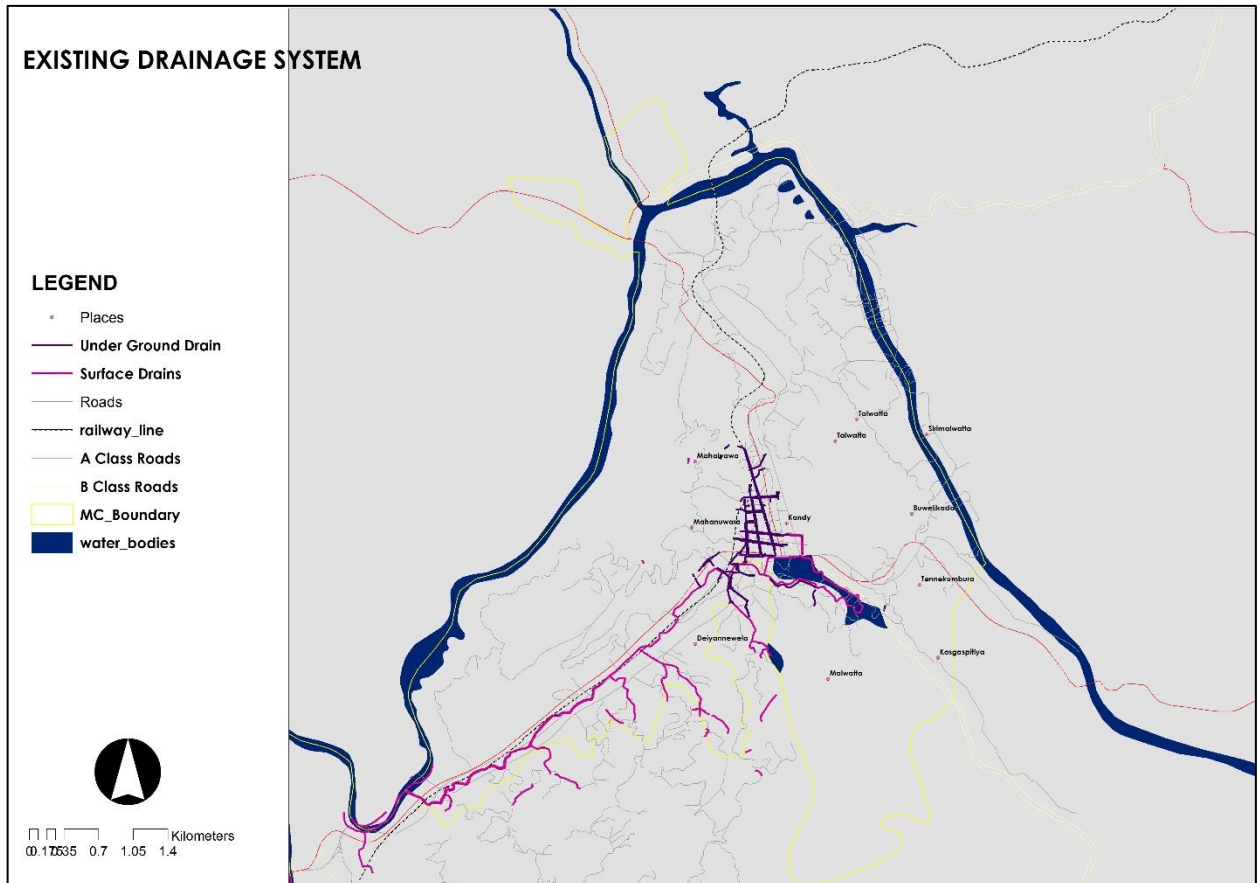
ඇමුණුම 10. අධ්‍යයන කලාපය තුළ ගොඩනැගිලි උණන්විය 2012

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

ඇමුණුම 11

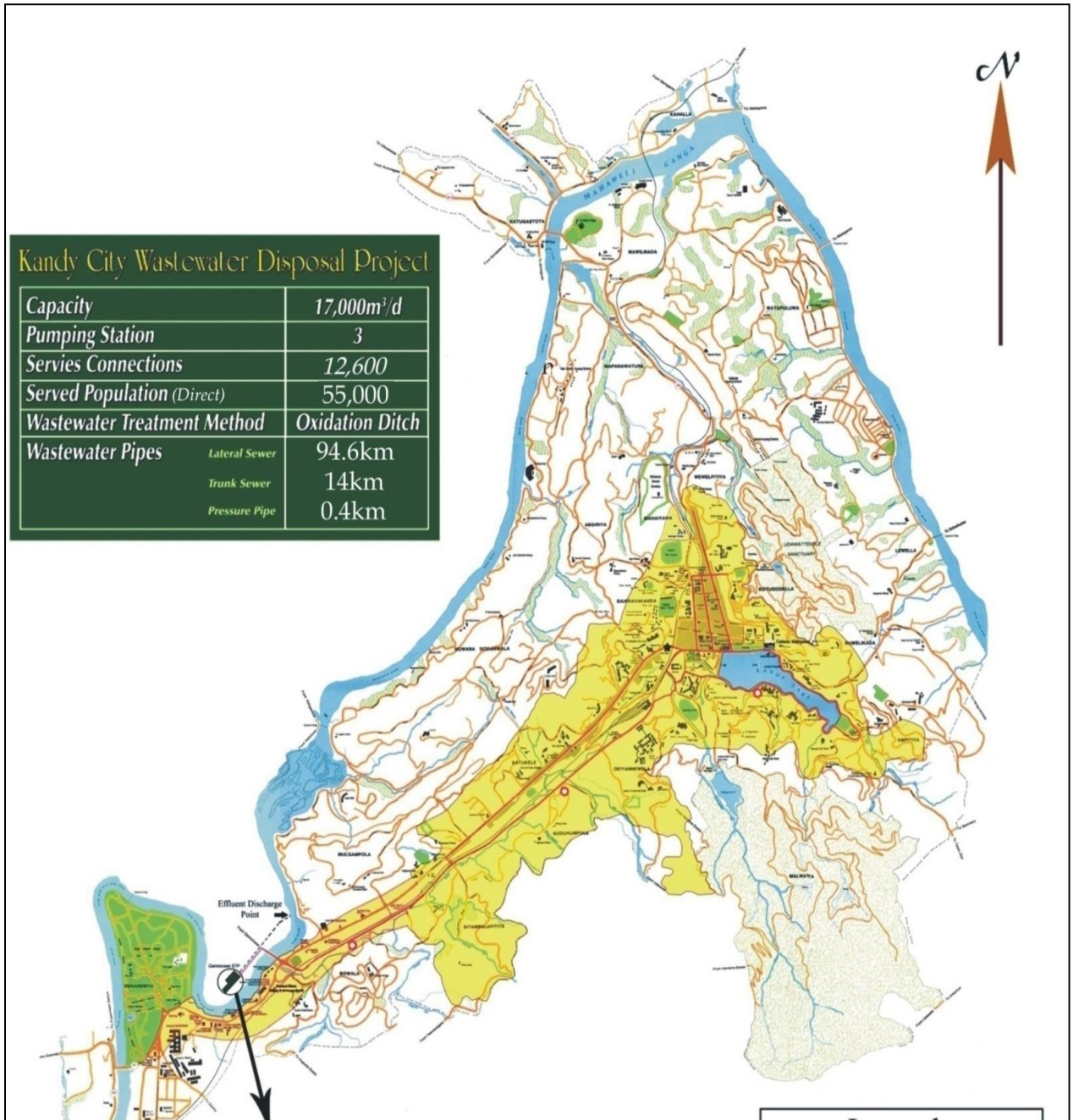
ඇමුණුම 11. මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ කාණු පද්ධතියෙහි ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

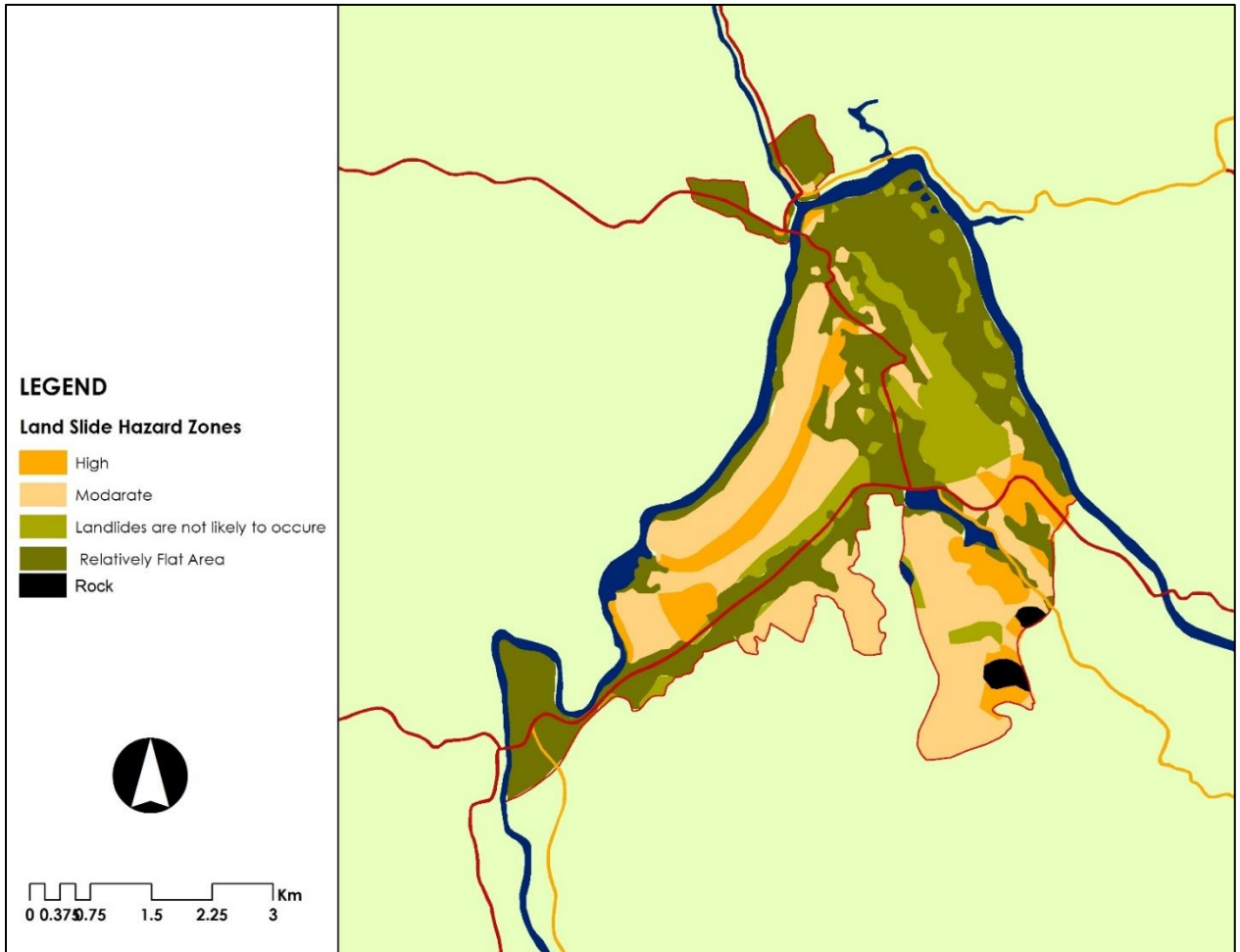
ඇමුණුම 12

ඇමුණුම 12. මහනුවර නගරය තුළ ක්‍රියාත්මක කෙරෙන අපජල ව්‍යාපෘතිය

මූලාශ්‍රය: ජපන් ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ඒජන්සිය

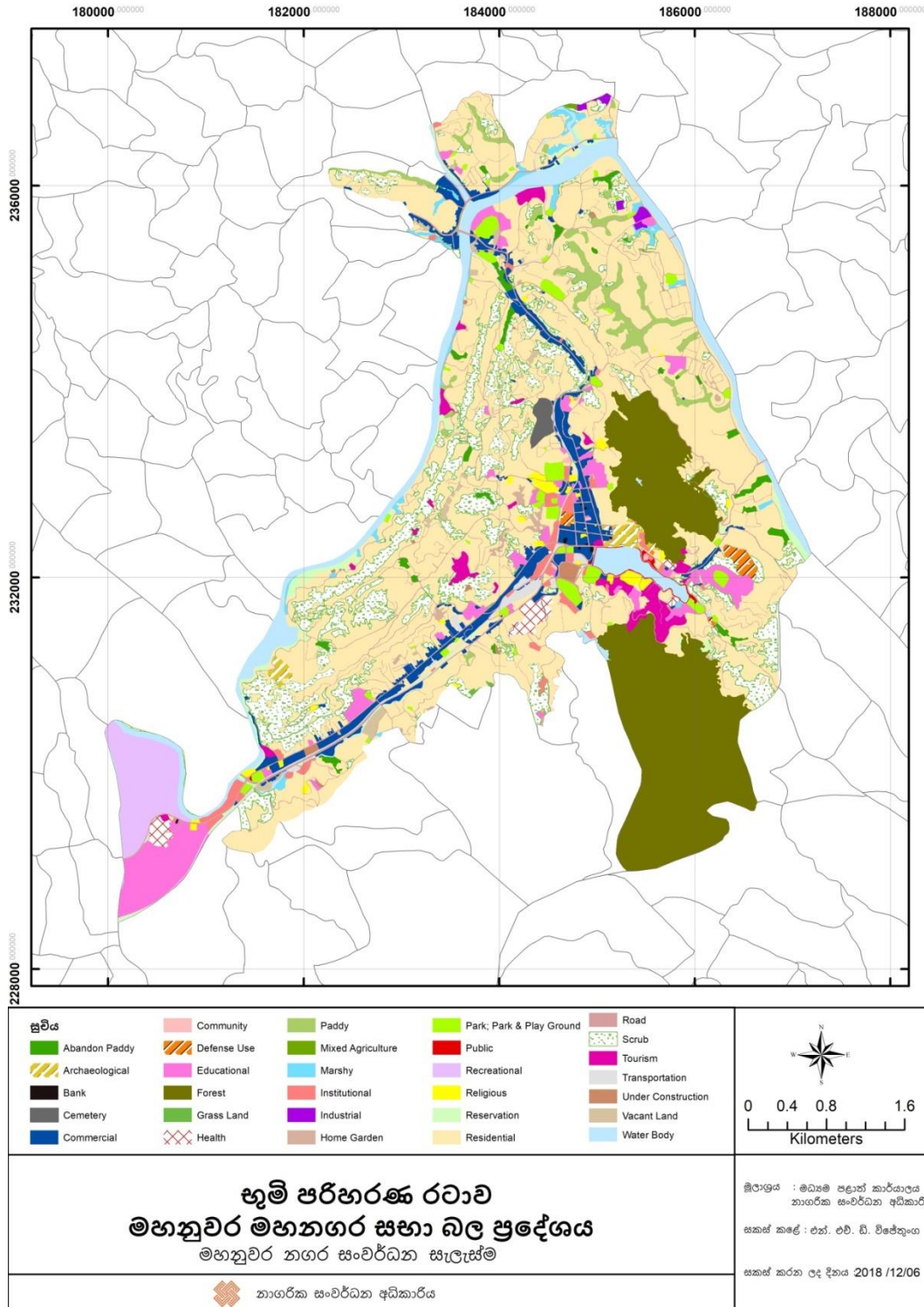
ඇමුණුම 13. මහනුවර මහා නගර සභා සීමාව තුළ නායයාමේ අවධානම් සහිත ස්ථාන

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

ඇමුණුම 14

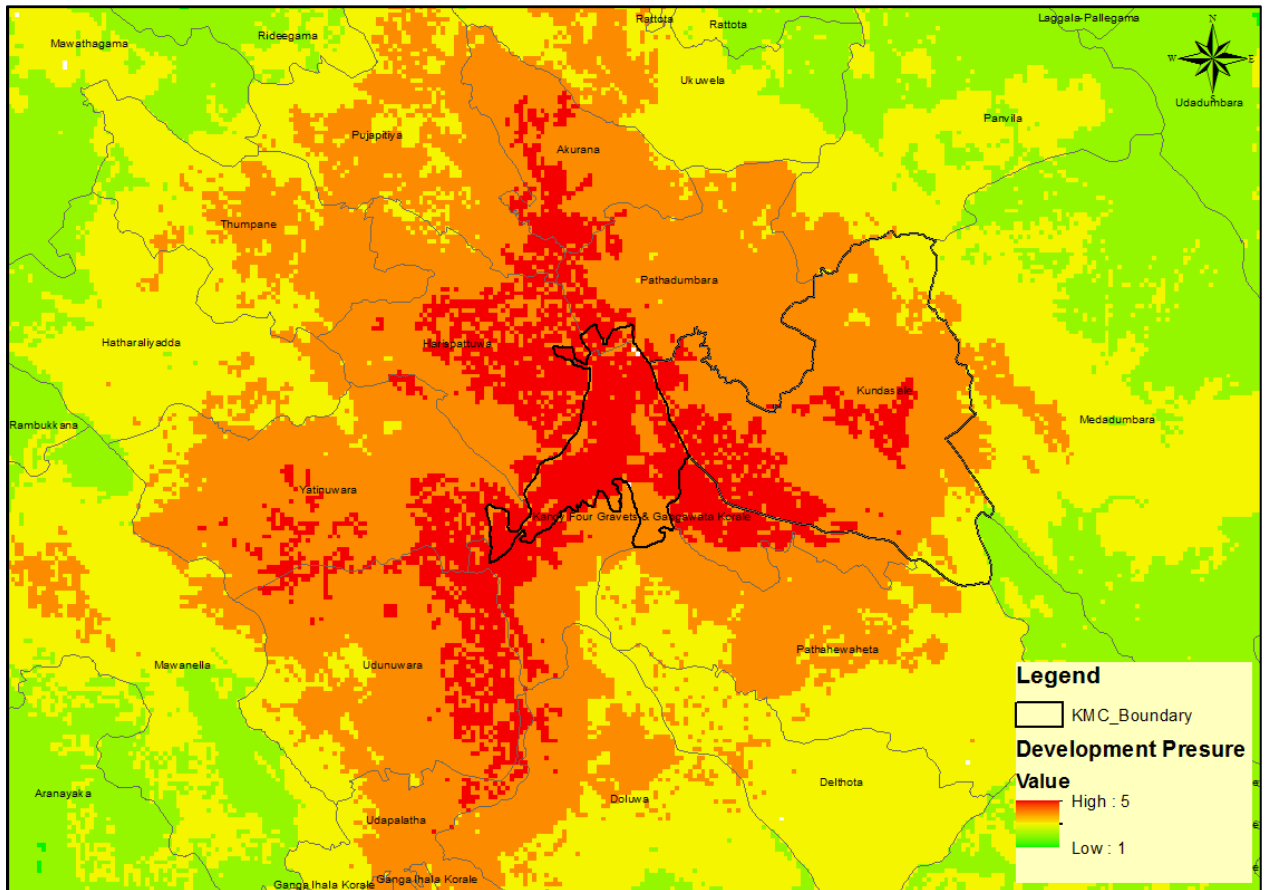
ඇමුණුම 14: මහනුවර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ භූමි ඛණ්ඩරණ රටාව

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

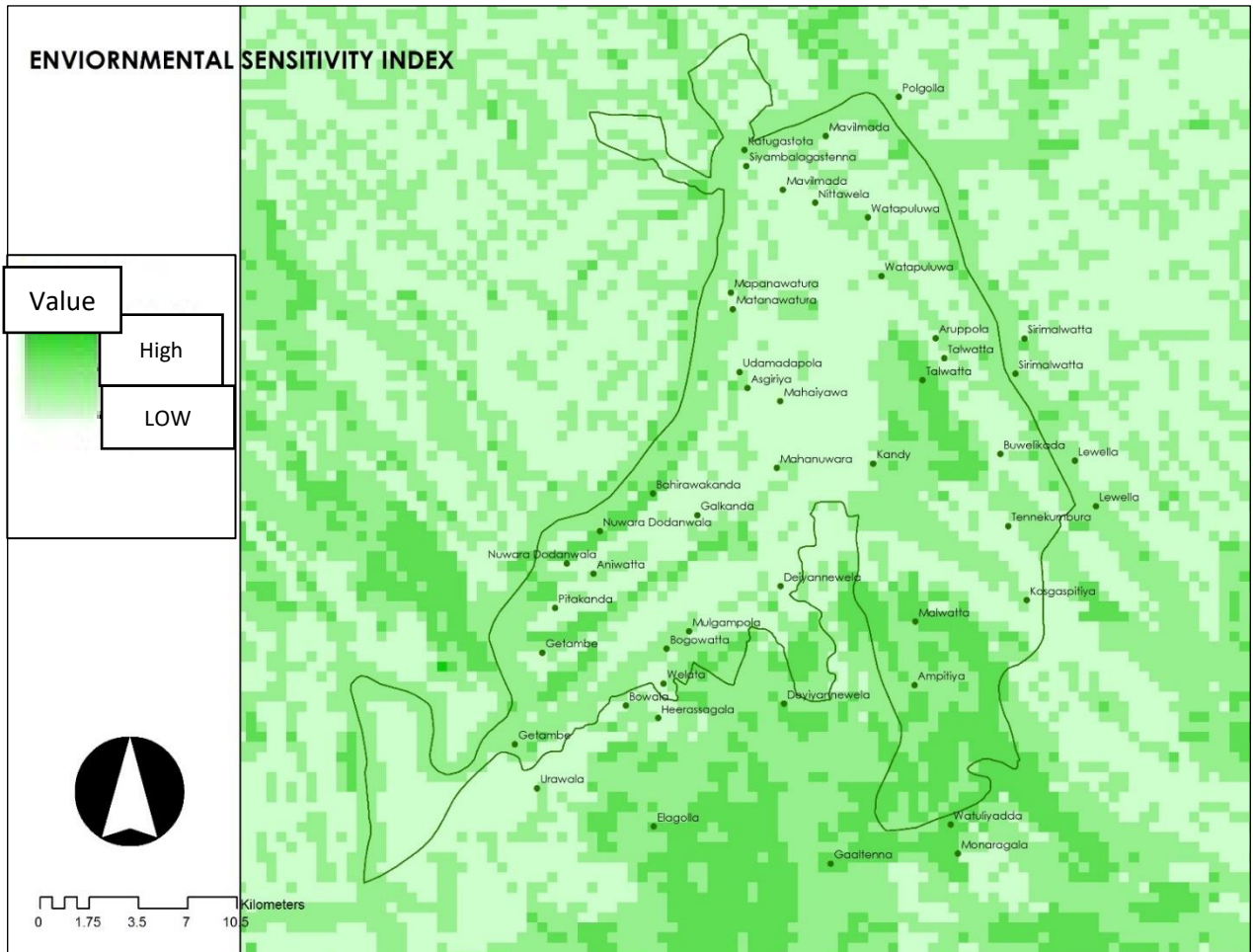
ඇමුණුම 16

ඇමුණුම 16. අධ්‍යයන කලාපය තුළ සංවර්ධන පීඩනය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

ඇමුණුම 17. මහනුවර මහ නගර සහ සීමාව තුළ පවතින පාරිසරික සංවේදීතාවය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2017

ඇමුණුම 18. පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීම තුළින් ඉදිරිපත් කරන ලද ගැටළු

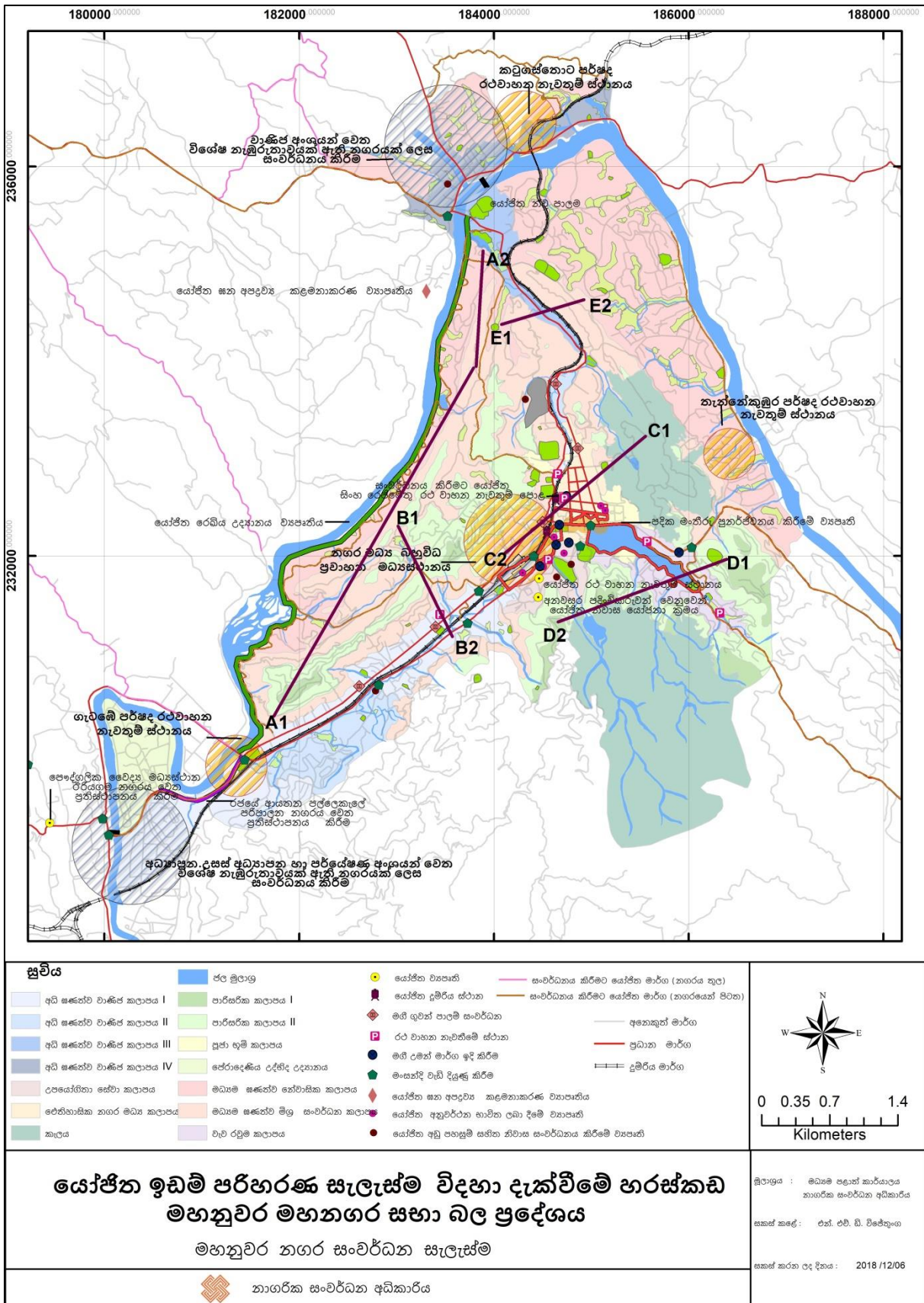
- A. මහනුවර නගරයේ පවතින පුරාවිද්‍යාත්මක හා ගෘහ නිර්මාණාත්මක වටිනාකම් ක්‍රමයෙන් හීන විය.
- B. නගරය හා සම්බන්ධ ප්‍රධාන මාර්ගයන් ආශ්‍රිතව මෙන්ම පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශවලට නාගරීකරණය ව්‍යාප්ත වීම
- C. නගර මධ්‍යයේ ප්‍රවාහන ස්ථාන (බස් නැවතුම් ස්ථාන) තැනීම් තැන පිහිටා තිබීම.
- D. රථවාහන නැවතුම් ස්ථානවල හිඟකම හා මාර්ග දෙපස රථවාහන නවතා තැබීම.
- E. පදික ගමනාගමනයට හිතකර පරිසරයක් නගර මධ්‍යය තුළ නොමැති වීම.
- F. විනෝද කටයුතු සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉඩ පහසුකම් නොමැති වීම.
- G. අධික රථවාහන තදබදය
- H. විධිමත් නොවන ආකාරයෙන් සංවර්ධන කටයුතු ව්‍යාප්ත වීම.
- I. පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ හා ජල මාර්ග වලට පවතින අහිතකර බලපෑම
- J. වායු දූෂණය

ලෙස හඳුනාගත හැකි අතර එය Delphi technique (ඩෙල්ෆි ක්‍රමවේදය) යොදා ගනිමින් ගැටළු පහත පරිදි ප්‍රමුඛතාකරණය කරනය කරන ලදී.

හඳුනාගත් ප්‍රවේණයන්	පාර්ශව කරුවන්ගේ සමුළුව (Stakeholder Meeting) තුළින් හඳුනාගන්නා ලද ගැටළු									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
අධ්‍යක්ෂ (මධ්‍යම පළාත), නා.සං.අධි.	10	1	3	2	4	5	9	6	8	7
නි.අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්), නා.සං.අධි.	7	2	1	5	3	4	8	6	9	10
ස. අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්), නා.සං.අධි.	8	2	1	3	4	5	7	9	10	6
නි.අධ්‍යක්ෂ (ඉඩම්), නා.සං.අධි.	10	7	4	3	5	6	8	2	9	1
පාරිසරික සැලසුම්කරු, නා.සං.අධි.	9	5	6	1	2	3	10	4	8	7
නගර නිර්මාණ ශිල්පී, නා.සං.අධි.	9	4	2	1	3	8	7	5	10	6
සැලසුම් නිලධාරී -1, නා.සං.අධි.	10	2	1	7	6	3	5	4	8	9
සැලසුම් නිලධාරී -2, නා.සං.අධි.	10	1	4	2	5	3	8	6	7	9
සැලසුම් නිලධාරී -3, නා.සං.අධි.	9	3	5	1	2	4	7	8	10	6
සැලසුම් නිලධාරී -4 නා.සං.අධි.	10	2	6	3	1	4	9	5	7	8
එකතුව	92	29	33	28	35	45	78	55	86	69
ශ්‍රේණිය	1	10	8	9	7	6	3	5	2	4

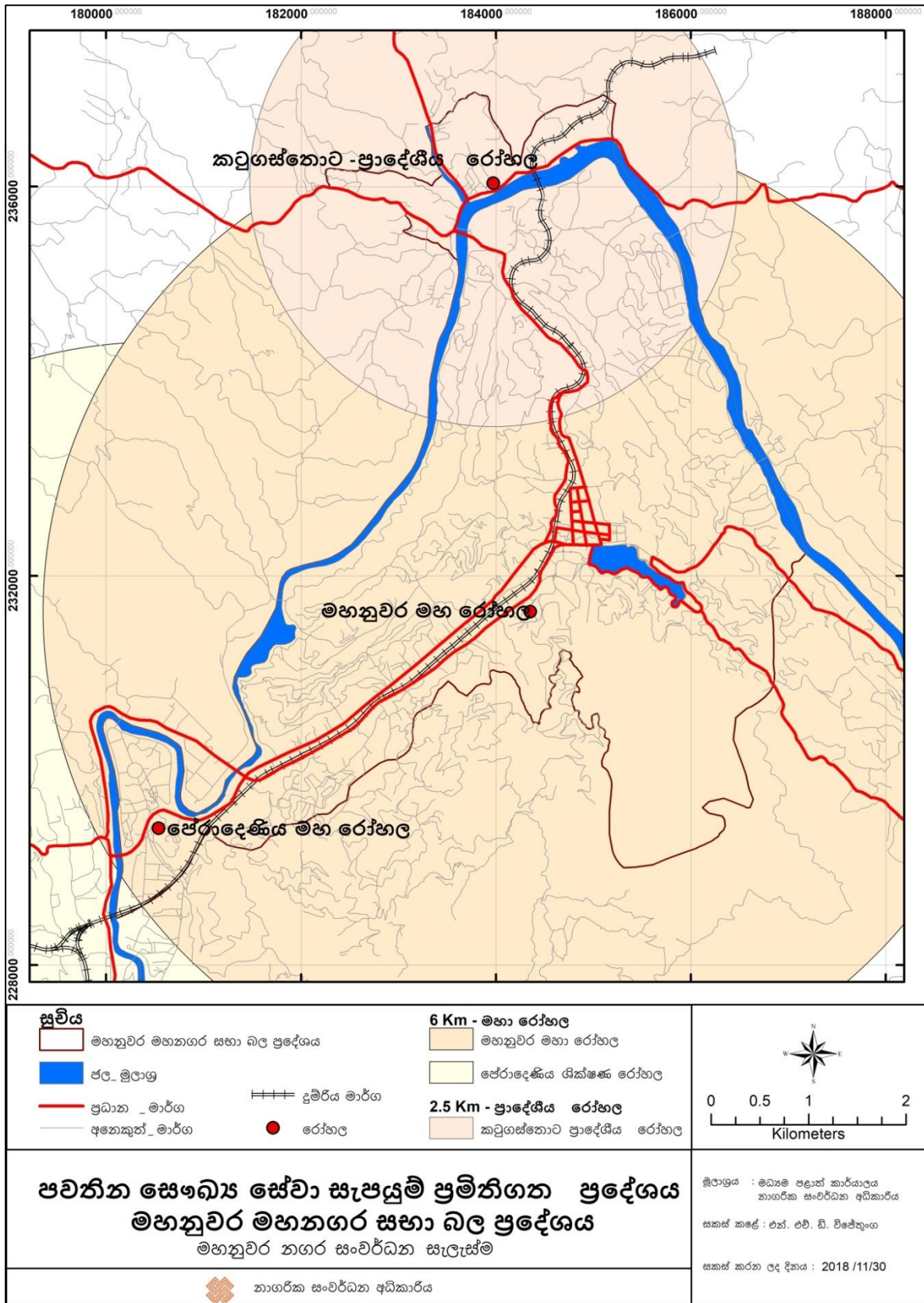
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

ඇමුණුම 19: යෝජිත ඉඩම් පරිහරණ සැලැස්ම විදහා දැක්වීමේ හරස්කඩ

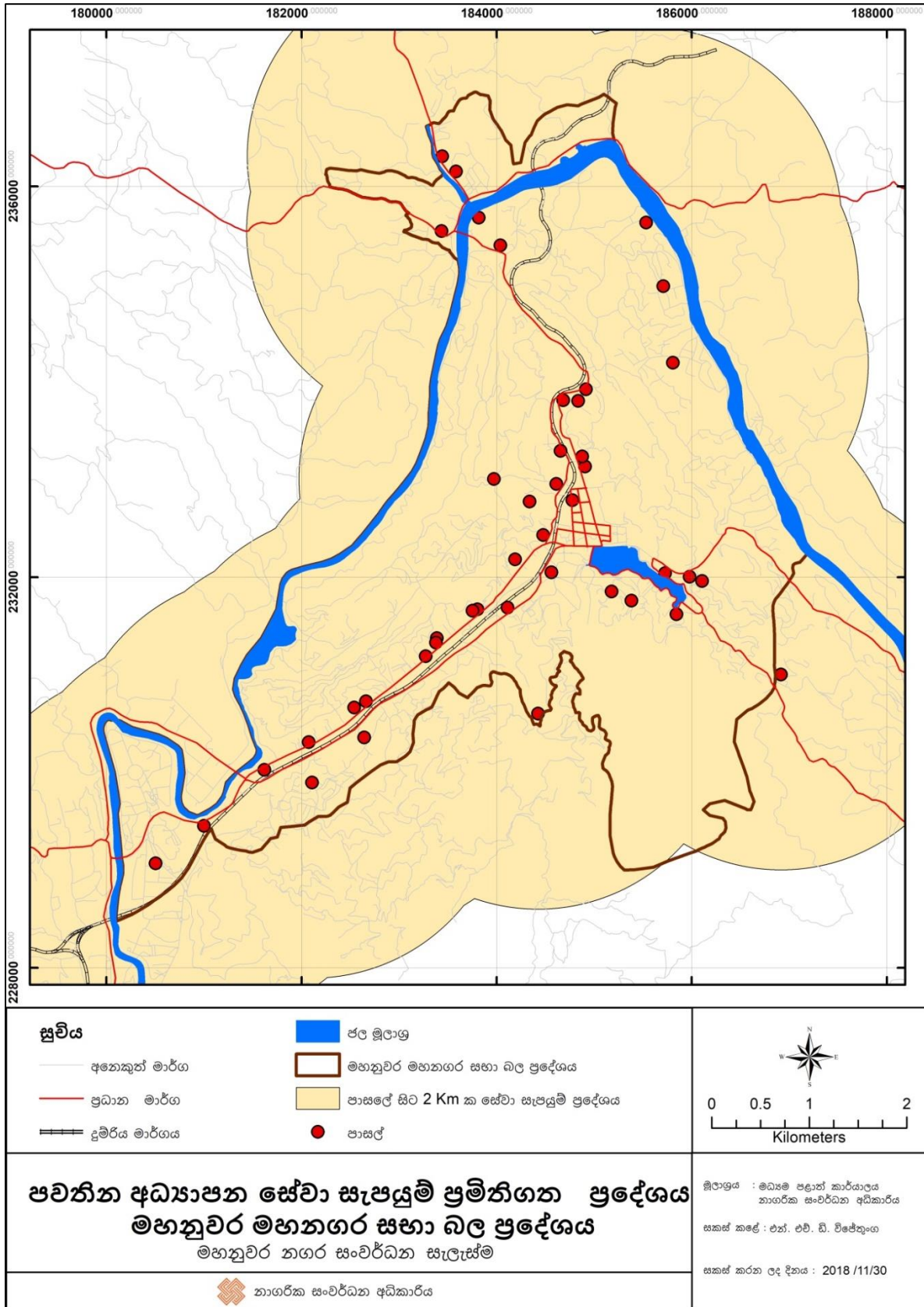
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර 2018

ඇමුණුම 20: පවතින සෞඛ්‍ය සේවා සැපයුම් ප්‍රමිතිගත ප්‍රදේශය

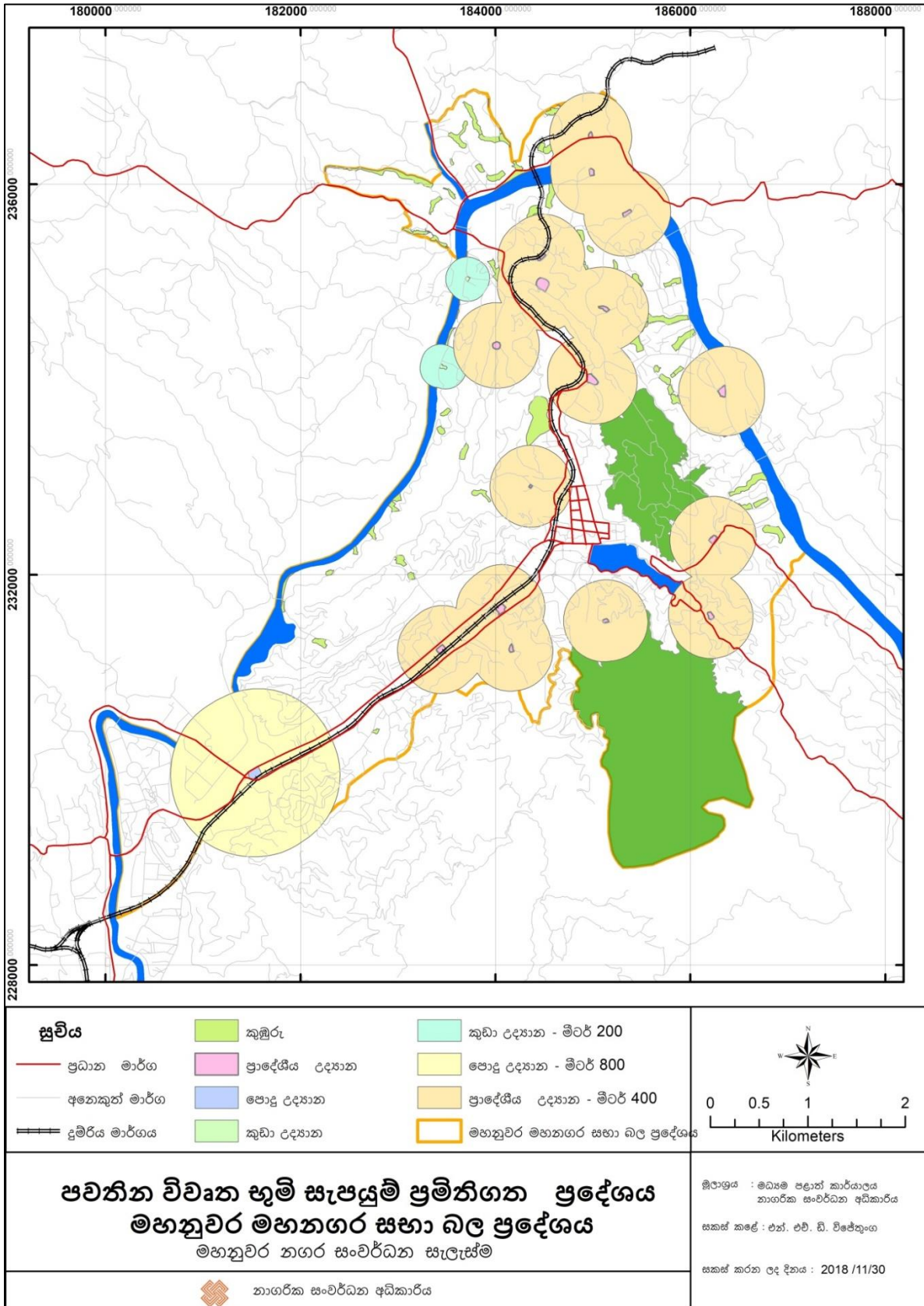
මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

ඇමුණුම 21: පවතින අධ්‍යාපන සේවා සැපයුම් ප්‍රමිතිගත ප්‍රදේශය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

ඇමුණුම 22: පවතින වටිනා භූමි සැපයුම් ප්‍රමිතිගත ප්‍රදේශය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

ඇමුණුම 23: ව්‍යාපෘති පිළිබඳව සිදු කරනු ලැබූ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණය

I ක්‍රමය - දැක්ම, අරමුණු පදනම් කරමින් ව්‍යාපෘති පිළිබඳව සිදු කරනු ලැබූ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණය (Pairwise Comparison)

	සුභ භූමි කළාපය සංවර්ධනය කිරීමේ	ලෝක උරුම නගර කළාපය ප්‍රවර්ධනය ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.	පොදු විනෝද පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	පදික මංකීරු සංවර්ධනය හා වැඩි දියුණු කිරීම.	මහවැලි ගඟ ඉවුරු භූමි අලංකරණය කිරීම.	ඇල ඉවුරු භූ අලංකරණය කිරීම.	පොදු උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම.	අඩු පහසුකම් නිවාස සංවර්ධනය කිරීම.	අපජල කළමනාකරණය කිරීම.	කාණු සංවර්ධනය කිරීම.	කටුගස්තොට නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	පේරාදෙණිය නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	තැන්නේකුඹුර සංවර්ධනය කිරීම.	මහනුවර බහුවිධ ප්‍රවාහන පර්යන්තය සංවර්ධනය කිරීම.	දුම්රිය සේවාව වැඩි දියුණු කිරීම.	පොදු රථ ගාල් වැඩි දියුණු කිරීම.	මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	නාව මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	මංසන්ඩි වැඩි දියුණු කිරීම.	මහේ උමං මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම.	මහේ ගුවන් පාලම සංවර්ධනය කිරීම.	නගර මධ්‍ය සංවර්ධන කළාපය සංවර්ධනය කිරීම.	
සුභ භූමි කළාපය සංවර්ධනය කිරීම හා ඓතිහාසික නගර කළාප සංවර්ධනය කිරීම.	0	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.	1	0	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
පොදු ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කිරීම.	1	2	0	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
පදික මංකීරු සංවර්ධනය හා වැඩි දියුණු කිරීම.	1	1	1	0	3	3	3	3	1	2	3	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

මහවැලි ගඟ ඉවුරු භූමි අලංකරණය කිරීම.	1	1	2	1	0	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3
ඇල ඉවුරු භූ අලංකරණය කිරීම.	1	1	2	1	1	0	3	2	2	1	2	2	2	1	2	1	3	3	3	2	2	2	2
පොදු උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	1	0	2	2	1	2	2	2	1	2	1	2	2	2	1	1	1	3
අඩු පහසුකම් නිවාස සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	2	2	0	2	1	2	2	2	1	2	1	2	2	2	1	1	1	2
අපජල කළමනාකරණය කිරීම.	1	1	2	3	1	2	2	2	0	1	2	2	2	1	2	1	2	2	2	1	1	1	2
කාණු සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	2	1	3	3	3	3	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
කටුගස්තොට නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	2	2	2	2	3	0	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	2
ජේරාදෙණිය නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	2	2	2	2	3	2	0	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	2
තැන්නේකුඹුර සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	2	2	2	2	3	2	2	0	2	2	1	2	2	2	1	1	1	2
මහනුවර බහුවිධ ප්‍රවාහන පර්යන්තය සංවර්ධනය කිරීම.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
දුම්රිය සේවාව වැඩි දියුණු කිරීම.	1	1	2	1	1	1	2	2	2	3	2	2	2	3	0	3	3	3	3	1	1	1	2
පොදු රථ ගාල් වැඩි දියුණු කිරීම.	1	1	2	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	0	1	1	1	3	3	3	2
මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	1	2	2	2	3	2	2	2	3	1	3	0	2	2	1	1	1	2
නව මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	1	2	2	2	3	2	2	2	3	1	3	2	0	2	1	1	1	2
විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	1	2	2	2	3	2	2	2	3	1	3	2	2	0	1	1	1	2
මංසන්ධි වැඩි දියුණු කිරීම.	1	1	2	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	0	2	2	2
මභී උමං මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	2	0	2	2
මභී ගුවන් පාලම් සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	2	2	0	2
නගර මධ්‍ය සංවර්ධන කළාපය සංවර්ධනය කිරීම.	1	1	2	1	1	2	1	2	2	3	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	0

II ක්‍රමය - ව්‍යාපෘති වල ප්‍රමුඛත්වය පදනම් කරමින් සිදු කරනු ලැබූ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණය (Pairwise Comparison)

	පුජා භූමි කළාපය සංවර්ධනය කිරීමේ	ලෝක උරුම නගර කළාපය ප්‍රවර්ධනයගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.	පොදු විනෝද පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	පදික මංකීරු සංවර්ධනය හා වැඩි දියුණු කිරීම.	මහවැලි ගඟ ඉවුරු භූමි අලංකරණය කිරීම.	ඇල ඉවුරු භූ අලංකරණය කිරීම.	පොදු උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම.	අඩු පහසුකම් නිවාස සංවර්ධනය කිරීම.	අපජල කළමනාකරණය කිරීම.	කාණු සංවර්ධනය කිරීම.	කඩුගස්තොට නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	ජේරාදෙණිය නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	තැන්නේකුඹුර සංවර්ධනය කිරීම.	මහනුවර බහුවිධ ප්‍රවාහන පර්යන්තය සංවර්ධනය කිරීම.	දුම්රිය සේවාව වැඩි දියුණු කිරීම.	පොදු රථ ගාල් වැඩි දියුණු කිරීම.	මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	නව මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	මංසන්ධි වැඩි දියුණු කිරීම.	මඟී උමං මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම.	මඟී ගුවන් පාලම සංවර්ධනය කිරීම.	නගර මධ්‍ය සංවර්ධන කළාපය සංවර්ධනය කිරීම.
පුජා භූමි කළාපය සංවර්ධනය කිරීම හා ඓතිහාසික නගර කළාප සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
පොදු ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
පදික මංකීරු සංවර්ධනය හා වැඩි දියුණු කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
මහවැලි ගඟ ඉවුරු භූමි අලංකරණය කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ඇල ඉවුරු හු අලංකරණය කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
පොදු උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
අඩු පහසුකම් නිවාස සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
අපජල කළමනාකරණය කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	3	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
කාණු සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
කටුගස්තොට නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	3	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ජේරාදෙණිය නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
තැන්නේකුඹුර සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
මහනුවර බහුවිධ ප්‍රවාහන පර්යන්තය සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
දුම්රිය සේවාව වැඩි දියුණු කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
පොදු රථ ගාලු වැඩි දියුණු කිරීම.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	3	3	3	3	3	3	3
මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	0	3	3	3	3	0	0
නව මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	3	0	0
විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	0	3	3	3	3	0	0
මංසන්ධි වැඩි දියුණු කිරීම.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0
මහී උමං මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
මහී ගුවන් පාලම් සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
නගර මධ්‍ය සංවර්ධන කළාපය සංවර්ධනය කිරීම.	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

III ක්‍රමය - සාමාජීය හා පාරිසරක කරුණු පදනම් කරමින් සිදු කරනු ලැබූ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණය (Pairwise Comparison)

	සුභ භූමි කළාපය සංවර්ධනය කිරීමේ	ලෝක උරුම නගර කළාපය ප්‍රවර්ධනය ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.	පොදු විනෝද පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	පදික මංතීරු සංවර්ධනය හා වැඩි දියුණු කිරීම.	මහවැලි ගඟ ඉවුරු භූමි අලංකරණය කිරීම.	ඇල ඉවුරු භූ අලංකරණය කිරීම.	පොදු උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම.	අඩු පහසුකම් නිවාස සංවර්ධනය කිරීම.	අපජල කළමනාකරණය කිරීම.	කාණු සංවර්ධනය කිරීම.	කටුගස්තොට නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	පේරාදෙණිය නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	තැන්නේකුඹුර සංවර්ධනය කිරීම.	මහනුවර බහුවිධ ප්‍රවාහන පර්යන්තය සංවර්ධනය කිරීම.	දුම්රිය සේවාව වැඩි දියුණු කිරීම.	පොදු රථ ගාල් වැඩි දියුණු කිරීම.	මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	නව මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	මංසන්ධි වැඩි දියුණු කිරීම.	මඟී උමං මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම.	මඟී ගුවන් පාලම සංවර්ධනය කිරීම.	නගර මධ්‍ය සංවර්ධන කළාපය සංවර්ධනය කිරීම.
සුභ භූමි කළාපය සංවර්ධනය කිරීම හා ඓතිහාසික නගර කළාප සංවර්ධනය කිරීම.	0	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම.	2	0	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
පොදු ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කිරීම.	3	2	0	3	3	2	2	2	2	3	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
පදික මංතීරු සංවර්ධනය හා වැඩි දියුණු කිරීම.	2	2	1	0	3	3	2	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
මහවැලි ගඟ ඉවුරු භූමි අලංකරණය කිරීම.	3	2	1	1	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ඇල ඉවුරු භූ අලංකරණය කිරීම.	3	2	2	1	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

පොදු උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	2	2	3	3	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
අඩු පහසුකම් නිවාස සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	2	3	3	3	3	0	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
අපජල කළමනාකරණය කිරීම.	2	2	2	2	3	3	3	3	0	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
කාණු සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	1	3	3	3	3	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
කටුගස්තොට නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	0	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ජේරාදෙණිය නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
තැන්තේකුඹුර සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
මහනුවර බහුවිධ ප්‍රවාහන පර්යන්තය සංවර්ධනය කිරීම.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	0	3	3	3	3	3	3	3	3	3
දුම්රිය සේවාව වැඩි දියුණු කිරීම.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	0	2	2	2	2	2	2	2	2
පොදු රථ ගාල් වැඩි දියුණු කිරීම.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	0	1	1	1	3	3	3	1
මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	0	2	2	2	1	1	3
නව මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	2	0	2	2	1	1	3
විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	2	2	0	2	1	1	1
මංසන්ධි වැඩි දියුණු කිරීම.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	2	2	2	0	2	2	1
මභී උමං මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	3	3	3	2	0	2	1
මභී ගුවන් පාලම් සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	3	3	3	2	2	0	1
නගර මධ්‍ය සංවර්ධන කළාපය සංවර්ධනය කිරීම.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	1	1	3	3	3	3	0

මෙම බරතැබීම් මහනුවර මධ්‍යම පළාත් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කණ්ඩායම විසින් සිදු කරන ලදී. එය ආර්ථික, සමාජීය, හා දේශපාලනික මෙන්ම කාලීන අවශ්‍යතා මත ප්‍රමුඛස්ථානයන් වෙනස්විය හැක.

IV - සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂනයන්හි සාරාංශය

ව්‍යාපෘතියෙහි නම	I ක්‍රමය - දැක්ම, අරමුණු පදනම් කරමින් සිදු කරනු ලැබූ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණය	II ක්‍රමය - ව්‍යාපෘති වල ප්‍රමුඛත්වය පදනම් කරමින් සිදු කරනු ලැබූ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණය	III ක්‍රමය - සාමාජීය හා පාරිසරක කරුණු පදනම් කරමින් සිදු කරනු ලැබූ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණය	එකතුව
පුජා භූමි කළාපය සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන	66	0	40	106
ලෝක උරුම නගර කළාපය පුනර්ජීව ව්‍යාපෘතිය	61	0	43	104
පොදු විනෝද පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	43	0	38	81
පදික මංකීරු සංවර්ධනය හා වැඩි දියුණු කිරීම.	55	0	33	88
මහවැලි ගඟ ඉවුරු භූමි අලංකරණය කිරීම.	57	0	26	83
ඇල ඉවුරු හු අලංකරණය කිරීම.	41	0	27	68
පොදු උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම.	34	0	30	64
අඩු පහසුකම් නිවාස සංවර්ධනය කිරීම.	34	0	35	69
අපජල කළමනාකරණය කිරීම.	36	0	36	72
කාණු සංවර්ධනය කිරීම.	32	0	32	64
කටුගස්තොට නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	37	0	41	78
පේරාදෙණිය නගරය සංවර්ධනය කිරීම.	37	0	41	78
තැන්නේකුඹුර සංවර්ධනය කිරීම.	37	0	41	78
මහනුවර ඔහුවිට ප්‍රවාහන පර්යන්තය සංවර්ධනය කිරීම.	43	0	66	109
දුම්රිය සේවාව වැඩි දියුණු කිරීම.	42	0	54	96
පොදු රථ ගාල් වැඩි දියුණු කිරීම.	48	0	53	101
මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	38	0	54	92
නව මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	38	15	54	107
විකල්ප මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.	38	9	52	99
මංසන්ධි වැඩි දියුණු කිරීම.	51	12	52	115
මභී උමං මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම.	51	9	55	115
මභී ගුවන් පාලම් සංවර්ධනය කිරීම.	51	9	55	115
නගර මධ්‍ය සංවර්ධන කළාපය සංවර්ධනය කිරීම.	41	6	57	104

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මධ්‍යම පළාත් කාර්යාලය, මහනුවර

පුජා භූමි කළාපය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘතියේ අවශ්‍යතාවය

මහනුවර ශ්‍රී දළදා මාලිගාව ලෝක පුජිත පුජනීය ස්ථානයක් වන බැවින් එය නැරඹීම සඳහා දිනකට දේශීය විදේශීය සංචාරකයින් විශාල ප්‍රමාණයක් මහනුවර නගරය වෙත පැමිණේ. ඒ අනුව දෛනිකව බැතිමතුන් 6000 ක් 5000ක් අතර ප්‍රමාණයක් පැමිණෙන අතර පෝය දින, විශේෂ නිවාඩු දින හා පෙරහැර පවත්වනු ලබන කාලය තුළ එම ප්‍රමාණය 200,000ක ඉක්මවා යන බවට හඳුනාගෙන ඇත.

මහනුවර ශ්‍රී දළදා මාලිගාව මහනුවර නගරය තුළ පවතින ඓතිහාසික ශ්‍රී විභූතිය විදහා දක්වන අතර මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් හඳුනාගෙන ඇති දැක්ම, අරමුණු හා පරමාර්ථ වෙත ලඝාවීමේදී දළදා මාලිගාව හා ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කිරීම ඉතා වැදගත් බව හඳුනාගෙන ඇත.

නමුත් මහනුවර ශ්‍රී දළදා මාලිගාව පරිශ්‍රය තුළ මෙන්ම අවට ප්‍රදේශය තුළ මහනුවර ඓතිහාසික ශ්‍රී විභූතිය පරිභානියට පත්වීමට බලපාන ගැටළු කිහිපයක් මේ වන විට හඳුනාගෙන ඇත.

ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු

1. වැසිකිලි පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම හා හික්ෂු හික්ෂුණ සඳහා විශේෂිත වැසිකිලි කැසිකිලි පද්ධතියක් නොමැතිවීම.
2. පානීය ජල අවශ්‍යතාවය සඳහා ප්‍රමාණවත් පහසුකම් නොමැතිවීම.
3. දේශීය විදේශීය සංචාරකයන්, බැතිමතුන්, බැතිමතුන්ගේ රථවාහන නැවැත්වීම සඳහා රථගාලේ ප්‍රමාණවත් නොවීම.
4. කැලි කසල බැහැර කිරීමේ විධිමත් ක්‍රමවේදයක් නොමැතිවීම .
5. දෙස් විදෙස් සංචාරකයින් සඳහා ආපනශාලාගමන්හල් නොමැතිවීම ,
6. ආබාධිත පුද්ගලයන් සඳහා සියළු පොදු පහසුකම් නොමැතිවීම.

ක්‍රමවත් වැසි ජල කළමණාකරන ක්‍රමවේදයක් ශ්‍රී දළදා මාලිගා පරිශ්‍රය තුළ නොමැතිවීම.

තවද ශ්‍රී දළදා මාලිගාව වෙත ජාතික මට්ටමේ ප්‍රමුඛතාවයක් ලබාදී ඇති බැවින් කාලීන අවශ්‍යතාවයන් මත ව්‍යාපෘතීන් හඳුනාගැනීම සිදුවිය හැක.

තවද මෙම ගැටළු දේශීය මෙන්ම විදේශීය සංචාරකයන් සඳහා සෘජුවම බලපාන අතර එමගින් පුජාභූමි කළාපය මෙන්ම ඓතිහාසික නගර කළාපය තුළ සංචාරකයින් රැදීමේ ප්‍රමාණයට බලපෑම් එල්ල වන බව හඳුනාගෙන ඇත ඒ අනුව මහනුවර නගරය තුළ .ප්‍රාදේශීය රැදී පවත්න ශ්‍රී දළදා මාලිගය පරිශ්‍රය තුළ දේශීය මෙන්ම විදේශිකයන්ට අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීම වගකීම් සහගත කරුණක්වේ .

ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ

1. බැතිමතුන් සඳහා මාලිගා පරිශ්‍රය පහසුවෙන් නැරඹීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීම සහ වාහන නැවැත්වීමේ පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය වීම.
2. පුජා භූමියට ගැලපෙන පරිදි අලංකාරවත් සංරක්ෂණ භූමියක් නිර්මාණය කිරීම.
3. බැතිමතුන් සඳහා ගිමන් හැරීමට පහසුකම් සැපයීම, කැලිකසල ඉවත් කිරීම ආදී පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම.
4. ශ්‍රී දළදා මාලිගාවට අයත් ඇත් පංතිය නැරඹීම සඳහා බැතිමතුන්ට පහසුකම් සැපයීම.
5. අක්‍රමවත්ව විසිරී ඇති මල් කඩ සහ අනෙකුත් වෙළඳ කුටි ක්‍රමවත්ව සකස් කිරීම සහ ස්ථාන ගත කිරීම.

මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් ඉහත සඳහන් අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට අපේක්ෂා කරන අතර එම ව්‍යාපෘතිය පහත සඳහන් උප ව්‍යාපෘතීන් වලින් සමන්විත වේ .

- 1 ශ්‍රී දළදා මාලිගා පරිශ්‍රයම නැරඹිය හැකි වන පරිදි අභ්‍යන්තර මාර්ග හඳුන්වා දීම සහ එම මාර්ගවල නාම පුවරු සවි කිරීම
- 2 දැනට රාජා ඇතාගේ කෞතුකාගාරය පිහිටි භූමියට, ගිමන් හලක් සකස් කිරීම.
- 3 කසල ඒකරාශි කිරීම සහ වෙන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීම.
- 4 මහමළුවේ මල් කඩ වලට යාබදව වැසිකිළි පද්ධතියක් ඉදිකිරීම.
- 5 අවන්හලක් (කැෆේ) ඉදිකිරීම
- 6 නුවරවෙල කුඹුරු ඉඩම ගොඩකර රථ නැවතුම්පලක් ඉදිකිරීම.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කිරීම, කළමනාකරණය කිරීම, උපදේශන කටයුතු කිරීම සිදු කරනු ලැබේ. එමෙන්ම මෙම ව්‍යාපෘතිය ජාතික මට්ටමේ ප්‍රමුඛතාවයක් ලෙස පවතිනු ලබන ව්‍යාපෘති ලෙසට හඳුනාගත හැකිය. එනම් ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ව්‍යාපෘතියෙහි කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස ශ්‍රී දළදා මාලිගාව පැවතීම එයට හේතු වන අතර මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් දේශීය මෙන්ම විදේශීය සංචාරකයන් රැසකට පහසුකම් සැලසෙනවා සේවා ශ්‍රී දළදා මාලිගය පරිශ්‍රය තුළ අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය වනු ඇත.

මූල්‍ය සැලැස්ම (දළ ඇස්තමේන්තු මුදල)

ව්‍යාපෘතිය	මුදල (රු. මි)
1 මහ මළු තුල තණ පියස්සට යාම වැළැක්වීම සඳහා යොදා ඇති ලඟු වෙනුවට සුදු යකඩ දම්වැල් යෙදීම.	2.96
2 දළදා මාළිගාවට ප්‍රවේශය වන දොරටුව අසල දළදා විදියට යොදා ඇති මාර්ග බාධක ඉවත් කර ඒ වෙනුවට හකුලන ගේට්ටු යෙදීම	4.00
3 ශ්‍රී දළදා මාළිගා පරිශ්‍රයම නැරඹිය හැකි වන පරිදි අභ්‍යන්තර මාර්ග හඳුන්වා දීම සහ එම මාර්ගවල නාම පුවරු සවි කිරීම	1.50
4 දැනට රාජා ඇතාගේ කෞතුකාගාරය පිහිටි භූමියට, ගිමන් හලක් සකස් කිරීම.	3.00
5 කසල ඒකරාශී කිරීම සහ වෙන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීම.	3.00
6 මහමළුවේ මල් කඩ වලට යාබදව වැසිකිළි පද්ධතියක් ඉදිකිරීම.	6.25
7 අවන්හලක් (කැෆේ) ඉදිකිරීම	9.80
8 නුවරවෙල කුඹුරු ඉඩම ගොඩකර රථ නැවතුම්පලක් ඉදිකිරීම.	43.00
එකතුව	73.51

ව්‍යාපෘතිව ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි නඩත්තු කටයුතු ශ්‍රී දළදා මාළිගය විසින් සිදු කරනු ලැබේ .

ලෝක උරුම නගර කළාපය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘතියේ අවශ්‍යතාවය

වර්ෂ 1988 දී එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් මහනුවර නගරය ලෝක උරුම නගරයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද අතර පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකම, වාස්තු විද්‍යාත්මක වටිනාකම, සංස්කෘතික වටිනාකම ඉදිකිරීම් තාක්ෂණය, අමුද්‍රව්‍ය තාක්ෂණය මේ තුළ ඇති උපයෝගීතාවය, ගොඩනැගිල්ලේ සන්දර්භය හා සංස්කෘතික පරිසරය, ගොඩනැගිල්ලේ වර්ථමාන භාවිතය, ගොඩනැගිල්ලේ නිර්මලතාවය ආදී පදනම් කර ගනිමින් මහනුවර නගරය තුළ ව්‍යාප්තව පවතින ගොඩනැගිලි 490ක් ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි ලෙස නම් කර ඇත.

එම ගොඩනැගිලි මහනුවර නගරයෙහි හරස්විදි තුළ පිහිටා ඇති අතර 65% කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් මෙම ප්‍රදේශ තුළ වාණිජ භාවිත වලට යොමු වී ඇති බවක් දක්නට ලැබේ. නමුත් මෙම ප්‍රදේශය තුළ රථ වාහන නැවැත්වීමේ ස්ථාන ප්‍රමාණවත් තරම් නොමැති වීමත් ඒ තුළින් නිර්මාණය වන තද බදයක් හේතුවෙන් නුසුදුසු හා කලබලකාරී පරිසරයක් දැනටමත් පවතී.

තවද, මෙම ගොඩනැගිලි වල පවතින වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ හා පුරාවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ආරෝපණය හීනවී යාම ඇතැම් පුරාවිද්‍යාත්මක ගොඩනැගිලි විධිමත් ලෙස නවීකරණය කර නොමැතිවීම හා නඩත්තු කටයුතු වල පවතින අවිධිමත්තාවයන් හේතුවෙන් මෙම පුරාවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ හීනවී ඇත. එහෙයින් ලෝක උරුම නගරයක් බවට පත්වීමට හේතු පාදක වූ මෙම ගොඩනැගිලි විධිමත් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

එමෙන්ම ඒ තුළින් සංචාරකයන්ගේ ආකර්ශණය වැඩි කර ගැනීමටත් මහනුවර නගරය තුළ පවතින ශ්‍රී විභූතිය ආරක්ෂා කර ගැනීමටත් හැකිවනු ඇත.

ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ

මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් පහත සඳහන් අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

1. මහනුවර නගරය තුළ පවතින ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කිරීම තුළින් මහනුවර නගරයෙහි ශ්‍රී විභූතිය ආරක්ෂා කර ගැනීම.
2. මහනුවර නගර මධ්‍ය තුළ පවතින රථවාහන තදබදය අවම කිරීම.
3. විදිමත් ලෙස ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි පුනර්ජීවණය කිරීම තුළින් පෙරහැර සඳහා අවශ්‍ය නැරඹුම් ස්ථාන වැඩිදියුණු කිරීම.
4. සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි කිරීම තුළින් දේශීය ආදායම් ප්‍රභවයන් වැඩිදියුණු කිරීම .

ආදි අරමුණු ප්‍රධානතමවේ. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මහනුවර මහ නගර සභාව, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල ආදි ආයතන තුළින් ව්‍යාපෘතිය කළමනාකරණය, සැලසුම්කරණය සිදු කරනු ලැබේ. තවද මෙම ව්‍යාපෘතිය උප ව්‍යාපෘතියක් ලෙස

1. ඇහැලේපොල වලව්ව
2. බෝගම්බර බන්ධනාගාරය
3. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ පරණ ගොඩනැගිල්ල
4. පැරණි නීතිඥ කාර්යාලය
5. පැරණි තැපැල් කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල
6. දුම්රිය ස්ථාන ගොඩනැගිල්ල
7. පොලිස් නිල නිවාස පරිශ්‍රය

සඳහා අනුවර්ථන භාවිතයන් ලබාදීම ආදිය මෙහි උප ව්‍යාපෘති ලෙස හඳුනාගත හැක .

දළ ඇස්තමේන්තු මුදල රු2000 මි.

මූල්‍ය සැලැස්ම (දළ ඇස්තමේන්තු මුදල)

ව්‍යාපෘතිය	මුදල (රු. මි)
ඇහැලේපොල වලව්ව	
බෝගම්බර බන්ධනාගාරය	
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ පරණ ගොඩනැගිල්ල	
පැරණි නීතිඥ කාර්යාලය	
පැරණි තැපැල් කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල	
දුම්රිය ස්ථාන ගොඩනැගිල්ල	
පොලිස් නිල නිවාස පරිශ්‍රය	
එකතුව	2000

ව්‍යාපෘතිව ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, මහනුවර මහ නගර සභාව, මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව හා දැනට ලෝක උරුම ගොඩනැගිලි අයිතීන් අපවතින පෞද්ගලික භිමිකරුවන් සමග සිදු කරනු ලැබේ.

පොදු විනෝද පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘති අවශ්‍යතාවය

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය මධ්‍යම පළාතේ ප්‍රධාන අග නගරය වන අතර මේ තුළ රාජ්‍ය ආයතන රාජ්‍ය නොවන ආයතන රජයේ පාසල් මෙන්ම පෞද්ගලික පාසල්ද විශාල වශයෙන් පිහිටා ඇත. ශ්‍රී දළදා මාළිගාව හා ඊට සම්බන්ධ පූජනීය ස්ථාන නගර මධ්‍ය තුළ ස්ථාන ගතවී ඇති අතර බහු ආගමික මධ්‍යස්ථානයක් වශයෙන් මහනුවර නගරය හඳුනාගත හැක. එමෙන්ම ලේක උරුම නගරයක් ලෙස ප්‍රකාශිත මහනුවර නගරය මධ්‍යම පළාතේ ප්‍රධාන වාණිජ මධ්‍යස්ථානය ලෙසද හඳුනාගත හැක. ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන ප්‍රධානතම රෝහල ලෙස මහනුවර මහ රෝහල හඳුනාගත හැකි අතර මධ්‍යම පළාත් පමණක් නොව තවත් පළාත් කිහිපයක ජනතාවට මේ තුලින් මනා සේවාවක් ඉටුකරනු ලැබේ.

ඉහත ක්‍රියාකාරකම් ස්ථානගතවීම තුළින් මෙම නගරයට දිනකට ලක්ෂ 3 ත් - 4ත් අතර සංක්‍රමණ ජනතාවක් පැමිණේ. කෙසේ වුවත් මෙම ජනගහනයට අවශ්‍ය විනෝද පහසුකම් සහ ඇවිදීමේ මංකිරු ප්‍රමාණවත් පරිදි සංවර්ධනය වී නොමැති අතර මේ හේතුව තුලින් මහනුවර නගරය තුළ පවතින ප්‍රධාන ස්ථාන හා අනෙකුත් කාර්යයන් අතර මනා සම්බන්ධතාවන් නොමැතිවීම දැකගත හැක. මහනුවර නගරය වෙත පැමිණෙන මහජනතාව නගරය තුළ රැඳී සිටීම සඳහා ප්‍රමාණවත් විවේක ස්ථාන නොමැතිවීමක් දක්නට ලැබේ. පරිසර දූෂණය අනවසර ඉදිකිරීම් හේතුවෙන් පවත්නා ජල මාර්ග දූෂණය වීම, රක්ෂිත සීමා අනවසර පදිංචිකරුවන් විසින් අත්පත් කර ගැනීම ආදී හේතූන් නගරයේ දර්ශණයට අහිතකර ලෙස බලපා ඇත.

මෙම තත්වයන් අවම කිරීමේ උපාය මාර්ග වශයෙන් පහත සඳහන් ව්‍යාපෘති 2030 වන විට අවසන් කිරීමට යෝජිතව ඇත.

1. මහවැලි ගඟ ඉවුර හුම් අලංකරණය කිරීම

- I. කටුගස්තොට සිට නවයාලතැන්න දක්වා මාර්ගය මහවැලි ගඟ අතර සීමාව
- II. දෙවන රාජසිංහ මාවත මහවැලි ගඟ අතර සීමාව
- III. දුටුගැමුණු මාවත මහවැලිගඟ අතර සීමාව
- IV. ගලහ හන්දියේ සිට ගැටඹේ පාලම දක්වා මාර්ගය සහ මහවැලි ගඟ අතර සීමාව
- V. ගන්නෝරුව මාර්ගය හා මහවැලි ගඟ අතර සීමාව
- VI. කුඩාරත්වත්තේ මාර්ගය හා මහවැලි ගඟ අතර සීමාව

2. ඇළ ඉවුරු හු අලංකරණය කිරීම

- I. දුනුමඩලාව ඇලට මුහුණලා ඇති කැප්පෙට්පොල මාවත හු අලංකරණය කිරීම

- II. වාකරාවත්තේ නගර මධ්‍ය දක්වා දුනුමඩලාව ඇළ ඉවුර හු අලංකරණය කිරීම
- III. මහයියාවේ සිට කටුගස්තොට දක්වා හාලි ඇළ දෙපස හුදර්ශණය කිරීම
- IV. මැද ඇළ දෙපස රක්ෂිත සීමා හු දර්ශණය කිරීම හා ඇවිදීමේ මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම
- V. වාකරාවත්තේ සිට අම්පිටිය හංදිය දක්වා හීල්පැන්කදුර ඇළ ඉවුර සංවර්ධනය කිරීම.

3. පොදු උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම

- I. බෝගම්බර බන්ධනාගාරයේ පරිශ්‍රය
- II. ඊ.එල් සේනානායක ළමා පුස්තකාලය සංවර්ධනය කිරීම
- III. පොලිස් නිල නිවාස සහිත ඉඩම කැප්පෙට්පොල මාවත
- IV. මාපනාවතුර , වටපුළුව, අරුප්පල, දංගොල්ල , ගැටඹේ, අම්පිටිය යන ක්‍රීඩාපිටි සංවර්ධනය කිරීම
- V. මහවැලි ගං ඉවුර, වැව රවුම් නගර මධ්‍ය රේඛීය උද්‍යාන ලෙස සංවර්ධනය කිරීම
- VI. වට්ටාරන්තැන්න, කෝමිස් උද්‍යානය, නවයාලතැන්න, නිත්තවෙල , මාවිල්මඩ, වටපුළුව, වේවැල්පිටිය, වටපුළුව, පරණගංතොට පාර, වටපුළුව ළමා උද්‍යානය ගෝමස්, නාගස්තැන්න පහළ , දොඩංවල, බුවැලිකඩ, මේල්වත්ත, කටුකැලේ, අනිවත්ත, අස්ගිරිය ක්‍රීඩා පිටිය සංවර්ධනය
- VII. බර්ඩ් උද්‍යානය, ජෝර්ජ් ඊ ද සිල්වා උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම

4. විලී අලංකරණය කිරීම

නගරයේ පවත්නා විලී අලංකරණය කිරීම, මෙන්ම මීට අමතරව දුම්රිය රක්ෂිත/ මාර්ග රක්ෂිත, ඇල රක්ෂිත සීමාව තුළ විලී අලංකරණයට සමගාමීව හු දර්ශණය කිරීම.

ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු

- 1. සුව පහසුව සුරක්ෂිත පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම
- 2. ඇවිදීමේ මංකිරු සංවර්ධනය කිරීම
- 3. නගරයට පැමිණෙන ජනතාවට සුව පහසු විවේක ස්ථාන ලෙස නගර උද්‍යාන ඇති කිරීම
- 4. පවත්නා ජල මූලාශ්‍ර ආරක්ෂා කිරීම හා හු දර්ශණය තුලින් නගරයේ හු දර්ශණ අගය ඉහළ නැංවීම.
- 5. සනීපාරක්ෂණ වැසිකිලි පහසුකම් සහ විවේක ස්ථාන ව්‍යාපෘති තුළ සංවර්ධනය කිරීම.

මෙම ව්‍යාපෘති වල ව්‍යාපෘති සැලසුම් ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය සහ පසු විපරම් කිරීම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් සිදු කරනු ලබයි.

මූල්‍ය සැලැස්ම (දළ ඇස්තමේන්තු මුදල)

ව්‍යාපෘති විස්තරය	2019රු.මි
01. මහවැලි ගඟ ඉවුර භූමි අලංකරණය කිරීම I. කටුගස්තොට සිට නවයාලතැන්න දක්වා මාර්ගය මහවැලි ගඟ අතර සීමාව II. දෙවන රාජසිංහ මාවත මහවැලි ගඟ අතර සීමාව III. දුටුගැමුණු මාවත මහවැලිගඟ අතර සීමාව IV. ගලහ හන්දියේ සිට ගැටඹේ පාලම දක්වා මාර්ගය සහ මහවැලි ගඟ අතර සීමාව V. ගන්නෝරුව මාර්ගය හා මහවැලි ගඟ අතර සීමාව VI. කුඩාරත්වත්තේ මාර්ගය හා මහවැලි ගඟ අතර 02. ඇල ඉවුරු ප්‍රදේශය භූමි අලංකරණය කිරීම I. දුනුමඩලාව ඇලට මුහුණලා ඇති කැප්පෙට්පොල මාවත හු අලංකරණය කිරීම II. වාකරාවත්තේ නගර මධ්‍ය දක්වා දුනුමඩලාව ඇල ඉවුර හු අලංකරණය කිරීම III. මහසියාවේ සිට කටුගස්තොට දක්වා හාලි ඇල දෙපස හුදර්ශණය කිරීම IV. මැද ඇල දෙපස රක්ෂිත සීමා හු දර්ශණය කිරීම හා ඇවිදීමේ මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම V. වාකරාවත්තේ සිට අම්පිටිය හංදිය දක්වා හීල්පැන්කදුර ඇල ඉවුර සංවර්ධනය කිරීම.	
03. පොදු උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම I. බෝගම්බර බන්ධනාගාරයේ පරිශ්‍රය II. ඊ.එල් සේනානායක ළමා පුස්තකාලය සංවර්ධනය කිරීම III. පොලිස් නිල නිවාස සහිත ඉඩම කැප්පෙට්පොල මාවත IV. මාපනාවතුර , වටපුළුව, අරුප්පල, දංගොල්ල , ගැටඹේ, අම්පිටිය යන ක්‍රීඩාපිටි සංවර්ධනය කිරීම V. මහවැලි ගං ඉවුර, වැව රවුම් නගර මධ්‍ය රේඛීය උද්‍යාන ලෙස සංවර්ධනය කිරීම VI. වට්ටාරත්තැන්න, කෝමිස් උද්‍යානය, නවයාලතැන්න, නිත්තවෙල , මාවිල්මඩ, වටපුළුව, වේවැල්පිටිය, වටපුළුව, පරණගංතොට පාර, වටපුළුව ළමා උද්‍යානය ගෝමස් , නාගස්තැන්න පහළ , දොඩංවල, බුච්චිකඩ, මේල්වත්ත, කටුකැලේ, අනිවත්ත, අස්ගිරිය ක්‍රීඩා පිටිය සංවර්ධනය VII. බර්ඩ් උද්‍යානය, ජෝර්ජ් ඊ ද සිල්වා උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම	
04. විටී අලංකරණය කිරීම නගරයේ පවත්නා විටී අලංකරණය කිරීම ,මීට අමතරව දුම්රිය රක්ෂිත/ මාර්ග රක්ෂිත , ඇල රක්ෂිත සීමාව තුළ විටී අලංකරණය සමගාමීව හු දර්ශණය කිරීම	
එකතුව	

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම නඩත්තු කිරීම

ඉහත ව්‍යාපෘති නඩත්තු කිරීම මහනුවර මහානගර සභාව මගින් සිදු කිරීමට යෝජිත අතර අධීක්ෂණ කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් සිදු කරනු ලැබේ.

පදික මංකිරු සංවර්ධනය හා වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘතියේ අවශ්‍යතාවය

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ මධ්‍යම පළාතේ ප්‍රධානතම අග නගරය වන අතර මෙම නගරය තුළ රාජ්‍ය ආයතන , රාජ්‍ය නොවන ආයතන , රජයේ පාසල් , උසස් අධ්‍යාපන ආයතන වශාල වශයෙන් පිහිටා ඇත. ශ්‍රී දළදා මාලිගාව හා ඊට සම්බන්ධ පුජනීය ස්ථානද නගර මධ්‍ය තුළ පිහිටා තිබීම හේතුවෙන් මහනුවර නගරය බහු ආගමික මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසද හඳුනාගත හැක. එමෙන්ම මධ්‍යම පළාතේ ප්‍රධාන වාණිජ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසද මෙම නගරය තව දුරටත් හඳුනාගත හැක. එබැවින් දිනකට මහනුවර නගරය තුළට ලක්ෂ 3ත් - 4ත් අතර සංක්‍රමණික ජනගහනයක් විවිධ අවශ්‍යතා සඳහා පැමිණේ.

මහනුවර නගර මධ්‍ය කළාපය තුළ ගුඩිමෙට්ටි බස් නැවතුම, දුම්රිය ස්ථානය මෙන්ම රෝහල් පරිශ්‍රය ප්‍රදේශ තුළ මහජනතාව විශාල වශයෙන් තම අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් සැරිසරන බව හඳුනාගත හැකිය. පෙරවරු 7.30 – 10.00 ත් පස්වරු 12.00 – 1.00 ත් අතර මෙන්ම පස්වරු 4.00 – 6.00 ත් අතර කාලය තුළ මෙම ජනගහනය වැඩිවීමක් දෛනිකව නිරීක්ෂණය කල හැක. නමුත් නගරය නිරීක්ෂණය කිරීමේදී විවිධ ගැටළු හඳුනාගත හැකි අතර ,

1. පදික මංකිරු පටු වීම
2. ඇතැම් මාර්ග වල පදික මංකිරු නොමැතිවීම
3. පදික මංකිරු පදික වෙළෙන්දන් විසින් අත්පත් කර ගෙන තිබීම.
4. ආවරණයක් නොමැති වීම හේතුවෙන් දහවල් කාලය තුළ දැඩි අපහසුතාවයට ලක්වීම.
5. ඇතැම් පදික මංකිරු අබලන් වී පැවතීම .
6. අවිධිමත් කාණු පද්ධතිය හේතුවෙන් වැසි කාලයේදී ඇතැම් පදික මංකිරු ජලයෙන් යටවීම.

ආදි ගැටළු රාශියක් හඳුනාගත හැකිය.

මෙම ගැටළු තවදුරටත් පැවතීම හා පුළුල් වීම පදිකයන්ගේ ගමනා ගමනයට බාධාකාරීත්වයක් පැන නැගෙන බව හඳුනාගත හැකි අතර එය නගර දර්ශණයට මෙන්ම කාර්යක්ෂම නාගරික ක්‍රියාවලියටද බලපෑම් එල්ල වන බව හඳුනාගත හැකිය.

ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ

1. පදික මංකිරු ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම තුළින් සුමට ඇවිද යාමේ ක්‍රමවේදයක් නගරය තුළ ස්ථාපිත කිරීම.
2. පදික මංකිරු නොමැති ප්‍රදේශ වල පදික මංකිරු ස්ථාපනය කිරීම
3. දුම්රිය ස්ථානය, ගුඩ්ලේට් බස් නැවතුම්පල, මහනුවර මහ රෝහල, ශ්‍රී දළදා මාළිගාව ආදී සුවිශේෂී ස්ථාන අතර මනා සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනැගීම.
4. නගරය තුළ ඇවිදියාමේ ප්‍රවාහය වැඩි කිරීම තුළින් කාර්යක්ෂමව නාගරික ක්‍රියාවලියක් ඇති කිරීම.

මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළින් ඉහත සඳහන් අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට අපේක්ෂා කරන අතර එම ව්‍යාපෘතිය පහත සඳහන් උප ව්‍යාපෘති වලින් සමන්විතවේ.

- I. යෝජිත මගී ප්‍රවාහන පර්යන්තයේ සිට දළදා මාළිගා පරිශ්‍රය දක්වා
- II. ළමාගාර මාවතේ සිට සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවත දක්වාත් මිණකකම් පල්ලිය දක්වාත් නව පදික මංකිරු
- III. වැව රවුම පදික මංකිරුව සංවර්ධනය කිරීම
- IV. නගර සභා මංසන්ධියේ සිට උඩවත්ත කැලය දක්වාත් මාර්ගයේ පදික මංකිරු සංවර්ධනය
- V. රජපිහිල්ල මාවතේහි පදික මංකිරු සංවර්ධනය

මූල්‍ය සැලැස්ම (දළ ඇස්තමේන්තු මුදල)

ව්‍යාපෘතිය	මුදල (රු. මි)
I. යෝජිත මගී ප්‍රවාහන පර්යන්තයේ සිට දළදා මාළිගා පරිශ්‍රය දක්වා	2000
II. ළමාගාර මාවතේ සිට සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මාවත දක්වාත් මිණකකම් පල්ලිය දක්වාත් නව පදික මංකිරු	
III. වැව රවුම පදික මංකිරුව සංවර්ධනය කිරීම	
IV. නගර සභා මංසන්ධියේ සිට උඩවත්ත කැලය දක්වාත් මාර්ගයේ පදික මංකිරු සංවර්ධනය	
V. රජපිහිල්ල මාවතේහි පදික මංකිරු සංවර්ධනය	
එකතුව	2000

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය , මහනුවර මහ මහ නගර සභාව මගින් සිදු කිරීමට යෝජිතය.

මහවැලි ගඟ ඉවුර භූමි අලංකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘතියේ අවශ්‍යතාවය

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය මධ්‍යම පළාත ප්‍රධාන අග නගරය වන අතර මේ තුළ රාජ්‍ය ආයතන මෙන්ම රාජ්‍ය නොවන ආයතන රජයේ පාසල් පෞද්ගලික පාසල්ද විශාල වශයෙන් පිහිටා ඇත. ශ්‍රී දළදා මාළිගාව හා ඊට සම්බන්ධ පුජනීය ස්ථාන නගර මධ්‍ය තුළ ස්ථාන ගතවී ඇති අතර බහු ආගමික මධ්‍යස්ථානයක් වශයෙන් මහනුවර නගරය හඳුනාගත හැක. එමෙන්ම ලේක උරුම නගරයක් ලෙස ප්‍රකාශිත මහනුවර නගරය ප්‍රධාන වාණිජ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසද තවදුරටත් සංවර්ධනය වී ඇත. ලෝක පුජිත ශ්‍රී දළදා මාළිගාවද මහනුවර නගරය තුළ පිහිටා තිබීම නගරය වෙත දෙස් විදෙස් සංචාරකයන්ගේ ආකර්ශණය දින ගාතෑමට හැකියාව ලැබී ඇත. මහනුවර දළදා මාළිගාව ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයද හැරුණු විට ජේරාදෙණිය උද්භිත උද්‍යානයද සංචාරක මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ක්‍රියාකාරී ස්ථානයක් ගනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණයෙන් පුජා නගරවල සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණයෙන් 75.24% ක් පමණ වන අතර මහනුවර නගරය තුළ පවතින හෝටල් වල විදේශීය සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණය ඉන් 44.3% ක්ද දේශීය සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණය ඉන් 34.5% ක්ද වේ. ඒ අනුව මහනුවර නගරය තුළ තවදුරටත් සංචාරකයන් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණය වැඩි දියුණු කිරීමේ හැකියාවක් පවතින අතර ඒ සඳහා මහනුවර නගරය තුළ ව්‍යාප්තවී පවතින ස්වාභාවික සම්පත් නිත්‍යානුකූලව උපයෝජනය කල හැකිය. නමුත් මහවැලි ගඟ ඉවුර 2017.06.19 දිනැති අංක 2024/6 දරණ අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය යටතේ පවතින ප්‍රදේශය සංචාරක ආකර්ශණය සහිත උවත් එය සැගවී පවතින ස්ථානයක් ලෙසත් එය ක්‍රමාණුකූල ලෙස උපයෝජනය කර නොමැති බවත් නිරීක්ෂණය කල හැක.

ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු

1. සුව පහසු සුරක්ෂිත පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම
2. ඇවිදීමේ මංකිරු සංවර්ධනය කිරීම තුළින් සංචාරක ආකර්ශණය වැඩි දියුණු කිරීම
3. නගරයට පැමිණෙන ජනතාවට සුව පහසු විවේක ස්ථාන ලෙස රේඛීය උද්‍යාන ඇති කිරීම
4. පවත්නා ජල මූලාශ්‍ර ආරක්ෂා කිරීම හා භූ දර්ශණය තුළින් නගරයේ භූ දර්ශණ අගය ඉහළ නැංවීම.
5. මහනුවර නගරය තුළ සංචාරක ආකර්ශණ සහිත ස්ථාන වැඩි දියුණු කිරීම
6. මහනුවර නගරය තුළ සංචාරකයින් රැය ගත කිරීමේ ප්‍රමාණය වැඩි දියුණු කිරීම

ඒ අනුව මෙම අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය පහත සඳහන් උප ව්‍යාපෘතින් වලින් සමන්විතවේ.

- I. කටුගස්තොට සිට නවයාලතැන්න දක්වා මාර්ගය මහවැලි ගඟ අතර සීමාව
- II. දෙවන රාජසිංහ මාවත මහවැලි ගඟ අතර සීමාව
- III. දුටුගැමුණු මාවත මහවැලිගඟ අතර සීමාව
- IV. ගලහ හන්දියේ සිට ගැටඹේ පාලම දක්වා මාර්ගය සහ මහවැලි ගඟ අතර සීමාව

මූල්‍ය සැලැස්ම (දළ ඇස්තමේන්තුව)

උප ව්‍යාපෘතිය	රු.මි
කටුගස්තොට සිට නවයාලතැන්න දක්වා මාර්ගය මහවැලි ගඟ අතර සීමාව	100
දෙවන රාජසිංහ මාවත මහවැලි ගඟ අතර සීමාව	75
දුටුගැමුණු මාවත මහවැලිගඟ අතර සීමාව	120
ගලහ හන්දියේ සිට ගැටඹේ පාලම දක්වා මාර්ගය සහ මහවැලි ගඟ අතර සීමාව	25
එකතුව	

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

ඉහත ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම මහනුවර මහ නගර සභාව මගින් කිරීමට යෝජිත අතර අධිකෘත කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් සිදු කරනු ලැබේ.

ඇල ඉවුර හුම් අලංකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘතියේ අවශ්‍යතාවය

මහනුවර නගරය යනු ස්වාභාවික සම්පත් වලින් අනුන නගරයක් ලෙසට හඳුනාගත හැකිය. ස්වාභාවික ජල ධාරාවන් මෙන්ම කඳු පංතීන් සහිත නිල හරිත පරිසරයකින්ද සමන්විත වන මෙම නගරය ස්වාභාවික සෞන්දර්යයෙන් අනුන නාගරිකයක් තුළ පිහිටා ඇත. මහනුවර නගරයේ තුනෙන් දෙකක වට ප්‍රමාණවක් මහවැලි ගඟෙන් වටවී ඇති අතර මහනුවර නගරය තුළින් ගලා බසින ස්වාභාවික ජල ධාරාවන් හේතුවෙන් මහවැලි ගඟ තවදුරටත් පෝෂණය වේ.

නමුත් වර්ථමානය වන විට ඇතැම් ජල මූලාශ්‍ර මේ වන විට වැසි ගොස් ඇති අතර ඇතැම් මූලාශ්‍ර අවහිරවී ඇත. ඇල රක්ෂිත ප්‍රදේශ නිවෙස් ඉදිකිරීම සඳහා යොදා ගැනීම , අප ජලයබස්වාභාවික ජල මූලාශ්‍ර වෙත මුදා හැරීම හේතුවෙන් ජල මූලාශ්‍ර වැසියාමට මෙන්ම අවහිරවීමට හේතුවී ඇති බව හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව ජල මූලාශ්‍ර හා ඒවායෙහි රක්ෂිත ප්‍රදේශ නැවත ස්ථාපනය කිරීම තුළින් මහනුවර නගරයෙහි පවතින ස්වාභාවික සෞන්දර්ය රුක ගැනීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් පවතී.

ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු

1. නගර තුළින් ගලා බසින ජල මූලාශ්‍ර නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම
2. එම ජල මූලාශ්‍ර වල රක්ෂිත ප්‍රදේශ නැවත ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම
3. ජල මූලාශ්‍ර තුළට අපිරිසිදු ජලය බැහැර කිරීම මැඩපැවැත්වීම තුළින් පිරිසිදු ජල ප්‍රවාහයක් මහවැලි ගඟට මුදා හැරීම.
4. මහනුවර නගරයෙහි නාගරික ස්වාභාවික පරිසරය හා නාගරික දර්ශනය ආරක්ෂා කර ගැනීම.

එම අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා යෝජිත මෙම ව්‍යාපෘතිය පහත සඳහන් උප ව්‍යාපෘති වලින් සමන්විතවේ.

1. දුනුමඩලාව වන රක්ෂිතයේ සිට ගමන් ගන්නා ඇල හුම් අලංකරණය කිරීම
2. කැප්පෙට්පොල මාවත හු දර්ශණය
3. වාකරාවත්ත සිට අම්පිටිය හන්දිය දක්වා හිල්පැන්කදුර ඇල ඉවුර හුම් අලංකරණය කිරීම කිරීම
4. මහයියාව සිට කටුගස්තොට දක්වා හාලි ඇල දෙපස හුදර්ශණය කිරීම
5. මැද ඇල දෙපස රක්ෂිත සීමා හු දර්ශණය කිරීම හා ඇවිදීමේ මාර්ග සංවර්ධනය

මූල්‍ය සැලැස්ම (දළ ඇස්තමේන්තුව)

උප ව්‍යාපෘති	රු.මි
දුනුමඩලාව වන රක්ෂිතයේ සිට ගමන් ගන්නා ඇල භූමි අලංකරණය කිරීම	100
කැප්පෙට්පොල මාවත භූ දර්ශණය	30
වාකරාවත්ත සිට අම්පිටිය හන්දිය දක්වා හිල්පැන්කදුර ඇල ඉවුර භූමි අලංකරණය කිරීම	50
මහයියාව සිට කටුගස්තොට දක්වා හාලි ඇල දෙපස භූදර්ශණය කිරීම	30
මැද ඇල දෙපස රක්ෂිත සීමා භූ දර්ශණය කිරීම හා ඇවිදීමේ මාර්ග සංවර්ධනය	45
එකතුව	255

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නඩත්තු කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම මහනුවර නගර සභාව හා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් සිදු කිරීමට යෝජිත අතර අධිකෘත කටයුතු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් සිදු කරනු ලැබේ.

